Holy Bible

Aionian Edition®

Ajigha Bible

Ajiya Bible

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

Ajigha Bible

Ajiya Bible

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 5/20/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Mission For Scripture Translation And Language Development, 2025

Formatted by Speedata Publisher 5.1.16 (Pro) on 7/26/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Ajiya at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ajiya at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.
07/26/25 - 526 translations now available in 287 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

IMatta 11
IMarkus 35
ILuka 51
IYahaya 77

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

IYesu vasa tersi, "Ate mi, ẹsọ shọr ngọ kpaa bọ uvulu kọ, ka aye bu imumani asọ ju ba."
Avasa kọ ace bọ ugbang nga kọ hugha ace bọ.
ILuka 23:34

IMatta

1 Awọ iwọọ iMusa ute iYesu iKristi, anọ iDauda,
anga ute Ibrahim. **2** Ibrahim jee Ishaku, Ishaku jee
iYakubu, IYakubu jee iYahuza kina anayuru nga, **3**
IYahuza ate iFeresa kina iZera ayuru bọ nga shi iTama,
IFeresa nga shi ate iHesruna, IHesruna nga shi ate
Aram, **4** Aram nga shi ate Amminadab, Amminadab
nga shi ate iNashon, INashon nga shi ate iSalmọn, **5**
ISalmọn nga shi ate IBọ'aza, ayuru jee nga anga shi
iRahab, IBowaz nga shi ate Obida, ayuru nga anga shi
iRut, Obida nga shi ate iYesse, **6** IYesse nga shi ate
agọm iDauda, IDauda nga shi ate iSulemanu ayuru
nga anga sa shi ayiri Uriya, **7** ISulemanu nga shi
ate iRehobowam, IRehobowam nga shi ate Abiya,
Abiya nga shi ate Asa, **8** Asa nga shi ate iYehoshafat,
IYehoshafat nga shi ate iYoram, IYoram nga shi ate
Azariya, **9** Azariya nga shi ate iYotam, IYotam nga shi
ate Ahaz, Ahaz nga shi ate iHezekiya, **10** iHezekiya nga
shi ate iManassa, IManassa nga shi ate Amọn, Amọn
nga shi ate iYosiya, **11** IYosiya nga shi ate iYekoniya
kina anayuru nga akyua mani ayẹri bu ki kya bu
aBabila wu. **12** Aya kya bọ aBabila ni, IYekoniya va jee
iSheyaltiyel, ISheyaltiyel nga shi ate iZarubabel, **13**
IZarubabel nga shi ate Abihudu, Abihudu nga shi ate
Eliyakim, Eliyakim nga shi ate Azuro, **14** Azuro nga
shi ate iSaduku, ISaduku nga shi ate Akimu, Akimu
nga shi ate Aliyudu, **15** Aliyudu nga shi ate Eliyazara,
Eliyazara nga shi ate iMatana, IMatana nga shi ate
iYakubu, **16** IYakubu nga shi ate iYusufu aghẹmẹ
iMaryamu aghọmani ajee iYesu mani ayọrọ nga si
iKristi. **17** Ko kpaa kọ ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite
usho na inari yọ, kọ kpaa ka iDauda ki ta kọ uyẹri bọ
ki kyaa aBabila ite usho ni inari yọ, kọ kpaa ki uyẹri
bọ ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari yọ. **18**
Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu
akọ cira nga ki ma iYusufu, ata kọ takwyuẹ ni avasa
nu nga na afo anga aghing Ọnọng. **19** Ni aghẹmẹ
nga iYusufu, aghọmani aka ju ima ushi na kikya, ata
wang ọsa nga ighọng ba, na ava wang usheri nga ya
naikẹr. **20** Ashi kidẹ uwang uju kindọ ni, ba irishu,
atuma Ọnọng va yeni ẹrẹkwyuẹ nga kidẹ amọgọ, ki
tẹri si, "IYusufu, anọ iDauda, ma kọng ẹrẹbata ukpaa
iMaryamu sa ayiri ngọ ba, ki imumani ishi kidẹ afo
nga ni iba kukushi aghing Ọnọng ko. **21** Aki jee anọ, ni
ingọ ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya kọ vulu
bọ." **22** Uma ri ba kọ ma hwura umumani Ate aYaya
tẹri ka anyu Atina nga, **23** "Uwẹ ni, anayiri mani aye
nga aghẹmẹ ba ki kpaa afo ka jee anọ anaghẹmẹ, na
aki yọrọ nga si Immanuwel." (Uwu shi si, Ọnọng shi
ni yi). **24** IYusufu ya shira kọ mor ni, ava ju kọnọ mani
Atuma Ọnọng tẹri nga ni, A kpaa ayiri nga, **25** ara ye
ẹrẹnọma nga ba ki ta ko jee anọ. Ava ma nga uca si
iYesu.

2 Ajee iYesu ki ifọng aBaitalami ka aYahudiya, ka
akyua agọm iHiridus, na ace aghọ uye ẹyẹrẹ ba ki
shii iripiya ki ba Urushelima **2** na aba wulu si, "Abi wọ
ni anọ mani ajee ki tee agọm aYahudawa shi wọ? Iyi
nu ẹyẹrẹ nga mani ikunu ka iripiya, ni iyi ba ki ma jọọ
nga." **3** Agọm iHiridus ya kọng kindọ ni, ikwyi nga va
bra yọ, kindọ wọ nọ ushẹ ajiya Urushelima. **4** Aba
curu nadidu agha kakọng afirist kina aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa ki wulu bọ, "Abi wọ ni aki jee aghọfoo wọ?" **5**
"Ki ifọng aBaitalami ki ẹrẹbọng aYahudiya," Aba yira
nga. "Ka umani aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng wọọ wudu.
6 'Ni ingọ aBaitalami kidẹ ẹrẹbọng aYahudiya, ki ba
si ingọ shi aghọcẹẹ nọ ọjii ka ẹrẹgọm aYahuza ba,
ka kidẹ ngọ yọ ni akwyite mani aki kyeng na ajiya
Israila ki kunu wọ.'" **7** Ni iHiridus ba yọrọ akyeng ọba
ki shii iripiya kọ uyuyi ka kọng ka anyu bọ agọlọ mani
ẹyẹrẹ nyeni wọ. **8** Aba tuma bọ ka aBaitalami kina udi
uwaga atọng "Ọkya kọ uya wang ọka mani anọ shi
wọ nabibọrọ, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba
tẹri mi, ki imẹ ya kọ jọọ nga." **9** Aya kpẹẹ ọkọng upii
agọm ni, ava wolu. Ẹyẹrẹ umani anu ki shii iripiya
ra ni shi kite bọ, ni ibọ sọ yii yọ ki ta kọ umani iya
tara kọ ọka mani anọ shi wọ. **10** Aya nu ẹyẹrẹ ni, ava
kọng ikwyifu nagigang. **11** Aya ghila ọna ni, aba ya nu
anọ kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki jọọ
nga. Aba wuli uma bọ, utii uyeri, kina ima uta ugha
ọvọng, kina anyẹ ọvọng ki ma nga. **12** Na ava vuu bọ
ẹrẹbọng bọ ka uce utra, ka Ọnọng tẹri bọ ka amọgọ si
ama vuu ukushi iHiridus ba. **13** Aya kọ uya ukadu ni,
atuma Ọnọng ba kunu kidẹ amọgọ kushi iYusufu ki
tẹri si, "IHiridus ki wang anọ ka pii wọ. Sisang, kpaa
anọ kina ayuru nga kọ ti kọ kya nọ aMasar, kọ ya ci
kọ ukadu si imẹ tẹri ngọ si ingọ sher." **14** IYusufu va
sisang, ki kpa anọ kina ayuru nga, ki kya bu aMasar
kina ating, **15** kiya ci ki ta kọ ukpo iHiridus. Aju kindọ
ka ahura imumani Ate tẹri ka anyu atina nga, "I yọrọ
anọ mi wu ka aMasar." **16** IHiridus ya kpẹlẹ si akyeng
ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya
pili anọ aniraghẹmẹ aBaitalami kina irihoo anyi apai

ki ta ka ataa ka akyua mani akpili kukushi akyeng
ẹyẹrẹ kunu. 17 Ọwe wu sa ni imumani aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng Irimiya tẹri hwura, 18 "A kọng ice ẹrẹwyuẹ
ka aRama, ẹrẹwyuẹ ukukas kina ayiri. IRahila nga su
nira ayiri kaya anọ nga. Ara kọng udoru ba, ka aku
kpuru bu." 19 Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu
iYusufu kidẹ amọ ka aMasar 20 ki tẹri si, "Sisang,
kpaa anọ kina ayuru nga ku kya nu ẹrẹbọng Israila, ka
aghọmani awang pii anọ sọ shi bọ nọ ọkyuọ ba." 21
IYusufu va sisang ki kpa anọ kina ayuru nga ki vuu bọ
ẹrẹbọng Israila. 22 Ni iYusufu ya kọng si Akilayus tee
agọm ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya,
ava kọng ẹrẹbata ọkyaa. Akọ waa iYusufu nga atọng
ka amọ ava gẹni ki kyaa ẹrẹbọng aGalili, 23 kiya vra
ọna nga ki ice ifọng si aNazaret, ka ahwura upii aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng si, "Aki yọrọ nga si agha aNazaret."

3 Ka akyua ra ni iYahaya aghila iminimini ba ọkọ
taa ashi ka aYahudiya na atẹri upii Ọnọng. 2 "Inu
lọkpaa," atẹri si, "Ka ẹrẹgọm ayaya ishi ayayo!" 3
IYahaya nga shi ajiya mani Ishaya aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng pii si, "Ace aghọ sọ taa akpa kidẹ ọkọ taa ashi,
'Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!'" 4 Uma
iYahaya ni aju kina idang ọrahimi; aloru abugu nga
kina edang, imila nga ni agiya yọ kina ẹrẹtọng. 5 Ajiya
Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo
ẹrẹyẹma Urdun, aba ukushi nga. 6 A tẹri avulu bọ, ava
ju bọ iminimini bu na amusum ẹrẹyẹma Urdun. 7
IYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiyawa, aba
si ama ju bọ iminimini, aba tẹri bọ si, "Inu iyọọ na
kang! inga tẹri nu si ọki ti anang mani Ọnọng ki tuma?
8 Uju uma mani uki nyeni ọlọkpaa nu. 9 Uma kpaa ka
inu tẹri si Ibrahim nga shi ate nu ba. Isọ tẹri nọ Ọnọng
ki bra ukpa atighi ri ka tee anọ nga! 10 Akperi nga sha
ka a kẹri ashẹ ka akang; ọshẹ mani ura ma wu ikọlọ
ba ni aki kpa wu ka taa kidẹ ugha. 11 Iju nu iminimini
kina amusum ki nyeni si inu lọkpaa, aghọmani aki ba
ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Ọnọng kina
ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpọ nga ba. 12
Ọfọọ upẹr nga shi ka avọ nga, aki pẹr ikir imila. Aki
curu alkama nga ka sa ka afọ, ni ẹrẹwọọ ni aki ta ugha
wọ ọnga mani ọki kpẹri wọ ba." 13 Akyua ra ni iYesu
ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka vọng Urdun ka
ju nga iminimini. 14 Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi
nga. "Imẹ shi mani uju mi iminimini," IYahaya tẹri,
"Uwe ni ingọ ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!" 15
Ni iYesu ba yira nga si, "Tara ni ushi kindi ka akyua ri.
Kindi wọ ni iyi ki ju uma ọdọdọma mani Ọnọng wang
kọ." IYahaya va yira. 16 Aya ju iYesu iminimini ni,
aba kunu kidẹ amusum. Ayẹrẹmọọ va yemi nga, ava
nu aghing Ọnọng na asọ shulu kina ikhimi ni na uta
uyeri kaya nga. 17 Ni ẹrẹyuẹ va tẹri ka ayaya, "Anọ mi
wẹ, aghọmani ikwyi mi ka tọmọ wọ."

4 Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga kọ ka ọta shi
ki Ishẹẹ mra nga. 2 IYesu la awii ishi nari ating
na atinọng na asọ kpẹnẹ anyu, na ba kọng idafo. 3
Ni Ishẹẹ va ba ukushi nga ki tẹri nga si, "Insi ingọ
shi Anọ Ọnọng ni, tẹri atii ri ka tee ubiredi." 4 Ni
iYesu va yira nga si, "Upii Ọnọng si, 'Ba ọla imila yọ
kiyuyu na ajiya ki lang kọ ba, si nu upii mani ukunu
ukushi Ọnọng.'" 5 Ni Ishẹẹ va kpaa iYesu ki kyaa ni
nga Urshalima, ifọng upipar, akyo nga ka yaya ọna
Ọnọng, 6 ki tẹri nga si, Insi ingọ shi Anọ Ọnọng ni,
funu ẹrẹbọng, ka upii Ọnọng si, 'Ọnọng ki tẹri atuma
nga kaya ngọ; aki go ngọ ni ivọ bọ, ki ifra ngọ ki kọng
yọ ọlọ kaya atii ba.'" 7 IYesu va yira nga si, "Upii
Ọnọng tẹri si, 'Ma mra Ate Ọnọng ngọ ba.'" 8 Ni Ishẹẹ
va kpaa nga ki kyaa ayaya ọpang utitugu ki nyeni
nga nadidu ẹrẹgọm asing kina ujọọ bọ. 9 "Nadidu ni
iki ma ngọ," Ishẹẹ tẹri nga si, "Insi uta aghong ki
jọọ mi ni." 10 IYesu va tẹri nga si, "Sang ngọ, Ishẹẹ!
Upii Ọnọng si, jọọ Ate Ọnọng ngọ ni yii nga kayu
nga!'" 11 Ni Ishẹẹ ba ya iYesu; atuma Ọnọng ba ki ma
shẹ nga wọ. 12 IYesu kọng si iYahaya na asa nga kọ
ubọọ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili. 13 Aya
aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifọng uhwo ẹrẹyẹma
aGalili, ka ẹrẹbọng aZabaluna kina aNaftali. 14 Aju
kindi ka a hwura upii Ishaya aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
tẹri, 15 "Ẹrẹbọng aZabaluna kina ẹrẹbọng aNaftali,
kọ utra ẹrẹyẹma ka uda ugha Urdun, aGalili ẹrẹbọng
aghọmani ashi bọ aYahudawa ba! 16 Ajiya mani ashi
kidẹ iting ki nu uyeri ọghọghẹ. Aghọmani ashi ki
ẹrẹbọng aghọ kpuru uyeri ki taa bọ." 17 Ko kpaa ka
kyua ra ni iYesu lite nọ tẹri upii Ọnọng, "Inu lọkpaa,
ka ẹrẹgọm ayaya tọ ayayo!" 18 IYesu sọ kyeng ka anyu
ẹrẹyẹma aGalili, ava nu anayuru apai na asọ sa isha
bọ, iSaminu mani ayọrọ nga si iBitrus kina anayuru
nga Andarawus asọ fẹri isha bọ. 19 IYesu va tẹri bọ si,
"Inu yii mi, iki mẹẹ nu uhuri ajiya." 20 Kidẹ akyua,
aba ya isha bọ ya ki yii nga. 21 Ava kyeng ki ya nu ace
anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, anọ iZabadi. Ashi
kidẹ ọgbọlọ kina ate bọ iZabadi, asọ kyeri isha bọ.
IYesu va yọrọ bọ, 22 kidẹ akyua ra, aya ọgbọlọ bọ kina

ate bọ ki yii iYesu. 23 IYesu ghila idẹ ọfọng aGalili, na
mẹẹ kidẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa, na tẹri ila ididuma
uka ẹrẹgọm Ọnọng, na lẹni ni idumu kina adumu. 24
Ila nga kpa kwabi ki ẹrẹgọm aSuriya, ava ba nga kina
adumu, asọ kọng ẹrẹnọma ni idumu ighi-ghọ, kina
aghọ shi nọ Ushẹẹ, ni itehu, ni ushumu avọ, iYesu
lẹni ni bọ. 25 Ikir yii nga kọ kpaa ka aGalili kina ufọng
ọshọ, ko kpaa ka Urushelima, aYahudiya, kina ushi
bulu ẹrẹyẹma Urdun.

5 IYesu ya nu ikir bajiya ni, ava kila nga aya ọpang,
ki cica, atina nga curu ki ghẹmẹ nga, 2 nava tee
aghọmẹẹ bọ si. 3 "Anyu adaduma ka aghọmani aye
utaa bọ ọnga aghing upipar; Ka ẹrẹgọm ayaya ni
inga bọ wọ! 4 "Anyu adaduma ka aghọmani ashi kidẹ
ikwyi ibibi; Ọnọng ki sa bọ amusum ashuu! 5 "Anyu
adaduma ka aghọ ọtọọng; Aki peni asing! 6 "Anyu
adaduma ka aghọmani ikwyi bọ shi Ko ju uma mani
Ọnọng wang, Ọnọng ki ma bọ uwang ikwyi bọ! 7 "Anyu
adaduma ka aghọmani ashi na ahwoo ajiya; Ọnọng ki
kọng ahwoo bọ! 8 "Anyu adaduma ka aghọmani ashi
na ikwyi upipar; Aki nu Ọnọng! 9 "Anyu adaduma
ka aghọmani awang uci ọkyuọ; Ọnọng ki yọrọ bọ si
anọ nga! 10 "Anyu adaduma ka aghọmani asọ kọng
Ọlọ kaya ju aipang; Ẹrẹgọm ayaya ni inga bọ wọ! 11
"Anyu adaduma ka inu aghọmani acira nọ ki ma nọ
ọlọ kiva tẹri atẹri kaya akwyi nu ka inu yii mi. 12 Inu
kọng ikwyifu kina utọmọ ikwyi, ka akyo nu ọka nọ
ka ayaya. Kini kọ ni aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng mani aba
kite kọng ọlọ kọ. 13 "Inu bọ shi atọ asing. Insi atọ
taa ididugọ wọ ni, ba utra mani aki vuu na ididugọ
wọ ba. Ba ice ima ra aki bra uju ba sa nawu ka ajiya
tinga. 14 "Inu bọ shi uyeri asing. Ifọng mani avra kaya
ọpang kara shọru wọ ba. 15 Ba aghọmani aki ta ugha
agbilimọ ka fuga ya ni ikọọ ba; sa na kyo ka ya ima
uting, ka ma uyeri ki ko nga nu kidẹ ọna. 16 Kindi wọ
ni uyeri ngọ ta ka ajiya nu, ka nu uma udọdọma mani
uju ka jọọ Ate ayaya. 17 "Inu baa kpaa si imẹ ba ki ba
cira umẹẹ iMusa wọ kina umẹẹ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
ba. Ita bami ki ma ucira wọ ba, sa ni isa ka umẹẹ bọ
tee aipang. 18 Aipang ni imẹ sọ tẹri nu, kọ ni ayaya
kina asing ki sang wọ ni, ba ighang iyeng ko ẹzẹzẹ
inga umẹẹ iMusa na ki cira wu ba sa akwikẹ hwura.
19 Ni nadidu aghọmani ara yii umẹẹ ko ni ima ẹzẹzẹ
umẹẹ iMusa ka va mẹẹ ace aghọ ka ju ba ni, aki tee
aghọ ji kidẹ ẹrẹgọm ayaya. Ka da vọ ni, aghọmani ayii
umẹẹ kiva mẹẹ ace aghọ ka ju ni, aki shi ni ẹrẹgọrọ ka
ẹrẹgọm ayaya. 20 Isọ tẹri nu, si, uta ko ghila ẹrẹgọm
ayaya ni si aipang nu cẹri anga aghọmẹẹ umẹẹ iMusa
kina aFarisiyawa uju uma mani Ọnọng wang. 21 "Inu
kọ kọng si atẹri ajiya ada kyua, 'Inu ba pii ọkyuọ ba;
aghọmani aju ni aki ju nga ashuwa 22 Ni aikyuari ni
imẹ tẹri nu, insi ushi kidẹ anang kina anayuru ngọ ni
aki ju ashuwa, insi ingọ yọrọ anayuru ngọ si 'Imu taa
imumani aki ju wọ!' aki kyaa ni ngọ ọka ashuwa, insi
ingọ yọrọ anayuru abo uta ice ima, ọki ya ghila ngọ
ugha. (Geenna g1067) 23 Insi uwang ma Ọnọng ighima
kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngọ go ngọ ki kwyi
ni, 24 Sheri uma ya kọ ya agoo, kya ko ya wang uci
ọkyuọ na anayuru ngọ, ni ingọ tọ vuu kọ uba ma
uma. 25 "Insi ace aghọ yọrọ ngọ kọ ọka ashuwa ni,
inu kpẹlẹ ace na akyua sọ shi wọ, kini uta fuma uka
ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa,
aghọmani aki ma agha la tẹng, ka ta ngọ ko ubọọ
iting. 26 Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni imẹ sọ tẹri
nu, so ma imumani atẹri si uma nadidu. 27 "Inu ko
kọng na tẹri si, 'ma nyẹri na ayiri kọ aghimi aghọ
ba.' 28 Na aikuari ni tẹri nu, nadidu aghọmani akyọgọ
ayiri na wang pẹni nga ni akọ nyẹri ni nga kidẹ ikwyi.
29 Insi ica isighi avọ ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu!
Uceri nu ta uka ẹrẹnọma uyeng ngọ kini mani nadidu
ẹrẹnọma ngọ ghila ugha. (Geenna g1067) 30 Insi avọ ila
ngọ sa ukpaa ni, kyua kọ naa wọ! Uceri nu taa avọ
ayeng ni mani ẹrẹnọma ngọ ghila ugha. (Geenna g1067)
31 "Asa va tẹri si, 'Aghọmani akla ayiri nga ni asọ wọ
ka ma nga.' 32 Ni aikuari ni tẹri nu, insi aghimi kla
ayiri nga ni basi ko nyẹri na ace aghimi ba ni, ashi na
avulu usa nga uvulu insi akya uce ubọgha ni; aghimi
mani aya bọgha ni aju avulu. 33 "Inu ko kọng na tẹri
agha ada akyua si, 'Uma wura usuu nu ba, ni hura uta
anyu imumani utẹri uki ju Ate ayaya.' 34 Ni aikuari ni
tẹri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka
ẹrẹgọm Ọnọng wu; 35 ko asing, ka uka wuru ifra nga
wu; ko Urushelima, ka ukushi ifọng agọm aghaghẹ.
36 Ma suu kina ẹrẹkwẹ ngọ ba, ka uki bra ngọ tee
ifilikwyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba. 37 Tẹri si 'A' ko
'Kayi'; ushe uma ka hala ukushi Ishẹẹ wu. 38 "Inu ko
kọng na tẹri si, 'Insi agyo ngọ ki ica ni, ica yu nu ki to
gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.' 39 Na aikuari ni
tẹri nu, ma ju ajiya imumani aju ngọ ba. Insi ace aghọ
gyo ngọ ka utuma ila ni, ma nga ọnga ipuruma ka
kimi gyo. 40 Insi ace aghọ kya ashuwa ngọ ka yira ngọ
igbang ko ni, ma nga ima fuga ngọ. 41 Insi aghọ shi
ni ẹrẹkyuọ tẹri ngọ ukyeng imil iyeng ni, usọ kyeng
upai. 42 Insi ace aghọ wang ice ma ukushi ngọ ni, ma

nga; insi ace aghọ wang ọta ice ma ni, ma nga. 43 “Inu
ko kọng na tẹri si, ‘Yoo aghọ yoo ngọ, tọrọ aghọ tọrọ
ngọ.’ 44 Ni aikuari ni tẹri nu si, yoo aghọ tọrọ ngọ
nu shọr Ọnọng kaya aghọ ma ngọ ọlọ, 45 ki ingọ tee
anọ Ate ayaya. Aka sa ọnọng uta kaya agha ababi na
adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka aghọmani aka ju
ima ididuma kina aghọ ka ju ima ibibi. 46 Aki ju na
nyi Ọnọng ki ma ngọ ọka ngọ insi yoo aghọ yoo ngọ
wu ni? Ko aghọ yira agonu ka ju kindọ! 47 Insi ingọ ka
pii kina aghikyo ngọ ko ni, ikẹmbọ inu ju ki cẹri ace
aghọ ko? Ko aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ka ju
kindọ! 48 Kindọ ni inu tee aghọ kyeng na ki kya, kini
mani Ate ayaya shi na kikya.

6 “Ma ju uma ọdọdọma ngọ kayaye ka ajiya nu ima
nọ so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngọ nu
ọka kushi Ate ayaya ba. 2 “Insi uma aghọ taa ice ma,
ma yẹmi kayaye, kini aghọ ju ọngọ unu ica kidẹ ọkọ
takwyuẹ aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya jọọ
bọ. Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ peni ọka bu nadidu
wudu. 3 Insi uma aghọ taa ice ma ni, ju ko tra mani
aghọ avọ ila ngọ ki nọ ba. 4 Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate
ngọ, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngọ ọka ngọ. 5 “Insi
upii nọ Ọnọng, ma ju kini aghọ ju unu ica ba! Aka
sisang upii nu Ọnọng kidẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa
kina itra, ka ajiya nu bọ. Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ ma
bọ ọka bọ nadidu. 6 Insi uki pii nọ Ọnọng ni, kya nu
idẹ bọọ, fuga anyu bọọ ya, nu pii na Ate nu mani aka
nu bọ nga ba, Ate aghọmani aka nu ima ju nu kuyuyi,
aki ma ngọ ọka ngọ. 7 “Insi uki pii nọ Ọnọng ni, ma
tẹri ighang ta ẹrẹkwẹ nagigang ba, kini mani aghọ ju
ipaa ka ju, A kpa si ọnọng bọ ki kọng bọ ka upii bọ
nagigang. 8 Ma ju kini bọ. Ate nu ye imumani inu
wang nu so nu to yemi anyu ba. 9 Ni, mani, ubu ka pii
nọ Ọnọng we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajọọ uca ngọ; 10
ta ni ẹrẹgọm ngọ ba; ta ni imuwang ngọ na ju ka asing
ri kini mani ishi ka ayaya. 11 Mayi aidi imila mani iyi
wang. 12 Cira uvulu yi kọ, kini mani iyi kpa aghọmani
avulu ni yi. 13 Ma kyaa ni yi ọka mani aki mra yi ọnga
shi umọọ, ni kyo yi ọka mani aghọ shi na aghing ababi
shi bọ ya ba.’ 14 “Insi ingọ yira ọlọkpaa ajiya umani a
vulu ngọ ni, Ate ngọ ka ayaya ki kọ yira ọlọkpaa. 15
Insi uta yira ọlọkpaa ajiya ba ni, ni Ate ngọ ki cira ngọ
uvulu mani uju nga ko ba. 16 “Insi inu sọ kpẹnẹ anyu,
ma shigi ibate kini aghọ ju ọnga aghọ ju unu ica ka
ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abọ sọ kpẹnẹ anyu.
Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ yira ọka bọ nadidu. 17 Insi
inu sọ kpẹnẹ anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anyẹ ka
ẹrẹkwẹ nu, 18 ka ajiya ma ye si inu sọ kpẹnẹ anyu ba
sa Ate kayu nga, aghọmani aka nu bu nga ba, ki ye.
Ate ngọ, aghọ ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngọ
ọka ngọ. 19 “Ma kyọ upeni ngọ ka asing ri ba, ọka
mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi. 20 Ni,
ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler
ki bra wu ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.
21 Ka ikwyi ngọ ki sa shi uka mani upeni ngọ shi wu.
22 “Ica yọ shi uyeri ẹrẹnọma. Insi ica ngọ shi ikyuọ ni,
ẹrẹnọma ngọ nadidu ki shi yeri; 23 insi ica ngọ ishi yu
ikyọ ba ni, ẹrẹnọma ngọ ki shi kidẹ iting. Insi uyeri
mani ushi kidẹ ngọ ni iting yu ni, ikwyi ngọ ki shi
kidẹ iting nagigang! 24 “Ingọ ki shi ngọ agira ate ọna
apai ba; ingọ ki tọrọ ngọ ace nu yoo ace; ingọ ki yii
ace nu tili ace. Ingọ ki yii Ọnọng kina ọfe ba. 25 “Ọko
sa ni tẹri ngọ si, ma sa ikwyi kini imumani ingọ ki la
ko nu sa ko ci akyuọ ba, ko imumani ingọ ki sọmọ ki
ẹrẹnọma ngọ ba. Ka udu mani, ọkyuọ ra cẹri wu imila
ba? Ẹrẹnọma ra cẹri wu imumani ọki sumu ba? 26 Nu
unung ka ayaya, aka ra pila bu ighọ ba, acuru bọ imila
aka sa ka afọ ba; Ate nu ka ayaya ka ma bọ! Inu ra
cẹri nu unung ni ẹrẹgọrọ ba? 27 Inga kidẹ nu ki bra
ukhimi awii ayeng kidẹ awii nga ka sọ duma wu nu
umari? 28 “Ni ikẹmbọ sa ni inu sọ duma wu nu uma
ọsọmọ? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu
utina ba ko na akeri uma ọsọmọ ba. 29 Ni tẹri nu ko
agọm iSulemanu ma nu upeni nga ashi ni ima ọsọmọ
ididuma kina ufuru iyeng ba. 30 Ọnọng nga ka fuga
ọbọng idẹ aghumu ima sumu ọbọng mani ushi kaidi
ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra ọsọmọ
nu uma ba? Inu aghọ uma aipang na zẹẹ! 31 “Uma
dama wu ba, ‘Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa
mi? Ko imu sumu mi? 32 (Uma mani aghọ ju ipaa ba
ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang
uma ri. 33 Ni, inu wang uma mani ushi ọnga ẹrẹgọm
Ọnọng ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu
uma nadidu. 34 Inu ma sa ikwyi ni kyua ba; ishi kini
ọnga nga usa ikwyi. Ushi wu mani akhimi ace awii
ọnga nga usa ikwyi ba ka shi ni ọnga nga usa ikwyi.

7 Ba ju ace aghọ ashuwa ba, ka aba ju ngọ ba, 2
ka ashuwa mani ọka ju ajiya ni, akọ ni aki ju nu.
Ima umara mani inu mara wu ni, iyọ na aki mara nu
kọ. 3 Ikẹmbọ sa ni, ọka nu anibọng mani shi kidẹ ica
anayuru ngọ ni ọka ra nu ngọ ukumu ọshẹ mani ushi
kidẹ ica ngọ ba? 4 Ya ni ingọ ki tẹri anayuru ngọ si

‘Tara, ni wo ngọ anibọng mani shi kidẹ ica ngọ,’ ingọ
shi kina ukumu ọshẹ ughọghẹ kidẹ ica ngọ? 5 Inu
aghọ ju unu ica! Kpaa ukumu ọshẹ mani ushi kidẹ ica
ngọ, ọsọ ta nu nabibọrọ anibọng shi kidẹ ica anayuru
ngọ. 6 “Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni
ngọ. Ba fẹni ikyọng ididuma nu ka alade ba ka aki
tinga ka giya kọ. 7 “Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki
peni; hura, na anyu bọọ ki yemi. 8 Nadidu aghọmani
awulu ki yira, aghọmani awang ki peni, anyu bọọ ki
yemi aghọmani ahura. 9 Ace aghọ ngọ mani ashi ate
ki ma anọ nga utii insi awulu ubiredi? 10 Ta ọki ma
nga iyọọ insi awulu ngọ itagbo? 11 Kini akakiya nu,
uye ma anọ nu ima ididuma. Na sa tẹri si, Ate ayaya
ki ma uma udọdọma ka aghọmani awulu nga! 12 “Ju
ajiya uma mani uwang si aju ngọ, udiwu nyeni umẹẹ
iMusa kina ọnga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng. 13 “Ghila ka
anyu bọọ azazẹ, ka anyu kyaa idẹ ugha shi ayayang
utra shi na gbẹẹ, ajiya nagigang ka kyeng ya. 14 Ni
anyu kyaa ọkyuọ shi na jii ukyeng utra lọ, ajiya uwang
wu shi na jii. 15 “Inu ci na zizal ka aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng atẹri; aki ba nu kini atẹm bọ ni ka sing, kidẹ ni
ava aghumu bọ. 16 Inu ki ye bọ ka ighọ umumani aka
ju. Akara kara ma yọ ikọlọ inabi ka ẹrẹnọma nga ba,
ko ni uwe ma yọ ikọlọ ka ẹrẹnọma akara ba. 17 Ko
iligba ushi ọdọdọma ka ma ikọlọ ididuma, ọshẹ ububi
ka to ma ikọlọ ibibi. 18 Ushi ọdọdọma ki ma wu ikọlọ
ibibi ba, ni ọshẹ ububi ki ma wu ikọlọ ididuma ba. 19
Ọshẹ mani ọka ma wọ ikọlọ ididuma ba aki kpa wọ
ka ta kidẹ ugha. 20 Kindọ, inu ki ye aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng atẹri ko uma uju bọ. 21 “Ba nadidu aghọmani
ayọrọ mi si, ‘Ate ọna, Ate ọna’ ki ghila ẹrẹgọm ayaya
ba, sa aghọmani aju uma mani Ate ayaya wang bọ sa
ju. 22 Insi awii ashuwa ya ba ni, ajiya nagigang ki tẹri
mi si, ‘Ate ọna, Ate ọna! Kidẹ nọ uca ngọ iyi tẹri upii
Ọnọng, kidẹ nọ uca ngọ iyi wuli idir ushẹẹ kiva ju idir
uma uwuli ica!’ 23 Ni imẹ ki tẹri bọ si, ‘Imẹ ta ye nu
nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!’ 24 “Ni,
aghọmani a kọng ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini
agha amara mani avra ọna nga kaya ọpang. 25 Aviya
nira ya, avọng tiya, uwuru ti ni ẹrẹkyuọ ko ọna. Ni ura
pulu wu ba, ka avra kaya ọpang. 26 “Nadidu aghọmani
a kọng ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abọ
ajiya mani avra ọna nga kaya ikikee. 27 Aviya nira ya,
avọng ti ya, uwuru ti ni ẹrẹkyuọ ko ọna, uva pulu wu.
Upulu wọ na gbrop!” 28 IYesu ya kpẹẹ utẹri uma ri
ni, ikir majiya wọ ica ki ighọ umẹẹ nga. 29 Ashii kini
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa ba; ni, amẹẹ kini ẹrẹgọrọ.

8 IYesu ya shulu kaya ọpang ni, ikir bajiya yii nga.
2 Ni, ace aghọ shi nọ ubili ba ukushi nga, ki ta agho
kite nga, na tẹri si, “Ate, insi ingọ yira ni, ingọ ki bra
usa mi ki imẹ ba na pipar.” 3 IYesu ba nawa avọ ki
piya nga, ki tẹri si, “Imẹ yira, ba na pipar.” Ba ubura
akyua udumu ubili lẹni. 4 IYesu ba tẹri nga si, “Nu!
ba tẹri ace aghọ ba, nu kya, ko ya yeni ẹrẹkwẹ ngọ
ukushi ifirist ka aya ma uma kọnọ umani umẹẹ iMusa
yeni ni, ka ajiya kpẹlẹ si a lẹni ni nga.” 5 IYesu ya
ghila aKafarnahum, ace agha aghaghẹ aghina akpọ
peni nga ki shọr nga, 6 “Aghọ ọna, agira mi yẹẹ ka aca
nọ udumu shọmọ ika, asọ kọng ẹrẹnọma nagigang.” 7
IYesu va tẹri nga si, “Imẹ ki ba ki ma lẹni ni nga.” 8 Ni
agha aghaghẹ aghina akpọ nga va yira iYesu si, “Ate
ọna, Imẹ ta ma mi ni ingọ ba ọna mi ba, tọrọ kọ tẹri
upii, agira mi ki lẹni. 9 Ka imẹ ni avọ kina ẹrẹgọrọ ace
aghọ wu ni imẹ shi wu, kina aghina akpọ kidẹ ivọ mi,
imẹ wang tẹri adi aghọ si, ‘Kikyang’, Asọ kyaa, ace
aghọni imẹ tẹri nga si, ‘Ba,’ Asọ ba, imẹ tẹri agira mi
si, ‘Aju ima,’ Asọ ju.” 10 IYesu kọng kindọ ni, ava wo
ica ava tẹri aghọyii nga si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu,
imẹ sọnọ kọ peni mi ighọ uma aipang ka Israila kindii
ba. 11 Imẹ sọ tẹri nu, ajiya na pam ki ba kọ kpaa kọ
ushii uta ọnọng ki ta kọ ushii ukpaa ọnọng ka acica
ọla imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka
ẹrẹgọm ayaya, 12 aghọmani ashi anọ ẹrẹgọm ni aki
fẹni bọ kidẹ iting. Kukadu wu ni aki ci kọnọ ghula
ayir.” 13 IYesu va tẹri agha aghaghẹ aghina akpọ si,
“Wor, uki ba kọnọ uma aipang ngọ ni.” Agira nga va
ba ọkyuọ kidẹ ana kyua. 14 IYesu ya ghila ọna iBitrus
ni, ava nu akẹri iBitrus na ayẹẹ, ẹrẹnọma nga furu
wu. 15 A piya avọ nga, ufuru Ẹrẹnọma kpẹẹ wu, ava
sisang ki ma bọ imila. 16 Kọnọ ughẹ ni, aba nga kina
ajiya na pam aghọ shi nọ ushẹẹ, ava wuli aghing ababi
kọ upii. Kiva lẹni na adumu nadidu. 17 Uma ri ba ka
ahwura upii Ishaya aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng si, “A kpaa
uta ọkyuọ kina idumu bayọ.” 18 IYesu ya nu ajiya na
pam ukushi nga ni, aba tẹri atina nga si abọ ba buu
udaa ugẹẹ ighọ. 19 Ni aghọmẹẹ umẹẹ iMusa ba ukushi
nga ki tẹri nga si, “Aghọmẹẹ, imẹ ki yii ngọ kwabi
ni ingọ kyaa.” 20 IYesu va tẹri nga si, “Ava aghumu
shi kina afọng, anurunu ayaya shi kina asọọ, uwe ni
Anọ Ajiya shi kọnọ uka nyẹ ba.” 21 Ace aghọ kidẹ
atina nga va tẹri nga si, “Aghọ ọna, tara ni imẹ ya naa
ate mi wu.” 22 IYesu va tẹri nga si, “Yii mi, ya aghọ
kpuru ka nira aghọ kpuru bọ kọ.” 23 IYesu ya ghila idẹ
ọgbọlọ ni, atina va yii nga. 24 Ashi kidẹ ukyeng ni,

uyuu avuwa nọ uwuru na ẹrẹkyuọ sang kidẹ ighọ,
amusumu kọ ghila idẹ ọgbọlọ bọ ni uwang ghila wu
idẹ na amusum, iYesu sọ umọọ. 25 Aba kyaa kiya sang
nga, ki tẹri si, "Foo ayọ, ate ọna; ayọ ki kpuru bọ." 26
Aba tẹri bọ si, "Ikẹmbọ sa ni inu hwiri ẹrẹbata, inu
aghọ uma aipang na jẹẹ" Ava sisang ki gẹr uwuru kina
ighọ, uka va kọmọ na kikir. 27 Ajiya nga va wo ica, na
tẹri si, "Iligba ighọ ajiya yẹ, ni uwuru kina ighọ kọng
upii nga?" 28 Aya fuma udaa ugẹẹ ẹrẹbọ aGarasinawa
ni, agha apai aghọ shi nọ ushẹẹ ba peni nga, akunu
kidẹ na alọr, igigra bọ sa ni ajiya ka bra bọ ukyeng kọ
utra ba. 29 Ba irishu, aba gyo akpa, asi, "Ikẹmbọ duma
ngọ ni ayọ, Anọ Ọnọng? Ingọ ba kọ ba ma ayọ ọlọ na
kyua kọ ju wu ba?" 30 Kina anikang na ji idir alade sọ
cee. 31 Ushẹẹ nga va shọr nga, si, "Insi ingọ woo ayọ
ni, sa ayọ kidẹ idir alade ri." 32 Ava tẹri bọ si, "Inu
kya nu." Aba kunu kiya ghila bọ idẹ idir alade, ni,
idir alade va ti ki shulu idẹ ighọ ki kpuru bọ kidẹ na
amusum. 33 Aghọcee alade va ti bọ, ki ghila idẹ ifọng
kiya tẹri kwikẹ imumani iba kina ajiya ushi nọ ushẹẹ.
34 Ajiya ifọng nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu
nga ni, aba shọr nga si aya bọ ifọng bọ.

9 IYesu ghila idẹ ọgbọlọ ki buu kyaa udaa ugẹẹ ighọ
ka kyaa ifọng nga, 2 ukadu ni, ace ajiya ba nga
kina aghọmani akọ shọmọ nga, ayẹẹ kaya icuru. IYesu
ya nu uma aipang bọ ni, aba tẹri aghọ shọmọ ika si,
"Kpẹnẹ ikwyi ngọ, anọ mi; A cira uvulu ngọ kọ." 3
Ukadu ni, ace aghọmẹẹ tẹri ace bọ si, "Ajiya ri kpaa
ẹrẹkwyuẹ nga kini Ọnọng nga ni!" 4 Ni iYesu ye
imumani ishi kidẹ ikwyi bọ, aba tẹri bọ si, "Ikẹmbọ sa
ni inu sọ shuni nọ uma ububi kidẹ ikwyi nu? 5 Uligba
wu cẹẹ nọ uyuyo, na tẹri si, 'A cira uvulu ngọ ko,' ta
atẹri si, 'Sisang kọ kyeng'? 6 Ka inu ye si Anọ Ajiya
shi ni ẹrẹgọrọ ka asing ri ka a cira uvulu kọ." Aba sa
tẹri aghọ shọmọ ika si, "Sisang, kpaa icuru ngọ kọ
kya ngọ aca." 7 Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa
aca. 8 Ikir bajiya ya nu kindọ ni, aba kọng ẹrẹbata,
aba jọọ Ọnọng, aghọmani ama ajiya idi ẹrẹgọrọ. 9
IYesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayọrọ nga
si iMatiyu na ci kidẹ bọọ yira agonu, aba tẹri nga
si, "Yii mi." Aba sisang ki yii nga. 10 Akyua umani
iYesu sọ la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni aghọ yira
agonu kina aghọ vulu napam ba na asọ la imila kini
iYesu kina aghọyii nga. 11 AFarisiyawa ya nu kindọ ni,
aba tẹri atina nga si, "Ikẹmbọ sa ni aghọmẹẹ nu sọ la
imila kina aghọ yira agonu kina aghọ vulu?" 12 Aya
kọng kindọ ni, aba tẹri si, "Agha akyuọ ka wang bọ
aghọ kang ba, sa aghọmani ashi adumu. 13 Kya kọ ya
wang imumani udi sọ yeni, 'Imẹ wang ahwoo, ba uma
ẹrẹkwẹ ba.' Ka imẹ ba mi kaya agha aipang ba, sa aghọ
vulu." 14 Aghọyii iYahaya ba ukushi nga, ki tẹri nga si,
"Ikẹmbọ sa ni ayọ kina aFarisiyawa ka kpẹnẹ anyu, na
anga ngọ atina ka kpẹnẹ bọ anyu ba?" 15 IYesu va yira
bọ si, "Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii
usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bọ? Awii ki
ba angọ umani aki kpaa aghimi asasa wu kukushi bọ,
ukadu wu ni aki kpẹnẹ anyu kọ. 16 Ba aghọmani aki ta
igbang ititang kina ugyauto ọsọsa ba, ka uta ki gaya
wu, ugaya ughọghẹ. 17 Ba aghọmani aki sa amusum
ikọlọ na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni
iki siga wu, amusum ikọlọ na shi ki naa bọ ni ubom
bira bọ. Amusumu ikọlọ na shi asasa si ubom ọsọsa,
nadidu ki ci iduma." 18 IYesu shi kidẹ utẹri uma ri ni,
na ace akwyite ọkọ takwyuẹ aYahudawa ba ukushi
nga ki ta agho kite nga, na tẹri si, "Anọ mi anayiri kọ
kpoo, ba ko ma tiya nga avọ ngọ, ka sisang." 19 IYesu
va sisang ki yii nga, kina atina nga. 20 Ace ayiri mani
akọ lọ nọ ushiri ayi anyi ọshọ na pai ba kọ tumu nga
ki piya anyu igbang nga, 21 atẹri ẹrẹkwẹ nga si, "Insi
imẹ piya igbang nga ni, imẹ ki peni ọkyuọ." 22 IYesu
tee, anu nga ni aba tẹri si, "Kpẹnẹ ikwyi ngọ, anọ mi!
uma aipang ngọ ma ngọ ọkyuọ." Kidẹ anakyua ni ayiri
ba ọkyuọ. 23 IYesu ya kyaa ọna akwyite ọna Ọnọng ni
ava nu aghọ pọ igbẹri kina ajiya na asọ duma ọka wu,
24 ava tẹri bọ si, "Usang nu, ka anayiri ta kọ kpoo nga
ba, asọ moo wu." Aba sira nga unga ujeri amara. 25
Aya kla ajiya nga ni, ava ghila idẹ ki kpẹnẹ nga ka
avọ, anọ va sisang. 26 Ila ima uju nga kpaa ki ẹrẹbọ
nadidu. 27 IYesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci
ni ẹrẹwyuẹ ighighẹ, "Kọng ahwoo yi, Anọ iDauda." 28
Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iYesu va tẹri bọ
si, "Inu ma aipang si imẹ ki bra uju udi?" Aba yira nga
si, "Ẹẹ, ate ọna." 29 Ava piya ica bọ ki tẹri si, "Kọnọ
uma aipang nu ni ọba nọ kindọ." 30 Ica bọ va yẹmi.
IYesu waa bọ atọng, "Inu ba tẹri ace aghọ ba." 31 Aba
kunu bọ kiya yẹmi ila iYesu ka udu ugẹẹ ẹrẹbọ. 32 Asọ
kunu bọ ni, ace ajiya ba iYesu kina aghọ shi nọ ushẹẹ
ungọ umani ọsa ni aka pii nga ba. 33 Aya woo ushẹẹ
nga wu ni, ajiya nga va tee aghọ upii. Ikir bajiya wọ
ica, na tẹri si, "Asọ nọ kọ ju bọ ighọ ima ri kidẹ Israila
ba." 34 AFarisiyawa tẹri si, "Awuli Ushẹẹ kina ẹrẹkyuọ
agọm nọ ushẹẹ." 35 IYesu ghimi ọfọng kina anọrifọng
ọka nadidu, na mẹẹ kidẹ uka takwyuẹ aYahudawa na

tẹri ila ididuma ọka ẹrẹgọm Ọnọng na lẹni kina ko
iligba ighọ udumu kina uta ọkyuọ. 36 Aya nu ajiya na
acuru ni, aba kọng ahwoo bọ, ka akọ kọng ọlọ ba aghọ
shẹ bọ kọ ba, kini atẹm bọ ba aghọcee ni. 37 Aba tẹri
atina nga si, "Ucuru shi nagigang, ni aghọ utina shi
na jii, 38 Inu ushọr ate ọna ucuru, ka tuma na aghọ
utina ka aba ucuru."

10 IYesu yọrọ atina nga ushọ na apai ki ma bọ
ẹrẹkyuọ wuli ushẹẹ ka va lẹni ni idumu kina
aghọmani ashi bọ akyuọ ba. 2 Uca atina bọ shi, Kọ
kpaa ki, iSiman, aghọmani ayuru nga si iBitrus, kina
Andarawus anayuru nga, kina iYakubu anọ iZabadi,
kina iYahaya anayuru nga; 3 kina iFilibus, kina
iBartalomi, kina iToma, kina iMatiyu aghọ yira agonu,
iYakubu anọ iHalfa, kina iTadiyos, 4 kina iSiman agha
aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghọmani agbọra
iYesu. 5 Ushọ na apai ri ni iYesu tuma bọ, ki waa bọ
atọng si, "Inu ba ghila ice ifọng kidẹ ufọng aghọmani
ashi bọ aYahudawa ba, ba ghila ifọng agha aSamariya
ba, 6 kindọ ni, inu tee kya nu ọka ni atẹm vulu bọ
kidẹ ajiya Israila. 7 Ukyeng nu sa tẹri upii Ọnọng si,
'Ọka ẹrẹgọm ayaya ya ba.' 8 Lẹni na adumu, ashang
aghọ kpuru, hwuru aghọnọ ubili, uwuli ajiya ushẹẹ. A
mi ma nu basi ọghẹ ba, inu ma ni uma ba uyira icima.
9 Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufẹ kidẹ ipa nu
ba, 10 ba ipa kọ ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpọ,
ko ashi, ka aghọ tina shi umani ama nga imila nga. 11
Insi inu ghila ifọng ko anifọng ni, inu wang aghọmani
akyeng na bibọrọ ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya
sang nọ. 12 Insi inu ghila ọna ni, inu tẹri si ayọ ba
na ikwyifu. 13 Insi ọna maa kọ ni, ikwyifu shuu kaya
akwyi bọ, insi ata maa bọ kọ ba ni, ikwyifu vuwa yọ
ukushi nu. 14 Aghọ mani ayira nu nga ma ni, da tọrọ
bọ kọng upii nu ni inu pura acọ ifra nu kọ insi inu
kunu kọ ọna ko ifọng. 15 Aipang imẹ do taa nu, adọ
cẹẹ nọ kọng ahwoo ẹrẹbọ aSodom kina aGomora di
cẹẹ bọ kọ ka awii utẹri ashuwa. 16 "Uwẹ ni, imẹ dọ
tuma nu lilẹẹ atẹm kidẹ ma ava aghumu, kindọ ni
inu ba na amara lilẹẹ iyọọ, nu daa va shi na aipang
lilẹẹ ikhimi. 17 Inu kyeng na zizal na ajiya, na adọ
kpaa nu na kya kọ pii aca ashuwa na ca nu kidẹ ọkọ
takwyuẹ aYahudawa, 18 aki kyaa ni nu kite aghọ ko
ẹrẹbọ kina agọm kaya mi, ka inu tẹri aipang kite bọ
kina aghọmani ashi bọ aYahudawa ba. 19 Akyua mani
a kpẹnẹ nu ni inu ba duma kini imumani inu dọ taa
ma, na adọ ma nu ima utaa ka akyua. 20 Ka inu bọ dọ
shi aghọ pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghọmẹẹ
nọ. 21 Anayuru dọ ma anayuru bọ ka apii nga, Ate dọ
ma anọ, anọ dọ yeni Ate bọ utaa hwiri atọng ka asa ka
a pili bọ kọ. 22 Kwinga dọ tọrọ nu nga kaya nọ uca mi,
aghọmani amọr ki ta ka amaa ni, ado lẹ. 23 Insi asọ
tili ni inu kọ ububi ki ice ifọng ni, inu ti kya nu ka ice.
Imẹ dọ taa nu aipang, inu dọ kpẹẹ nu uki kẹli ifọng
Israila ma ni, Anọ Ajiya dọ vuwa. 24 "Aghọyii ka cẹẹ
nga aghọmẹẹ nga ba, agira ka cẹẹ nga ate ọna nga
ba. 25 Uma umani aghọyii lilẹẹ aghọmẹẹ nga, agira
lilẹẹ ate ọna nga. Insi a yọlọ ate ọna si uBalzabul ni,
ikẹmbọ na adọ taa na ajiya ọna?" 26 Inu ma kọng
ẹrẹbata bọ ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu
bọ ba, ni ba imumani adọ ju kọ ọshishọ ni adọ ye bọ
ma. 27 Imumani imẹ taa nu kidẹ itii ni, inu dọ taa yọ
kidẹ uyeri, imumani atẹri nu kọ ọtọng ni, inu dọ tẹri
yọ ka ayaya ọna. 28 Inu ma kọng ẹrẹbata aghọmani
adọ pii ẹrẹnọma na aki pii nga aghing kọ ba, inu tẹ
ẹlẹbata aghọmani ado pulu ẹrẹnọma kina aghing ngọ
ka fẹni kidẹ ọna ugha. (Geenna g1067) 29 Aka gbura bọ
anurudẹri a pai kaya ọnei uyeng ba? Agha yeng dọ
kpaa nga ki ẹrẹbọ ma basi ate nu ye ma. 30 Ko ni
ufung ẹrẹkwẹ nu ni, akọ pila bọ. 31 Kindọ ni, inu ma
kọng ẹrẹbata ma. Ni inu cẹẹ anurudẹri na pam. 32
Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga mẹ ni, imẹ ki kọ
yeni nga kite Ate mi aghọmani ashi ka ayaya. 33 Ni
aghọmani a shila uye mi ki ite bajiya ni, imẹ dọ kọ
shila uye nga kọ ite Ate mi ka ayaya. 34 Inu ma kyoo
ni imẹ ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yọ ba ni mẹ
ma, imẹ ba ni ikuma ọkọrọ. 35 Imẹ ba ọsa Ate irisho
kina anọ nga, anọ anaghẹmẹ, anayiri kina a yuru nga,
ayiri kina akẹri nga. 36 Aghọ ọna ajiya bọ dọ tee asho
nga. 37 Aghọmani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee
mi kọ ni, aghọ maa nga umani ataa si a anga mẹ ba,
aghọmani a yoo anọ ko anọ nga anayiri ki cee mi
kọ ni, aghọ maa nga umani ataa si a anga mẹ ba. 38
Aghọmani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni,
aghọ maa nga mani ataa si anga mẹ ba. 39 Aghọmani
a wang foo ọkyuọ nga ni, aghọ dọ taa wọ, aghọmani a
ataa ọkyuọ nga ni a dọ peni wọ kaya mi. 40 Aghọmani
ayira nu ni agho yira mi, aghọmani a yira mi ni aghọ
yira aghọmani a tuma mi. 41 Aghọmani a yira aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng ni adọ yira ọka nga kukushi aghọ pii
kọ ọtọ Ọnọng, aghọmani a yira aghọ shi na pipar ni si
ashi na pipar ni aghọ do yira ọka nga kukushi aghọ
pipar. 42 In kini ace aghọ ma agha yeng kidẹ ananọ li

isọ na musumu kaya mi si asa aghọyii mi ni, imẹ dọ
taa nu aipang aghọ dọ taa nga ọka nga ma.

11 IYesu ya kpẹẹ uma atina nga ushọ na apai upii
ni, aba sang nga kọ ukadu ki ya mẹẹ na tẹri upii
Ọnọng ka ufọng bọ. 2 Akyua ra ni iYahaya shi kidẹ
ubọọ iting. Aya kọọ uma umani ukristi sọ ju ni, aba
tuma atina nga kukushi nga 3 ki ya ju nga si, "Ingọ
shi aghọmani aki ba, ta ayọ kọ ica na ace aghọ ni?"
4 IYesu ba yira bọ si, "Inu kya kọ ya tẹri iYahaya
imumani inu nu ki ba kọọ, 5 afoo peni ukyoo uka,
aghọmani aka kyeng bọ ba kyeng, a hwuru aghọnọ
ubili na ba na pipar, agbatọng kọọ atọng, ni aghọ ukpo
sang, ni aghina amir kọọ ila ididuma. 6 Anyu adaduma
ni aghọmani ata kọọ nga ẹrẹbata uma aipang kaya
mi ba." 7 Aya sang bọ ni, iYesu ba dẹẹ aghọ upii ni
ikir bajiya kaya iYahaya, "Ikẹmbọ ni inu kyaa unu
ka aghumu? Ọbọng ọbgọlọgbang umani uwuu sọ ca
bọ? 8 Ikẹmbọ ni inu kyaa unu? Ajiya umani asọmọ
uma ọdọdọma? Aghọ shi kidẹ ugẹẹ agọm bọ ka sọmọ
uma ọdọdọma. 9 Ikẹmbọ ni inu kyaa unu? Atina
Ọnọng? Ẹẹ, imẹ tẹri nọ, acẹẹ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng.
10 Aghọmani awọọ kaya nga wẹ si, 'Uwẹ ni, imẹ tuma
atuma mi ka la ngọ ite wọ, aghọmani aki keri ngọ
utra ni ingọ tọ ba.' 11 "Aipang, imẹ si, ayiri sọ nọ
kọ jee bọ ace anọ aghọ mani acẹẹ iYahaya aghọ uju
iminimini nọ ọghọghẹ ba. Kindọ ni, aghọ cẹẹ nọ ọzọzi
ki ẹrẹgọm Ọnọng ayaya cẹẹ nga. 12 Kọ kpaa ka akyua
iYahaya aghọ uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni,
ẹrẹgọm Ọnọng ayaya kọ la ite ni agha sing wang yira
na akyuọ. 13 Ka aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kina umẹẹ
iMusa kọ tẹri upii kaya ẹrẹgọm ni iYahaya kọ ba nga
ba, 14 ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki
ba ra. 15 Ta ni aghọ shi na atọng kọng, kọng. 16 "Ni
ikẹmbọ ni imẹ ki mra ajiya akyua ri kọ? Ushi kini anọ
bọ shi ka uka gheli na gbura ni na sọ yọrọ ayikyo bọ
si, 17 'Ayọ pẹni igbẹẹ ni inu ta ya nọ ba! Ayọ taa nọ atẹ
ukpo, inu ta ci nọ ba!' 18 "Ka iYahaya ba ni aka bira
ngọ la na sa nagigang ba, 'ni asi ashi na ushẹẹ.' 19 Anọ
ajiya ba na sọ la na sa, ni asi, 'Nu nga! aghọ bira ula
kọnọ usa, aghikyo aghọ yira agonu kina aghọ uvulu!'
Kindọ ni, aka kpẹlẹ uye ukyuu Ọnọng ka uma uju
nga." 20 A dẹẹ kọ gẹr ufọng umani aju uma usa uwo
ica wọ nagigang, ka ata ju bọ ọlọkpaa ba. 21 Ọlọ ngọ,
aKorasinu!, ọlọ ngọ, aBetsaida! Awasi uma usa uwo ica
ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata kọ lọkpaa aiwuu
ka sọmọ agẹẹ nọ uma kina utọ ki ẹrẹnọma bọ. 22 Ni
imẹ sọ tẹri nọ, aki cẹẹ nọ kọọ ahwo aTaya kina aSidon
kaya nọ ka awii ashuwa. 23 Ingọ ni aKafarnahum,
ingọ kpaa si aki jọọ ngọ ka aya fuma ayaya? Kayi, aki
waa ngọ ka akya bọ uka ci aghọ ukpo wọ. Awasi uma
usa uwo ica ri ni aju bọ ka aSodom ni, uta kọ shi wọ
kaidii. (Hadēs g86) 24 Ni imẹ sọ ba tẹri nọ si, awii ashuwa
ni aki cẹẹ nọ kọọ ahwo ẹrẹbọ aSodom kaya ngọ." 25
Akyua ra ni iYesu tẹri si, "Imẹ sa ngọ izaa, Ate, Ate
aYaya kina ashi, nọ umani ingọ shọ uma ri ka aghọ
uye ukyuu kina aghọ shi nọ ukpili, ni ingọ sa yeni anọ
azazi. 26 Kindii wu Ate, imumani ishi ngọ ididuma
yidii ni ingọ ju. 27 Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba
aghọmani aye Anọ sa Ate, ni ba aghọmani aye Ate sa
Anọ, kina aghọmani Anọ yoo ni, aka yeni nga. 28 Inu
ba ukushi mi aghọmani akọ kiya na aba ko akpara
ọtọsọ, ni imẹ ki ma nu uwuru. 29 Inu kpaa akpara mi,
inu mẹẹ kukushi mi, ka imẹ ni aghọ suu ni ẹrẹkwẹ
nga, aghọ taa ẹrẹkwẹ ẹhwẹhwuọ, ka inu ki kọ peni
uwuu ka ikwyi nọ. 30 Ka uju mi ẹrẹgẹra lọ wọ ba,
akpara mi shi na hau.

12 Akyua ra ni, iYesu wor kọ ọka ija alkama ka Awii
uwuru aYahudawa. Atina nga kọọ idafo, na aba
dẹẹ kọ kẹr akwyi alkama na la. 2 AFarisiyawa ya nu
kindọ ni, aba tẹri nga si, "Nu, atina ngọ su ju imumani
umẹẹ iMusa kiya wọ ka Awii uwuru aYahudawa." 3
Aba ju bọ si, "Inu ta kọ pila nọ imumani iDauda ju ka
akyua na akọọ idafo, kina aghọmani ashi kini nga, 4
umani aghila idẹ ọna Ọnọng ki ya la ubiredi na akyo si,
ba aghọmani aki la ba, inga kina ayikyo ukyeng nga,
si ifirist ka yu nga. 5 Ta inu kọ pila nọ umẹẹ iMusa,
umani afirist kidẹ ọna ọnọng ka ju uma ijirija ka Awii
uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bọ
ba? 6 Imẹ sọ tẹri nu, imumani icẹẹ ọna ọnọng yẹ kọ
kẹẹ. 7 Inu ta kọ ye imumani udii sọ yeni ni, 'Ahwoo
kọ ni iwang, ba uma ẹrẹkwyuẹ ba,' inu ta kọ nu nọ
aghọ taa uvulu nu vulu ba. 8 Ka Anọ Ajiya nga shi
Ate Awii uwuru aYahudawa." 9 IYesu ba ya ukadu ki
kyaa ọkọ takwyuẹ aYahudawa bọ. 10 Ace ajiya shi ya
kọ ukadu aghọ uwẹ ni avọ. Aba ghulu nga si, "Ushi
ọdọma mani ama ọkyuọ ka Awii uwuru aYahudawa?"
Ibọ wang umani apeni nga nọ uvulu. 11 Aba ju bọ si,
"Inga kidẹ nọ nga shi na atẹm ni akpaa kidẹ uhwo ka
Awii uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba? 12
Utina ajiya ta cẹẹ wu unga atẹm nagigang ba? Kindọ
ni, ọsọ ọdọdọma na ju ima ididuma ka Awii uwuru
aYahudawa." 13 Aba tẹri ajiya nga si, "Nawa avọng."

Aba nawa, ka akyua ra ni avọ nga ba ọkyuọ kini adaa
avọ ni. 14 Ni aFarisiyawa ba kunu bọ ki ya pii umani
aki pii iYesu kọ. 15 IYesu ya kpẹlẹ kindii ni, aba sang
nga kọ ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma
bọ ọkyuọ nadidu bọ. 16 Aba waa atọng bọ si aba tẹri
aghọ ila nga ba. 17 Aju udii ka ahwura upii na atẹri ka
anyu aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Ishaya si, 18 "Agira ni imẹ
hwiya wẹ, aghọmani imẹ yoo ni imẹ ka kọọ uhwai
nga nagigang. Imẹ ki sa nga na aghing mi, aki tẹri
aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ashuwa aipang. 19
Aki la nga inang ba, ko na pii ni ẹrẹkyuọ ba, aki ba
kọọ bọ ẹrẹwyuẹ nga ka utra ba. 20 Aki wra nga ushi
iriguu umani uya sang wra wọ ba, ugha ọgbẹlẹmọ ni
uya sang ukpo wọ ni, aki pii nga kọ ba, asọ sa aipang
ka lite; 21 aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ki sa ikwyi
kidẹ nọ uca nga." 22 Aba nga na afoo umani aka pii
nga ba aghọ shi nọ ushẹẹ, ni aba ma nga ọkyuọ na
ajiya nga pii ki ba nu. 23 Ni ajiya nadidu ba wo ica na
asi, "Anọ iDauda wẹ ri ba?" 24 Ni aFarisiyawa ya kọọ
kindii ni aba ju si, "Akyuọ uBalzabul agọm nọ ushẹẹ
kọ ni ajiya ri si wuli ushẹẹ kọ." 25 IYesu ye uma ushi
kidẹ ikwyi, na aba ju bọ si, "Nadidu ẹrẹgọm ni ikau
uka upai nọ sọ irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba
ifọng nọ ọna umani ajiya nga kau uka upai nọ sọ ju
irisho kina ace ni iki tara. 26 Insi ishẹẹ woo ishẹẹ,
asọ kọrọ kina ẹrẹkwẹ nga wudu. Nagyi kọ ni ẹrẹgọm
nga ki tara wu? 27 Insi imẹ ka wuli ushẹẹ na ẹrẹgọrọ
uBalzabul ni, aghọyii nọ ni? ẹrẹgọrọ inga wọ na sọ
wuli wọ? Aghọyii nu bọ ki wa nu ashuwa kaya uma ri.
28 Insi ẹrẹgọrọ Aghing Ọnọng kọ ni imẹ wuli ushẹẹ kọ
ni, ẹrẹgọm Ọnọng ba nu wudu. 29 Ta nagyi wọ ni aghọ
ki ghila ọna agha ẹrẹkyuọ kaya yẹri uma nga, inbasi
azọnọ lor agha ẹrẹkyuọ ba? Na tọ biya yẹri uma ọna
ba. 30 Nadidu aghọmani ashi kini mẹ ba ni, ashi asho
mi, ni aghọmani a curu nga kini mẹ ba ni, asọ furu
wu. 31 Kindii ni imẹ sọ tẹri nọ, aki cira uvulu nu kọ
kwiligba ighọ kina ajiya umani apii ububi, aghọmani
apii ububi kaya Aghing Ọnọng ni, aki yira bọ ọlọkpaa
nga ba. 32 Ni aghọmani apii ububi kaya Anọ Ajiya
ni, aki yira ọlọkpaa nga, aghọmani apii ububi kaya
Aghing Ọnọng ni, aki yira bọ ọlọkpaa nga ba, ko akyua
ri ko akyua uki ba." (aiōn g165) 33 "Ushi ọdọdọma ka ma
ikọlọ ididuma, ọshẹ ububi ka ma ikọlọ ibibi ka aka
kpẹlẹ ọshẹ ki ikọlọ nga. 34 Inu iyọọ na kang! Nagyi
wọ ni inu ki biya utẹri upii ọdọdọma ni inu si shi
agha akakiya? Ima ushii kidẹ ikwyi yọ ni anyu ka tẹri.
35 Ajiya adaduma ni, ọka ukyo uma ọdọdọma wọ na
aka woo ima ididuma wọ. Ajiya akakiya ni, uka ukyo
uma akakiya wọ ni aka woo akakiya wọ. 36 Imẹ sọ
tẹri nọ, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bọ
ka awii ashuwa, 37 ka uma utẹri ngọ bọ na aki wa
ashuwa ngọ wọ, ni uma utẹri ngọ bọ na aki ma ngọ
uvulu ngọ wọ." 38 Ni ace aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa ba yira nga si, "Aghọmẹẹ, ayọ wang nu
amaa kukushi ngọ." 39 Aba yira bọ si, "Agha akakiya
kina aghọ ju uma ẹrẹnọma ka wang nu amaa, ni ba
amaa umani aki ma inbasi anga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
iYunusa ba ni. 40 Kọnọ umani iYunusa la awii atai
kina atii atai kidẹ afo itagbo ighighẹ ni, kindii wu ni
Anọ Ajiya ki la awii atai wọ kina atii atai kidẹ ikwyi
asing ri. 41 Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina
agha akyakyua ra ka ama bọ uvulu, ka alọkpaa nọ upii
Ọnọng iYunusa, kindii ni, imumani cẹẹ iYunusa shi kọ
kẹẹ. 42 Ayiri agọm, iSheba ki sang ka awii ashuwa kina
agha akyakyua ra ka ama agha aikyuari uvulu, ka aba
ka ushẹẹ aya ka aba kọọ umẹẹ uye ukwuu iSulemanu,
kindii ni, imumani cẹẹ iSulemanu shi kọ kẹẹ. 43 "Insi
aghing ababi kunu kidẹ ajiya ni, aka wor kyaa uka
umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni
nga ba ni, 44 aki ju si, 'Imẹ ki vuwa mi ọna ni imẹ
kunu wọ.' Insi aya ba ni, aki ba peni ọna ni ka aghọ
ya ba, akọ yẹr wọ ki ker wọ, 45 aki ba vuwa ka aya
ba na aghing atinsara umani acẹẹ nga na akakiya, ni
aki ghila ka aci kọ ukadu, ni ushii ajiya nga ki cẹẹ
unga akyua nọ ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya
kakiya akyua ri." 46 Asọ pii kina ajiya nga ni, ayuru
nga kina anayuru nga va ba tara kọ seshi, awang pii
kini nga. 47 Ace aghọ ba tẹri nga si, "Ayuru ngọ kina
anayuru shi kọ seshi, awang pii kini ngọ." 48 Aba
yira ajiya na atẹri nga si, "Inga shi ayuru mi, inga
bọ shi anayuru mi?" 49 Aba nawa avọ ka atina nga
ki ju si, "Ayuru mi wẹ kina anayuru mi! 50 Nadidu
aghọmani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni,
anga shi anayuru mi, kina afọọ mi, kina ayuru mi."

13 Ka awii ra ni iYesu kunu nga kidẹ ọna ki cica ka
anyu ọghọng. 2 Ikir bajiya ba curu ki ghimi nga,
ki sa na ghila nga idẹ ọgbọlọ ki cica. Ikir bajiya nga ba
tara ka anyu ọghọng. 3 Aba tẹri bọ uma na pam ni
ighang upii, si, "Aghọ wuu kyaa kọ pila. 4 Asọ ta ighọ
ni, ice kpaa kọ utra, ni anurunu ba ki ba la yọ kọ. 5 Ice
ighọ kpaa kọ ọka atii ni ba ẹrẹbọ ya nagigang, iva mii
kaisa ka ẹrẹbọ shiwu ikyuu ba, 6 ọnọng ya ta ni, aba
ghau yọ ki hwiya yọ ka akang bọ shi yọ akyuu ba. 7
Ice kpaa ka ọka umani akara shiya, akara ba fọnọ ki

la ẹrẹkyuọ bọ. 8 Ice ighọ kpaa ka ẹrẹbọ ididuma ki
sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki cẹri imumani
apila. 9 Ta ni aghọ shi na atọ kọọ.” 10 Atina iYesu va
ba ki ba ghulu nga si, “Ikẹmbọ sa ni inga sọ pii ni bọ
ni ighang upii?” 11 Aba yira bọ si, “Inu ni, ama nọ
uye ẹghẹrẹghẹmẹ inga ẹrẹgọm aYaya, ibọ ni, ata ma
bọ wọ ba. 12 Ka aghọ shi ni ima ni, aka khimi nga
kọ, ka apeni na pam, ni aghọmani ashi ni yọ ba ni,
aki kara anọ imumani ashi ni yọ kọ. 13 Imumani isa
ni imẹ sọ pii ni bọ ni ighang upii yẹ. “‘Aka kọọ, na
aka kpẹlẹ bọ ba, aka kyoo, na aka nu bọ ba na akpili
bọ ba.’ 14 Kindii ni, amọ aghaghẹ aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng Ishaya hwura kaya akwyuẹ bọ si, “‘Inu ki ka
kọọ, ni inu ta ki kpẹlẹ nọ ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta
ki kpẹlẹ nọ ba. 15 Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni
atọ bọ ka ta akọọ yọ ba, akọ yuru ica bọ ya, iba kindii
ba ni, ata kọ nu ni ica bọ, ka aba kọọ na atọ bọ, ka
aba kpẹlẹ kidẹ ikwyi bọ, ka vuu ba ukushi mi ki imẹ
ma bọ ọkyuọ.’ 16 Ica nu shi na anyu adaduma ki ika
nu, kina atọ nu, ka aka kọọ. 17 Aipang ni isọ tẹri nu,
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kina agha uju aipang na pam
wang nu imumani inu sọ kyoo, ni ata nu bọ ba, ka aba
kọọ imumani inu hwiri, ni ata kọọ bọ ba.” 18 “Inu kọ
imumani ighang upii aghọ wuu sọ nyeni 19 Insi ajiya
kọọ ila ẹrẹgọm na ata kpẹlẹ nga ba ni, Ishẹẹ ka ba ki
ba kara imumani apila kidẹ ikwyi nga. Ighọ na apila
kọ utra yẹ. 20 Ighọ ni ikpaa ka ọka atii ni, iyọ kọọ upii
ki yira kidẹ akyua ni ikwyifu, 21 ni ishi yọ ni akang
ba, ika mọr kidẹ anọ akyua, insi umẹni kina ọlọ ba
kaya upii ni, kaisa aka waa nọ utumu. 22 Ighọ ni apila
kidẹ akara ni, iyọ shi aghọ ni akọọ upii, ni uduma
asing kọnọ uyoo upeni tulu nga ki kla nga ọfọnọ wọ
ka ama ikọlọ. (aiōn g165) 23 Ighọ mani ikpaa ka ẹrẹbọ
ididuma ni, anga shi aghọmani akọọ upii ki kpẹlẹ wu.
A ju utina wu ki ma ikọlọ, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice
ishi-shitai.” 24 Aba ma bọ ice ighang upii si, “Aki mra
ẹrẹgọm ayaya na ajiya umani apila ighọ ididuma kidẹ
ija nga, 25 akyua ni ajiya sọ moo ni asho nga ba ki ba
pila ọbọ kidẹ ija alkama na asa sang nga. 26 Imila ya
sang na pipar ni, ọbọ ba kọ sang. 27 Ni agira ate ọna
ba ki ba tẹri nga si, ‘Aghọ ọna, ba ighọ ididuma yọ
ni ingọ pila kidẹ ija ngọ ba?’ A ju na nyi ni ọbọ mii
ya kidẹ?’ 28 Aba ju bọ si, ‘Aghọ ju irisho ni imẹ nga
ju udii!’ Agira nga ba ju si, “Ingọ wang si ayọ ya yẹẹ
ọbọ kọ? 29 Ni aba ju si, ‘Kayi, ki inu bọ wang uwuru
ọbọ ni inu ki wuru kina alkama. 30 Ya bọ ya ka afọnọ
nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, imẹ ki
tẹri aghọ ucuru ka acuru ọbọ ka alolu bọ, ka ta ugha
wu, ni asa curu alkama ka asa kidẹ na afọ mi.’” 31
Aba ma bọ ice ighang upii si, “Ẹrẹgọm ayaya shi kini
ikir ikpo umani ace ajiya pila kidẹ ija nga. 32 Iyọ cẹẹ
nọ ọzọzi kidẹ ighọ nadidu, insi ifọnu ni, ika cẹẹ uma
umani apila kidẹ ija ki ba ọshẹ ọghọghẹ, ni anurunu
ayaya ka ta asọọ bọ ya kaya aga nga.” 33 Aba tẹri bọ
ice ighang upii. “Ẹrẹgọm ayaya shi kini uyisti umani
ace ayiri ki zọọ na ima umra ugọ alkama iritai ki ta
kọ umani ugọ kpẹnẹ uyisti ni.” 34 Nadidu uma ri ni,
iYesu tẹri ikir bajiya ni ighang upii; Ata tẹri bọ ice
ima ba ighang upii ba. 35 Udii ni, ka ahwura upii ni
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng tẹri wọ, “Imẹ ki yẹmi anyu mi
ni ighang upii; Imẹ ki tẹri imumani ashọ wọ kọ kpaa
ka akyua na akeri asing kọ.” 36 IYesu ba sang nga kidẹ
ikir bajiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga,
ni asi, “Tẹri ayọ imumani ighang upii ọbọ kidẹ ija
sọ nyeni.” 37 Aba yira bọ si, “Aghọmani apila ighọ
ididuma nga shi Anọ Ajiya. 38 Ija kọ shi asing, ni ighọ
ididuma yọ shi ẹrẹgọm Onọng. Ọbọ bọ shi anọ ishẹẹ,
39 ni asho mani apila nga shi ishẹẹ. Ucuru imila wọ sọ
usang asing, aghọ ucuru bọ shi atuma Ọnọng. (aiōn
g165) 40 Kọnọ umani aka curu ọbọ ki ta ugha wọ ni,
kindii wọ ni uki shi wọ kọ usang asing. (aiōn g165) 41
Anọ Ajiya ki tuma atuma Ọnọng, ni aki curu nadidu
uma umani uka sa uvulu, kina aghọ ju uma ububi, ka
a woo bọ kini ọbọng bọ ni ki ẹrẹgọm nga, 42 ka fẹni
bọ kidẹ ugha ọlọ nagigang. Kọ ukadu wu ni aki ci na
ghula ayiri. 43 Ni agha aipang ki ma uyeri kini ọnọng
utaa ni kidẹ ẹrẹgọm Ate bọ. Taani aghọ shi na atọ
kọọ kọ. 44 “Ẹrẹgọm Ayaya shi kini upeni na ashọ kidẹ
ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi ushọ
wọ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani ashi ni bọ
nadidu ki ya ghẹẹ ija wọ.” 45 “Kakyakyua ri, ẹrẹgọm
ayaya shi kini aghọ gheli na agbara kina aghọ wang
atii adaduma ni. 46 Aya peni utii udọdọma uye ni, aba
ya gbara nadidu imumani ashi ni yọ ki ya ghẹẹ wọ.”
47 “Kakyakyua ri, ẹrẹgọm ayaya shi kini isha ọhwiri
itagbo na a fẹni kidẹ ọghọng ki hwiri kwiligba ighọ
itagbo ni. 48 Iya tii ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki
hwiya ididuma ki sa kidẹ ọkọọ na ashi naa ibibi wọ. 49
Kindii wu ni uki shi wu kọ usang asing. Atuma Ọnọng
ki kunu ka aba kau agha akakiya kidẹ agha aipang.
(aiōn g165) 50 Ni asa fẹni agha akakiya kidẹ ugha ọlọ
nagigang umani aki ci na aghula ayiri. 51 “Inu kpẹlẹ
Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Ẹẹ.” 52 Aba ju bọ si,
“Nadidu aghọmẹẹ umẹẹ iMusa umani apeni umẹẹ

kaya ẹrẹgọm ayaya ni, ashi kini akọr ọna nga ni, aghọ
umani aba na upeni ọsọsa nga kina ọtọtang nga ka
uka ukyuru uma nga." 53 IYesu ya kpẹẹ nadidu ighang
upii ni, aba sang nga kọ ukadu. 54 Na aya ba ifọng bọ
ni aba mẹẹ bọ kidẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa, aba wo
ica, na tẹri si, "Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri
wọ kina akyuọ uju uma usa uwo ica? 55 Anọ ikafinta
ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yọrọ si iMaryamu
ba? Anayuru nga bọ shi iYakubu, kina iYusufu, kina
iSiman, kina iYahuda ba? 56 Afọọ nga nadidu bọ shi
kina ayọ ri ba? Abi wọ ni ajiya ri peni nadidu uma ri
kọ?" 57 Aba kọọ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bọ si, "Aka
tọrọ bọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ba inbasi ki ifọng nga
kina aca nga ba ni." 58 Ata ba ju nga uma usa uwo ica
kọ ukadu ba ka ata ma bọ aipang ba.

14 Akyua ra ni iHiridus Antifas kọọ ila iYesu, 2 na
aba tẹri agira nga si, "IYahaya aghọ uju iminimini
wẹ ri. Akọ sang kọ ukpo; uwu sa ni ashi na akyuọ ju
uma usa uwo ica ri." 3 Ka iHiridus kọ kpẹnẹ iYahaya
ki lor, ki sọmọ nga kọ ubọọ itii kaya iHiridiya, ayiri
anayuru nga iFilibus 4 ka iYahaya ka tẹri nga si,
"Umẹẹ iMusa ta ma wu ni ingọ vo nga ba." 5 Akyua
ni, iHiridus wang kọ pii iYahaya kọ, ni asọ tẹ ẹrẹbata
bajiya, ka a kpaa nga si aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng nga. 6
Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, anọ anayiri iHiridiya
ya bọ ni ate nga iHiridus kọọ uhwai nagigang, 7 na
aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu
imumani ashọr. 8 Ayuru nga ngaa sa nga kọ, asi, "Ma
mi ẹrẹkwẹ iYahaya aghọ uju iminimini kidẹ ipẹ ka
aikyuari." 9 Agọm ba duma, usuu nga kina akyeng ra
sa ni asa si ama nga. 10 Atuma na aya kyua iYahaya
ẹrẹkwẹ wọ kidẹ ubọọ itii, 11 na aba ni ẹrẹkwẹ kidẹ ipẹ
ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga. 12 Aghọyii nga
ba kpaa ọkọ ki ya naa kọ, ni aba kyaa kiya tẹri iYesu.
13 IYesu ya kọọ kindii ni, aba sang ki ghila nga idẹ
ọgbọlọ kọ uyuyi ki kyaa ọka umani ace aghọ shiya ba.
Ni ikir bajiya ya kọọ kindọ ni, aba ki yii nga ni ifra kọ
kpaa kọ ufọng. 14 Aya kunu kidẹ ọgbọlọ ni aba nu ikir
bajiya, aba kọọ ahwoo bọ, ni aba ma adumu kidẹ bọ
ọkyuọ. 15 Ọka ya ba ughẹ ni, aghọyii nga ba ki ju si,
"Ba aghọ ya kọ kẹẹ ba, ni ọka wẹ ni uya sang ba ughẹ;
shira ikir bajiya nga ka akyaa bọ anọrọfọng ushi kọ
ukadu kaya gheli akwyi bọ imila." 16 IYesu ba ju bọ
si, "Ba sa bọ ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyuẹ nọ
ma bọ ice ima ka ala." 17 Aba yira nga si, "Ayọ shina
ubiredi utọ kina itagbo ipai." 18 Aba ju si, "Inu ba mi
ni yọ." 19 Aba sa ikir bajiya nga si, acica kaya nọ ọbọ,
aba kpaa ubiredi utọ kina itagbo ipai, aba zẹẹ ibate
nga ka ayaya ki sa Ọnọng izaa. Asa wura ubiredi nga
ki ma atina nga, atina nga ba ma ikir bajiya nga. 20
Aba la nadidu bọ ki shuu. Aba curu awo na ashẹ ki
sa ọkọọ ushọ nọ upai. 21 Ajiya umani ala ni afuma
aghimi araji usọ atọ, bam na ayiri kina anọ. 22 Akyua
ra ni atina nga ya ghila bọ idẹ ọgbọlọ ki lite nga ki
kyaa bọ udaa ugẹẹ, na asa laa nga kọ shira ikir bajiya
nga. 23 Aya kpẹẹ shira ikir bajiya ni, aba kila nga aya
ọpang kayu nga kaya pii nọ Ọnọng. Ashi kayu nga kọ
ukadu ki fuma ughẹ. 24 akyua ra ni ọgbọlọ nga shi ka
abiyatẹ ighọ kina ẹrẹbọ, ugya sọ ca wọ, ka uwuu sọ ju
irisho kini wọ. 25 Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bọ
na asọ kyeng kaya na amusum. 26 Ni atina nga ya nu
nga na akyeng kaya na amusum ni, aba kọọ ẹrẹbata,
ki ju si, "Ahwu nga!" Aba taa kpa ni ẹrẹbata. 27 Kidẹ
akyua ni iYesu pii ni bọ, si, "Inu ba duma ba! Imẹẹ. Ba
kọọ ẹrẹbata ba." 28 IBitrus ba yira si, "Ate, insi ingọ
ni, sa mi ki imẹ ba ukushi ngọ kaya na amusum." 29
IYesu ba ju si, "Ba." IBitrus ba kunu kidẹ ọgbọlọ nga
na asọ kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.
30 Ni aya nu uwuu nọ usang ni ẹrẹkyuọ ni, aba kọọ
ẹrẹbata wọ na asa dẹẹ kọ ghila idẹ. Aba gyo akpa si,
"Ate, foo mi!" 31 Kidẹ akyua ni iYesu nawa avọ nga
ki kpẹnẹ nga, ki ju nga si, "Ingọ agha uma aipang
na jẹẹ, ikẹmbọ sa ni ingọ shina ikwyi ipai?" 32 Aya
fuma idẹ ọgbọlọ ni, uwuu ba tara. 33 Aghọ shi kidẹ
ọgbọlọ ba ta agho kite iYesu, ki ju si, "Aipang ni ingọ
na Anọ Ọnọng nga." 34 Aya buu udaa ugẹẹ ni, aba kya
bọ ẹrẹbọ aJanisarat. 35 Ni ajiya ukadu ya kpẹlẹ nga
ni, aba tuma na ajiya ishi ọka nadidu ka aba nga na
adumu. 36 Aba shọr nga ka ibọ piya anyu igbang nga.
Nadidu aghọ umani apiya ni apeni ọkyuọ.

15 AFarisiyawa kina aghọmẹẹ umẹẹ iMusa ba ukushi
iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga, 2 "Ikẹmbọ
sa ni atina ngọ wura italẹ inga anirakpẹẹ? Aka hwuru
bọ ivọ bọ na atọ la imila ba." 3 IYesu ba yira bọ si,
"Ikẹmbọ sa ni inu ka wura imumani Ọnọng tẹri kaya
italẹ nọ? 4 Ka Ọnọng si, 'Nu ọkpọtọrọ ate ngọ kina
ayuu ngọ.' Ni, 'Aghọmani acira ate nga kina ayuru
nga ni, aki kpoo iyiya.' 5 Ni inu ka tẹri si, 'Imumani
aki ma ate nọ kina ayuru nọ ni, inu ka ma Ọnọng.' 6
Ata maa na ate nga ba.' Kindọ ni inu ta manọ upii
Ọnọng ba kaya italẹ nọ. 7 "Inu, aghọ ju unu ica! Kindii
wu ni Ishaya ghila amọ aghaghẹ kaya nu wọ, si, 8

“Ajiya ri ni ibẹlẹ bọ yọ na ka jọọ mi kọ, ni ikwyi bọ
shi atọọ kini imẹ, 9 ijirija wọ na asọ jọọ mi wọ, aka
mẹẹ umẹẹ bajiya kọ taa upii Ọnọng.’” 10 IYesu va yọrọ
ajiya nga kukushi nga ki tẹri bọ si, “Inu kọng ki inu
kpẹlẹ, 11 Ba imumani ika ghila anyu ajiya yọ ka sa nga
irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yọ ka sa nga
‘irighe’” 12 Atina nga va ba ki ghulu nga si, “Ingọ ye si
aFarisiyawa kọọ anaa kọ nọ upii ri?” 13 IYesu va yira
ki ju si, “Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga
pila ba ni, aki yẹẹ kọ ka akang. 14 Ya bọ ya; afoo bọ
aghọ uyeni afoo itra. Insi afoo kpẹnẹ ace afoo ka ashi
ni, nadidu bọ ni, aki kpaa kidẹ uhwo.” 15 Ni iBitrus ba
ju nga si, “Nyeni ayọ idi ighang upii.” 16 IYesu ba ju
nga si, “Ki ta ka aikyua ri ni inu ta kọ kpẹlẹ nọ ba?
17 Inu ta nu nọ ni nadidu imumani ighila idẹ anyu
ka wor kyaa yọ idẹ afo ki va kunu yọ kidẹ ẹrẹnọma
ba? 18 Ni imumani ikunu kidẹ anyu ba kidẹ ikwyi wọ,
iyọ ka sa ajiya irighe. 19 Ki idẹ ikwyi yọ ni uwang uju
akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri kọ aghimi bajiya,
uju uma ẹrẹnọma, uyi, uma upii atẹri kaya ace aghọ
kọnọ ubra uca aghọ. 20 Umumani uka sa ajiya irighe
budibi. Ula ni avọ umani ahwuru bọ ba ka sa wọ aghọ
irighe ba.” 21 IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii
aTaya kina aSidon. 22 Ashi kukadu ni, ace ayiri agha
aKan’ana ba ukushi nga na asọ ci, “Kọng ahwoo mi,
Ate, Anọ iDauda; ushẹẹ ghila anọ mi anayiri na asọ
kọng ọlọ nagigang.” 23 IYesu ta pẹni ni ngaa ba. Ni
atina nga ba ki ba sọrọ nga si, “Kla nga! Ka asọ ci na
duma ayọ kọ.” 24 Aba yira si, “A tọrọ tuma mi si iya
wang atẹm na avulu bọ kidẹ ọna Israila kọ.” 25 Ni ava
ba ki ba ta agho kite nga, si, “Ate, sẹ mi kọ.” 26 Na ava
yira si, “Ushi wọ nọ uyeri na akpaa imila anọ ka ama
ava ba.” 27 Ayiri ba ju si, “Ẹẹ, Ate, ava ma ka la awo
umani akpara ki ẹrẹbọ ka imila ate ọna.” 28 IYesu ba
yira nga si, “Ayiri, uma aipang ngọ shina ẹrẹkyuọ!
Taani uba kọnọ uwang ngọ ni.” Anọ nga anayiri ba
akyuọ ka akyua ra. 29 IYesu sang nga kukadu ki ko nga
abẹni ẹrẹyẹma aGalili. Aba kila nga aya ọpang kiya
cica. 30 Ikir bajiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu,
afoo, aghọ uwẹni ifra, agbatọng na abẹbẹ, kina aghọ
shẹẹ, ki ba kyo bọ kite nga, aba ma bọ ọkyuọ, 31 ki ta
kọ umani ikir bajiya nga wo ica nọ umani agbatọng sọ
pii, aghọ uwẹni ifra ni, ika bọ ba na ẹrẹkyuọ, agunu
kyeng, afoo sọ kyoo uka. Ni aba jọọ Ọnọng Israila. 32
IYesu ba yọrọ atina nga ki ju bọ si, “Imẹ hwiri ahwoo
bajiya ri ka akọ la awii atai kini imẹ, ata kọ la bọ
ighima ba. Imẹ wang mi nu vuu kini bọ ni idafo bọ
ba, ka abọ ta na ya kpaa kọ utra.” 33 Atina nga ba ju
nga si, “Ọkọ ta ajiya ri, abi wu ni ayọ ki peni ubiredi
umani ayọ ki cee ajiya ri wọ?” 34 Ni iYesu ba ju bọ
si, “Ubiredi umi wu ni inu sọnọ wu?” Asi, “Utinsara,
kina anọ itagbo na zẹẹ.” 35 Aba sa ajiya nga na acica
ki ẹrẹbọ, 36 aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo,
aya kpẹẹ usa Ọnọng izaa ni, aba wra ki ma atina nga,
atina nga ba ma ajiya. 37 Kwinga la ki suu, atina nga
ba tira awo mani ashẹ ki sa kọ ọkọọ utinsara ki tii wọ.
38 Aghọmani ala ni ashi aghimi araji usọ anari ki tọ
kpaa ayiri kina ananọ. 39 Aya shira ajiya nga ni, aba
ghila idẹ ọgbọlọ ki kyaa ishẹẹ aMagadan.

16 AFarisiyawa kina aSadukiyawa ba ukushi iYesu
ka aba mra nga, aju nga si anyeni bọ amaa ka
ayaya. 2 Aba yira bọ si, “Insi uka ba ughẹ ni, inu ka ju
si, “Uka ki shi uduma, ka ayẹrẹmọọ shi na kyọng.’
3 Ni ikyuatii ni, “Aviya ki kpaa kaidii, ka ayẹrẹmọọ
shina kyọng kọnọ uyuu.’ Inu ka kpẹlẹ ushii ayẹrẹmọọ,
ni inu ta ki bọra nọ ukpẹlẹ amaa akyua ba. 4 Agha
akakiya kini aghọ yẹẹ na ayiri kọ aghimi mani ashi
angọ ba bọ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu
iba si anga iYunusa ba ni.” Aba ya bọ ya ki sang nga. 5
Atina iYesu ya fuma udaa ugẹẹ ọghọng ni, aba kpẹlẹ
si ibọ yuu ubiredi wọ. 6 IYesu ba ju bọ si, “Inu sa
ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina
aSadukiyawa.” 7 Aba tee aghọ pii kina acee bọ, si, “ta
mani ayọ ta ba yi nọ uce ubiredi wọ ba.” 8 Ni iYesu, ye
imumani asọ pii ni, iYesu va tẹri bọ si, “Inu aghọ uma
aipang na zẹẹ, ikẹmbọ sa ni inu sọ pii kina acee nu
kọ ta ubiredi? 9 Inu kọ kpẹlẹ nu ba? Inu ta shuni nu
mani imẹ cee ajiya araji usọ atọ kini ubiredi utọ ba,
kọnọ umani ọkọọ ume tii na acuru? 10 Kina ubiredi
utinsara ka ajiya araji usọ anari, kina ọkọọ ume tii
na acuru? 11 Ikẹmbọ sa ni inu ta kpẹlẹ nu si ita pii
mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa
kina aSadukiyawa.” 12 Asa kpẹlẹ si ata tẹri bọ si asa
ica na uyisti idẹ ubiredi wọ ba, ni asa ica ka umẹẹ
aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu. 13 Akyua ni iYesu
ya fuma ishii aKaisariya aFilibi ni, aba ghulu atina nga
si, “Inga ni ajiya sọ tẹri si Anọ Ajiya shi?” 14 Aba ju
si, “Ace aghọ bọ si iYahaya aghọ uju iminimini, ace
aghọ bọ si, Iliya, ace aghọ bọ si Irimiya ko agha yeng
kidẹ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng.” 15 Aba ju bọ si, “Inu ni,
inga ni inu si imẹ ashi?” 16 IBitrus ba yira si, “Ingọ
si uKristi, Anọ Ọnọng agha akyuọ.” 17 IYesu ba yira
nga si, “Ingọ ni agha anyu adaduma ngaa iSiman anọ

iYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngọ udii ba, ate
mi ka ayaya nga nyeni ngọ. 18 Imẹ sọ va tẹri ngọ, ingọ
si iBitrus, ka ya upa ri wọ ni imẹ ki vura ọna mi kọ, ni
akyuọ ukpo ki shi wu na akyuọ kaya nga ba. (Hadēs g86)
19 Imẹ ki ma ngọ aca ẹrẹgọm ayaya, nadidu imumani
inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor kọ ka ayaya,
nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yọ ka
ayaya." 20 Aba waa atina nga atọng nagigang si aba
tẹri aghọ si anga si uKristi ba. 21 Kọ kpaa ka akyua
ra ni, iYesu tee aghọ nyeni atina nga si iyiya ni inga
ki kyaa Urushelima, ka aya kọọ ọlọ kukushi akwite
kina afirist akakọng kina aghọmẹẹ umẹẹ iMusa, ka
aba pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang. 22 IBitrus ba
kpaa nga ki kyaa uhwo wọ ki ya gẹr nga si, "Ọnọng
kpaa kọ, Ate! Udii ki ba ngọ nga ba." 23 Ni aba tee ki
tẹri iBitrus si, "Sang ngọ kukushi mi, Ishẹẹ! Ingọ ni
ima usa ukpaa yọ kukushi mi. Ingọ ka ghulu ikwyi
ngọ kina ajiya nga ni, basi Ọnọng ba." 24 IYesu ba tẹri
atina nga si, "Nadidu aghọmani awang yii mi ni, sa
azọnọ tọrọ nga irikwyi nga ka kpaa ugara ushi nga
ka yii mi. 25 Ka aghọmani awang foo ọkyuọ nga ki
taa wọ, ni aghọmani ataa ọkyuọ nga kaya mi ni, aki
peni wọ. 26 Ikẹmbọ sọ uduma umani ajiya ki peni ashi
nadidu kọ taa ọkyuọ nga? Ta ikẹmbọ ni ajiya ki ma kọ
ta ọkyuọ nga? 27 Ka Anọ ajiya ki ba kina atuma nga
kidẹ ujọọ Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina
mani aju kọ. 28 Aipang ni isọ tẹri nu, ace aghọ bọ ting
ya kọ kẹẹ ni ata ki kpo bọ nga ba sa anu uba Anọ ajiya
kidẹ ẹrẹgọm nga."

17 Awii atin ya wor bọ ni iYesu va kpaa iBitrus kina
iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni
bọ kaya ọpang utitugu kayu bọ. 2 Ushi nga ba tee kite
bọ, ibate nga sọ ma uyeri kini ọnọng taa ni, ugbang
uko nga ba kọ ufufuu na tas. 3 Kidẹ akyua ni iMusa
kina Iliya kunu kite bọ na asọ pii kini iYesu. 4 IBitrus
ba tẹri iYesu si, "Ate, ọsọ uduma nọ umani ayọ shi
kukadii, insi ingọ yira ni, imẹ ki ta uzọọ utai. Iye inga
ngọ, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya." 5 Ashi kidẹ
upii ni ace amọ na pipar ba yuru bọ ya, ni aba kọọ ice
ẹrẹwyuẹ kidẹ amọ si, "Anọ mi wẹ angọ umani imẹ
yoo, ika kọọ uhwai nga nagigang; inu kọng ngaa!"
6 Atina ya kọọ kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bọ
ki ẹrẹbọ ni ẹrẹbata. 7 IYesu va ba ki ba piya bọ si,
"Sisang, ba kọọ ẹrẹbata ba." 8 Aya zẹẹ ubate bọ ka
yaya ni, ata nu bọ ace aghọ ba si iYesu kayu nga. 9
Asọ shulu kaya ọpang ni, iYesu ba waa bọ atọ si, "Ba
tẹri ace aghọ imumani inu nu ba, sa Anọ Ajiya sang
kọ ukpo." 10 Atina ba ghulu nga si, "Ikẹmbọ sa ni
aghọmẹẹ iMusa si sa Iliya kyọ ba?" 11 IYesu ba yira si,
"Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwikẹ. 12 Ni imẹ sọ tẹri
nu si Iliya kọ ba, ni ata kpẹlẹ bọ nga ba, aju nga ima
uwang bọ. Kindọ wu ni Anọ Ajiya ki kọọ ọlọ wu ki ivọ
bọ." 13 Atina sa kpẹlẹ si asọ pii ni bọ kaya iYahaya
aghọ uju iminimini. 14 Aya fuma uka ikir bajiya ni,
ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga, 15 ki
ju si, "Ate, kọ ahwoo anọ mi, asọ kpira itahwu na aka
kọọ ọlọ nagigang. Akyua nagigang ni aka kpra kidẹ
ugha kina amusum. 16 Imẹ ba ni nga kukushi atina
ngọ ni ata bọra bọ uma nga ọkyuọ ba." 17 IYesu ba
yira si, "Inu ajiya akyakyua ri, aghọ umani aka ma bọ
aipang ba kina agha akakiya, agba akyua wu ni imẹ ki
ci kini inu wu? Agba akyua ni imẹ ki mọr ni inu? Ba
ni anọ kukushi mi." 18 IYesu ba gẹr ushẹẹ nga, aba
kunu ki ẹrẹnọma nga, anọ va ba akyuọ kidẹ akyua. 19
Atina iYesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba tẹri nga si,
"Ikẹmbọ sa ni ayọ ta biya bọ uwoo ushẹẹ ba?" 20 Aba
ju bọ si, "Uma aipang nọ shi na zẹẹ. Aipang, imẹ sọ
tẹri nọ, insi inu shi na uma aipang na zẹẹ kini ikir
ikpo ni, inu ki tẹri upang ri si, 'Yini kọ kẹẹ kọ kya
ngọ ukaa,' ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju
ba. 21 Idi ighọ ri ka kunu yọ ba sa apii nọ Ọnọng kina
ukpẹnẹ anyu." 22 Aghọyii iYesu ya curu ka aGalili ni,
aba ju bọ si, "Aya sọ ma Anọ Ajiya kidẹ ivọ bajiya,
23 aki pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang." Ni aghọyii
nga ba duma nagigang. 24 Aya ba aKafarnahum ni,
aghọ yira agonu ọna Ọnọng ba peni iBitrus ki ju si,
"Aghọmẹẹ nu ka biya agonu ọna Ọnọng?" 25 Aba ju si,
"Ẹẹ." IBitrus ya ba idẹ ọna ni, iYesu ba kyọ pii ni nga,
si, "Ikẹmbọ shi unu ngọ, iSiman? Kukushi inga wu ni
agọm asing ka yira agonu wu? Kukushi anọ bọ ta ace
aghọ bọ?" 26 Aya ju si, "Ace aghọ bọ," ni, iYesu ba tẹri
bọ si, "Unyeni si, anọ bọ ka biya bọ ba. 27 Kindii ni, ka
ajiya ri ba kọọ anaa wọ ba ni, kya ngọ ẹrẹyẹma kọ
ya fẹni ima uhwiri itagbo, kọ fumu anyu itagbo nọ
ingọ kyọ kpẹnẹ, insi ingọ fumu anyu ni, ingọ ki nu
ufe mani ọki maa ubiya, kpaa ufe kọ ya biya agonu mi
kini ngọ."

18 Ka kyua ra ni Atina Ọnọng ba ukushi IYesu na
sọ wulu nga si, "Inga nga gina nọ ughọghe kidẹ
ẹrẹgọm ayaya? 2 Avasa yọrọ ace ananọ, ki kyọ nga ka
biyating bọ, 3 Atẹri bọ si, "Iyiya ni isọ tẹri nọ, sọ nu
tee ki ba kina ananọ bọ ni, inu ki ghila nọ ẹrẹgọm

ayaya ba. 4 Kindọ ni, aghọ mani akpaa irikwyi nga
na kikya kini ananọ ri ni, anga cẹri kọnọ ughọghe ki
ẹrẹgọm ayaya. 5 Aghọ mani ayira Ananọ kini adi kidẹ
nọ ca mi ni, aghọ yira mi." 6 Kindọ ni aghọmani asa
agha yeng kidẹ anọri na yira mi ukpa afra ni, ọki gina
aghọmani ata aning kọ umọghọ nga kini utii uhwọ, ka
fẹni nga kidẹ ọghọng ukyukyugu. 7 Ọlọ nu agha aya
asing kọnọ umumani ọki sa nu ukpa! Iyiya yọ ni uma
usa ukpa ki ba, Ọlọ nu aghọmani anga ki sa ukpaa. 8
Insi avọng kọ afrang ki sa ngọ ukpaa ni, usọ waa kọ
nau. Ọki gina ngọ nọ mani ughila ọkyuọ kina afra ta
avọ ayeng, ta ushi agunu kọnọ mani afeni ngọ kidẹ
ugha mani ọka kpou ba kini ivọ ipai ta ifra ipai. (aiōnios
g166) 9 Ipeni ica ngọ ki sa ngọ ukpaa ni, nọsọ wo yọ kọ
na kọ. Ọki gina ngọ nọ mani upeni ọkyuọ taa amaa
kini ica iyeng, nọ mani afeni kọ ọna ugha ni ica ipai."
(Geenna g1067) 10 Unu sa amaa kọ, unu ma jer ace aghọ
kidẹ ananọ ri ba, ka isọ tẹri nọ, Atuma nga ka yaya
akyo aghu ibẹtẹ Ate mi mani ashi ka yaya. 11 Ka anọ
ajiya ba ka ma foru agho mani avulu bọ. 12 Ikẹmbọ
nunu kidẹ ikwyi, ipeni aghọcee ashi kina atẹm aji,
ayeng kidẹ bọ vasa vulu, akiya ushe ishui larọshọ na
larọshọ kayi itili asha larla asọ ya wang ayeng mani
avulu ba?" 13 Ipeni apeni nga ni, aipang ni sọ ter nọ,
ikwyi fuu mani aju kaya ẹrẹkwẹ nga ni, ọgina ngọ
ishui larọshọ na larọshọ mani ata vulu ba. 14 kindi wu
ni, bọ uwang Ate yi aghọ mani ashi ka yaya ba na
agheyeng kidẹ ananọ ri na vulu wu ba." 15 In peni
anayuru ngọ vulu ngọ ni, kya ọkọ shi nga kọ ya nye ni
nga si avulu, ngọ kini inga ka pai nọ. In peni akọng
ngọ ni, ọva vughu ni ngau du. 16 Ipeni atọrọ ni, usọ
va kya ukushi nga kina ajiya ayeng ta agha apai ka
ma aipang nọ upii ka anyu agha apai ta agha atai.
17 Ipeni anayuru ngọ tọrọ kọng bọ ni, ọsọ tẹri Ajiya
ọnọng, insi atọrọ kọng ni asọ kyọghu nga kina aghọ
mani aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ni, kọ aghọ
yira agonu. 18 "Iyiya ni sọ ter nọ, du inga mọ mani
unu lor kaya sing ni, alor yọ ka yaya. Du imumani unu
shighi kaya asing ri ni, a shighi yọ ka yaya. 19 Isọ tẹri
nu aipang si, ipeni agha pai kidẹ nọ yira si abọ ki shọr
icima ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu. 20 Ki du
ọkọ mani agha apai ta agha atai acuru kọ ki dubọ uca
mi, ishi kini bọ. 21 Ashi kidẹ udu ni iBitrus vasa ba
ki ter IYesu si, "Ate ayaya, iri mẹ kọ na anayuru bọ
vulu mi kọ ni sọ ya nga ya? Iri ti ni sara?" 22 IYesu
vasa ter nga si, "Ba iri ti ni sara wu ba, iri ti ni sara si
ishuitini sara. 23 Kindọ ni, aki mara ẹrẹgọm ayaya
kini ace agọm mani awang pila upẹni nga mani ushi
kidẹ vọ agira nga. 24 Agọm ya lite nọ pila ni, avasa ba
nga kina ace ajiya mani ayii nga uta azurfa asọ mani
aghọ ki bra ubiya ba naidu ọkyọ ghọ nga. 25 Ara bra
vughu nu ufe ba ni, Agọm vasa ju si agbira ngau kina
ayiri nga kina anọ nga kini imu mani ashi kini yọ ka
ma nga ufẹ. 26 Agira nga vasa ta agho kite nga ki te
si, 'Aju nga akuri, inga ki ma nga akwikẹ.' 27 Agọm
vasa kọng ahwo agira nga, avasa sheri nga, aya nga
uta ya. 28 "Na agira nga ni kọ kunu nga kọ kadu ni,
avasa ta ẹrẹkwyuẹ na ace aghikyo utina nga mani
ayii nga uta adinari naji ni, avasa kpẹnẹ kọ umọghọ
ki ter nga si, 'Ma mi ufe mi.' 29 Aghikyo utina nga
kpikpo ki shọr nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma
nga.' 30 Ni agira nga vasa tọrọ, avasa ya hwuru nga kọ
ubọọ iting, sa ma nga uta nga. 31 Aghikyo utina nga
ya kọng imumani ibani ni, ara kọng bọ ọduduma ba.
Avasa ya tẹri Agọm ya naidu imomani iba. 32 Agọm
vasa yọrọ agira nga ki tẹri si, 'Ingọ agira ighọ ibibi yọ.
Iya ngọ uta ya ki Ọshọr mi. 33 Ọngọ ki kọng ngọ ahwo
aghikyo utina ngọ kọnọ mani ikọng ahwo ngọ ba?' 34
Agọm kọng anang naigang, aju si ama nga ọlọ sa biya
uta nadidu. 35 Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni
aki ju akwinga kọ mani atọrọ ukpaa avulu anayuru
nga kọ kini ikwyi yeng."

19 IYesu ya kpẹr tẹri udubi umani, avasa ya ifọng
aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki ugẹẹ ẹrẹyẹma
Urdun. 2 Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa lẹni na
adumu kọ kadu. 3 Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba
ukushi nga ka mra nga, aghulu si, "Ọshi na kikya ni
Ajiya shẹri ayiri nga ka kwaligba ighọ avulu?" 4 Avasa
yira bọ si, "Unu sọnọ pila nu kidẹ upii Ọnọng si, aghọ
mani aju yi kọ kpa ka kyua 'aju bu aghimi kini ayiri'
avasa tẹri si, 5 'Kindọ ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru
nga ka dẹẹ ayiri nga, ka pai bọ ni aki tẹẹ agha yeng
ra.' 6 Aki sọ tẹẹ bọ agha pai ba, sa tẹẹ kini agha yeng
ra bọ. Kindọ ni, ima mani Ọnọng dara kọka uyeng
ni ajiya ma bara ba." 7 Avasa tẹri nga si, "Ikẹmbọ sa
ni aghọ mẹẹ iMusa si aghimi ma ayiri nga awọ upii
ubiya, ka va kla ayiri?" 8 IYesu vasa tẹri bọ si, iMusa
tẹri nu si ukla ayiri nu kindu ki Ikwyi ugboho yọ ni
ushi ni yọ. Kọ kpaa ka kyua ni bọ shi wu du ba. 9 Imẹ
sọ tẹri nọ, nadidu aghọ mani asher ayiri nga ni, insi
ara Peni bọ nga kina avulu nyẹri na aghimi ace aghọ
ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra." 10
Atina nga vasa tẹri nga si, "Insi ushi wu du kukushi

aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri cẹri.” 11
Avasa tẹri bọ si, “Ba kwyi nga-nga ki bọra kpaa upii
ri ba, sa agho mani Ọnọng ma bọ udu. 12 Ace aghọ
shiwu ni a jee bọ na ki bọra bọ voru ayiri ba. Ace aghọ
ni Ajiya bọ ju bu ududu. Ace agho ni abọ yira si aki
voru bu ayiri ba ka yọghu upii ẹrẹgọm ayaya. Nadidu
aghọmani abọra ukpa upii ri na kpa.” 13 Ukadu ni
avasa ba IYesu na ananọ ọfisi ka sa bọ anyu adaduma,
kiva shọr Ọnọng kaya akwyi bọ, ni aghọyii nga vasa
gẹr aghọmani aba na anọ kọ. 14 IYesu vasa tẹri bọ
si, “Inu ya ananọ ka ba ukushi mi. Uma kla bọ ba, ki
ẹrẹgọm ayaya ni inga ighọ bọ kọ.” 15 Avasa sa bọ anyu
adaduma, avasa wolu. 16 Ashi kọ kadu ni ace aghọ
vasa ba ukushi IYesu ki ghulu si, “Aghọ mẹẹ, igba ima
ididuma yọ ni imẹ ki ju ki peni ọkyuọ taa amaa?”
(aiōnios g166) 17 IYesu vasa tẹri nga si, “Ikẹmbọ sa ni
ingọ wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni
ọkyuọ taa amaa, isọ ju uma tẹri mi.” 18 Avasa ghulu
IYesu si, “Iligba itali yọ?” IYesu vasa tẹri si, “Ba pii
ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba,
baa gyo ateri kaya ẹrẹkwyuẹ ajiya ba, 19 Kọng ate ngọ
kina ayuru ngọ atọng. Ọsọ yoo aghikyo ucing kọnọ
mani yoo irikwyi ngọ ni.” 20 Anọfọnọ vasa tẹri nga si,
“Imẹ kọ ju umari nadidu, ikẹmbọ shi kọ lara mi kọ?”
21 IYesu vasa tẹri si, “Insi uwang tee aghọ taa avulu
ni, usọ ya gbra nadidu upeni nngọ wọ, kọ ma aghila
amir, ọki peni ọka ngọ ka yaya. Ni ọsọ ta ba kọ ma yii
mi.” 22 Anọfọnọ ya kọng kindọ ni, vasa wolu kinọ
bọra ikwyi, ka shi nọ upeni nagigang. 23 IYesu vasa
tẹri Atina nga si, “Iyiya ni isọ tẹri nọ, Ọki shi nọ lọ
mani aghọlọ upeni ghila ẹrẹgọm ayaya. 24 Isọ va tẹri
nọ, uki shi uyuyo ni ọrahimi ghila anyu anyura nọ
mani a aghọlọ upeni ghila ẹrẹgọm Ọnọng.” 25 Atina
nga ya kọng kindọ ni, avasa kọng ẹrẹbata, ki ju si,
“Inga na aki foo nga?” 26 IYesu vasa kyoo bu na vasa
tẹri si, “Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi Ọnọng ni
kọ iligba ima ọngọ yu yọ.” 27 iBitrus vasa tẹri si, “Uwẹ
ni iyi ya akwikẹ ya ki yii ngọ, ikẹmbọ shi ya ni iyi ki
peni?” 28 IYesu vasa tẹri bọ si, “Aipang ni imẹ sọ tẹri
nọ, asing ki ba ni, akyua mani anọ ajiya ki cica ki igọ
ujọọ nga, inu aghọ mani inu yii mi ni, inu ki cica ki
igọ ẹrẹgọm shọ ni iri pai, kọ ju ite shọ nọ upai ra ngọ
Israila ashuwa. 29 Ni aghọmani aya ẹrẹna ta anayuru
aghẹmẹ, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta anọ, ta
uja, ka jọọ uca mi, aki peni ka gina kindọ sa aji, ka
va peni ọkyuọ ọgbang ọngọ taa amaa. (aiōnios g166) 30
Ka ajiya nagigang aghọ mani ashi kite, aki tee aghọ
tumu, aghọ tumu ki tee aghi ite.

20 Ẹrẹgọm ayaya shi kina aghọ ọna nga mani akunu
ka tee ting, ka ya wang aghọ utina kaya ju nga
utina ki ija nga inga ikọlọ na shi inabi. 2 Aya tẹri izẹ
nọ ufẹ kọnọ mani aka ma aghọ ju utina ka awii ni,
avasa ya kyọ bu ki ija nga. 3 Ọshi a kyua larọshọ avasa
kunu, ki nu ace aghọ na sọ ci ijirija ka nyu ọkọ ju izẹ,
4 Avasa tẹri bọ si, ‘Inu kya ija mi, iki manọ ima mani
ishi ikikya.’ avasa wolu. 5 Avasa va kunu kina atinọng,
kọnọ ọsii a kyua atai, avasa kpa aghọ utina. 6 Kọta
aikyuari a kyua atọng ava kunu ki nu ace aghọ na ci
bọ ju icima, avasa tẹri bọ si, ‘Ikẹmbọ sa nọ ci ijirija
kọ ghọwa ni? 7 Avasa tẹri nga si, ‘Ace aghọ ta mayi
utina ju ba.’ “Avasa tẹri bọ si, ‘Unu ma kya ija mi kọ ya
ju utina.’ 8 “Ọghe ya ju ni, aghọ ute vasa tẹri aghọ
shẹ ngau si ọsi ica nọ utina ija, ‘Yọrọ aghọ utina kọ
ma bọ ufẹ bọ, kpa ka aghọ tumu kọ ba ngọ ite kọ.’ 9
Aghọmani aba akyua atọng ọghe vasa ba, kọ inga bọ
yira ima mani iju na ma nga kọ wiya ni. 10 Ni, aghọ
mani akyọ ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe kọ
ni, kọ inga bọ yira kini mani akpa nga utina ni. 11 Aya
yira ni, avasa dee kọ tẹri aghọ ọna anọrọma, 12 Na sọ
tẹri si, ‘Aghọ mani ba kọ tutumu, utina akyua ayeng
kọ na ju, nọ ma bọ iki-kya kini yi, iyi aghọ mani awiya
kọ ju utina kini ọla ọnọng.’ 13 “Avasa yira agha yeng
kidẹ bọ si, ‘Ayikyo mi, ira lami akpara ngọ ba. Iyi ta ju
yi si iki ma ngọ ufẹ ka wii ba? 14 Yira ima mani ishi
nga ngọ nọsọ wolu. Imẹ yoo ma aghọ mani aba kọ
tutumu iki-kya kina ima mani ima ngọ. 15 Ishi mi ni
akyuọ ju imumani iwang ju nọ ufẹ mi ba? Tọ ingọ
hwiri anang kọ niu mani ika ma ajiya uma nagigang?
16 “Kindi wo ni aghi utọ tumu ki tẹ aghọ ite, aghọ ite
ki tẹ aghọ tumu.” 17 IYesu ya sọ kya Urushelima ni,
avasa yuru atina nga kọ uho ki tẹri bọ si, 18 “Ọwe ni,
iyi ki kya yi Urushelima. Aki ma anọ Ajiya ki vọ ifirist
ighighẹ kina aghọmẹẹ iMusa, aki va wa nga ashuwa
ukpo 19 akyua rau aki ma nga ki vọ aghọmani ashi bọ
aYahudawa ba, kaa kali nga, kaa ca nga, kaa agra nga
ka yọ ukumu ọshẹ, awii itai ni aki sang nga ka akyuọ.”
20 Akyua rau ni Ayuru anọ iZabadi vasa ba ukushi
IYesu kina anọ nga ki ba ta agho kite nga, ki shọr nga
icima. 21 Avasa tẹri nga si, “Ikẹmbọ nọ wang?” avasa
tẹri nga si, “Ngọ sa anọ mi ri apai ka cica, ayeng kavọ
ilang, ayeng kavọ iprọma ngọ, ki ẹrẹgọm ngọ.” 22
“Uyeng ima mani ọsọ ghulu ba,” IYesu tẹri bọ. “Inu ki

bọra sa kọ asọng mani imẹ ki sa kọ? Ava yira si, “Iyi ki
bọra.” 23 IYesu tẹri bọ si, “Inu ki sa kọ asọng mi, ni
ucica kavọ ila mi ni kọ iprọma mi ni ba imẹ ki ma
ba. Ate ayaya kyo ukadu ka aghọ mani ahwiya.” 24
Ushe atina ọshọ ya kọng kindọ ni, avasa kọng anang
anayuru apai. 25 IYesu vasa yọrọ bọ nadidu bọ ki tẹri
si, “Inu ye mani agọm mani ashi bọ aYahudawa ba ka
nyeni ẹrẹgọm kukushi ajiya bọ ni, agha kakọng bọ ka
nyeni ẹrẹgọrọ kukushi bọ. 26 Ọki shi wu kindọ ukushi
nu ba. Udu ni aghọ mani tee agha ghaghẹ kidẹ nọ
ni, iyiya yọ ni atee agira kidẹ bọ. 27 Ni aghọ mani
awang tee akwite kidẹ nọ ni, iyi ya ni aki shi agira nọ
28 Kindọ Anọ Ajiya aki ba ka ma ju nga irigira ba, si
nga ki ju Ajiya irigira, Ka va ma ọkyuọ nga kaya ajiya
napam.” 29 IYesu kina atina nga ki ya aYeriko ni, ajiya
nagigang vasa yighi nga. 30 Ace afo apai na ci ka nyu
tira, Aya kọng ni IYesu wọlu ni, avasa shang ẹrẹwyuẹ
ki tẹri si, Ate ọna, Anọ iDauda! kọng ahwoo yi!” 31
Ajiya vasa gẹr bọ avasa kọmọ nai kiri. avasa shang
ẹrẹwyuẹ na tẹri si, “Ate ọna, Anọ iDauda! Kọng aho
yi!” 32 IYesu vasa titara ki yuru bọ, ikẹmbọ nọ wang si
ju nu?” 33 Avasa tẹri si Ate, iyi peni ukyoo uka.” 34
IYesu va kọng ahwo bọ, IYesu vasa piya ica bọ. Ana
kyua ra ni avasa tee aghọ kyoo, avasa yii nga.

21 Aya ba ayayo kọnọ Urushelima ka aBetafaji ka
ya izizẹ ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga
apai, 2 atẹri bọ si, “Inu kya anọ ifọng na ashi kite nu,
kọ kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina anọ nga.
Shii bọ kọ ba ma mi kọ ukawẹ. 3 Insi aghọ ghulu ni,
inu tẹri nga si Ate nga wang bọ, aki vuu ni bọ kọ na
song. 4 Udii ba kọ hwura upii aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
si, 5 “Inu tẹri anirayiri aSihiyona, ‘Nu, agọm nu wẹ na
aki ba ukushi nu, nọ usuu irikwyi kaya izaki, kaya
anọ izaki wu na akyeng kọ.’” 6 Atina wor ki ya ju
imumani iYesu sa bọ uju. 7 Aba nga na izaki kina anọ,
aba yaa ugbang bọ kaya, iYesu va kiya ki cica. 8 Ajiya
na pam yaa ugbang bọ kọ utra, ace aghọ bọ ni akẹr
afa aga ashẹ ki yaa kọ utra. 9 Ajiya upam na kyeng
kite nga kina aghọmani asọ yii nga kọ utumu sang
ẹrẹkwyuẹ na asọ ju si, “Ufoo kukushi Anọ iDauda!
Agha anyu adaduma nga aghọmani aba kidẹ nọ uca
Ate aYaya! Ufoo kukushi aghọcẹẹ nọ ujọọ!” 10 Aya
ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifọng zọọ bọ, na
asọ ghulu si, “Inga wudii ri?” 11 Ikir bajiya ba yira si,
“IYesu nga, aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ka aNazaret anga
aGalili.” 12 IYesu ya ghila idẹ ọna Ọnọng aba ya kla
aghọ gheli na agbara kidẹ. Aba yiri uma umani aghọ
tee ufe kina ugọọ uci aghọ gbara ukhimi. 13 A tẹri bọ
si, “Awọọ si, ‘Ọna mi ki shi ọna upii nọ Ọnọng, ni inu
kọ tee ni wu ọka sọlu ayi.’” 14 Afoo kina aghọmani aka
bra bọ ukyeng ba va ba ukushi nga kọ ọna Ọnọng na
ava ma bọ ọkyuọ. 15 Ni afirist akakọng kina aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa ya nu uma ọdọdọma umani aju ni anọ
kidẹ ọna Ọnọng su ca akpa si, “Ufoo kukushi Anọ
iDauda,” Ni ava kọọ anang kọ. 16 “Ingọ kọọ imumani
anọ ri sọ tẹri?” Aghulu nga. IYesu va yira si “Ẹẹ, inu
ta kọ pila nu kidẹ upii Ọnọng ba si, ‘Ka anyu ba ananọ
kina apali ba anọ ni ingọ sa ubrẹ kunu wu?’” 17 Aba
sang nga ki ya bọ ki kyaa idẹ ifọng aBetani, ki ya nyẹ
kukadu. 18 Kini kikyuating na asọ vuu ni aba kọọ
idafo. 19 Aya nu uce ọshi uwe kọ uhwo utra ni, aba
kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju
wu si, “Ba sọ ma ikọlọ ba ki ta kọ sang asing!” Kidẹ
anakyua ni ọshi hwiya kọ. (aiōn g165) 20 Atina nga ya nu
kindii ni, aba wo ica. Asi, “Na nyi wu ni ọshi uwe ri
hwiya kọ kidẹ akyua?” 21 IYesu ba yira si, “Imẹ sọ tẹri
nu aipang, insi inu ka ma aipang ni, inu ka woo nọ
ikwyi wọ ba ni, basi imumani imẹ ju ọshi ri yoo ni inu
ki bira uju ki yọ yu ba, ‘Ni inu va bira uju ọpang ri si
kya kọ ya kpaa kidẹ ẹrẹyẹma,’ Ni uki ju kindọ. 22 Insi
inu ma aipang ni, inu ki yira kọ iligba imumani inu
shọr Ọnọng.” 23 IYesu ya ghila idẹ ọna Ọnọng, na ashi
kidẹ umẹẹ ni, afirist akakọng kina anirakpẹẹ bajiya va
ba ukushi nga ki ba ju si, “Iligba ẹrẹgọrọ wu ni ingọ
sọ ju uma ri kọ, inga ma ngọ ẹrẹgọrọ ri?” 24 Ni iYesu
ba yira si, “Imẹ ki kọ ghulu nu uce ughulu uyẹ. Insi
inu yira mi ni, imẹ ki tẹri nu ta iligba ẹrẹgọrọ wu ni
imẹ sọ ju uma ri kọ. 25 Abi wọ ni iminimini iYahaya
kunu wọ? Ikunu ka ayaya wọ ta ukushi ajiya wọ?”
Apii kina ace bọ ki tẹri si, “Insi ayọ ju si, ‘Ka ayaya wọ
ni,’ aki ju si, ‘Ikẹmbọ sa ni inu ta ma nu aipang ni
nga ba?’ 26 Insi ayọ ju si, ‘Kukushi ajiya ni,’ ayọ sọ tẹ
ẹrẹbata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng nga.” 27 Aba yira iYesu si, “Iyi ta ye yi ba.” Ni
ava ju si, “Imẹ ki kọ tẹri nu nga ta igba ẹrẹgọrọ wu ni
imẹ sọ ju uma ri kọ ba.” 28 “Ikẹmbọ ni inu nu? Ace
ajiya shiwu na ashi na aniraghimi apai. Akyaa ukushi
aghaye ki ju nga si, ‘Anọ mi, kya kọ ya ju utina kidẹ
ija.’ 29 Anọ ba yira nga si, ‘Ita ki kya mi ba,’ na song ni
aba tee ikwyi nga ki wor. 30 Ni ate ba kyaa ukushi
aghi ipai ki ya tẹri nga imumani atẹri adaa aghọ. Aba
yira si, ‘Iki kyaa ate mi,’ ni ava kyaa ba. 31 “Kidẹ bọ
ka pai bọ ni inga ju imumani ate wang?” Aba yira si,

“Aghọ iye.” IYesu ba ju bọ si, “Isọ tẹri nu aipang, aghọ
yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila ẹrẹgọm
Ọnọng ka aya nu. 32 Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba
nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira nọ nga ba, aghọ
yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga.
Kọ utumu udu ni inu ta la nọ ukpaa ki ma aipang ni
nga ba. 33 Kọng ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga,
aghimi kọ na irivii ki tumu uka mẹẹ amusumu ikọlọ
na ashi kina uka ubọọ usa. Aba ma ace ajiya uta ija na
asisang ukyeng. 34 Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma
agira nga kukushi aghọmani ayira ija nga ka aya yira
nga uka nga ki imila. 35 Aghọtina ba kpẹnẹ agira nga;
aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atii. 36
Ni aba tuma ace agira angọ umani acẹẹ adaa akyua, ni
aghọtina ba ju bọ ima iye ra. 37 Kọ tutumu ni, aba
tuma anọ nga kukushi bọ, Asi, ‘Aki kọng anọ nga.’ 38
Ni aya nu nga ni, aba tẹri ace bọ si, ‘Anọ umani aki
la uma nga wẹ. Ayọ ba pii nga kọ ka uma tee unga
bayọ!’ 39 Aba kpẹnẹ nga ki fẹni ka utumu ija nga ki pii
nga kọ. 40 “Insi aghọ ija ya ba ni, ikẹmbọ na aki ju
aghọtina ra?” 41 Aba yira nga si, “Aki pili agha akakiya
ra, ka ama ace aghọ bọ ija nga, aghọmani aki ka ma
nga uka nga ki imila.” 42 IYesu tẹri bọ si, “Inu ta kọ
pila nu upii Ọnọng ba, ‘Utii umani aghọ viya tọọ bọ si
ushi bọ ọdọdọma ba ni, ọbọ tee cẹẹ nọ utina. Udii ni
Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yọ kukushi mayọ.’” 43
“Kindọ ni isọ tẹri nu si aki yira ẹrẹgọm Ọnọng wọ
kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma ọdọdọma
unga ẹrẹgọm. 44 Aghọmani a kpaa kaya utii ri ni, aki
kpoo, aghọmani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka
awawo. 45 Afirist akakọng kina aFarisiyawa ya kọọ
ighang upii ni, aba kpili si asọ pii kaya akwyi bọ 46
Aba wang utra umani aki kpini nga, ni asọ tẹ ẹrẹbata
ikir bajiya ka ajiya kpaa si inga ni, aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng nga.

22 IYesu va pii ni bọ ni ighang upii si, 2 “Amra
ẹrẹgọm ayaya na ace agọm umani aju anọ nga
agya ubiya. 3 A tuma agira nga si aya yọrọ aghọmani
asa yọrọ bọ agya, ni ajiya nga ta ba bọ ba. 4 Ava tuma
ace agira si, ‘Tẹri aghọmani ayọrọ si, imẹ kọ ker imila,
awaa inaa ni mara, akọ kyo kwikẹ. Inu tọ ba usra
agya.’ 5 Ni ata duma bọ kọ ba, ava wor ila bọ, ace
aghọ wor kyaa ija nga, ace aghọ wor kyaa oka gheli
na gbara. 6 Ace aghọ bọ va kpẹnẹ agira nga ki ca bọ
ki pii bọ kọ. 7 Agọm va kọọ anaa kọ, ava tuma na
aghọnakpọ nga na aya pili aghọ pili ajiya wọ ki ta
ugha ni ifọng bọ. 8 “Ava tẹri agira nga si, ‘Akọ kpẹẹ
ukyo uma usra agya, ni aghọmani ayọrọ ta maa bọ
ba. 9 Kindọ ni inu kya nọ itra ki inu ya tẹri nadidu
aghọmani inu peni ka aba usra agya.’ 10 Agira ra va
kyaa itra ki ya curu nadidu aghọmani apeni, agha
adaduma kina agha ababi, ki ta kọ umani ọka usra
agya tii na akyeng. 11 “Agọm ya ba ma nu akyeng ni,
ava nu ace ajiya umani ata sọmọ nga uma agya ba. 12
Aba ghulu ajiya si, ‘Na nyi wọ ni ingọ ghila ukawẹ wọ
ba uma agya,’ ‘Ayikyo?’ Ajiya ta biya nga upẹni ba. 13
Agọm ba ju agira si, ‘Inu lor nga ivọ kina ifra, ka inu
fẹni nga ka sing kidẹ itii, ọka umani aki ci na aghula
ayiri.’ 14 “Ka ayọrọ ajiya na pam, ni aghọ ni ahwiya
shi na zẹẹ.” 15 Ashiya kindọ ni aFarisiyawa kyaa ki
ya pii kina ace bọ umani aki kpẹnẹ iYesu kidẹ upii
nga. 16 Aba tuma aghọyii bọ kina ajiya iHiridus, asi,
“Aghọmẹẹ, ayọ ye si ingọ ni agha aipang nga, ingọ ka
va mẹẹ utra Ọnọng kidẹ aipang, ka ajiya nadidu ni
agha aye ra bọ kukushi ngọ, ingọ ka ba nyeni ngọ
uyo ẹrẹkwẹ ka ajiya ba. 17 Tẹri ayọ, unu ngọ shi na
nyi? Ọsọ ọdọma ni ayọ ja agonu kukushi iKaisar agọm
aghaghẹ ta ayọ ba ja ba?” 18 Ni iYesu, ye akakiya ushi
kidẹ ikwyi bọ, aba tẹri si, “Inu aghọ ju unu ica, ikẹmbọ
sa ni inu wang mra mi? 19 Nyeni mi ufẹ umani aka ja
agonu wọ,” Aba ba nga na udinari, 20 aba ju bọ si,
“Iwuu inga yẹ? Kina uca inga bẹ?” 21 Aba yira ki tẹri
si, “Ọnga iKaisar.” IYesu ba ju bọ si, “Inu ma iKaisar
imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Ọnọng imumani
ishi inga Ọnọng.” 22 Aya kọọ kindii ni, aba kpẹnẹ anyu
bọ na asa wo ica, aba ya nga na asa wor. 23 Ka awii ra
ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Abọ ka tẹri si ba
usang ashi. Aghulu nga si, 24 “Aghọmẹẹ, iMusa si, ‘Insi
ajiya kpoo na ashi na anọ ba ni, anayuru nga ki vo
ayiri ka ajeli anayuru anọ.’ 25 Ni ace anayuru atinsara
shi kọ kidẹ bayọ. Agha iye vo ayiri, akpoo na akọ jee
nga ba, asa shee anayuru nga ayiri. 26 Kindii wọ ni
uba wọ na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha
itinsara. 27 Aya kpẹẹ ni, ayiri va kpoo. 28 Kọ usang
ashi ni, ayiri ki tee anga inga kidẹ bọ ka nadidu bọ kọ
vo nga?” 29 IYesu ba yira bọ si, “Uma ikwyi nu shi bọ
na kikya ba, ka inu ta ye nu nọ upii Ọnọng na awọọ
ba, inu ta ba ye nu ẹrẹkyuọ Ọnọng ba. 30 Kọ usang
ashi ni, aghimi ki voru bọ ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu
bọ ubiya ba, aki ba kina atuma Ọnọng bọ ni ka yaya.
31 Kọ usang ashi ni, inu ta kọ pila nọ imumani Ọnọng
tẹri nu ba? Awọọ si, 32 ‘Imẹ sọ Ọnọng Ibrahim, Ọnọng
Ishaku kina Ọnọng iYakubu.’ Ashi Ọnọng aghọ kpuru

ba, anga akyuọ nga.” 33 Ajiya ya kọọ kindii ni, asa wo
ica nọ umẹẹ nga. 34 AFarisiyawa ya kọọ ni iYesu fuga
aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu. 35 Ace aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa kidẹ bọ, ba ghulu iYesu ka amra nga.
36 Asi, “Aghọmẹẹ, aligba ima tẹri Ọnọng yọ cẹẹ nọ
ughọghẹ kidẹ uma tẹri nga? 37 IYesu yira nga si, “‘Yoo
ate Ọnọng ngọ kina ikwyi ngọ nadidu, kina ọkyuọ
ngọ nadidu, kina iyẹẹ ngọ nadidu.’ 38 Udii wọ shi ima
tẹri Ọnọng iye, angọ cẹẹ nọ ughọghẹ. 39 Anga ipai shi
kindọ, ‘Yoo agha ayayo ngọ kini ẹrẹkwẹ ngọ ni.’ 40
Nadidu umẹẹ iMusa kina aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng shina
uma tẹri Ọnọng apai ri.” 41 AFarisiyawa ya curu kọ
uka uye ni, iYesu ba ghulu bọ si, 42 “Ikẹmbọ ni inu nu
kaya iKristi? Ashi anọ inga?” Aba ju si, “Anọ iDauda
nga.” 43 IYesu ba ju bọ si, “Na nyi wọ ni iDauda na asọ
pii na akyuọ Aghing sọ yọrọ nga si, ‘Ate’? Ka iDauda
si, 44 “‘Ate si Ate mi, “Cica kọ ukawẹ ka avọ ila mi sa
imẹ sa asho ngọ kidẹ ifra ngọ,’” 45 Insi iDauda sọ yọrọ
iKristi si ‘Ate,’ ni, na nyi wu ni iKristi tee anọ nga wọ?”
46 Ba aghọmani a bra uyira nga ba. Kọ kpaa ka awii ra
ni ba aghọmani asọ ju ikwyi ki ghulu nga uce upii ba.

23 Ni iYesu ba tẹri ikir bajiya kina aghọyii nga si,
2 “Aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa bọ na
ama bọ akyuọ mẹẹ umẹẹ iMusa. 3 Kindii ni inu ju
imumani amẹẹ nu, ka inu yii yọ nadidu, inu ba ju
kọnọ umani ibọ ka ju ba, ka aka ju bọ imumani ibọ ka
mẹẹ ba. 4 Aka lor ajiya akpara ọkpọtọrọ, anga ushi na
awiya ukpaa, ki tiya bọ kaya avọ ni aka duma bọ nọ
uta bọ avọ wu ba ko anivọ. 5 Aka ju kwikẹ ka ajiya
nu, aka lor upii Ọnọng ka ubate bọ kina ivọ bọ, aka
lor irining igbiligbang ka anyu nọ ugbang bọ. 6 Aka
yoo ọkọ ci ọdọdọma kọ ọkọ usra agya kina ọkọ ci
ọdọdọma ka ọkọ takwyuẹ aYahudawa; 7 ayoo umani
aka bili bọ na ẹrẹgọrọ ka uka gheli na gbara, aka wang
si ajiya yọrọ bọ si, ‘Aghọmẹẹ.’ 8 Aki yọrọ ngọ nga si,
‘Aghọmẹẹ ba,’ ka inu ni aghọmẹẹ ayeng nga ni ushi ni
nga, ka inu ni anayuru aye ra bọ. 9 Ni inu ba yọrọ ace
aghọ kaya ashi ri si, ‘Ate ba,’ ka Ate nu ni aye nga ka
yaya. 10 Aba va yọrọ nọ si, ‘aghọmẹẹ,’ ba ka aghọmẹẹ
nu ni ayeng nga, uKristi. 11 Aghọ cẹẹ nọ ughọghẹ kidẹ
nu ki shi agira nọ. 12 Ka aghọmani azẹẹ ẹrẹkwẹ nga
ni, aki suu ni nga, aghọmani asuu ni ẹrẹkwẹ nga ni,
aki zẹẹ nga. 13 Ọlọ nu, inu aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa! Inu aghọ ju unu ica! Inu yuru anyu ubọọ
ẹrẹgọm a yaya ya ka ubate bajiya. Inu ka akyakwyi
nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu aghọ wang ghila
ka ghila ba. 14 Ọlọ nu aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa, aghọ ju unu ica! Inu ka la uma bayiri
umani aghẹmẹ bọ kọ kpuru bọ, inu va pii nọ Ọnọng
kọ ọgbọọgbang ka anu nu. Kindọ ni, aki ju nu ashuwa
ucẹẹ nọ ububi. 15 Ọlọ nu, aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa, aghọ ju unu ica! Inu ka buu udaa ugẹẹ
ẹrẹyẹma, inu ka kya nu ice ẹrẹbọ ka atatọọ ka inu ya
wang aghọ lọkpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni
nga aghọ idẹ ugha nọ ọnga cẹẹ ọngọ nu sọ ẹrẹpai.
(Geenna g1067) 16 Ọlọ nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka
tẹri si, ‘Insi acee aghọ suu na ọna Ọnọng ni, uyeni wọ
ighima ba; ni insi acee aghọ suu na utii uyeri idẹ ọna
Ọnọng ni, iyiya yọ ni aju imumani asuu kọ. 17 Inu
abo afoo! Uligba wọ cẹẹ nọ ughọghẹ, atii uyeri ta ọna
Ọnọng umani uhwuru atii uyeri? 18 Inu ka ba tẹri
si, ‘Insi acee aghọ suu na ọka uyeri agoo ni, unyeni
wọ ighima ba, ni insi acee aghọ suu ni imumani ama
ka agoo ni, iyiya yọ na aju imumani asuu wọ kaya.’
19 Inu afoo! Uligba wọ cẹẹ nọ ughọghẹ, uma wọ ta
agoo umani aka hwuru uma ni? 20 Kindọ ni, nadidu
aghọmani asuu kaya agoo ni, asuu ni wọ kina uma
ni ushi kaya nadidu. 21 Ni aghọmani asuu kaya ọna
Ọnọng ni, asuu ni wọ kina Ọnọng umani aci kidẹ
wọ. 22 Ni aghọmani asuu ni ayaya ni, asuu ni igọọ
ẹrẹgọm Ọnọng kina aghọmani aci kaya. 23 “Ọlọ nu,
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, aghọ ju unu
ica! Uwe ni, uka ma Ọnọng ima iye kidẹ ushọ, ọkyulọ,
aya kina uma ẹrẹnang. Inu ta duma nọ na uju uma
ọdọdọma kidẹ umẹẹ iMusa ba, aipang, ahwoo kina
uju uma uyira. Uma ri bọ si ọnga umani inu sọ ju,
basi ashee uce ya ba. 24 Inu afoo unyeni utra, inu ka
wọ anaijii ki ima ọsa nu, ni inu si ngọnọ Ọrahimi! 25
Ọlọ nu, aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, aghọ
ju unu ica! Inu ka hwuru utumu isọ kina ipẹ, idẹ ni,
ishi na uma uderi ajiya kina uyoo ẹrẹkwẹ. 26 Afoo
aFarisiyawa, zọnọ hwuru idẹ isọ kina ipẹ, utumu ki kọ
ba na pipar. 27 Ọlọ nu, aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa aghọ ju unu ica! Inu shi kini alọr umani a
coo bọ anyi afafuu ni, ashi adaduma unu kọ seshi, idẹ
ni, agboho aghọkpuru kina ko iligba ighọ irighe shiya.
28 Kindii wọ ni inu shi wọ, kọ seshi ni, ajiya ka nu nọ
kini agha aipang bọ ni, idẹ nọ ni agha akakiya bọ,
aghọ ju unu ica kina uma ububi. 29 Ọlọ nu, aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, aghọ ju unu ica! Ka inu
ka vra alọr adaduma anga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng, ki
va ju alọr agha aipang ufọnọ. 30 Inu ka ju si, ‘Ayọ ta kọ
shi wọ ka akyua anirakpẹẹ ba bayọ ni, ayọ ta kọ ta yi

bọ avọ wọ ka ashii ayi aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ba.’ 31
Kindii wọ ni inu nyeni si inu bọ shi anọ aghọmani
apili aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng. 32 Inu ya pra ju imumani
anirakpẹẹ nu ju! 33 Inu iyọọ, inu iyọọ na kang! Nagyi
wọ ni inu ki tẹ anang idẹ ugha? (Geenna g1067) 34 Kindii
ni imẹ sọ tuma nu na aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kina aghọ
uye ukyuu kina aghọmẹẹ. Inu ki pili ace aghọ bọ, ace
aghọ bọ ni, inu sọ gra bọ, inu sọ ca ace aghọ bọ kọ
ọkọ takwyuẹ aYahudawa nu, inu sọ yii bọ ufọng nọ
ufọng ni inu sọ sa bọ ọlọ. 35 Ni kaya nu ni, nadidu
ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwyi nọ ka
asing ri, kọ kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya anọ
iBerekiya, aghọmani inu pii ka abiyatẹ ọna Ọnọng
kina agoo. 36 Aipang, imẹ sọ tẹri nu, nadidu uma ri ki
ba kaya ajiya akyua ri.” 37 “Urushelima, Urushelima!
Aghọ upili aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng, aghọ fẹẹ aghọmani
atuma kukushi nu na atii! Ẹrẹmẹ wọ ni imẹ ka wang
ucuru nu kidẹ ivọ mi kina umani anuu ka curu anọ
nga ka asọọ nga, inu tọọ nu. 38 Uwẹ ka akyakyua ri ni,
aya nu ọna nu idẹ avọ! 39 Ka imẹ sọ tẹri nu, inu ta ki
sọ nu mi nga ba, sa awii umani inu tẹri si, “Agha anyu
adaduma ngaa, aghọmani aba kidẹ nọ uca Ate.’”

24 IYesu ya kunu kidẹ ọna Ọnọng na akyeng ni,
atina nga va yeni nga ivila ọna Ọnọng. 2 Ava
ghulu bọ si, “Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni imẹ
sọ tẹri nu, aki ya bọ utii uyeng ya kaya uce ba. Aki
pulu yọ kọ nadidu.” 3 IYesu ci kaya ugbana ni ishi nọ
uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bọ ki
tẹri si, “Tẹri yi, aligba awii kọ ni udu di ki ba kọ? Ni
ikẹmbọ shi amaa mani iki nu kọ ki ba ngọ kina usang
asing?” (aiōn g165) 4 IYesu va yira bọ si, “Inu sa amaa kọ,
ka ace aghọ ba ghẹmẹ nọ ba. 5 Ka ajiya nagigang ki ba
kidẹ nọ uca mi, aki tẹri si, ‘Imẹ ni anga iKristi ngaa’,
ka va ghẹmẹ ajiya nagigang. 6 Aki kọng ila ikọrọ kini
irishu uma ọtitẹri. Inu ba kọng ẹrẹbata ba, kọ udidu
uma ki tọ ba, ka amaa sọnọ baa ba. 7 Ifọng ki kọrọ
kini Ifọng, ẹrẹgọm ki kọrọ kini ẹrẹgọm. Aki ju idafo
kini uzuru ẹrẹbọng ki ikini ika. 8 Udii shi kini ọkọng
ẹrẹnọma ayiri sọ jẹẹ kọ ni. 9 Kindọ ni asọ tọ ma nọ
ọlọ, ka va pili nọ. Ajiya sing nadidu ki tọrọ nọ kidẹ nọ
uca mi. 10 Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa nọ
utumu kọ pii Ọnọng, aki gbra ace ka va tọrọ bọ ace. 11
Atina Ọnọng atẹri ki sang na pam ka aghẹmẹ ajiya
na pam. 12 Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya
nagigang ju ace ki kpaa nọ utumu. 13 Aghọmani a
bra umọr ni aki peni ufoo. 14 Aki va ma ila ididuma
inga ẹrẹgọm Ọnọng ka sa amaa kọ shi ma ajiya, na
amaa asing sọ ta ba. 15 “Inu ki nu ima ibibi ingọ sa
ukpaa, ọngọ mani aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng iDaniyel tẹri
ni, ating kọ ọkọ uyer. Taa ni aghọ pila iwọọ kpẹlẹ. 16
Ni, aghọmani ashi kidẹ isighi aYahudiya ti bọ ka kya
bọ idẹ apang. 17 Aghọmani ashi ka aya ọkọ ufiya ba
shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kidẹ aca ba. 18
Aghọmani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya
kpaa ima ufiya ba. 19 Ọlọ ayiri ushi na afo, kina aghọ
kọ anọ kaidu akyua! 20 Inu shọr Ọnọng kọ uti kọnọ
ma ba nọ ka akyua iriwe kọ awii uwuru aYahudawa
ba. 21 Ka akyua ra ni aki kọng ọlọ nagigang, ighọmani
asọnọ ju bu ba kọ kpaa kọ ju asing ki ta ka di akyua ri,
aki sọ ju bọ ighọ ba. 22 Ada wasi awa awii najii ba ni,
ace aghọ ta lang ngaa ba, ni aghọmani ahwiya sani aki
wọ ace na awii kọ 23 “Akyua ra kọ ni, aghọmani atẹri
nọ si, ‘Inu nu, aghọfoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.
24 Ka atina ọnọng atẹri ki kunu, ka ju uma ọkọkọng
kọnọ uma sa uwo ica ka zọọ ajiya kọ, kina aghọmani
ahwiya insi uju ni. 25 Ni, isọ tẹri nọ kidẹ akyua. 26
Kindọ ni insi atẹri nọ si, ‘Awudu ka aghumu,’ Inu ba
kunu ba. Insi atẹri nọ si, ‘Ashi kidẹ ubọọ na ashọr,’
inu ma yira ba. 27 Kọnọ umani inyigha ka ta uyer ki
iripiya ki ma ta ka awura ni, kindọ ni ọba Anọ Ajiya
ki shi kọ. 28 “Ọkọ mani ọkọng shi kọ ni ọka wọ na
aghavung ka curu kọ. 29 “Kai du akyua ni, ko utumu
awii ọlọ ra ni, “‘Ọka vasa kpii iting, Ọpir uta ta wọ
uyer ba. Ẹyẹrẹ ki kpira ka yaya, Ayẹrẹmọ ki zuru.’” 30
“Aidu akyua ra kọ ni amaa ba Anọ Ajiya ki ta nyeni kọ
ka ayẹrẹmọọ. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Anọ Ajiya
na kyeng ba kidẹ amọ kini ẹrẹgọrọ na akyo nọ ujọọ
ọgigang. 31 Aki tọma kina atuma nga ka pẹni ẹrẹtọma
ngọ shini ishimi nagigang, ka ma curu aghọmani
ahwiya ki ishii ukunu ọnọng kọnọ ukpaa ọnọng kina
ushii ata nọ ushi aya, kọ kpaa ka ayẹrẹmọọ kiya ta ka
udaa.” 32 Inu mẹẹ ice ima kukushi ọshẹ uweng. Insi
ọvong nga sọju fọnọ ni, ọka kunu kini afa asasa, inu
kpẹlẹ si ẹrẹkpẹrẹ yasọ ba wudu. 33 Kindọ wu ni insi
inu nu ima umani imẹ tẹri nọ ni, inu ye si akyua ya sọ
ba ayayo, ashi ka anyu ubọọ. 34 Iyiya ni sọ tẹri nọ,
ajiya aya sing ri ki kpuru bọ ba, sọ uma ri nadidu ba.
35 Ayaya kina asing ki kpẹri wọ, upii mi ki kpẹr wọ ko
na zẹẹ ba.” 36 Ba aghọ ye awii ta akyua ni ima ri ki ba
kọ, kina atuma Ọnọng ka ayaya mani ta anọ Ọnọng,
Ate nga ka yayu nga. 37 Kọnọ mani aju ka awii iNuhu
ni, kindọ ni ọki ba wọ kọ uki vuu Anọ Ajiya. 38 Kọ
kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum ọghọghẹ, asọ la,

na sa, aghẹmẹ sọ voru ayiri, na amẹẹ ayiri ki ibila, ki
ta ka awii umani iNuhu ghila nga ọgbọlọ. 39 Ata kọ
tọ ye ima mani ishi kidẹ ni, ugya ọghọghẹ ọkọ kpa
bọ nadidu bọ. Kindọ ni uvuu Anọ Ajiya ki shi kọ. 40
Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha
yeng kọ na ya agha yeng ya. 41 Ayiri apai ki shi kọ
hwọ kọ utii uhwọ, aki kpaa agha yeng kọ, na aya agha
yẹng ya. 42 "Kindọ ni inu ci nọ ye, kọ nu ye nu awii
mani Ọnọng ki vuu kọ ba. 43 Inu ye si, aghọ ọna ta ye
si agba akyua kọ na ayi ki ba na ating, ara bra umọr
ba, aki ya ka ghila ọna nga ba. 44 Kindọ ni unu ci nọ
ye, akyua mani ọta ye nu ba ni, akọ ni Anọ Ajiya ki
ba wọ." 45 "Inga shi agira aipang, agho shini ukpẹlẹ,
angọ mani aghọ ọna nga sa nga ukyoo ọna nga, ki va
ma ushẹ agira nga imila bọ kidẹ akyua lẹ? 46 Agha
anyu adaduma agira mani aghọ ọna nga ki ba ka ma
peni nga na sọ ju utina nga. 47 Iyiya ni isọ tẹri nọ, aki
ma adidu agira ka kyoo uma nadidu. 48 kindọ aghọ ki
ju agira ni aghọ ibibi yọ, aki va tẹri ẹrẹkwẹ nga, 'aghọ
ọna mi ki ta ba kai shang ba,' 49 ọka wudu ni, a vasa
tee aghọ ca aghikyo utina nga, asọ la na sa kina aghọ
vura. 50 ipeni aju kindọ ni, aghọ ọna nga ki ba ka awii
umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba, 51 Aghọ ọna
ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina aghọ
uju unu ica. Ọkadọ wu ni aki ci kọnọ ọwọla ayiri.

25 "Aidu akyua ra kọ ni aki mra ẹrẹgọm ayaya kina
anirayiri ushọ aghọmani akpaa uma uta ugha bọ
na akya bọ ọkọ yira aghẹmẹ asasa ni. 2 Atọng kidẹ
bọ ni abo bọ, atọng ni aghọ uye ukyuu bọ. 3 Akyua
umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bọ ni ara go bọ
anyẹ ka ma sang ni akimi kọ ba. 4 Aghọ uye ukyuu ni
ago iribom na anyẹ kina uma uta ugha bọ. 5 Aghẹmẹ
asasa ta ba kaishang ba, nadidu bọ ni ava kọng ki ililu,
ọmọọ va kpaa bọ wọ. 6 "Ating nagigang ni, ava kọng
uyọrọ na sọ tẹri si, 'Aghẹmẹ asasa wudu! Inu kunu kọ
yira nga.' 7 Anirayiri ushọ va sisang ki keri uma uta
ugha bọ. 8 Abo ra va tẹri aghọ uye ukyuu ra si, 'Inu
ma yi anyẹ nu kọ najii, uma uta ugha yi sọ kpo bọ.'
9 Aghọ uye ukyuu va tẹri bọ si, Kayi, aki maa bọ yi
kina inu ba. Inu kya ọkọ shi aghọ gbra kọ ya ghẹ anga
nu.' 10 Aya walu ki kyabọ ọkọ ughẹ anyẹ ni, ata kọ
vuu ni aghẹmẹ asasa kọ ba. Anirayiri umani aci na
zizal na asha ni ava ghila ọka ulor ubiya kini inga, ava
yuru anyu ubọọ ya. 11 "Kọ tumu ni, ushẹ anirayiri va
ba, ava tẹri si, 'Agha aghaghẹ, Agha aghaghẹ, fọmọ yi
anyu ubọọ!' 12 Aghẹmẹ asasa va yira bọ si, 'Aipang
ni sọ tẹri nu si, ita ye nu ba. 13 "Kindọ ni, inu ci nọ
ye si, inu yẹ nu awii ko ta aligba akyua kọ ni ba." 14
Ẹrẹgọm ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng
nga ni, ava yọrọ agira nga, ka ma upeni nga ki ivọ bọ.
15 Ama agha yeng ipa nọ ufẹ itọng, ada aghọ ni ipai,
ava ma ada aghọ uye, kwinga na kikya ni ẹrẹkyuọ
nga. Ukadu wọ ni ava wolu. 16 Aghọmani ayira ipa nọ
ufẹ itọng ra ni, kaishang na akya kiya tili nọ ufẹ, ki
peni ipa itọng kaya. 17 Kindi ni aghọmani ayira ipa
ipai ra, apeni ipai kaya. 18 Aghọmani ayira ipa iye, ni
aya tumu ufọng ki ẹrẹbọ ki shọ ufe aghọ ọna nga kọ.
19 "Aya kpaa akyua ni, aghọ ọna agira nga va vuu ka
aya keri imumani aju nọ ufe. 20 Aghọmani ayira ipa
nọ ufẹ itọng va ba ite ki ba kina ice ipa nọ ufẹ itọng
ava tẹri si, 'Aghọ ọna, ingọ ma mi ipa nọ ufẹ itọng.
Uwẹ ni imẹ peni itọng kaya.' 21 "Aghọ ọna va tẹri si,
'Asho nọ utina, agira adaduma, aghọ ju aipang! uju
aipang ki ma uji. Imẹ ki ma ngọ utina umani ọgina
udi.' Ba kọ uma ju ikwyifu kini imẹ aghọ ọna ngọ. 22
"Aghọmani ayira ipa nọ ufẹ ipai va ba, ki ba tẹri si,
'Aghọ ọna, ingọ ma mi ipa nọ ufẹ ipai. Uwẹ ni imẹ
peni ipai kaya.' 23 Aghọ ọna nga va tẹri si, 'Asho nọ
utina, agira adaduma aghọ ju aipang! Ingọ ju aipang
ki ima ujii. Imẹ ki ma ngọ utina umani ọgina udii. Ba
kọ uma ju ikwyifu kini imẹ aghọ ọna ngọ.' 24 "Ọka
wudu ni aghọmani ayira ipa nọ ufẹ iye ra ni, ava ba
ite ki tẹri si, 'Aghọ ọna, imẹ ye si ungọ shini igigira,
ingọ ka curu kọ ọkọ umani ingọ ra pila ngọ kọ ba kina
ucuru ka ọkọ umani inga ra ta ngọ ighọ ba. 25 Ọwọ sa
ni imẹ kọng ẹrẹbata ni imẹ ya tumu ẹrẹbọ kiya shọ
ipa nọ ufẹ ngọ kọ. Yira idu ngọ.' 26 Aghọ ọna va yira
nga si, 'Ingọ agira ighọ ibibi aghina agbara! Ita ingọ
ye si ika curu kọ ọkọ umani ira pila mi ba, ika va curu
kọ ọkọ umani ira ta mi ighọ wọ ba. 27 Ingọ ra kọ sa
ufẹ mi kọ ọkọ kyuru ufẹ, insi iya vuu ni isọ yira udu
mi kina ẹrẹtiya! 28 Kindọ ni inu yira ipa nọ ufẹ iye
kukushi nga kọ uma aghọ shina ushọ ra. 29 kindọ ni
nadidu aghọ shina ima ni, aki khimi nga kọ, ka va
peni nagigang, aghọmani ashi ni ima ba ni, kọ na jii
mani ashi ni yọ ni, aki yira wọ kukushi nga. 30 Inu sọ
fẹni agira ijirija ra kidẹ iting. Ukadu wọ ni aki ci kina
ọwọla ayiri. 31 "Akyua umani Anọ Ajiya ki ba kina
ujọọ nga kina atuma nga nadidu, akyua ra kọ ni aki
cicaa ki igọ ẹrẹgọm ayaya nga. 32 Aki curu ajiya asing
ri kite nga, aki kau bọ ka yila yeng, kina mani aghọ
cẹẹ ka kau atẹm kina anọma. 33 Aki sa atẹm ka vọ
ila nga, anọma kọma ka avọ iprọma nga. 34 Akyua

ra kọ ni agọm ki tẹri aghọ shi kavọ ila nga si, ‘Inu
ba, inu aghọmani ate mi ta nọ anyu adaduma! Inu
yira ẹrẹgọm mani ate mi kyo si inga nu ku kọ kpaa ka
akyua na akeri asing kọ. 35 Ka akyua mani imẹ hwiri
idafo ni ingọ ma mi imila. Ikọng idafo na amusum ni
uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingọ yira mi. 36 Ishi mi
ni igbang ba nọ umami igbang. Ishi mi akyuọ ba, nọ
ọkọng ni imẹ. Ishi kọ ubọọ iting, ọba ki ma bili mi. 37
Akyua ra kọ ni aghọ shina aipang aki yira nga si, ‘Ate
yi, aligba awii ni iyi nu ngọ kọ nọ kọng idafo ni ima
ngọ imila? ta ingọ kọng idafo na amusum ni ima ngọ
amusum sa? 38 Na aligba awii kọ ni iyi nu ngọ sọ ọshi
akyeng ni iyi yira ngọ? ta ingọ shi ni igbang ba ni ima
ngọ igbang? 39 Ta aligba awii kọ nọ shina akyuọ ba tọ
shi kọ ubọọ iting ni ya bili ngọ kọ? 40 Agọm ki yira bọ
ka tẹri si, ‘Iyiya ni sọ tẹri nọ si, kọnọ umani uju ajiya
ayeng kidẹ anayuru mi mani ashi najii ni, imẹ nu ju
mi.’ 41 “Aki tẹri aghọ shi ka avọ iprọma nga si, inu
sang nọ kukushi mi aghọ ijirija, inu ghila nọ idẹ ugha
umani ọki kpo wọ nga ba kọ ta ka amaa asing, Ọngọ
umani akyo ishẹẹ kina atuma nga. (aiōnios g166) 42 Ka
akyua mani ihwiri idafo ni, ba aghọmani ba. Ikọng
sa amusum, unu ta ma mi amusumu ọsa ba. 43 Ishi
akyeng, inu ta yira mi nga ba. Imẹ shi mi ni igbang
ba, ingọ ta ma mi nga igbang ba. Imẹ shi adumu, ni va
shi kọ ubọọ iting nọ ta ba nu mi nga ba.’ 44 Akyua
ra kọ ni abọ ki tẹri si, ‘Ate agba awii kọ ni yi nu ngọ
kọ ni uhwiri idafo, kọ idafo na amusum, kọ irikyeng,
ta ingọ shi ngọ ni igbang ba, ta ingọ shi adumu, ta
ingọ shi kọ ubọọ iting, ni iyi ta shọ nu nga kọ ba?’ 45
Akyua ra kọ ni aki yira bọ si, ‘Aipang ni isọ tẹri nọ si,
kọnọ umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri
ba ni, inu ra ju mi ba wudu.’ 46 Aidu aghọ ki ghila bọ
ọkọng ọlọ ọngọ taa amaa, agha aipang sọ peni ọkyuọ
taa amaa.” (aiōnios g166)

26 IYesu ya kpẹẹ utẹri uma ri nadidu ni, ava tẹri
aghọyii nga si, 2 “Kọnọ umani inu ye ni, awii
usra agya ubulu kọ shẹ awii apai, aki ma Anọ Ajiya ka
gra nga kọ ukumu ọshẹ.” 3 Ni afirist akakọng kina
aghite bajiya curu kidẹ ọna ifirist ucẹẹ nọ ọghọghẹ,
aghọ umani aka yọrọ si iKayafa. 4 Asa dọmọ si ibọ
kpẹnẹ nga kọ uyuyi ka pii nga kọ. 5 Ava tẹri si “Ba
kidẹ na awii usra agya ri ba, ka ajiya ba tọlu kina ace
bọ ba.” 6 Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kidẹ
ọna iSaminu aghọnọ ubili ni, 7 ace ayiri sa ba ukushi
nga kina anibom ẹrẹtọng ajaji kina anyẹ ọvọng ushi
ni izẹ nagigang, ki shii nga kọ ki ẹrẹkwyuẹ, ka ca mani
a do la imila. 8 Aghọyii nga ya nu kindọ ni, ava sa
kọng anang ki tẹri ace bọ si, “Udii ni, ubra wọ. 9 Ata
kọ gbara anyẹ ọvọng ni izẹ nagigang ki ma aghina
amir ufẹ.” 10 IYesu va kpẹlẹ, asa tẹri bọ si, “Ikẹmbọ sa
ni inu sọ dọma kina ayiri ri? Ima ididuma yọ ni aju
mi. 11 Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, imẹ ka
shi mi kini inu kọ agba akyua ba. 12 Ushii anyẹ ọvọng
umani ayiri ri shi ki ẹrẹnọma mi ri ni, akeri mi ọna mi
wọ. 13 “Aipang imẹ sọ tẹri nu, oka mani upii Ọnọng ri
kya kidẹ asing ri ni asọ shuni na ayiri ri.” 14 Ni aghọ
aye kidẹ aghọ ushọ na apai, umani aka yọrọ si iYahuza
Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakọng 15 ki tẹri bọ si,
“Ikẹmbọ ni inu sọ ma mi insi imẹ ma nu nga ni? Asa
pila atii ayer ishitai ki ma nga. 16 Kọ sang ka akyua ra
kọ ni asọ wang utra umani asọ ma nga. 17 Kidẹ awii
iye usra agya ubulu umani ishi yọ nọ uyisti ba ya ba
ni, aghọyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, “Abi
wọ ni ayọ so kyeri ọka la imila usra agya ubulu ko?”
18 Ava yira si, “Inu ghila idẹ ifọng inu kyaa ukushi ace
ghọ inu tẹri nga si,” “Aghọmẹẹ tẹri si akyua nga kọ ba
ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghọyii
nga kidẹ ọna ngọ.” 19 Aghọyii nga sa ju kọnọ mani a
tẹri bọ ni, asa kyeri usra agya ubulu. 20 Ughẹ ya ba ni,
iYesu sa cica ula imila kina aghọyii nga ọshọ na pai 21
Ashi kidẹ ula imila ni ava tẹri si, “Aipang ni imẹ sọ tẹri
nọ aghaye kidẹ nọ ki ma mi.” 22 Ava kọng ikwyi ibibi
nagigang ki lite nọ tẹri nga ka yayi bọ ni, “Imẹẹ Ate?”
23 IYesu sa yira si, “Aghọmani asọ ta avọ nga kidẹ isọ
kini mẹ ri nga ki ma mi. 24 Anọ Ajiya sọ woru kọnọ
umani awọọ ila nga ni. Ọlọ kukushi aghọmani ama
Anọ ajiya! ọda kọ cẹẹ umani ajee bọ nga ba.” 25 Ni
iYahuza umani ama nga va tẹri si, “Aghọmẹẹ, imẹẹ?
“IYesu va tẹri nga si, “Uwẹ ni ingọ tẹri.” 26 Ashi kidẹ
ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa izaa kukushi
Ọnọng, asa zuru ki ma aghọyii nga ki tẹri si “Inu yira
kọ ula, ẹrẹnọma mi kọ.” 27 Asa va kpaa ima ọsa ki va
sa izaa, ki va ma bọ si “Inu sa nadidu nu.” 28 Uwẹ ni
ayi mi mani aloo ki kyo umani asọ na kọ na ajiya peni
ukpaa avulu bọ. 29 Imẹ so tẹri nọ, imẹ sọ va sa mi kidẹ
na amusumu ikọlọ na ashẹ ri ba, sa awii umani aghọ
sọ sa isisa kidẹ ẹrẹgọm Ate.” 30 Aya ta atẹ ubrẹ Ọnọng
ni, aba kunu ki woru kya bọ izizẹ uzaitun. 31 Ni iYesu
va tẹri bọ si, “Na adi ating ri ni inu sọ sra kaya mi
kọnọ umani awọọ ni, “Imẹ sọ gyo aghọcee, Atẹm sọ
furu bọ. 32 Insi imẹ sisang ni, imẹ sọ shi ite uworu kya
mi ifọng aGalili.” 33 IBitrus va yira nga si, “Insi asang

bọ nadidu bọ kaya ngọ ni, imẹ ki sang mi nga ba. 34
IYesu yira nga si, “Aipang imẹ sọ tẹri ngọ akọr ta kọ
ta ẹrẹwyuẹ na ating ri ni ingọ so sra uye mi ẹrẹtai.”
35 IBitrus va yira nga si, “Insi asọ pii mi ni ngọ wọ ni,
na apii mi, imẹ ki sra mi uye ngọ ba.” Aghọyii nga
nadidu tẹri kindọ. 36 IYesu va sang kya nga ka uce
ọka aka yọrọ si aGetsemani, ava tẹri aghọyii nga si,
“Inu cica kọ ukẹẹ, ni imẹ kyaa ki ya pii nọ Ọnọng.” 37
Akpaa iBitrus kina anọ iZabadi apai kina inga, asa dẹẹ
kọ duma kina ikwyi ibibi. 38 Ava tẹri bọ si, “Ikwyi mi
sọ lọ nagigang kini isọ kpo mi ni. Inu tara kọ ukẹẹ ka
inu kra mi,” 39 Aya woru na zẹẹ ni, aba kpaa ki ẹrẹbọ
kina ibate ki pii nọ Ọnọng si, “Ate mi, insi uki ju ni,
kpaa mi idi isọ ọlọ ri kọ. Basi uyoo mi ba, uyoo ngọ
wọ ni asọ ju.” 40 Aya vuu kyaa nga ukushi aghọyii nga
ni, aya peni bọ na asọ moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta
bra nọ ukra mi ba kidẹ ana akyua na aye ba?” 41 Inu
kra ka inu upii nọ Ọnọng ka inu ba kpaa kidẹ umra ba.
Aghing wang ni ẹrẹnọma shi wọ ni ẹrẹkyuọ ba. 42 Ava
vuu kyaa nga kọ unga ipai ki ya pii nọ Ọnọng si, “Ate
mi, insi idi isọ ọlọ ki woru wọ ba sa imẹ sa wọ ni, taa
ni aju kọnọ uwang ngọ ni.” 43 Aya ba vuu ki ba peni
bọ na asọ moo, ka ọmọọ sọ lọ bọ nagigang. 44 Ava vuu
kyaa ki ya bọ ya ki ya va pii nọ Ọnọng unga itai, ki va
tẹri bọ ima iyiye ra. 45 Aya vuu kyaa ukushi aghọyii
nga ni asa tẹri bọ si “Inu sọ shi kọ moo ni inu uwuru?
Inu nu akyua ya fọma umani asọ ma Anọ Ajiya kidẹ
ivọ aghọ uvulu. 46 Inu sisang ka ayọ ba kyai. Aghọ ki
ma mi wẹ na aki ba!” 47 Asọ shi kọ upii ni, iYahuza
aghaye kidẹ ushọ na pai, ghila kina ajiya na pam kina
ukuma ọkọrọ kina ashẹ. Afirist akakọng kina aghite
bọ tuma bọ. 48 Aghọ umani ama nga kọ ma bọ amaa
si, “Aghọmani imẹ kẹni nga ni, aghọ ngaa, inu kpẹnẹ
ngaa.” 49 Kọ ukyaa ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki
ya ju si, Isọ bili ngọ, aghọmẹẹ!” Aba kẹni nga. 50 IYesu
tẹri nga si, “Ayikyo, ju imumani ingọ ba uju.” Ajiya va
ba ki ba kpẹnẹ iYesu. 51 Aghaye kidẹ aghọ shi kina
iYesu nawa avọ ki woo ikuma ọkọrọ nga, ki kpa ọtọng
agira ifirist ighighẹ wọ. 52 IYesu va tẹri nga si “Vuu ni
ikuma ngọ, “Aghọmani awoo ikuma ni ikuma kọ ki
pii nga. 53 Inu kyoo kini ni imẹ ta ki bra mi ushọr
Ate mi na ashẹ mi kọ ba, kidẹ ana akyua na jii ni ata
tuma na atuma nga napam ba? 54 Asọ hwura iwọọ
umani awọọ kidẹ awọ na nyi unga umani utẹri si uki
ba kindi?” 55 Kidẹ akyua ni iYesu tẹri ajiya si, “Inu
kunu kina ukuma kina ashẹ inu wang kpẹnẹ mi kina
aghọ upili ajiya ni? Kọ agba awii imẹ shi kidẹ ọna
Ọnọng kọ umẹẹ, inu ta kpẹnẹ mi nga ba. 56 Ni udii
ba kọ uhwura imumani awọọ kidẹ awọ aghọ pii kọ
ọtọ Ọnọng.” Aya kọọ kindi ni, aghọyii nga va ya nga
ki tẹ bọ. 57 Aghọmani akpẹnẹ iYesu kya bọ kina nga
kukushi iKayafa ifirist ucẹẹ nọ ọghọghẹ, ọka umani
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aghite curu wọ. 58 IBitrus
va ki yii nga ka atatọọ, ki ghila idẹ ọna ifirist ucẹẹ nọ
ọghọghẹ. Asa ghila ki cica kina aghọ sha irisha, awang
nu imumani isọ ba. 59 Afirist akakọng kina aghọ utẹri
ashuwa apai wang kpẹnẹ iYesu nọ uvulu na atọ peni
imumani asọ pii nga wọ. 60 Ata peni bọ ba ni, ace
aghọ ta atẹr va kunu. Aya kpẹẹ ni ace agha apai ba
kunu. 61 Asi, “Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ọna
Ọnọng kọ ka avra kidẹ awii atai.” 62 Ifirist ucẹẹ nọ
ọghọghẹ sa sisang ki tẹri iYesu si “Ingọ ki gẹẹ ngọ ba?
Upii umani asọ tẹri ka aya ri ni?” 63 Ni iYesu shu nga
na kikir. Ifirist ucẹẹ nọ ọghọghẹ ba tẹri nga si, “Imẹ
dra ngọ nọ Ọnọng aghọ akyuọ, tẹri ayọ ta ingọ shi
iKristi, Anọ Onọng.” 64 IYesu yira si ingọ tẹri, imẹ sọ
tẹri nu kite ni Anọ ajiya sọ cicaa ka avọ ila aghọ shi
na ẹrẹkyuọ, aki ba ka ayẹrẹmọọ.” 65 Ni ifirist ucẹẹ nọ
ọghọghẹ sa gaa igba nga ki tẹri si, “Asọ pii agbagbara
nọ Ọnọng! Agba amaa nga ni awang. Inu kọng umani
asọ pii agbagbara nọ Ọnọng. 66 Ikẹmbọ ni inu nu? “Asa
yira si amaa ukpo!” 67 Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca
nga, ace aghọ bọ sa sra nga avọ. 68 Ki tẹri nga si “Tẹri
ayọ, inga gyo ngọ aghọfoo.” 69 Akyua ni iBitrus sa ya
cicaa ka ayayẹ ọna ni, ace agira anayiri ba ukushi nga
ki tẹri nga si. “Ingọ kọ shi kidẹ aghọyii iYesu agha
aGalili.” 70 Asa va la inang kọ kite bọ si. “Imẹ ta ye mi
imumani inu sọ tẹri ba.” 71 Aya kunu anyu ugẹẹ ni
ace agira anayiri va sa nu nga ki tẹri ajiya ọka si, “Adii
aghọ ri shi kina iYesu anga aNazaret!” 72 Asa va sra
kina usuu si “Imẹ ta ye mi nga ba!” 73 Anakyua na zẹẹ
ni aghọ umani atara kina iBitrus va tẹri si “Aipang,
ingọ shi aghaye kidẹ bọ, ighọ upii ngọ yeni ngọ.” 74
Asa kpẹnẹ usra ẹrẹkwyuẹ nga anyu ababi kina usuu
si, “Imẹ ta ye mi nga ba!” kidẹ ana akyua ni akọr va ta
ẹrẹwyuẹ. 75 IBitrus va shuni upii iYesu umani asa tẹri
nga, “Akọr ta kọ ta ẹrẹwyuẹ ni ingọ sọ la inang uye mi
ẹrẹtai.” Asa kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27 Ikyua ya yẹẹ ni, nadidu afirist akakọng kina
aghite bajiya va tẹri ace bọ si abọ ba pii iYesu
wọ. 2 Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi
iBilatus aghọ ko ẹrẹbọ. 3 IYahuda umani agbra iYesu
nu ni awa iYesu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo,

ava vuu ukushi afirist akakọng, kina aghite, ki ma bọ
ufẹ aguza ishi itai ra. 4 Ava tẹri si, “Imẹ ju avulu nọ
umani imẹ ma ayi aghọ utaa avulu ka apii nga kọ.”
Aba yira nga si, “Ikẹmbọ sọ unga yi? Udii ni, ọdọma
ngọ kọ.” 5 Ava naa ufẹ aguza ra kọ kidẹ ọna Ọnọng,
akunu ki ya ta ajee ki kpoo. 6 Kindọ ni afirist akakọng
va yẹri ufẹ ko ki tẹri si, “Ushi wọ ikikya na akyo ufẹ
kọ ọkọ ukyuru ufẹ ọna Ọnọng ba, kọ ufẹ na ayi bọ.” 7
Ava pii ki kyo si, aghẹẹ ọka nira ajiya umani abiba,
insi akpuru bọ ni, ọka wọ shi ayayẹ aghọ uvra uwoo.
8 Kindọ ki ta kaidii ni ayọrọ oka si, ayayẹ na ayi. 9
Kindọ ni ahwura imumani aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
Irimiya tẹri si, “Akpa ufẹ aguza ishi itai, ufẹ umani
ajiya Israila yira si ama ki ẹrẹkwyuẹ nga wudu. 10 Ava
ghẹẹ ayayẹ aghọ uvra uwoo nọ ufẹ, kọnọ umani Ate
tẹri mi ni.” 11 IYesu titara kite aghọ ko ẹrẹbọ, ava
ghulu nga si, “Ingọọ shi Agọm aYahudawa?” IYesu va
tẹri nga si, “Ingọ tẹri kindọ.” 12 Afirist akakọng kina
aghite keli nga, ata tẹri nga ice ima ba. 13 IBilatus va
ghulu nga si, “Ingọ ta kọng ngọ uma umani asọ tẹri
kaya ẹrẹkwyuẹ ngọ ba?” 14 Ni iYesu ta tẹri nga ice ima
ba, ki ta kọ umani aghọ uko ẹrẹbọ wo ica nagigang. 15
Ko agba akyua usra agya ubulu ni, aghọ kọ ẹrẹbọ ka sa
ni awo ajiya ayeng aghọ shina na avulu umani awang.
16 Akyua ni ace aghọ umom shi kọ ubọọ iting na ayọrọ
nga si iBarabas. 17 AYahudawa ya curu ni, iBilatus va
tẹri bọ si, “Ingaa nọ wang si isher nu? iBarabas ta
iYesu mani ayọrọ iKristi ni?” 18 Ka aye si irisho kọ sa
na agbra iYesu kọ. 19 Akyua umani iBilatus ci kọka
ubọọ utẹri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa atẹri nga
si, “Woo avọ ngọ wọ kọ upii aghọ taa avulu ra, ka aidi
ni ikọng ọlọ nagigang ka amọ kaya ẹrẹkwyuẹ nga.”
20 Ni, afirist akakọng va sẹr ajiya si ashọr ka asher
iBarabas, na sọ pii iYesu kọ. 21 Aghọ kọ ẹrẹbọ va kimi
utẹri bọ si, “Ingaa kidẹ agha pai ri nọ wang si isher
nu?” Ava tẹri si, “IBarabas.” 22 IBilatus va tẹri bọ si,
“Ni ikẹmbọ ni iki ju ni iYesu umani ayọrọ si iKristi?”
Nadidu bọ va ju si, “Agra nga!” 23 IBilatus va ju si
ki ikẹ? Iligba ima ibibi yọ na ju?” ni ajiya va shang
ayuẹ bọ ki tẹri si, “Agra nga!” 24 IBilatus ya nu ni aki
bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyi
bajiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivọ nga kọ kite
ba ajiya, ki tẹri si, “Imẹ ni, ba iminẹ mi na ayi aghọ
taa avulu ri. Udi ni iminẹ nọ yọọ.” 25 Ajiya nadidu va
yira ki tẹri si, “Taa ni ayi nga ki lara kaya akwyuẹ yi,
iyi kina anọ yi!” 26 Ukadu ni ava sher bọ iBarabas kọ
umani azọnọ sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra
nga. 27 Ukadu ni aghina akpọ aghọ kọ ẹrẹbọ va kyaa
ni iYesu ka idẹ ugunu nga, acuru ikir aghina akpọ ki
ẹrẹbọ, 28 Ava wuli nga uma kọ, ava fiya nga ice igbang
isiseng. 29 Ava tii ifarkwyuẹ ẹrẹgọm inga akara, ki
sọmọ nga ki ẹrẹkwyuẹ, ki sa nga uko ashi kavọ ila
nga, ava ta aghong kite nga na sọ kali nga na tẹri si,
“Ọkyuọ ngọ tẹrẹ kọ, Agọm aYahudawa!” 30 Ava taa
nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga kọ ki ẹrẹkwyuẹ.
31 Aya kpẹr ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng
kọ, ki sọmọ nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra
nga ka ya ukumu ọshẹ. 32 Asọ kyeng wudu ni, ava ta
ẹrẹkwyuẹ na ace ajiya aSayirin, ayọrọ nga si iSiman,
ava mẹni nga sa akpaa ukumu ọshẹ. 33 Aya fọma ọkọ
umani ayọrọ si aGolgota ni, ọkọ umani aka va ayọrọ
si ọka agboho ẹrẹkwyuẹ. 34 Ava ma nga amusumu
ikọlọ na ashẹ kini ice ma ọkọkasi si asa, aya ghẹli
ni ava tọọ nga usa. 35 Aya gra nga ni, ava kau ugba
nga kọ uwuru itoo. 36 Aya kpẹr ni ava cica na sọ sha
nga. 37 Ka aya ẹrẹkwyuẹ nga ni awọọ avulu nga si,
ANGA SHI IYESU, AGỌM aYAHUDAWA. 38 Agra ace
ayi aghọ dara itra agha apai kini inga, adaa kavọ ila
adaa kavọ iprọma nga. 39 Ajiya mani awolu ni asọ jer
nga amira na sha zuru akwyuẹ bọ, 40 Na sha tẹri si,
“Ingọ aghọ umani ingọ tẹri si ingọ ki pulu Ọna ọnọng,
kọ vra ki da awii atai ni, foo ẹrẹkwyuẹ ngọ ni! Insi
ingọ ni Anọ Ọnọng nga ni, shulu kaya ukumu ọshẹ
ni!” 41 Kindọ ni afirist akakọng, kina aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa, kina akwyite sha sra nga, na tẹri si, 42 Afoo ace
aghọ bọ, ata bra nga ufoo ẹrẹkwyuẹ nga ba, inga ni
Agọm Israila nga, tara na shulu ka ya ukumu ọshẹ,
akyua ra kọ ni iyi ki ma aipang ni ngaa wọ. 43 Atọrọ
nọ Ọnọng. Tara na Ọnọng kara nga ka kyuakyuari,
ipeni awang ni, ka atẹri si inga ni anọ Ọnọng ngaa.”
44 Kindọ ni aghọ dara itra mani agra bọ kọ, abọ tọ
tẹr nga upii ububi. 45 Kọ kpaa na atinọng, iting yuru
ẹrẹbọng ya naidu, ki ta ka karfe atai angọ ọghẹ. 46
Akarfe atai ni iYesu va shang ẹrẹwyuẹ naigang ki tẹri
si, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” si, “Ọnọng mi, Ọnọng
mi, Ikẹmbọ sa nọ ọta mi utumu?” 47 Akyua umani
ace aghọ uting kọ kadu ya kọng kindọ ni, ava tẹri si,
“Ajiya ri sọ yọrọ Iliya kọ.” 48 Kaishang ace aghọ va titi
ki ya kpaa asọsọ, ki sọ ka amusum ukpọkpam ki ikọlọ
na ashẹ, ki sọmọ kashi, ki nawa nga sa asa. 49 Ni ushẹ
aghọ bọ va tẹri si, “Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka
ba foo nga ni.” 50 IYesu va ci naigang, ava shee aghing
nga. 51 Ugyauto umani ushi kọ ọna Ọnọng giya wo
ika ipai, kọ kpaa kaya ki ba wọ ata. Ẹrẹbọng zuru,

atii va sara yọ. 52 Ava yeri alọr, anọma aghọ shi ayer
naigang mani akọ kpuru bọ sang ka akyuọ. 53 Asang
ka alọr bọ, iYesu ya sisang ka lọr ni, ava ghila bọ ifọng
aghọ upipar, ajiya napam nu bọ. 54 Akyua umani agha
aghaghẹ aghina akpọ aRoma kina ọshẹ aghọmani ashi
kọ ọna iYesu na nu zur ẹrẹbọng kini imumani ibani,
ava kọng ẹrẹbata nagigang, ava tẹri si, "Aipang na
ajiya ri ni Anọ Ọnọng nga!" 55 Ace ayiri shiwu napam
mani ayii iYesu kọ kpaa ka aGalili asọ she nga ni itina.
Ati tara ka atọọ na sọ kyoo imumani isọ ba. 56 kidẹ
bọ ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru
iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anọ iZabadi. 57
Ughẹ ya ju ni, ace aghọlọ upeni, agha ifọng Arimatiya,
aghọnọ uca si iYusufu ba, inga ni aghọyii iYesu ngaa.
58 Akyaa ukushi iBilatus kiya shọr si ama nga ọkọng
iYesu. IBilatus va ma anyu si ama nga. 59 IYusufu
va kpaa ọkọng iYesu ki wuru kọ ugyauto alilin ọngọ
upipar. 60 Ata nga kidẹ alọr asasa nga, angọ mani
atumu kidẹ upang. Ava yini utii ọghọghẹ ka anyu
alọr, ava woru. 61 IMaryamu iMagadaliya, kini idaa
iMaryamu ci ki ta ibate na alọr nga. 62 Awini ikyua ni,
awii uloru ki kyo, afirist akakọng kina aFarisiyawa
curu kite iBilatus, 63 Na tẹri si, "Aghọ ọna! Imẹ shuni
kini imumani aghọ ghẹmi ajiya ra tẹri na sọ shi akyuọ,
si kidẹ awii atai ni aki sisang ka alọr. 64 Kindọ ni sa
ka asha alọr nagigang kaya ta awii atai, ka aghọyii
iYesu kọnọ maya yi ọkọng ngau ba, na sọ yi ngau na
tẹri ajiya si, asisang ka alọr. ọghẹmi ti tẹ ki gina ọngọ
tumu ubibi." 65 IBilatus va tẹri bọ si, "Inu nu aghina
akpọ, inu kya kọ ya sha nga nọ mani ọki bra." 66 Ava
kya kiya sha alọr, ki gyo ẹrẹkwyuẹ agọm ya kọ utii
alọr, ava sa aghina akpọ kọ ọkaa.

28 Awii uwuru aYahudawa ya woru kọ, awii iLadi,
na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng
na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alọọ. 2 Ẹrẹbọ ukaa ba
zuru ni ẹrẹkyuọ, atuma Ọnọng kunu ka ayaya, ki yini
utii umani a fiya alọọ kọ, ki cicaa ya ka yaa. 3 Ukunu
nga shi kina ọsọma aviya wọ ni, uma nga si ufufuu
na tas. 4 Aghọ sha ẹrẹsha sa kọng ẹrẹbata nagigang,
na asọ titaa, ki kpaa ki ẹrẹbọ kina akpuru bọ ni. 5
Ni atuma Ọnọng tẹri ayiri si, "Inu ba kọng ẹrẹbata
ba, imẹ ye ni inu sọ kra iYesu, aghọmani agra nga ka
ukumu ọshẹ ra. 6 Ashi nga ya ba, akọ sisang kọnọ
umani atẹri ni. Inu ba ka inu ba nu ọkọ umani ayaa
nga kọ. 7 Inu wẹmọọ uvuu kọ uya tẹri aghọyii nga si,
'Akọ sisang kidẹ aghọ ni akọ kpuru bọ na akọ lite ki
kyaa aGalili. Ukadu wọ ni inu ki ya nu nga kọ.' Uwọ ni
imẹ utẹri nu." 8 Ayiri ba wẹmọọ usang bọ ka alọọ ni
ẹrẹbata kina ikwyifu, ki wor nọ uti ki ya tẹri aghọyii
nga. 9 Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bọ ki tẹri bọ
si "Imẹ sọ bili nu." Asa yini kya ayayo nga ki kpẹnẹ
afra nga ki jọọ nga. 10 Ni iYesu va tẹri bọ si, "Inu ba
kọng ẹrẹbata ba. Inu kya kọ ya tẹri anayuru mi si
akya bọ aGalili, ukadu wọ ni aki nu mi ko. 11 Ayiri
shi kọ utra ni, ace aghọ sha ẹrẹsha ki wor kya bọ idẹ
ifọng ka aya tẹri afirist akakọng ta imumani iba. 12
Afirist akakọng takwyuẹ kina aghite ki dọmọ, ava ma
aghina akpọ ufẹ napam, 13 ki tẹri bọ si, "Inu tẹri si
aghọyii nga bọ ba yi nga kọ na ating akyua umani ayọ
sọ moo kọ. 14 Insi ila kyaa atọ aghọ ko ẹrẹbọ ni, ayọ ki
pẹni ni nga inu ba ghila nu ọlọ la. 15 Aghina akpọ ba
kpaa ufẹ ki ju kọnọ umani atẹri bọ ni. Ni ila ri sa kpaa
kidẹ aYahudawa ki ta kaidii. 16 Aghọyii nga ọshọ na
aye sa wor kya bọ ka aGalili, kọ ọpang umani iYesu
tẹri bọ si aya takwyuẹ kọ. 17 Aya nu nga ni asa jọọ
nga, ace aghọ bọ ta yira bọ ba. 18 IYesu sa yini kyaa
ayayo bọ ki tẹri bọ si, "Ama mi ẹrẹgọrọ ayaya kina
ashi ri nadidu. 19 Kindọ ni inu kya kọ uya tẹri ajiya
ashi ka ayii mi, usa bọ ka aba aghọyii mi, nu ju bọ
iminimini kidẹ nọ uca Ate kini ugna Anọ kini unga
Aghing Ọnọng. 20 Inu mẹẹ bọ ka aju imumani imẹ sa
nu uju. Imẹ wẹ ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta
kọ usang ashi. (aiōn g165)

IMarkus

1 Udiwu shi ila ididuma na kyọ ju kaya ẹrẹkwẹ iYesu
iKristi, Anọ Ọnọng. **2** Aju kindọ kọnọ mani awọọ
kidẹ awọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Ishaya ni si, “Uwẹ ni,
iki tuma atuma mi ka aba la ngọ ite kọ, Aghọ umani
aki ker ngọ utra.” **3** Ẹrẹwyuẹ yọrọ ka aghumu sọ
tẹri si, “Inu ker Ate ọna utra, Inu nawa itra nga.” **4**
IYahaya aghọ uju iminimini vasa yeni ẹrẹkwẹ nga ka
ghumu na asọ tẹri upii Ọnọng na tẹri si ajiya lọkpaa
na ju bọ iminimini ka cira bọ avulu bọ kọ. **5** Nadidu
ajiya ọsii anọrọfọng aYahudiya, kina ajiya Urushelima
asha keng ọkọ shi nga na asha tẹri avulu bọ na asha
lọkpaa. Asa ju bọ iminimini ka Ẹrẹyẹma Urdun. **6**
Igbang iYahaya ni aju wu na ufung ọrahimi kọ. Avasa
lor abuu nga kini idang. Imila nga ni agiya yọ kini
iritọng. **7** Atẹri upii Ọnọng, na atẹri si, “Ace aghọ ki
ba kọ tumu mi aghọ umani agana mi nọ ughọghe,
aghọ umani ita ma mi ni kpogho ki yemi aning akpọ
nga ba. **8** Imẹ ju nu iminimini na amusumu, inga
ni Aghing Ọnọng nga ni aki ju nu kọ. **9** Akyua ra
ni, iYesu ba ka aNazaret ki ẹrẹbọng aGalili, iYahaya
vasa ju nga iminimini ka Ẹrẹyẹma Urdun. **10** IYesu sọ
kunu kidẹ na amusumu ni, avasa nu ayaya na yemi,
Aghing Ọnọng sọ shulu kaya nga kọ tọọ ikhimi. **11**
Avasa kọng iriywi ka ayaya ni tẹri si, “Ingọ shi Anọ
mi angọ umani imẹ yoo. Ika peni ikwyi tọmọ ni ngọ
nagigang.” **12** Kaidu akyua ni Aghing Ọnọng vasa kpaa
iYesu ki kyaa idẹ aghumu kọ, **13** ukadu wu na ci kọ ki
ta ka awii ishi nari. Ishẹẹ sọ mra nga. IYesu shi kini
inọma aghumu, kindi wu ni Atuma Ọnọng sha shi
ni nga na aju nga utina. **14** Aya ta iYahaya kọ ubọọ
iting ni, iYesu vasa ghila ifọng aGalili na sọ tẹri ila
ididuma umani ikunu kukushi Ọnọng. **15** Asọ tẹri si,
“Akyua ya ju! Ẹrẹgọm Ọnọng ya ba ayayo! Ọlọkpaa,
kọ uma aipang ni ila ididuma.” **16** IYesu sọ wolu ka
abẹni ighọng aGalili ni, avasa nu iSiman kina anayuru
nga Andrawus, na sọ fẹri isha angọ hwiri itagbo ka
ighọng nga ka bọ ni aghọ hwiri itagbo bọ. **17** IYesu
vasa tẹri bọ si, “Inu yii mi, Imẹ ki tee ni nu aghọ hwiri
ajiya kọ ba nọ ukushi mi kọ.” **18** Kaishang ni avasa ya
isha bọ ungọ hwiri itagbo, ki yii nga. **19** Aya fuma ite
naji ni, avasa nu iYakubu anọ iZabadi, kina anayuru
nga iYahaya, ashi kidẹ ọgbọlọ bọ, asọ ker isha angọ
hwiri itagbo. **20** Kaishang ni ava yọrọ bọ, avasa ya
ate bọ iZabadi ya kidẹ ọgbọlọ nga kina aghọ ju utina
umani akpaa, avasa yii nga. **21** IYesu kina aghọyii nga
ya ghila aKafarnahum ni. Awii Uwuru aYahudawa
ya ju ni avasa ghila ọkọ takwyuẹ aYahudawa na sọ
mẹẹ. **22** Asa wo ica kọnọ umẹẹ nga, ka amẹẹ bọ kini
aghọ shi ni ẹrẹgọrọ nga ni, ashi kini aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa ni ba. **23** Ba irishu na ace ajiya ashi kina aghing
ababi ashi kidẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa bọ asọ ca
kpa na sha tẹri si, **24** “Ikẹmbọ nọ wang kini yi, iYesu
anga aNazaret? Ingọ ba kọ ma pili yi kọ? Iye to ngọ
shi nga ni, ingọ shi aghọ upipar angọ Ọnọng!” **25**
IYesu vasa gẹr ushẹẹ nga, ki tẹri si, “Kọmọ na kikir!
Kunu kidẹ ajiya ri!” **26** Aghing ababi vasa zuru ajiya
nga nagigang, ata kpa, avasa kunu kidẹ nga. **27** Ajiya
nadidu vasa wo ica, na asha ghulu ace bọ na asha tẹri
si, “Ikẹmbọ shi kindi ni? Tabijam! Aidi ni umẹẹ ọsọsa
wẹ kina ẹrẹgọrọ! Ajiya ri shi kini ẹrẹgọrọ umani aki
gawa na aghing ababi ka kọng nga lẹ!” **28** Kaishang ila
vasa kpaa kwabi ki ẹrẹbọng aGalili. **29** Aya kunu kọ
ọkọ takwyuẹ aYahuda ni, avasa ghila ọna iBitrus kina
Andrawus kina iYakubu ni iYahaya. **30** Akẹr iBitrus
yẹẹ ni ẹrẹnọma nga furu wu ashi akyuọ ba. IYesu ya
ghila ni, avasa tẹri nga ila wu. **31** Avasa kyaa ukushi
nga kiya kpẹnẹ nga avọ ki shang nga. Avasa lẹni nọ
udumu nga, avasa sisang ki ju utina ker bọ imila. **32**
Kọnọ ọnọghe, nọ ukpaa ọnọng, avasa ba iYesu nadidu
adumu, kina ajiya shi nọ ushẹẹ. **33** Ajiya ifọng nadidu
vasa ta ikuu ka anyu ọna. **34** A lẹni na adumu na pam,
kina aghọ shi ni idumu ighi-ghọ, avasa wuli ajiya
ushẹẹ na pam. Ata va ma agọlọ nọ ushee pẹni ba, ka
aye ta anga shi inga. **35** Kọnọ ọti ikyua, itii su shi kọ,
iYesu sisang ki kunu ki kyaa uce uka umani ba ace
aghọ ya ba, kiya pii nọ Ọnọng kọka du. **36** ISiman kini
aghọmani ashi kini nga vasa kunu wang nga. **37** Aya
peni nga ni avasa tẹri nga si, “Ajiya nadidu sọ wang
ngọ.” **38** IYesu vasa yira bọ si, “Ayọ ma kẹẹ kọ ufọng
shi kite, ki imẹ ya tẹri upii Ọnọng kọ kadu ki imumani
iba ni mẹ yidu.” **39** Aghẹmẹ ufọng aGalili nadidu na
asọ tẹri upii Ọnọng ka ọkọ takwyuẹ aYahudawa bọ,
na sha wuli ajiya ushẹẹ kọ. **40** Ace aghọnọ ubili ba
ọkọ shi iYesu, ata aghong na sọ shọr na tẹri si, “Ipeni
uyira ushọr mi ni, lẹni ni imẹ ki ba na pipar. **41** Ahwoo
vasa kpẹnẹ iYesu kọ, avasa nawa avọ nga ki piya nga
kọ, ki tẹri nga si, “Imẹ yira, ba na pipar!” **42** Ki iripẹ
ukadu ni ubili nga vasa kpẹri bọ, avasa ba na pipar. **43**
Ki iripẹ ukadu ni iYesu vasa shira nga kiva waa nga
atọng si, **44** “Ingọ ba ya tẹri ace aghọ ba. Nọsọ ya yeni
ẹrẹkwẹ ngọ kukushi ifirist, ọsọ ya dọmọ kọnọ umani
umẹẹ iMusa tẹri ni, kọ hwuru ẹrẹkwẹ ngọ ka ajiya

kpẹlẹ si ọkọ lẹni.” **45** Kọ taa udu ni, ajiya nga vasa
kunu na sha tẹri upii Ọnọng kwabi. Udu sani iYesu ta
bra ughila ice ifọng ka ayayẹ ba, a lite nọ ci ka sing
ẹkọ mani ba ace aghọ ya ba. Kindi ni ajiya lite nọ keng
ukushi nga ki ẹka na pam.

2 Ala nira awii ni, iYesu vasa kimi vuwa nga
aKafarnahum, ajiya vasa kọng ila si ashi ka aca. **2**
Ajiya nagigang vasa curu, ba kọ she ki ta ka anyu bọọ.
IYesu sọ tẹri bọ upii Ọnọng. **3** Agha nari vasa ba na
kpaa ajiya mani avọ nga kọ shọmọ wu. **4** Na ra bra
bọ ghila ni nga ukushi iYesu ba ka ajiya fo nagigang,
avasa yẹmi ọkọ ufiya iripẹ ọkọ mani iYesu shi kọ.
Akulu uka ni, avasa shulu kini ajiya nga kini ishọr nga.
5 IYesu ya nu uma aipang bọ ni avasa tẹri aghọ shọmọ
avọ si, “Anọ mi, a cira avulu ngọ kọ.” **6** Kindọ ni ace
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa shi kọ kadu, asọ sha ghulu kidẹ
ikwyi bọ, **7** asha tẹri si, “Ikẹmbọ ba ni ajiya ri sọ pii
kindọ? Asọ pii nọ Ọnọng kagbagbara kindi ni! Ingaa
shini udu ẹrẹgọrọ cira avulu ace aghọ basi Ọnọng ba
ni kayu nga?” **8** Kaishang iYesu vasa kpẹlẹ imumani
asọ pii kidẹ ikwyi bọ, avasa tẹri bọ si, “Ikẹmbọ ba ni
ọsọ pii kidẹ ikwyi nọ kindọ? **9** Uligba kọ gina nọ yuyo,
na tẹri adumu nga si, ‘A cira avulu ngọ kọ,’ Kọta atẹri
si, ‘Sisang kọ kpaa ishọr ngọ kọ keng?’ **10** kindọ ni
iwang sọ nu ye si Anọ Ajiya shina ẹrẹgọrọ cira avulu
kaya asing ri.” Avasa tẹri aghọ shọmọ avọ si, **11** “Imẹ
tẹri ngọ si, sisang, kọ kpaa ishọr ngọ kọ kyang aca.”
12 Avasa sisang kaishang, ki kpaa ishọr nga, ki kunu
nga. Nadidu ajiya nga sọ kyoo nga, na sa wo ica, na
jọọ Ọnọng na tẹri si, “Iyi sọnọ nu yi ighọ ima ushii
kindi ba.” **13** IYesu vasa khimi kunu ku ki kyaa anyu
Ighọng aGalili. Ajiya nagigang ti kuu ki ghimi nga,
avasa mẹẹ bọ. **14** Asọ wọlu ni, avasa nu iLawi anọ
iHalfa na ci kọ bọọ yira agonu. iYesu vasa ju nga si,
“Yii mi.” Avasa sisang ki yii nga. **15** Ace awii ni, iYesu
sọ la imila kọ ọna ilawi. Ace aghọ yira agonu kina ace
aghọ vulu nagigang sọ la imila kina aghọyii nga ka
ajiya nagigang kidẹ bọ yii nga. **16** Ace aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa na aFarisiyawa bọ, anu na sọ la imila kina aghọ
vulu ra kina aghọ yira agonu. Avasa wulu atina nga si,
“Ikẹmbọ sa na sọ la imila kina aghọ yira agonu kina
aghila avulu?” **17** Akọọ kindi ni, iYesu vasa tẹri bọ
si, “Agha akyuọ kara wang bọ avaa ba, sa adumu. Ita
bami ki ma yọrọ aghọ shina aipang ba, sa aghọ vulu.”
18 Kindọ ni atina iYahaya aghila iminimini kina anga
aFarisiyawa sọ kpẹnẹ anyu, ace ajiya vasa ba ọkọ shi
iYesu na sọ wulu nga si, “Ikẹmbọ ba ni atina iYahaya
kina nga aFarisiyawa aka kpẹnẹ anyu bọ, ni anga ngọ
ka ju bọ ba?” **19** IYesu vasa yira bọ si, “Ayikyo aghimi
ubiya ka kpẹnẹ anyu ka kyua mani ashi kini bọ lẹ? Ai,
na akyua mani aghimi ubiya shi kini bọ ni, aki kpẹnẹ
bọ anyu ba. **20** Akyua ki ba mani aki kpaa aghimi ubiya
kaya bọ. Akyua ra kọ na aki kpẹnẹ anyu kọ. **21** “Ba
aghọ ki ta igbang ititang kina ugyauto asasa. Insi aju
kindọ ni, uta ọsọsa sọ yuru igbang ititang ya, kọ giya
gina kọnọ ubibi. **22** Ba aghọmani aki shiri amusumu
ikọlọ na shi asasa kidẹ uwo ọtọtang. Ipeni aju kindọ ni
amusumu ikọlọ na shi ki sara uwo kọ ka ava taa uwo
kina amusumu ikọlọ na shi, amusumu ikọlọ na shi
asasa sa uwo ọsọsa.” **23** Ace Awii uwuru aYahudawa
ni iYesu kina atina nga asọ walu ki ija alkama. Ashi
kidẹ ukeng ni atina nga vasa wura akwyi alkama.
24 AFarisiyawa vasa tẹri nga si, “Nu imumani atina
ngọ su ju. Ikẹmbọ sani inu ju imumani umẹẹ iMusa
kla kọ si aju ka Awii uwuru aYahudawa?” **25** IYesu
vasa yira si, “Inu sọnọ pila imumani iDauda ju ka
akyua umani inga kina ayikyo ukeng nga kọọ idafo?
26 Akyua Abiyata ifirist ighighẹ ni, iDauda vasa ghila
idẹ ọna Ọnọng, kila ubiredi mani akyo, ungọ umani
umẹẹ iMusa ni, awang bọ si ace aghọ la ba, se ifirist
ka yayu nga, kiva ma ayikyo ukeng nga kọ!” **27** Avasa
tẹri bọ si, “Aju Awii uwuru aYahudawa kaya ajiya kọ,
basi ajiya nga ni aju kaya awii wuru aYahudawa ba. **28**
Kindi ni Anọ Ajiya nga shi Ate ọna kina Awii uwuru
aYahudawa.”

3 Ace awii ni, iYesu ghila idẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa,
ace ajiya shiya ni avọ ila nga kọ shọmọ wu. **2** Ace
ajiya sa nga ica, ka anu ta iYesu ki lẹni ni nga ka
Awii uwuru aYahudawa ni, kibọ peni nga na uvulu.
3 IYesu ba tẹri ajiya aghọmani avọ nga shọmọ wu
si, “Sisang kọba titara kite bajiya.” **4** IYesu ba ghulu
bọ si, “Ikẹmbọ shi ọdọdọma na ju ka Awii uwuru
aYahudawa? Aju ima ididọma ta akakiya? Afoo ọkyuọ
ta apii wu ni?” Ni aba kọmọ na kikir. **5** Aba kyoo bọ
nadidu bọ na anang, kini ikwyi ibibi nọ mani aka hwiri
bọ atọng ba, aba ju ajiya shọmọ avọ si, “Nawa avọ
ngọ.” Asa nawa, avọ nga ba akyuọ. **6** Afarisiyawa ba
kunu bọ na aba dẹẹ kọ wang utra kina ajiya iHiridus
umani aki pii iYesu kọ. **7** IYesu sang nga kina aghọyii
nga ki kya bọ anyu ighọng, ni ikir bajiya ka aGalili
yii nga. Ajiya na pam ba ka aGalili yii nga kina ajiya
aYahudiya, **8** kina Urushelima, kina aghọ ishẹẹ Edom,

kina aghọ ubuu ẹrẹyẹma Urdun, kina ajiya ishẹẹ
aTaya kina aSidon. Nadidu ajiya ri ba ukushi iYesu ka
akọọ nadidu umumani ashi kọ ju. 9 Ikir bajiya sa ni,
atẹri aghọyii nga si awang nga anọ ọgbọlọ, ka ajiya ba
mẹni nga kọ ba. 10 Aju kindọ ka akọ ma ajiya na pam
lẹni, ki ta kọ mani adumu su yiri kya bọ na awang ya
piya nga. 11 Nadidu akyua umani aghing ababi nu
nga kọ ni, aka kpaa kite nga ki ci na tẹri si, "Ingọ ni
anọ Ọnọng nga." 12 Ni, aba waa atọng bọ si, aba yeni
ace aghọ ta anga ni inga ba. 13 IYesu ya Kila nga Aya
ugbana, ni aba ba yọrọ aghọmani awang, ni aba ba
ukushi nga. 14 Aba hwiya aghọ ushọ na apai kidẹ bọ,
ace aghọ bọ ni ayọrọ bọ si atina nga. Aki ka shi kina
nga, aki ka tuma ka aya tẹri upii Ọnọng, 15 ka aba
shi na ẹrẹgọrọ uwuru ushẹẹ. 16 Aghọ ushọ na apai
na hwiya bẹ, iSiman, aghọmani iYesu ma nga uca
si iBitrus, 17 iYakubu anọ iZabadi kina anayuru nga
iYahaya aghọmani ama bọ uca si iBuwarnajis, anọ
iriviya. 18 Andarawus, iFilibus, iBartalomi, iMatiyu,
iToma, iYakubu anọ iHalfa, iTadiyos, iSiman, agha
aKan'ana, 19 iYahuda Iskariyoti aghọmani agbara
iYesu. 20 IYesu ba ghila uce ọna, ikir bajiya ba curu ki
sa ni inga kina aghọyii nga ta peni bọ akyua ula imila
ba. 21 Aghọ ọna nga ya kọọ kindi ni, aba kyaa si ibọ ya
kpẹnẹ nga, ka ajiya su tẹri si azọọ nga. 22 Aghọmẹẹ
iMusa na aba ka Urushelima ba ju si, "uBalzabul agọm
ushẹẹ nga ghila nga! Akyuọ nga wu na asu wuru ushẹẹ
wu." 23 IYesu ba yọrọ bọ ki pii kina ibọ na ighang
upii, "Na nyi wu ni ishẹẹ ki woo ishẹẹ kọ? 24 Insi
ẹrẹgọm kau ni, ni isọ ju irisho na ace ni, ita ki tara
wu ba. 25 Kindi wu ni insi ọna kau ni, ni isọ ju irisho
na ace ni, uta ki tara wu ba. 26 Ni insi Ishẹẹ ghila ki
kau ẹrẹkwẹ nga ika ipai ni, aki tara nga ba. 27 Aipang
ni, ba aghọmani aki ghila idẹ ọna agha ẹrẹkyuọ kaya
kpaa uma nga ba inbasi azọnọ lo agha ẹrẹkyuọ ba ni,
aki tọ bira uyi ka ọna. 28 Imẹ tẹri nu aipang, aki kpaa
ajiya ko iligba ighọ avulu kọ kina upii agbagbara mani
apii nu Ọnọng. 29 Ni, aghọmani apii agbagbara na
aghing Ọnọng ni, aki cira bọ avulu nga kọ ba; A vulu
nga shi na amra ba." (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Atẹri kindi
ka abọ sọ tẹri si "Ashi na aghing ababi." 31 Ayuru
iYesu kina anayuru nga ba ukushi nga, a tara kọ seshi
na asa tuma si ayọrọ nga. 32 Ikir bajiya ci ki ghimi
nga, ni aba tẹri nga si, "Ayuru ngọ kina anayuru ngọ
kina afọọ ngọ si ka useshi ni awang nu ngọ." 33 Aba
ghulu si, "Inga bu bọ si ayuru mi kina anayuru mi?"
34 Aba kra aghọmani aci ki ghimi nga ki ju si, "Ayuru
mi wẹ kina anayuru mi! 35 Aghọmani aju imumani
Ọnọng wang, anga si anayuru mi kina afọọ mi kina
ayuru mi."

4 IYesu kpaa umẹẹ ka anyu Ighọng aGalili. Ikir bajiya
na acuru ni asi na pam nagigang ki ta kọ umani
aghila idẹ ọgbọlọ ki cica ki ighọng, ni ajiya nga shi
ka ya ugbana ka anyu ighọng. 2 A mẹẹ bọ uma na
pam ni ighang upii, kidẹ umẹẹ nga ni asi, 3 Inu kọ!
Aghọ uwuu kyaa upila ighọ nga. 4 Ashi kidẹ uta ighọ
ni, ice kpaa ka utra, anurunu la yọ kọ. 5 Ice kpaa ka
uka mani atii shiya, uka umani ba ẹrẹbọ nagigang.
Amii kaisa ka ẹrẹbọ ta shiwu ikyuu ba. 6 Ọnọng utaa
ya ba uci ni, ọba for bọ na ghau bọ ka ataa shi bọ na
akang ba. 7 Idaa ighọ kpaa kidẹ akara, iya fọnọ ni, isa
tulu imila, na ataa sa bọ ikii ba. 8 Ice kpaa ki ẹrẹbọ
ididuma. Amii ki fọnọ ki sa ikir, ishi-shitai, ishi-shitin
kina ara-raji." 9 Asa ju si, "Nadidu aghọ shi na atọng
ni, akọ." 10 Akyua ni iYesu shi kayu nga ni, aghọyii
nga kina atina nga usho na pai ghulu nga imumani
ighang upii yeni. 11 Aba tẹri bọ si, "Aku yeni nu ushi
ẹrẹgọm Ọnọng. Aghọmani ashi bọ kidẹ nu ba ni, aka
tẹri bọ uma nadidu ni ighang upii. 12 Uwu sa ni, 'Aki
nu ni ataa ki kpẹlẹ bọ ba, Aki kọọ ni ataa ki kpẹlẹ bọ
ba, Iba kindi ba ni, ata kọ vuwa na cira uvulu bọ kọ'"!
13 IYesu ba tẹri bọ si, "Inu ta kpẹlẹ nu ighang upii ri
ba? Na nyi wu ni inu ki kpẹlẹ ighang ushẹ wu? 14
Aghọ upila pila upii Ọnọng. 15 Ace ajiya shi kini ighọ
mani ikpaa kọ utra ni, uka umani apila upii Ọnọng kọ
ni. Akyua na akọọ ni, Ishẹẹ ki ba ka aba kpaa upii na
akọọ wu. 16 Ace aghọ bọ ni, ashi kina ighọ na apila
kidẹ atii ni, akọọ upii ni, ayira ni ikwyifu. 17 Ashi bọ
na akang ba ni, a tara anakyua wu. Asọ kọọ ububi kini
umẹni upii ni, kidẹ anakyua ni aka vuwa nọ utumu.
18 Ighọ ni ikpaa kidẹ akara ni, abọ si aghọmani akọọ
upii, 19 ni uduma asing nu ci kidẹ, kina ahwula uce
nọ uma sa ni upii ta ci wu kidẹ ikwyi ki ju utina ba.
(aiōn g165) 20 Inga ni ikpaa ki ẹrẹbọ ididuma ni, abọ
si aghọmani akọọ upii, ki yira, ki ju utina wu ki jee
kaya, ace aghọ bọ ni ishi-shitai, ace aghọ bọ ni ishi-
shitin, ace aghọ bọ ni ara-raji." 21 IYesu ju bọ si, "Inu
ka ta ugha ọgbẹlẹmọ ki kyo kidẹ ikọọ ko ata icuru? Ba
inu ka kyo kaya uka ukyo ọgbẹlẹmọ ba? 22 Nadidu
imumani asọ ni, aki nu yọ, nadidu imumani isi kọ
yuyi ni, aki ta yọ ka yayẹ. 23 Nadidu aghọ shi na atọ
ni, akọ." 24 Aba ju bọ si, "Inu ka ghla atọng nọ kọọ na
biribọ! Imumani inu mira kọ ni, iyọ na aki mira nu kọ,

ka aba khimi kọ. 25 Aghọmani ashi ni ima ni, aki khimi
nga kọ; aghọmani ashi ni ima ba ni, anọ imumani ashi
ni yọ ni, aki ya yira wu kukushi nga." 26 Aba tẹri si,
"Umani ẹrẹgọm Ọnọng shi wẹ. Shi kini ajiya na ata
ighọ ki ẹrẹbọ ni. 27 Ating kina atọnọọ, ko ni amoo, ko
ni ata moo nga ba ni, ighọ ki mii ki fọnu, ni ata ye
nga ba. 28 Ẹrẹbọ ka ma imila ki kirkwyi wu, aka zọnọ
wo ushii, ni atọ wo akwyi alkama, ẹrẹkwẹ ba ma ikir.
29 Imila yọ ba ula ni, aki wa ni ikuma waa imila, ka
akyua ucuru imila ya ba." 30 IYesu ba ju si, "Ayọ ki
tẹri si ẹrẹgọm Ọnọng shi na nyi, ta iligba ighang upii
yọ ni ayọ ki yeni wu? 31 Ishi kini ikir ikpo ni, inga ni
iyọ cẹẹ nọ ọzọzi ikir kidẹ uma umani apila ki ẹrẹbọ.
32 Kindi ni, insi apila ni, aka fọnu ki cẹẹ uma umani
apila kidẹ uwiya, kina aga akakọ, anurunu ayaya ka
shulu ki ta asọọ ki ci ki iwuu nga. 33 Ighang upii yọ na
pam ni iYesu tẹri bọ upii wu, kọ mani aki kpẹlẹ. 34
Ata tẹri bọ ice ima ba ighang upii ba. Ni akyua umani
ashi kina aghọyii nga ka ayu bọ ni, aka yeni kwikẹ ka
yayẹ. 35 Awii ra nọ ughẹ ni, iYesu tẹri atina nga si,
"Ayọ ba kyai kọ uda ugẹẹ ẹrẹyẹma." 36 Asang bọ ki ya
ikir bajiya kọ kaa, asang bọ kini inga kọnọ umani ashi
kidẹ ọgbọlọ ni. Ace agbọlọ shiya kini nga. 37 Uyuu
afiya kina uwuu ni ẹrẹkyuọ sang, ni ugya sọ ghila idẹ
ọgbọlọ nga, ni uya sọ utii na amusum. 38 IYesu shi kọ
utumu ọgbọlọ nga ni asọ moo, a tiya ẹrẹkwẹ nga ka
ya ima utiya ẹrẹkwẹ. Atina nga shiya nga ki ju nga si,
"Aghọmẹẹ, ingọ ta duma ngọ ko ni ayọ kpuru yi ba?"
39 Aba sisang ki gẹr uwuu ki tẹri ugya si, "Kọmọ! Na
kikir!" Uwuu ba kpẹẹ wu, uka ba kọmọ nakikir. 40 Aba
tẹri atina nga si, "Ikẹmbọ sa ni inu sọ tẹ ẹrẹbata? Ki
ta ka kyuari inu ta shi nu nọ uma aipang ba?" 41 Aba
kọọ ẹrẹbata nagigang ni asọ ghulu ace bọ si, "Inga
wudi ri? Uwuu kina ugya sọ kọọ nga atọng!"

5 IYesu kina aghọyii nga ya bulu ushii ighọng mani
ishi ka ẹlẹbọ aGarasinawa. 2 IYesu ya kunu nga ka
ọgbọlọ ni, ace ajiya umani asọ kina aghing ababi ba
shi kunu ka uka na alọr ki ma peni nga. 3 Ajiya ri ni,
aci ka uka na alọr, ba aghọ umani aki bra lo nga, ko na
asara. 4 Aku ke loru nga ka na asara ka avọ na afra,
ni ava kara asara ki wura ima upọwu ki ifra nga. Ba
aghọmani ashi ni ẹrẹkyuọ udẹmi nga ba. 5 Ating na
atọnọ kidẹ na alọr kina aya apa na asọ taa akpa na asa
waa ẹlẹnọma nga na atii. 6 Aya nu iYesu adọ shi ka
atatọọ ni, asang nọ utitẹ ki ya kpaa na agho ka sice
nga. 7 Ata akpa nagigang, "Ikẹmbọ duma ngọ na ayọ,
iYesu, Anọ Ọnọng, Aghọ ucẹẹ nọ Ughọghẹ? Suu nọ
Ọnọng ni ungọ dọ ma mi nga ọlọ ma!" 8 Ki iYesu kọ
taa nga, "Kunu kidẹ nga ungọ aghing ababi!" 9 IYesu
ba ghulu nga si, "Ikẹmbọ sọ uca ngọ?" A ya yila di taa
nga, "Uca mi bọ sọ Napam, ka ayọ shi na pam." 10
Ala kọ shọr iYesu ama kara bọ kọ uka ẹlẹbọ ma. 11
Atumu alade dogo pee ka ayayo upa. 12 Aghing ababi
shọr IYesu, di taa ni, "Ta ma ayọ kukushi alade li na
ayọ ghina kidẹ bọ." 13 IYesu yila bọ, aghing ababi
kunu di ghila idir alade, idir bọ la aji usho upai, ado
kya bọ anyu ighọng, di kpaa ya kidẹ di kpuru bọ kidẹ
amusum. 14 Kadu wu aghọ pee alade sang nọ utitẹ di
ya taa kidẹ ifọng kina ẹlẹbọ. Ajiya da ba ni ibọ ba nu
imumani iba. 15 Aya ba ukushi iYesu ni, ada nu ajiya
umani ashi nọ ushẹẹ na pam na akhii ni nga na igbang
kana ọkyuọ nga, ada kọng ẹrẹbata. 16 Aghọ umani
aju ima kaya ica bọ ada taa ajiya umani aba na aghọ
shi nọ ushẹẹ vasa ta bọ ukikilẹ alade. 17 Ada dẹẹ ko
shọr iYesu aya bọ ẹlẹbọ bọ. 18 Aya sang ghila nga kidẹ
ọgbọlọ ni, ajiya umani ada shi nọ ushẹẹ da shọr ni nga
ki yii nga. 19 IYesu yila nga ma, ada tẹri nga, "Kya ngọ
idẹ ọna kọ ya pini ate ọna ngọ nọ tẹri bọ ima li umani
Ọnọng ju ngọ, kina umani akọọ ahwo kaya ngọ." 20
Ajiya nga da ki kyaa nga di ya tee aghọ tẹri upii Ọnọng
ka aDikafolis imumani IYesu ju nga. Nadidu ajiya wo
ica. 21 IYesu ya bulu kidẹ ọgbọlọ di kyaa nga udaa
uviya ighọng ni, ikir majiya culu kukushi nga na shi
ka ikyọrọ ighọng. 22 Ace agha aghaghẹ uka takwyuẹ
aYahudawa aghọnọ uca si iYayirus ada ba, aya nu
nga, ada kpaa ka sici nga, 23 di shọlọ nga nagigang
ataa ni "Ananọ mi anayiri wang kpo nga; imẹ do shọr
ngọ ba ma tiya avọ ngọ kaya nga umani a pini ufoo
lẹ." 24 Ni iYesu da kyaa ni nga. Ajiya na pam da kiyii
nga ado di mẹni nga. 25 Ace ayiri shi kadu umani ala
anyi ushọ na pai adu shiri ayi. 26 Akọ kọọ ọlọ ka avọ
aghọmẹẹ ikang nagigang. Akọ kpẹ na imumani asọ ni
yọ nadidu, nọ umani apeni ọkyuọ, ima pala ubira yọ.
27 Aya kọng ila IYesu ni, ada ba ka utumu nga kidẹ idir
ma ajiya di piya igbang nga, 28 ka a kpaa ka ikwyi nga
si, "Imẹ ma piya igbang nga ni imẹ ki lẹni." 29 Kidẹ na
akyua ni ushiri ayi nga da tra, akọọ kidẹ ẹrẹnọma
nga umani apeni ọkyuọ ka diji ọlọ umani asọ kidẹ. 30
Ka adidu akyua ni iYesu kpẹlẹ kidẹ nga ice ẹrẹkyuọ
kunu ka ẹlẹnọma nga, atee kidẹ ikir majiya di ghulu
"Inga piya igbang mi?" 31 Aghọyii nga si, "Ingọ nu
idir majiya adọ go mẹni ngọ, ungọ dọ va ghulu inga
piya ngọ?" 32 Ala ku va ghulu adọ go ki kala ukaa

awang nu aghọ umani aju nẹdọ. 33 Ayiri ye imumani
iba kini nga, ada kunu di kpaa ka sici nga ado titaa
na ẹrẹbata, ataa nga nadidu aipang. 34 Ada taa nga,
“Anọ mi, uma aipang ngọ ma ngọ ọkyuọ; ki kya ngọ
ni ikwyifu kọ ungọ lẹni kọ ọlọ umani ngọ sọ kidẹ.”
35 Ashi kọ upii ni, ace ajiya na aghala kọ ọna agha
aghaghẹ uka takwyuẹ aYahudawa iYariyus, ataa si
“Anọ ngọ anayiri kọ kpo nga, Ikẹmbọ sa ngọ dọ dama
aghọmẹẹ wu?” 36 Ni iYesu dama nga na imumani ataa
ma, ada taa agha aghaghẹ uka takwyuẹ aYahudawa,
“Ama kọọ ẹrẹbata ma; uma aipang.” 37 Aya nga ace
aghọ na yii nga ma sai iBitrus, na iYakubu, na iYahaya
anayuru iYakubu. 38 Aya ba kọ ọna agha aghaghẹ uka
takwyuẹ aYahudawa ni, iYesu nu ni ajiya adọ go zọọ
bọ, na ci na uwaa kpa nagigang. 39 Aya ghina kidẹ ni,
ataa bọ, “Ikẹmbọ sa unu dọ ci nu taa akpa nagigang
nidọ? Anọ kọ kpo nga ma, adọ go moo wu.” 40 Ada
tee aghọ sala nga unga akakiya. Aya woo ajiya nadidu
na akya bọ useshi, a kpaa ate anọ na ayuru anọ na
atina nga mani asọ kini nga, aghina uka mani anọ sọ.
41 A kpẹnẹ avọ anọ, ataa nga, “Italita kumi!” umani
ọdọ go yeni, “Ananọ anayiri, mi dọ ta ngọ sisang.” 42
Anọ anayiri da sang ka didu akyua da tee aghọ keng,
asọ anyi ushọ na pai nọ ujee. Ka didu akyua ni awo
ica. 43 Ada waa atọng bọ ama taa ace aghọ ma, ada
taa bọ ama anọ imila na la.

6 Asang kadu ki vuwa kya nga ifọng nga, atina nga
yii nga. 2 Awii uwuru aYahudawa ya ba ni, ada tee
aghọmẹẹ kidẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa, ajiya na pam
umani ahwiri nga wo ica na asu taa si, “Ka abi kọ
aghimi li peni diji uma? Ugba uye ukyuu wu na ama
nga na dọ ju uma usa uwo ica?” 3 Awẹ ba anga shi
anọ aghọshọ ra ba? Anọ iMaryamu, anayuru iYakubu
na iYusufu na iYahuda, kini iSiman? Afọọ nga shi bọ
ka ji na ayọ ma?” Aba kọọ anang ni nga. 4 IYesu taa
bọ, aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ka peni nga ọkpọtọrọ ka
ajiya ọna nga kina anayuru nga ma.” 5 Ado bra nga ju
ima usa uwo ica kadu ma, asa do ciya avọ nga kaya
ace adumu na ji ki ma bọ lẹni. 6 Awo ica nọ umani
ama bọ aipang ba. IYesu ba ghina nga anọrọfọng adọ
mẹẹ. 7 Aya yolo ushọ na pai dẹ tuma bọ agha pila
pai, ada ma bọ ẹrẹgọrọ kaya aghing ababi. 8 Ataa bọ
ama kpaa ice ima ma sa ashi ukyeng bọ, ama kpaa
imila ma, ko ipa, ko ufẹ ma. 9 Inu sọmọ akpọ, inu
ma kpaa ice igbang ma si inga shi ki irinuma nu. 10
Ọna umani inu ghina ni, inu ci ya sa akyua ni inu
ya ifọng. 11 Inkini inu ghina ifọng ada yila nọ ma
ta atọrọ bọ kọọ nu, inu ya ukadu, nu zuru acọ ifra
nọ ka uyeni ukpẹlẹ amaa ka aya bọ.” 12 Akunu di
dẹ aghọ tẹri upii Ọnọng si ajiya lọkpaa. 13 Aba wuli
ushẹẹ na pam, ki ba coo adumu na pam anyi, na
aba peni ulẹni. 14 Agọm IHiridus ya kọng diji ni, uca
iYesu kpaa kwabi. Ace aghọ bọ su ju si, “IYahaya aghọ
uju iminimini nga sang kọ ukpo, uwu sa ni ashi ni
ẹrẹgọrọ ju uma usa uwo ica ri.” 15 Ace aghọ bọ su ju
si, “Atina Ọnọng Iliya nga.” Ace aghọ bọ su ju si, “Kayi,
ace aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng nga anga adaa akyua.” 16
IHiridus ya kọng diji ni, asi, “IYahaya aghọmani imi kọ
kyua nga ẹrẹkwẹ wu, anga sang kọ ukpo!” 17 IHiridus
kirẹkwyuẹ nga sa si a kpẹnẹ iYahaya ki taa nga kọ
bọọ iting. IHiridus ju diji kaya iHiridiya, ayiri anayuru
nga iFilibus aghọmani iHiridus vo. 18 IYahaya la kọ
taa iHiridus si, “Umẹẹ iMusa yeni si, ushi wu uduma
ma ni ingọ vo ayiri anayuru ngọ ma.” 19 IHiridiya ko
IYahaya ka ikwyi nga na awang pii nga wu, ni adọ
peni utra ma, 20 ka iHiridus ka kọng ẹrẹbata iYahaya,
aye mani asọ agha aipang kina aghọ upipar nga ado
kala ọkyuọ nga. IHiridus ka duma nagigang ka kyua
mani iYahaya do pii, nidọ ni aka kọọ ọdọdọma hwiri
nga. 21 Kọ utumu ni, akyua ba. Awii agya ujee iHiridus
ni, a sra aghakakọng kina agọm ọsii aGalili agya. 22
Anọ iHiridiya ya ba ki ma ya ni, ikwyi iHiridus kina
aghakakọng tọmọ. Agọm ba taa anayiri si, “Ikẹmbo ni
ingọ wang? Kwikẹ ingọ shọr ni imẹ ki ma ngọ yọ.”
23 Ada va suu nga, di taa si, “Imumani ingọ shọlọ
ni, imẹ dọ ma ngọ ko na abiyatẹ ẹrẹgọm mi wu.” 24
Akunu di kyaa nga kushi ayuru nga di taa nga si,
“Ikẹmbọ ni imẹ dọ shọlọ?” Aba taa nga si, “Ẹrẹkwyuẹ
iYahaya aghọ uju iminimini.” 25 Anayiri da sang kadu
di wọmọ di kyaa ukushi agọm na di ya shọlọ, “Imẹ
wang ingọ ma mi ka kyuakyuari ẹrẹkwẹ iYahaya aghọ
uju iminimini kidẹ ipẹ. 26 Agọm da kọng ikwyi ibibi
nagigang, umani akọ suu kina aghakakọng nga ni,
ata bra nga tọrọ nga ma. 27 Kidẹ anakyua ni, agọm
atuma aghọ sa nga si aya ba ni ẹrẹkwẹ iYahaya. Ajiya
ba kya ki ya kyua ẹrẹkwẹ iYahaya kidẹ ubọọ iting, 28
ada ba ni ẹrẹkwẹ kidẹ ipẹ. Ama anayiri, inga da ya
ma ayuru nga. 29 Atina iYahaya ya kọng diji ni, aba
di ma kpaa ọkọ nga di ya naa kọ kidẹ alọr. 30 Atina
iYesu curu kukushi nga di taa nga imumani ibọ ju ki
ba mẹẹ. 31 Ni ajiya na pam sọ sa ba na asa sang bọ
ni ashi bọ ni imumani aki la ba, adi taa bọ, Inu ba
ki ba kya ọka umani aghọ shiya ba ka inu ya wuru.”

32 Ada kya bọ idẹ ọgbọlọ ka yayu bọ ki kya bọ ọka
umani ajiya shi bọ ma. 33 Ughẹ aghọmani anu bọ ni,
akpili bọ na ada te ni ifra bọ, kọ ufọng nadidu di la
bọ ite wu. 34 IYesu ya shulu ọka di nu idir majiya ni,
ada kọọ ahwoo bọ, ka asọ lilẹ atẹm umani ashi bọ
na aghọcee ma. Ada dẹẹ aghọmẹẹ bọ uma na pam.
35 Adidu akyua ni ughẹ kọ kpaa, atina nga da ba di
ma taa nga, "Aghọ shinga kawẹ ma, ating wẹ ni akọ
kpaa. 36 Shila ajiya na ki kya bọ ufọng na anila ufọng
naya ghẹ ẹrẹkwẹ bọ imila." 37 Ada yira bọ si, "Inu
ma bọ ice ima ka ala." Ava ghulu nga, "Ayọ ya ghẹ
imila inga mani iki la utina awii aji apai ọnga aghọ
utina na yo maa bọ na la?" 38 Ataa bọ, "Inu sọ na
ubiredi a mii? Inu kya nu ya kẹr!" Ada ya peni, ataa,
ubiredi atọng na itagbo apai." 39 IYesu ya taa bọ aya
cica aga gimi ka ya nọ ọbọng. 40 Ada cica aga gimi
ajilaji kini ishọ itili itọng. 41 A kpaa ubiredi atọng na
itagbo apai ashang ibace nga ayaya, asa Ọnọng izaa
ada wula ubiredi dima atina nga na ama ajiya. Ada va
kau itagbo upai kidẹ bọ nadidu. 42 Nadidu bọ da la di
suu, 43 ni atina nga da culu ọkọọ ushọ nọ upai unga
awo ubiredi na itagbo. 44 Aghimi umani ada la shi
agha aji ọshọ atọng. 45 Kidẹ akyua, iYesu sa atina nga
na aghila idẹ ọgbọlọ ka la ite nga ka akya bọ aBetsaida
ni inga sa shira ikir bajiya. 46 Aya shira bọ ni, ada
kya nga aya ugbana ka aya upii nọ Ọnọng. 47 Ọka ya
ba ughẹ na ọgbọlọ nga shi ka abiyatẹ ighọng ni inga
shi ka yayu nga ka ya ugbana. 48 Anu atina nga na
adọ kọrọ nọ ọgbọlọ nga ka uwuru sang. Ishii akyua
atai anga ating wu na a kyeng ka aya na amusumu
ighọng ka ya peni bọ. Awang wolu ka acẹẹ bọ, 49 aya
nu nga adogo kyeng ka aya na amusumu ni, a kpaa
sa ahwu nga. Aba ca akpa, 50 nọ umani anu nga ni
ẹlẹbata kpẹnẹ bọ kọ. Kidẹ akyua ni aba pẹni kini bọ di
taa, "Ba duma ba! Imẹẹ. Inu ma kọọ ẹrẹbata ma." 51
Kadu ni ada kila kidẹ ọgbọlọ ni bọ, uwuru da tara.
Nadidu bọ wo ica, 52 ada kpẹlẹ bọ ẹkẹkẹlẹ ubiredi ma;
ikwyi bọ kọ ba na gbigbọng. 53 Aya kpẹ ubuu udaa
ushii ni, aya suu ka ẹrẹbọ aJanisarat, a ya lor ọgbọlọ
ka sice kadu. 54 Aya kunu kidẹ ọgbọlọ ajiya da kpẹlẹ
iYesu. 55 Ati ki kpẹri ifọng ko ki yeri adumu ni ishọr
kọ ka mani a kọng si asọ 56 Nadidu ọka mani akya
kidẹ anọrọfọng, ufọng kina ẹrẹbọng ava kyuru adumu
kọ ka ju izẹ. Asa shọr nga si aya bọ ka piya ifila igbang
nga, nadidu aghọmani a piya nga ni apeni ọkyuọ.

7 Ace Afarisiyawa kina aghọmẹẹ iMusa na aba kisighi
Urushelima ata ikuu kite iYesu. 2 Avasa nu ni ace
aghọyii iYesu asọ la imila bọ ni ivọ irigbẹli, uwu shi si
ara hwuru bọ ivọ bọ ba kọnọ umani itali umẹẹ nyeni.
3 Ka Afarisiyawa, na ushẹ aYahudawa, ayii umẹẹ mani
ayira kukushi akwyite bọ, aka la bọ ba sa hwuru ivọ
bọ kini mani itali nyeni. 4 Insi aya vuwa ka ọka ta
akwyi aghọ gheli no gbura aka la bọ imila ba sa hwuru
ivọ bọ. Ni aka va yii ace idir umẹẹ mani akọ yira, kini
utra ọdọdọma uhwuru asọng, iwoo, usọng, kina awuu.
5 Ni Afarisiyawa kina aghọmẹẹ iMusa aghulu iYesu,
"Ikẹmbọ sa ni aghọyii ngọ ashi bọ yii umẹẹ anirakpẹẹ
ba, ni sọ sa la na avọ irigbẹli?" 6 IYesu va yira bọ si,
"Aipang Ishaya tẹri imumani iki ba kaya akwyi nu!
Inu aghọ ju unu ica bọ, kunu mani awọọ ni, 'Ajiya ri
ni, anyu kọ na sọ jọọ mi ko, Ni ikwyi bọ shi atatọọ
kini imẹ. 7 Ijirija wu ni aka jọọ mi wu, Ka abọ ka mẹẹ
umẹẹ bajiya Kọnọ ọnga mẹ wu ni!' 8 "Inu kyo ọwọọ
Ọnọng no vasa yii umẹẹ bajiya." 9 Ni iYesu va tẹri
bọ si, "Inu shi kini itra na mira ingọ tọrọ nọ umẹẹ
Ọnọng ki inu yii unga nu umẹẹ. 10 Ki iMusa tẹri si,
Jọọ ate ngọ kina ayuru ngọ, ni, 'Insi ingọ cira ate ngọ
kina ayuru ngọ, iyiya asọ pii nga wu.' 11 Ni inu ka
ya ajiya na aya aghọ jẹẹ nga ka kyua mani ashi kini
imẹni, asi nadidu imumani inu ki peni ukushi mi ni
imẹ ko ma Ọnọng. 12 Ama bọ ayaye anga taa sa ate
ko ayuru bọ avọ wu. 13 Kindi wu ni oka pulu upii
Ọnọng ko, ki itali mani inu ka mẹẹ anọ nu. Kindi wu
ni uka ju uce nu uma nagigang." 14 NI iYesu vasa yọrọ
ikir majiya nga kukushi nga kiva tẹri bọ si, "Ọkọng
mi, nadidu nu, nu va kpẹlẹ na kikya. 15 Ba imumani
ika ghila idẹ ajiya kọ kpaa ka sing ni ki sa nga irighe
ba. Si, ingọ mani ikunu ki idẹ iyu ki sa nu irighe."
16 Aghọ shina atọng kọng na kọng. 17 Aya sheri ikir
majiya kiya ghila nga idẹ ọna ni, atina nga vasa ghulu
nga si atẹri bọ uyeri ighang upii ri. 18 "Inu shi kina
ukpẹlẹ ki cẹri ushẹ majiya wu," IYesu tẹri bọ si. "Inu
ma ra kpẹlẹ nu ba? Inu ta kpẹlẹ nu si ba imumani
ighila idẹ ajiya kọ kpaa ka sing iyu ka sa irighe ba?
19 Ki ika ra kyaa yọ idẹ ikwyi ngọ ba si idẹ afo ngọ
kiva kunu yọ kidẹ ẹrẹnọma?" Utẹri udu ni, iYesu yeni
si imila nadidu shi na pipar. 20 Avasa la ite nọ tẹri
si, "Imumani ikunu kidẹ nyu iyọ ka sa ngọ irighe.
21 Ko kpaa kidẹ ikwyi ajiya yọ ni, uju uma ubibi ka
kunu wu, uju uma ẹrẹnọma, uyi, upili ajiya, ọfifọng,
22 Aghula, akakiya, udoru, uwang ọkọọ ọdọdọma, upii
agbagbara, anang aghọ, ubira aghọ uca, usang ẹrẹkwẹ

kina iribo. 23 Nadidu uma ubibi ri ni uka kunu kidẹ
ikwyi ki sa nọ ba ni irighe." 24 Ni IYesu va sang nga ki
kyaa isii ẹrẹbọng aTaya kina aSidon. Aghila uce ọna
na ara wang ace aghọ ye sa ashi ku kadu ba, na ara
bra ushoru ba. 25 Kidẹ akyua ni ace ayiri, aghọmani
ananọ nga anayiri shi kina aghing ababi, kọng ila
iYesu nava ba ukushi nga ki kpaa kite ifra nga. 26 Ayiri
ni aBaheleniya nga, ajee nga ka aBasurofinikiya ka
ẹrẹbọng aSuriya. Aghulu iYesu ka awo ushẹẹ mani
ushi kidẹ anọ nga. 27 Ni IYesu va yira nga si, "Aya
ananọ ka kyo la ka suu. Ushi wu nu uyeri ba na A kpa
imila anọ ka fẹni ava ba." 28 Ayiri va tẹri nga si "Ate
ọna, ko ava ka tata igọ ka la imumani ishi inga anọ
wu mani upra ki ẹrẹbọng!" 29 IYesu va tẹri nga si,
"Kini mani uyira ri ni, kyang aca, uki ya nu ni ushẹẹ
nga ko ya anọ!" 30 Akya aca kiya nu anọ nga na ayẹẹ
kaya curu, ushẹẹ nga ko ya nga. 31 IYesu ya isii aTaya
ki wor ka aSidon ki kyaa Ighọng aGalili, ki kyeng ki
ẹrẹbọng ufọng aDikafolis. 32 Ukadu wu ni aba nga
na ace ajiya agbatọng na akara bra nga upii ba, nava
shọr iYesu sa atiya avọ nga kaya ajiya nga ka lẹni ni
nga. 33 IYesu kpa nga kayu nga, oka mani ba ajiya, ki
sumu anivọ kidẹ ọtọng nga, ki ta akpe ki piya irighimi
ajiya nga wu. 34 IYesu va sang ẹrẹkwẹ ka ayaya, ki sho
ufeni nagigang, ki tẹri ajiya nga si, "Iffata," Uwu shi,
"Yemi!" 35 Kidẹ agọlọ ayeng ajiya nga va bra upii,
irigbatọng nga va kpẹ wu, ava bra upii na bibọrọ. 36
Ni iYesu va tẹri bọ si ama tẹri ace aghọ ba, insi atẹri
bọ si ama tẹri ba ni, aka tẹri upii Ọnọng. 37 Nadidu
aghọmani a kọng ni awo ica. "Aju umari na bibọrọ!"
Asọ pii. "Asa agbatọng na kọng upii kina izii na pii!"

8 Awii ra ni, ikir majiya ba oka uyeng. Ashi bọ ni
mara aki la ba, iYesu va yọrọ atina nga ki tẹri bọ si,
2 "Imẹ kọng ahwoo ajiya ri, ka ashi ni imẹ awii atai na
aikyuari ni ashi bọ ni ima ri aki la ba. 3 Insi isa bọ sa
akya bọ aca ba uma bọ imila ba ni, aki kpaa ko utra, ka
ace aghọ bọ ba ka atatọọ." 4 Aghọyii nga ghulu nga si,
"Abi wu kidẹ aghumu ri ace aghọ ki peni imila mani
aki ma ajiya ri?" 5 IYesu ghulu bọ si "Ubiredi umi wu
nu ushi ni wu?" Ava yira si, "Ikọlọ itinsara," 6 IYesu
tẹri ajiya sa acica ki ẹrẹbọ. Ava kpaa ikọlọ itinsara ki
sa izaa, ava wura ki ma atina nga ka akau ajiya, atina
nga va ju kindu. 7 Ashi kina itagbo na zẹẹ. IYesu sa
izaa kaya bọ ava tẹri atina nga si ava kau bọ. 8 Ajiya
nga la, ki suu, ki shẹ awo ki tii ọkọọ utinsara. 9 Ajiya
nga la agha aji ushọ anari. IYesu va shira bọ. 10 Kidẹ
akyua ni iYesu va ghila idẹ ọgbọlọ kina atina nga ki
kyaa ifọng aDalmanuta. 11 Ace Afarisiyawa ba ọka shi
iYesu na sọ la inang kini nga. Awang mra nga, ava
shọr nga si ayeni bọ amaa ka ayaya mani aki nyeni
ẹrẹgọrọ nga. 12 Ni iYesu va sho ufẹni nagigang nava
tẹri si, "Ikẹmbọ sa ni ajiya akyua ri wang amaa? kai,
Isọ tẹri nu aipang! Kai ba amaa mani aki yeni agha
akyua ri ba!" 13 A ya bọ, ki ghila nga idẹ ọgbọlọ, bulu
udaa ogha. 14 Aghọyii nga yuu ukpa ubiredi ughẹ wu
ni uyeng wu na ago kidẹ ọgbọlọ nga. 15 IYesu waa
bọ atọng, "Inu sha kara, inu ci na zizal kina uyisti
aFarisiyawa nọ nga iHiridus." 16 Ava kpẹnẹ upii na ace
bọ, "Atẹri udi ka iyi shi yi kina ubiredi ba." 17 IYesu ye
imumani asọ tẹri, ava ghulu bọ si, "Ikẹmbọ sa ni inu
so pii ko taa ubiredi? Ko taa ka aikyuari inu ta ye nu
ba nu va kpẹlẹ ba? Ikwyi nu kọ kiri yu? 18 Inu shini
ica nu ka nọ nu ba? Inu shini atọng, nu kara kọng nu
ba? Nu uta shuni nu ba? 19 Imẹ ya wura ki ma aghọ aji
ọshọ atọng abiredi atọng, ọkọrọ umi bọ ni inu kpaa
awo na titọ mani ashẹ wu?" Avasa yira nga si, "Ọkọọ
ushọ nọ upai." 20 "Ni, abiredi atinsara mani imẹ wura
ki ma aghọ aji ọshọ anari ni? Ọkọrọ ọkọkọng umi bọ
tii kina awo?" Avasa tẹri nga si, "Ọkọọ utinsara." 21
Avasa tẹri bọ si, "Ni, ki ta ka akyua ri ni inu sọnọ kọ
kpẹlẹ nọ upii mi ba?" 22 Aya fuma aBetsaida ni, ava
ba nga na ace afoo, ava shọr nga ka piya nga. 23 Ava
kpẹnẹ avọ afoo, ki kya ni nga utumu ifọng. Aya ta
nga na akpe ki ica nga, ki tiya nga avọ, avasa ghulu
nga si, "Ingọ bra unu ice ma?" 24 Ni afoo va sang
ẹrẹkwẹ, ki tẹri si, "Imẹ kyoo ajiya, ashi kini ashẹ bọ
ni imẹ kyoo bọ, asọ goru." 25 Avasa ba tiya nga avọ
ki ica nga. Afoo va wo ica, ava lẹni, ava nu kwikẹ na
bibọrọ. 26 Ni iYesu va shira nga na vuwa nga aca, ki
tẹri nga si, "Ko anifọng ni uma ghila ba." 27 IYesu
sang, kina atina nga, ki ghila anọrọfọng aKaisariya
aFilibi. Kọ utra ni ava ghulu atina nga, "Inga ni ajiya
tẹri si imẹ shi?" 28 Avasa tẹri nga si, "IYahaya aghọ
uju iminimini, ace aghọ bọ ni, Iliya, ace aghọ bọ ni,
ace aghọ kidẹ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng adaa akyua." 29
Avasa ghulu bọ si, "Ni inu ni, inga ni inu ka tẹri si
imẹ shi?" IBitrus va yira nga si, "Ingọ shi iKristi." 30
Avasa waa atọng bọ si ama tẹri ace aghọ ila nga ba. 31
Ava kpẹnẹ umẹẹ bọ, si iyiya yọ ni Anọ Ajiya kọng ọlọ
atataki, akwyite, kina ifirist ighighẹ, kina aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa ki tọrọ bọ nga. Iyiya ni aki pii nga wu,
utumu awii atai ni aki sisang ni ọkyuọ. 32 Atẹri upii
ka ayayẹ. Ni iBitrus waa nga ushii uyeng, ki sa nọ gẹr

nga. 33 Ni iYesu ya tee ki kyo atina nga ni, ava gẹr
iBitrus ki tẹri si, “Kyang atatọọ nọ ukushi mi, Ishẹẹ!
Ingọ ka pii kidẹ ikwyi ngọ kina ajiya ni ba si Ọnọng
ba.” 34 Ava yọrọ ajiya kina atina nga, ki tẹri bọ si,
“Nadidu aghọmani awang yii mi ni, sa atọrọ ẹrẹkwẹ
nga, na a kpaa ukumu ushi nga, ka yii mi. 35 Nadidu
aghọmani awang ọkyuọ nga ni, sa ataa wu. Nadidu
aghọmani ataa ọkyuọ nga kaya ẹrẹkwẹ mi, kaya utẹri
ila ididuma mi ni, uwang ufoo wu na aju. 36 Ikẹmbọ
na ajiya peni inkansi apeni asing nadidu kọ taa ọkyuọ
nga? 37 Ikẹmbọ na ajiya ko taa ọkyuọ nga? 38 Nadidu
aghọmani akọng ighong uyeni mi kina upii mi akyua
ri aghọ taa upipar kina aghila avulu, Anọ Ajiya ma ki
kọng ighong uyeni nga, inkansi aya ba ni ujọọ Ate
nga, kina atuma Ọnọng utaa avulu.”

9 Avasa terbọ si, “Isọ tẹri nọ aipang, ace aghọ bọ
shiwu na ting kọ ke, na ki kpuru bu ba, sa nu
ẹrẹgọm Ọnọng ni ba ni ẹrẹgọrọ.” 2 Aju awii atin ni,
iYesu vasa kpa iBitrus, kini iYakubu, kini iYahaya,
ki kya ni bọ ka yọọ ice ikur ighighẹ ingọ shi igbang
na shi kayu bu. Ashi kọ kadu ni ushi nga vasa tee
ki te bu, 3 ọgbang nga vasa ba na kpasi, nọsọ taa
ọnọng, mani ba aghọ uhulu mani aki bra ju kindọ ka
asing. 4 Sa aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Iliya kina aghọ pii
kọ ọtọ Ọnọng iMusa na akunu ukushi bọ, na sọ pii
ni iYesu. 5 IBitrus vasa tẹri iYesu si, Aghọmẹẹ, ushi
uduma ushii yi kọ kẹẹ, taa ni ta ọzọghọ ọtai, iyeng shi
inga ngọ, iyeng ni nga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng iMusa,
iyeng ni nga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Iliya.” 6 Adaa ye
nga imumani aki tẹri ba ka kọng ẹrẹbata nagigang. 7
Ace amọ vasa ba ki ma yuru bọ ya, avasa kọng ice
ẹrẹwyuẹ kidẹ amọ nga, isọ tẹri si, “A ngaa shi Anọ
mi, angọ mani imẹ yoo nagigang. Inu kọng nga. 8 Ba
irishu, atee ni ara nu bọ ace aghọ ba, si iYesu kaya yu
nga kini bọ. 9 Asọ shulu ki tili ni, iYesu vasa waa bọ
atọng sa ma tẹri ace aghọ ima mani anu ba, sa Anọ
Ajiya sisang ka lọr. 10 Kindọ ni avasa ko upii kidẹ bọ,
na sọ pii na ace bọ ka ara kpẹlẹ bu ẹrẹkwẹ upii ba,
usang ka lọr ni. 11 Avasa wulu nga si, “Ikẹmbọ sani
aghọmẹẹ iMusa tẹri si Iliya kyọ ba sọ mani iKristi sọ
ra ba ni?” 12 IYesu vasa tẹri si, aipang nga Iliya ki kyọ
ba, ka ma kyer akọ ike. Ni awọọ kidẹ upii ọnọng si,
Anọ Ajiya ki kọng ọlọ nagigang, aki va tọrọ bọ nga. Ba
ushi wudu ba? 13 Ni isọ tẹri nọ si, Iliya kọ ba, akọ ju
nga akọ ike mani awang ju nga, kọnọ mani awọọ mani
uki ba ka ya ẹrẹkwẹ nga. 14 Aya vuwa bu ukushi ọshe
aghọyii nga ni, avasa nu ikir ma ajiya na aghimi bọ.
Aghọmẹẹ umẹẹ iMusa sọ la amuwa ni bọ. 15 Aya nu
iYesu ni ikir ma ajiya nga vasa wo ica, avasa sang nọ
utii kiya bili nga. 16 Avasa wulu si, ikẹmbọ nọ sọ la
amuwa kini bọ?” 17 Ace ajiya kidẹ ikir ma ajiya vasa
yira nga, ki tẹri si, “Aghọmẹẹ, imẹ we ni ba ngọ kina
anọ mi, shi na ace aghing kila nga upii. 18 Uka mani
aghing ababi sang yọ kọ ni, aka ta nga ki ẹrẹbọng. Uka
sa nga na wuli ọfọ ka nyu nga, aka wula ayiri nga,
ẹrẹnọma sa nawa na gbigbọng. Ipeni na aghọyii ngọ
si awo bọ kọ ni, ata bra bọ ba.” 19 IYesu vasa terbọ si,
unu ajiya aikyua ri aghọ ta aipang, kaya ta ka aligba
akyua ni iki ci kini nu? Kaya ta ka gba akyua ni imẹ
ki mọr kini inu? Ọbami kini anọ.” 20 Avasa ba kini
anọ. Aghing ababi ya nu iYesu ni, bọ bra akyua avasa
gyo anọ, ẹrẹnọma nga sọ tagha, a kpaa ki ẹrẹbọ na sọ
vula, anyu ni asọ wuli ọfọ. 21 IYesu vasa wulu ate anọ,
“Kọ kpa ka aligba wii ko ni ima ri ba nga kọ?” Ate nọ
vasa tẹri nga si, “Asọ shi ananọ. 22 Udumu nga ka fẹni
nga ki dọ ugha kini idẹ na amusumu ka pii nga. Insi
ọki bra ju icima ni kọng ahwoo yi nọ she yi kọ.” 23
IYesu ba tẹri nga si, “Ikẹmbọ sa ni ọsọ wulu mi iki bra
ni? kọ ike ni ima bra yọ ka aghọmani ama aipang.” 24
Ate anọ vasa shang iri wii ki tẹri si, “Imẹ ma aipang,
shẹ mi ki imẹ sher utaa aipang ya!” 25 IYesu ya nu
ajiya na kyeng ba nọ tii ni, ava gẹr aghing ababi ki
tẹri si, “Ingọ aghing kla Anọri upii kọ, igẹring si kunu
ki ẹrẹnọma anọri, ma sọ ghila ẹrẹnọma nga ba.” 26
Aghing ababi vasa ta kpaa, kiva zọọ anọ nagigang,
avasa kunu. Anọ vasa nyẹri kọnọ ọkọng wu ni, ajiya
nagigang vasa tẹri si, “Akọ kpoo.” 27 Ni iYesu vasa
kpẹnẹ nga kavọ kishang nga, avasa sisang ki titara. 28
IYesu ya ghila idẹ ca ni, aghọyii nga vasa wulu nga kọ
yuyi si, “Ikẹmbọ sa ni iyi ra bra yi uwuli aghing ababi
ba?” 29 IYesu vasa yira bọ si, “Adibi aghing ta yo kunu
bọ ba sai nọ upii nọ Ọnọng.” 30 IYesu kini atina nga
vasa yọ ka, ki lite nọ kyeng, vasa wolu kidẹ aGalili.
IYesu wang si aca aghọ ye ọkọ mani ashi wu ba, 31
ka sọ mẹẹ aghọyii nga si, “Aki ma Anọ Ajiya kidẹ vọ
ajiya, aki pighi nga kọ. kidẹ awii atai aki sisang.” 32
Kindọ ni ara kpẹlẹ bọ ima mani asọ tẹri bọ ba, ahwiri
ẹrẹbata uwulu nga. 33 Afuma aKafarnahum ni. IYesu
ya ghila aca na vasa wulu aghọyii nga si, “Ikẹmbọ nọ
sọ linang kọ tra kọ ni?” 34 Avasa kọmọ na ikir, ka ala
inang kọ tra ka aghọmani aki shi agha aghaghẹ kidẹ
bọ. 35 IYesu vasa cica, avasa yọrọ ọshọ na pai ki tẹri
bọ si, “Nadidu aghọmani awang tee akwyi te ni sa tee

aghọ tumu nadidu, ka va tee agira majiya nadidu.”
36 A kpa ana nọ jii ki sa nga na tara ka biyating bọ
ki kẹni nga, ki tẹri bọ si, 37 nadidu ajiya mani ayira
ananọ jii, kidẹ nọ uca mi ni, imẹẹ na yira, aghọmani
ayira mi ni, ba imẹẹ na yira ba, aghọmani atuma mi
nga na yira.” 38 IYahaya vasa tẹri nga si, “Aghọmẹẹ,
iyi nu ace aghọ na sọ wuli ushẹẹ kidẹ nọ uca ngọ, iyi
vasa kila nga kọ, ka shi kidẹ yi ba.” 39 IYesu vasa tẹri
bọ si, unu ma kila nga kọ ba. Ki ba aghọ ki ju uce uma
usa uwo ica kidẹ nọ uca mi, na pii ighang ibibi ka yiri
kwyi mi ka kyua ba. 40 Aghọmani ashi kọ ju iri shọ ni
yi ba ni, anga yi nga. 41 Isọ tẹri nọ aipang, nadidu
aghọmani ama nọ asọng amusumu ọsa kidẹ nọ uca
mi, ka inu anga iKristi bọ, aipang ni sọ tẹri nọ, aki taa
ọka nga ba” 42 “Ipeni aca aghọ sa ukpaa agha yeng
kidẹ ananọ ri mani ama aipang ni me ni, ọki gina
mani alọr nga utighi ọghọghẹ ko ọmọọ ka fẹni nga
kidẹ avọng. 43 Ipeni avọ ngọ ka sa ngọ uvulu ni, ọsọ
kpa wu kọ. Ọki gina ngọ nọ mani ingọ ghila nu ọkyuọ
na avọ ayeng, kọnọ mani uya ghila idẹ ugha kini ivọ
ngọ ki pai, ugha mani uka kpo wu nga ba. (Geenna g1067)
44 Uka ni, igbii na aka la bọ ka kpuru bọ nga ba, ugha
ka bra wu kpẹlẹ bọ ba. 45 Ipeni afra ngọ ka sa ngọ
uvulu ni, nọsọ kyua kọ. Ọki gina nọ mani ọghila ọna
Ọnọng na afra ayeng nọ ọkyuọ nọ mani aki fẹni ngọ
kidẹ ugha ni ifra ngọ ki pai. (Geenna g1067) 46 Uka ni,
igbii na aka la bọ ka kpuru bọ nga ba, ugha ka bra
wu kpẹlẹ bọ ba. 47 Ipeni ica ngọ ka sa ngọ nu uvulu
ni, nọ sọ wo yọ kọ. Ọki gina ngọ nọ mani ọghila idẹ
ẹrẹgọm Ọnọng ni ica iyeng, nọ mani ọghila idẹ ugha
ni ica ipai. (Geenna g1067) 48 Uka ni, Igbii na aka la bọ ka
kpuru bọ nga ba, Ugha ka bra wu kpẹlẹ bọ ba. 49 Aki
hwuru akwi nga nọ ogha, kọnọ mani aka cira udumu
kina atọ ni. 50 “Atọ ni ima ididuma yọọ, ipeni atọ ya
ọdidọwu nga ya ni, ikẹmbọ nọ inu ki kẹri kọ? iwang si
inu shina atọ kukushi nu, kọ ci ọkyuọ na acee nu.”

10 IYesu ya ukadu, ki kya ẹrẹbọ aYahudiya, kiya
bulu ẹrẹyẹma Urdun. Ajiya nagigang ba ukushi
nga, nava sa mẹẹ bọ kọnọ umani akọ ghẹli ko ni. 2
Ace aFarisiyawa ba ukushi iYesu ka mra nga si, “Ọsọ
ọdọma na Ajiya bara ubọgha na ayiri nga lẹ?” 3 Avasa
yira bọ si, “Ikẹmbọ ni iMusa tẹri nọ?” 4 “IMusa ta
anyu ki tẹri si aghimi wo awọ pighi ubọgha, ka shira
ayiri.” 5 IYesu vasa yira bọ si, “Ikwyi ugboho nọ yọ sa
ni IMusa wọọ nọ ki tẹri nu udu kọ. 6 Kọ kpaa kọ keri
asing ni, Ọnọng ju bu aghimi kini ayiri. 7 Udu ki sa
ni aghimi kiya Ate nga kina ayuru nga, ka dẹri ayiri
nga, 8 ka pai bọ ki tee ẹrẹnọma Iyeng. Aki sọ shibọ
agha pai ba, sa agha ayeng. 9 Kindọ ni nadidu ima
mani Ọnọng dara ki iripẹ iyeng ni, aghọ kọnọ ma bara
ba.” 10 Ashi kidẹ ọna ni, aghọyii nga vasa va wulu
iYesu ka yọ du upii. 11 Avasa yira bọ si, “Aghọmani a
bara ubọgha na ayiri nga ki vo ace ayiri ni avulu ingọ
ọfifọng. 12 Ipeni ayiri nga ya aghimi nga ki puga ace
aghimi ni, avulu ọfifọng na ju.” 13 Ajiya ba kina ananọ
ọfisi ukushi iYesu ka piya bọ, kindọ aghọyii iYesu vasa
gẹr bọ. 14 IYesu ya nu kindọ ni, avasa kọng anang, ava
tẹri bọ si, “Unu ya ananọ ọfisi ka ba ukushi mi, unu
ma kla bọ ba, ka ẹrẹgọm Ọnọng ni inga ighọ bọ kọ. 15
Imẹ sọ tẹri nọ aipang si agho mani ata yira ẹrẹgọm
Ọnọng kina umani ananọ jii shi ba ni, aki ghila idẹ
ẹrẹgọm ba.” 16 Avasa kpaa anọ ki kẹni bọ, na sọ pra
bọ, asọ sira bọ anyu adaduma. 17 IYesu aya so ya ọka
ni, ace ajiya vasa ba nọ ọtiti, ki kpaa kpogho kite nga,
avasa wulu nga si, “Aghọmẹẹ adaduma, iki bọ niki ju
ki peni ọkyuọ mani ushi wu na amra ba?” (aiōnios g166)
18 IYesu vasa tẹri nga si ikẹmbọ sani uyọrọ mi si agha
adaduma? ki ba agha aipang sọ Ọnọng kayu nga 19
Ingọ ye imumani Ọnọng tẹri, ‘Ingọ ma pighi aghọ ba.
Ingọ ma nyẹri na ayiri aghọ ba. Ingọ mayi ba. Ingọ
ma lor ateri abugu ba. Kọnọ mala akpara ace aghọ ba.
Kọng upighi ate ngọ kina nga ayuru ngọ.’” 20 Ana
ghimi vasa tẹri nga si, “Aghọmẹẹ, nadidu umari ni
ikọ ju bu ni sọ shi ananọ.” 21 IYesu vasa kyọghu nga
ọngọ yoo. “Avasa tẹri nga si, imi yeng yọ shẹ ngọ,”
Avasa tẹri si ya gbira upeni ngọ kọ, kọ ma aghila
amiri, ọki shinọ upẹni nagigang ka ayaya. Ọso ba
kọma yii mi.” 22 A kọng kindọ ni avasa shighi ibẹtẹ
nga kọ, asang nọ bra ikwyi, ki inga na aghọlọ ufe nga
nagigang. 23 IYesu vasa kyọghu aghọyii nga, vasa tẹri
bọ si, “Ọki lo nagigang na aghọlọ ufe ghila ẹrẹgọm
Ọnọng!” 24 Aghọyii nga vasa woo ica nọ upii nga.
IYesu vasa tẹri bọ si, “Inu anọ mi, ọki lo nagigang, na
ghila ẹrẹgọm Ọnọng! 25 Ọki gina Ọrahimi nọ yuyo
na ghila iwiri anyura, kọnọ mani aghọlọ ufe ghila
ẹrẹgọm Ọnọng.” 26 Aghọyii nga va woo ica na sọ tẹri
ace bọ na si, “Ipeni ashi wudu ni inga ki peni ufoo?”
27 IYesu kyọghu bu avasa tẹri si, “Ukushi Ajiya ni, aki
bra ba, ni ukushi Ọnọng ni aki bra. Ka kwiligba ima
ukushi ọnọng ni, aki bra.” 28 Ni IBitrus vasa shang
iriywi ki tẹri si, “Iyi bẹ ni, iya akwikẹ ya ki yii ngọ!” 29
IYesu tẹri si, aipang nga ni sọ tẹri nọ, Aghọmani aya
ọna nga, kọ Anayuru kina afọọ nga, kọ Ayuru nga, kọ

Ate nga, kọ Anọ nga, kọ irite nga, kọ ayirikwi me kọ
ila ididuma, 30 Aki peni ka di asing ri, iki gina kọta ka
aji, ni irina, kina Anayuru na afọọ, kina Ate, kina Anọ,
kina Iriteh, ni ọki dara kọnọ ọlọ. Asing ki ba ni, aki
peni ọkyuọ mani Ushi wu na amra ba. (aiōn g165, aiōnios
g166) 31 Ajiya nagigang ngọ shite, aki tee aghọ tumu,
na agho tumu kite aghọ shite. 32 A kyeng ghila bọ
Urushelima ni, IYesu shi ki ite, atina nga sọ kyeng ni
nga, na sa woo ica. Aghọmani ayii nga kọ tumu ni, a
huri ẹrẹbata. IYesu vasa yọrọ aghọ ọshọ na pai uho
kiva tẹri bọ imumani iki ba ni nga. Atẹri si, 33 "Iyi bẹ
ni iki kya yi Urushelima." Aki ta Anọ Ajiya utumu
kidi avo ifirist ighighẹ kina Aghọmẹẹ iMusa. Aki wa
nga ashu'a ukpọ, ka ma nga kidi avo aghọmani ashi
bọ aYahudawa ba. 34 Aki kali nga, ka ta nga akpe, ka
ca nga na aiwirimi, ka pighi nga. Kidẹ awii atai ni,
aki sang ka kyo" 35 Ashi kidẹ udu ni, Anọ iZabadi,
iYakubu kini IYahaya, aba ukushi iYesu, avasa tẹri
si, "Aghọmẹẹ, iyi wang si uma yi, nadidu imumani
iyi shọr ngọ" 36 Avasa wulu si, Ikẹmbọ nọ wang si ju
nu?" 37 Avasa yira si, "Ta ni agha yeng yi cicaa kavọ
ila ngọ ada ghọ kavọ iprọma ngọ ka awii ujọọ ngọ." 38
"Inu ye nu imumani uwulu ba," IYesu wulu kindọ.
"Inu ki bra ọsa ka asọng mani iki sa wu? Ta inu ki bra
mani, aju nu abaptisma kina iminimini mani aki ju
mi kọ?" 39 Avasa yira nga si, "Ibọ ki bra." IYesu vasa
tẹri bọ si, "Inu ki sa kọ ko mani iki sa kọ, aki ju nu
iminimini kina abaptisma mani aki jumi kọ. 40 Ni ọci
kavọ ila mi, ni iprọma mi, ba ọnga me kọ ba. udu ka
ni, inga aghọmani akọ kyer bọ wu." 41 Ushe atina
ọshọ ya kọng kindọ ni, avasa teghi aghọ huri anang
iYakubu kini iYahaya. 42 IYesu sa yọrọ bọ ki tẹri bọ si
"Inu ye si, aghọmani aye bọ ni ẹrẹgọm kidẹ ajiya ri na
ashi bọ aYahudawa ba, Aghakakọng bọ ka nyeni bọ
ẹrẹgọrọ. 43 Ni bọ mani uki shiwudu kidẹ nọ ba. Kindọ
ni, aghọmani awang tee agha ghaghẹ kidẹ nọ ni, sa
tee agira, 44 Aghọmani awang tee akyote ni, sa tee
agira akọ inga. 45 Ka Anọ Ajiya ra ba ka ma ju nga
irigara ba, si ni ka tee aghọ ju ajiya utina, ka va ma
bọ ọkyuọ nga ka fo ajiya wu." 46 Aya ba aYeriko. Aya
sang kunu bọ ka aYeriko ni, iYesu kina atina nga, kina
ajiya nagigang, ava nu ace afoo aci ka nyu ọtra asọ
shọlọ. Ayọrọ nga si IBartimawus, anọ iTimawus. 47
Aya kọng si IYesu agha aNazaret nga ni, avasa shang
iriywi nga, na tẹri si "IYesu Anọ iDauda kọng ahomi!"
48 Aceghọ bọ vasa gẹr ki tẹri si akọmu nai kikir. Kindọ
ni avasa shang ẹrẹwyuẹ nga nagigang na sha tẹri si,
"Ngọ Anọ iDauda, kọng ahomi!" 49 IYesu vasa titara
ki tẹri si, "Ọyọr mi nga wu." Aba yọrọ afoo ki ju si,
"Kpẹnẹ ikwyi nọ, sisang kaa ayọrọ ngọ." 50 Ava naa
imu fiya nga kọ ka uyeng, ki ka ma! ki sisang ki kya
ukushi iYesu. 51 IYesu va wulu nga si, "Ikẹmbọ nọ
wang si iju ngọ?" Afoo vasa yira si, "Aghọmẹẹ, imẹ
wang peni ukyo ọka." 52 IYesu va tẹri nga si, "wolu,
uma aipang ngọ lẹni ni ngọ." Ki iripẹ ukadu ni avasa
peni ukyo ọka, avasa yii iYesu, avasa wulu.

11 Aya ba ayayo kina Urushelima ni, aba ba aBetafaji
kina aBetani, ugbana umani ushi uzaitun shi wu,
iYesu ba tuma atina nga apai, 2 aba tẹri bọ si, "Inu
kyaa anọ ifọng na ashi kite nu, inu ba ghila ni, inu ki
ya nu anọ izaki na alor, inga umani ba aghọ ni akọ
kila wu ba. Inu shii ka inu ba wu kọ kawẹ. 3 Insi ace
aghọ ghulu nu si, "Ikẹmbọ sa ni inu su ju kindi?" Inu
tẹri nga si, 'Aghọ ọna nga wang wu ni aki vuwa ni
kọ kidẹ akyua.'" 4 Aba wor ki ya peni anọ izaki kọ
seshi anyu utra alor ka anyu ọna. Asu shii wu ni, 5
ace ajiya na atẹng kọ kaa ba tẹri bọ si, "Ikẹmbo ni
inu su ju, inu su shii anọ izaki?" 6 Aba yira bọ kọnọ
mani iYesu tẹri bọ ni, ajiya nga ba ya na awor ni kọ. 7
Aya ba iYesu ni anọ izaki ni, aba yaa nga ugbang bọ
ku tumu izaki, ni aba kila ki cicaa ka ayaa. 8 Ajiya
na pam yaa ugbang bọ kọ utra, ace aghọ bọ ni, ayaa
aniraga ashi afa umani akẹr. 9 Aghọmani ashi kite nga
kina utumu nga taa akpa na ju si, "Hosanna! Anyu
adaduma ka aghọmani aba kidẹ nọ uca aghọ ọna!"
10 "Anyu adaduma na ẹrẹgọm uki ba inga ate bayọ
iDauda! Hosanna ka Ọnọng aghọcẹẹ nọ ughọghẹ"! 11
IYesu ghila Urushelima ki kya idẹ ọna Ọnọng. A kra
uka nadidu, aya nu ni ughẹ ya ba ni, aba kunu nga
kina aghọ ushọ na pai ra ki kya bọ aBetani. 12 Uka ya
yẹ na aya sang ushee aBetani ni, iYesu ba kọọ idafo.
13 Anu uce ọshẹ uwe ka tatọọ ni ọshẹ ni ayaa, aba ka
ya nu ta ushi shini ikọlọ ni. Aya fuma ni aba nu ni
ayaa yọ shiya, ka akyua ula uwe kọ ba wu ba. 14 Aba
tẹri uwe si, "Ace aghọ taaki ba la nga ikọlọ ngọ ba ka
ta kọ sang asing." Atina nga kọọ imumani atẹri. (aiōn
g165) 15 Asu fuma Urushelima ni, iYesu ghila nga kidẹ
ọna Ọnọng ki kila aghọmani asu gheli na agbira uma
kidẹ. A yiri ugọọ uka umani aghọ ser ufẹ shi wu kina
uka ni aghọ gbara ukhimi shi wu, 16 Ki ba kila na a
kpaa ice ima ka awor ni yọ kọ ukaa ọna Ọnọng. 17
Aba mẹẹ bọ si, "Awọọ si, "'Aki yọrọ ọna mi si ọna upii
nọ Ọnọng ajiya nadidu ba'? Uwẹ inu tee ni wu uka
sọlu ayi akakọng.'" 18 Afirist akakọng kina aghọmẹẹ

umẹẹ iMusa ya kọọ udi upii ni, aba wang utra ni asọ
pii nga wu, ka asọ hwiri ẹrẹbata nga, ikir bajiya ni
icuru nadidu woo ica nọ umẹẹ nga. 19 Uka ya ba ughẹ
ni, aba kunu bọ kidẹ ifọng. 20 Asọ wor ni ikyuating ni,
aba nu ọshẹ uwe ra nọ uhwiya wu ku kpaa ka akang.
21 IBitrus ba shuni, aba ju iYesu si, "Aghọmẹẹ, nu!
ọshẹ uwe mani inga ma wu anyu ababi ra ni uhwiya
wu!" 22 IYesu ba ju si, "Inu uma aipang kọ Ọnọng! 23
"Imẹ tẹri nu aipang, insi ace aghọ ju upang ri si, 'Wor,
ya kpaa kidẹ ẹrẹyẹma,' insi ama aipang kidẹ ikwyi ni,
ki ba yira si ima utẹri nga ki ba ni, aki ju kọnọ utẹri
nga ni. 24 Kindọ ni, imẹ sọ tẹri ngọ, nadidu imumani
inu shọrọ ki pii nọ Ọnọng ni, uma aipang si ingọ ki
yira yọ, ni iki shi inga ngọ. 25 Insi ingọ tara upii nọ
Ọnọng ni ingọ ko ace aghọ ki ikwyi ni, yira ọlọ kpaa
nga, ka Ate nu ka ayaya kọ cira uvulu nu kọ. 26 Insi
inu ta yira nọ ula ukpaa ba ni, Ate nu ka yaya ki kpaa
nu nga nu uvulu kọ ba." 27 Aya ba fuma Urushelima,
ni iYesu sọ kyeng kidẹ ọna Ọnọng, afirist akakọng,
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aghọ ite ba ukushi nga. 28
"Ẹrẹkyuọ inga nga wu ni ungọ su ju umari kọ? Inga
ma ngọ ẹrẹgọrọ ri?" 29 IYesu ba yira si, Iki ghulu nu
upii uyeng. Inu yira mi, imẹ ki kọ tẹri nu ta ẹrẹgọrọ
nga wu ni imẹ su ju umari kọ. 30 Iminimini iYahaya
ni, ka ayaya ko ta unga ajiya ko? Inu tẹri mi!" 31 Apii
kina ace bọ ka aya na aba ju si, "Insi ayọ ju si 'Ka
ayaya' ni, aki ghulu ayọ si, 'Ikẹmbọ sa ni inu ta uma
aipang ba?' 32 Insi ayọ ju si unga 'Ajiya wu' ni (asọ
hwiri ẹrẹbata bajiya ka kwinga ye si iYahaya ni aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng nga.) 33 Aba yira iYesu si, "Ayọ ye yi
ba." IYesu ba ju bu si, Imẹ ki kọ tẹri nu nga ta ẹrẹgọrọ
inga wu ni imẹ sọ ju umari kọ ba.

12 IYesu ba pii kini ibọ na ighang upii, Asi, "Ace
ajiya pila ija inabi nga. Asa viya uwiya ki ghimi
wu, na aba tumu uhwo umẹẹ inabi nga wu ki ba viya
ubọ usha. Aba ma ace aghọ uwuu ija uta na asisang
ukyeng. 2 Akyua ucuru imila ya ju ni aba tuma ace
agira nga ka ija ka aya yira ice ikọlọ inabi ka aba ma
nga. 3 Aba kpẹnẹ nga ki ca nga, ki ya nga na vuwa nga
na avọ ahwọọ. 4 Aba tuma ace agira nga kukushi bọ;
aba kyo ajiya nga ka ẹrẹkwẹ ki kọng nga ọlọ ki ju nga
ububi. 5 Aba khimi utuma ace aghọ wọ, aba pii nga
wu. Aba tuma ace aghọ bọ; aca ace aghọ bọ ni asa pili
ace aghọ bọ wu. 6 Ashẹ na aghaye na atuma, anọ nga,
aghọmani anga yoo. Aba tuma nga kọ tutumu, si, 'Aki
ma anọ ẹrẹgọrọ.' 7 Aghọtina ija ba ju ace bọ si, 'Aghọ
ki lara ni ija nga we. Ayọ ba pii nga ka ija tee inga yi.'
8 Aba kpẹnẹ nga ki pii wu, ki fẹni nga kọ seshi ija. 9
Ikẹmbọ ni aghọ ọna ki ju ajiya nga? Aki ba ka aba pili
aghọtina ra ka ma ace aghọ bọ ija. 10 Inu kọ pila nọ
upii Ọnọng ri ba, 'Utii ni aghọ uviya tọọ bọ ni, Ọbọ tee
unga utina kọ uviya; 11 Aghọ ọna nga ju udii, Ima
ididuma yọ ka ica ma ajiya?'" 12 Agha ite aYahudawa
wang utira ni aki kpẹnẹ nga kọ ka aye si akwyi bọ yọ
ni ighang upii ri shiwu. Ni asọ tẹ ẹrẹbata ikir bajiya;
aba ya nga ya na sa wor. 13 Ko tumu ni aba tuma ace
aFarisiyawa kina ajiya iHiridus kukushi iYesu ka aya
peni nga na vulu ko upii nga. 14 Aba ukushi nga ki ba
ju si, "Aghọmẹẹ, ayọ ye si ingọ ni agha aipang nga.
Aghọ ka biya nga utee ngọ ba, ka ingọ shi ngọ nu uyoo
ẹrẹkwyuẹ ba; ingọ ka mẹẹ utira Ọnọng na aipang. Ọsọ
ọdọma na ayọ ja iKaisar nga agonu ta ushi wu uduma
ba? 15 Ayọ ja ta ayọ ba ja ba?" IYesu ye ima ushi kidẹ
ikwyi bọ. "Ikẹmbọ sa ni inu wang mra mi?" Aba ju bọ
si, "Inu ma mi ufẹ ka imẹ kra." 16 Aba ma nga, na aba
wulu bọ si, "Iwuu kini uca inga bọ shiya? Aba yira si,
"IKaisar." 17 IYesu ba ju bọ si, "Ma iKaisar imumani
ishi inga iKaisar ni inu ma Ọnọng imumani ishi inga
Ọnọng." Aba woo ica nagigang. 18 Ni aSadukiyawa
mani asi ba usang ko kpo ba ukushi iYesu ki ghulu nga
si, 19 "Aghọmẹẹ, iMusa woo ayọ si, insi anayuru ajiya
kpoo ki shee ayiri nga ba anọ ba, iyiya yọ ni ajiya nga
ki vo ayiri aghọkpo ka apeni anayuru nga anọ. 20 Ka
kyuakyuari ni aju ace anayuru atinsara. Aghite vo
ayiri ki kpoo ba anọ. 21 Aghi ipai ba vọ ayiri aghọkpo,
aba kọ kpoo ba anọ. Kindọ wu na aghi itai. 22 Nadidu
bọ ka atinsara bọ ni ba aghọ ni apeni anọ. Kutumu ni,
ayiri kpoo. 23 Awii usang aghọ kpuru ni, aki shi ayiri
inga, ka agha atinsara kọ vo nga?" 24 IYesu yira bọ si,
"Inu ta vulu nu ba ka inu ta ye nu upii Ọnọng kina
ẹrẹkyuọ nga ba? 25 Akyua usang aghọkporu ni, aki ju
bọ ọbiya ba na ama bọ ọbiya ba. Aki shi kini atuma
Ọnọng bọ ni ka ayaya. 26 Kaya awii usang aghọ kpuru
ni, inu ta kọ pila nọ awọ iMusa, ama ila umani ugha
la kidẹ aghumu, ni Ọnọng ju nga si, 'Imẹ si Ọnọng
Ibrahim, kina Ishaku kina iYakubu?' 27 Ashi Ọnọng
aghọkpo ba, anga agha akyuọ bu. Inu vulu nagigang!"
28 Agha yeng kidẹ aghọmẹẹ umẹẹ iMusa ba ki ba kọọ
ni asọ linang. Aya kpẹlẹ si iYesu sọ yira bọ upii na
birbọ ni, aba ghulu nga si, "Nadidu uma umani Ọnọng
sa uju ni, uligba wu cẹẹ nọ ughọghẹ?" 29 IYesu ba
yira nga ki ju si, "Ọnga ni ucẹẹ nọ ughọghẹ ni, 'Inu
kọ, Israila, Ate Ọnọng bayọ, Ate ni ayeng nga. 30 Yoo

Aghọ ọna Ọnọng ngọ kini ikwyi nu nadidu kina ọkyuọ
nu nadidu, kini ikwyi ngọ nadidu kini ẹrẹkyuọ ngọ
nadidu! 31 Ọnga ipai cẹẹ nọ ughọghẹ umani Ọnọng sa
uju kọ shi, Yoo agha ayayo ngọ kini ẹrẹkwẹ ngọ ni.'
Ba ọnga mani ucẹẹ adii ri ba." 32 Ajiya nga ba yira si,
"Ingọ tẹri aipang, aghọmẹẹ umẹẹ iMusa. Ingọ tẹri
aipang nọ umani ingọ si Ọnọng shi uyeng ba ace aghọ
ba sa anga. 33 Yoo nga kini ikwyi ngọ nadidu kini
ukpili ngọ nadidu kini ẹrẹkyuọ ngọ nadidu, kọ ba yoo
agha a yayo ngọ kini ẹrẹkwẹ ngọ ni ucẹẹ nọ umani
ingọ ya ta ugha ọlọkpa kunu uwa ifuu." 34 IYesu ya nu
na a yira upii na uye ni, aba ju nga si, Ingọ shi ngọ
atọọ kini ẹrẹgọm Ọnọng ba." Kọ kpaa ka akyua ra
ni, ba aghọmani asọ ghulu nga ima ba. 35 IYesu sọ
mẹẹ kidẹ ọna Ọnọng ni, aba ghulu si, "Ikẹmbọ sa ni,
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa si, iKristi ni Anọ iDauda nga? 36
IDauda ki kirkwyi nga pii kidẹ aghing Ọnọng si, "Ate
tẹri Aghọ ọna mi si, "Cica ka avọ ila mi Sa imẹ sa asho
ngọ Ka ifra ngọ. 37 IDauda ki kirkwyi nga yọrọ nga si
'Ate ọna,' Na nyi wu ni aki ba yọrọ nga si anọ nga?"
Ikir bajiya na ashi kọ ukaa kọọ ikwyifu. 38 Ashi kidẹ
umẹẹ ni, iYesu ba ju si, "Inu ju na birbọ na aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa aghọ wang soru uma ọkọkọng na asọ
goru. Awang si a bili bọ kọ ka ju izẹ 39 ka aba ma bọ
uka ucẹ ọkọkọng kọ ọkọ takwyuẹ aYahudawa kọnọ
uka usra agya. 40 Aka yira ayiri mani aghimi bọ kọ
kpurubu ọna bu na aka ba upii nọ Ọnọng ọgbọọgbang
ka anu bọ. Aki ju bọ ashuwa nagigang." 41 IYesu cẹẹ
kidẹ ọna Ọnọng kọ uka uta uma na asọ kyoo umani
ikir bajiya su ma uma bọ. Aghọnọ upeni na pam ma
na pam. 42 Ni aghina amir mani aghimi nga kọ kpoo
ba ki ba ta anini apai ya anga umani ata fuma yọ
ukọbọ ba. 43 IYesu ba yọrọ atina nga ki ju bọ si, "Imẹ
sọ tẹri nọ aipang, aghina amir mani aghimi nga kọ
kpoo ri ma ki cẹẹ aghọ bọ nadidu kidẹ uka uta uma. 44
Nadidu bọ ma kidẹ nọ upeni bọ; inga ni, kidẹ na amir
nga ni ama nadidu imumani ashi ni yọ kọ cẹ nga.

13 Ashi kọ kunu ka ọna Ọnọng ni, agha yeng kidẹ
atina nga taa nga si, "Aghọmẹẹ! Kala, ighọ apang
li kini ighọ ivra li ọdọdọma!" 2 IYesu yira nga si "Ingọ
nu ivra ighighẹ li? Ba utii ko uyeng umani aki ya
kaya uce. Aki pulu kwiligba wu! 3 IYesu shi ci kaya
ugbana ishi uzaitun mani do kyo ọna Ọnọng, iBitrus,
na iYakubu, na iYohana, na Andarawus ada ghulu nga
kọ yuyi di taa si. 4 "Taa ayọ, awii mani ima li ki ba kọ?
"Ikẹmbọ wu ki shi amaa iyi do nu na yọ kpẹlẹ ni ima
li ki ba?" 5 IYesu taa bọ, "Inu kala na ki kya nu ma
yaya na ace aghọ dolu nu ma. 6 Ajiya na pam ki ba nọ
uca mi, na taa. 'Imẹ si Inga,' adọ dolu ajiya na pam.
7 Inkini nu kọ irishu ikọrọ kini ila ikọrọ ni, inu ma
duma ma. Iyiya ni uma li ki ba, ni usang ashi kọ ta
kọ ba ma. 8 Ajiya ki ju irisho kina ajiya, ẹrẹgọm kina
ẹrẹgọm. Aki peni uzẹẹ ẹlẹbọ ka ika na pam, idafo dọ
shi. Adọ sang kọọ ọlọ wuji. 9 Inu ci nu ye. Aki kyaa na
nu ka sice aghọ ẹlẹshuwa ka aca nọ kọ ọkọ takwyuẹ
aYahudawa. Aki kyaa ni nu kushi aghọ kakọng na
agọm kaya nọ uca mi, inu kite aghọ ko ẹlẹbọ na agọm
ka inu ma ila ididuma. 10 Ni sa inu zọnọ tẹri si ama ila
ididuma ka ajiya nadidu. 11 Akyua umani A kpẹnẹ nu
ki ba ni nu ka ẹlẹshuwa ni, inu ma duma ni imumani
inu dọ taa ma. Taa imumani ama nọ ka akyua la, ka
inu bọ dọ pii ma, aghing Ọnọng nga. 12 Anayuru dọ
gbala anayuru ka aya ta kọ ukpo, ate kina anọ nga.
Ananọ ki ju irisho na ate bọ ka aya ta kọ ukpo. 13
Nadidu ajiya ki tọrọ nu kaya uca mi, ni aghọ umani
bra tra di fuma amara ni aki ufoo bọ. 14 "Insi inu nu
irighe ni ika sa ukpo kọ ọka umani ọshiwu dọ ba, (ta
ni aghọ pila kpẹlẹ), ni aghọ shi ka aYahudiya atii bọ ka
akya bọ aya apang. 15 Aghọ umani asọ ka ayaya ọna
ama shuu ma ko na ghina kidẹ na awang ice ima ma.
16 Aghọ umani asọ kaya ibiya ama vura ni nga wang
ya kpa igbang. 17 Ọlọ ka ayiri mani ashi na afo kina
aghọ ko anọ ji kidẹ na awii la! 18 Inu pii nọ Ọnọng ka
ima li ma ba na ẹlẹkpẹlẹ ma. 19 Ka adidu akyua ni adọ
ghina ọlọ ububi mani akọ ju wu ma kọ kpaa ka akyua
umani Ọnọng kyeli ashi dima ta ka diji akyua. Aki ba
ju bu ighọ ma ta ka amaa asing. 20 Kpaa si Ate ọna
kyua nga igbang na awii la ma ni, ba aghọmani ada kọ
lang ma. Ni kaya aghọmani ahwiya, owo sa na akyua
igbang la wi kọ ki ufoo bọ. 21 Ka akyua la ni in kini
ace aghọ taa si, "Nu, iKristi wẹ, ko ni awa!" Inu ba
ma aipang ba. 22 Ka iYesu atẹri kina aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng atẹri dọ ba da ama ju amaa na uma ọsa wo ica
ka dolu nu kina aghọ umani ahwiya insi ọki yini. 23
Ni inu nu do ci na zizal; Imẹ yọ titaa nu kwikẹ kidẹ
akyua." 24 Ni kidẹ la awii la ni, bam ni ọlọ mani aki
kọng ni, "'Ọnọng uta dọ ba ni iting. Ọpri dọ ma wu
uyeri ma, 25 Ẹyẹrẹ dọ ka kpala yọ ka ayaya, Adọ zuru
uma ọkọkọng umani ọsọ ka yaya.' 26 Ka didu akyua
ni ajiya dọ nu Anọ Ajiya adọ ki ba kidẹ amọ, kina
ẹrẹkyuọ na ujọọ. 27 Ni aki tuma atuma Ọnọng da ama
culu aghọ umani Ahwiya ka ushii ọnari mani uwuu ka
sang kọ, kọ kpaa ka amara ashi kiya ta amara ayaya."
28 Inu mẹẹ ighang upii nu ọshẹ uwe Insi aga nga dẹ kọ

shuu ni, adogo wo ayaa asasa, inu ye si ẹlẹkpẹlẹ kọ ya
sang ba wudu. 29 Ushi wu du ọnga mani inu nu ima lẹ
do ba, inu ye akọ ba yayo, ado shi ka anyu bọọ. 30 Imẹ
dọ taa nu aipang, ajiya akyua li ki wolu bọ ma sa ima
li ba. 31 Ayaya na ẹrẹbọ ki wolu wu ni upii mi ki wolu
wu ma." 32 Ni awii la ni, ko akyua la ni, ba aghọ ye, ko
atuma Ọnọng mani asọ ka ayaya, ko Anọ Ọnọng ma
sai Ate kayu Nga. 33 Inu kala! Inu ci nu ye! Inu ye nu
akyua mani aki ba ma. 34 Usọ lilẹ ajiya umani asang
ukyeng di tẹri agira nga na kala nga ọna, kwinga sọ
nọ utina nga, adi taa aghọ sha anyu bọọ sa aci na ye.
35 Inu ci nu ye, ka inu ye nu akyua mani ate ọna ki
vuwa ma, ta no ughẹ, tanaa biyateng ating kọ, ta nọ
uki ta ẹrẹwyuẹ akọrọ wu, ta ni ikyuating yọ ni. 36
Peni aba ba aghọ ye ni, ama peni nu ni inu dọ moo
ma. 37 Ima ni imẹ dọ taa nu ni, mi do ta kwinga wu,
uwu ni inu ci nu uye!"

14 Ushẹ awii apai na aju Agya Ubulu na agya imila
mani shi yọ nọ uyisti ma, ni ifirist ighighẹ na
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa wang utra kpẹnẹ iYesu kọ yuyi,
ka apii nga wu. 2 "Bam na akyua agya ma," Abọ dọ
taa, "Ka ajiya ma kpẹnẹ ọkọrọ ma." 3 IYesu sọ ka
aBetani ko ọna iSaminu aghọnọ ubili. Adọ la imila
ni, ace ayiri ya ba na ni iwoo anga la anyi uvọng
ọdọdọma ungọ ayaa unardi, ada tsiga anọ iwoo, di shi
anyi kaya ẹrẹkwẹ iYesu. 4 Ace aghọmani ashi kọ ọkaa
ada kọọ anang kọ. Ada dọ taa ace bọ, "Ikẹmbọ sa ni
adọ biya anyi uvọng wu kini? 5 Ada kọ dọ gbala anyi
uvọng ọdọdọma kọ kaya udinari aji atai, adi ma aghọ
lamiri!" Ada kọng anang nga di gẹr ayiri nagigang. 6
IYesu taa, "Inu ya nga ya. Ikẹmbọ sa inu do dama nga?
Ima ididuma yọ na aju mi. 7 Ko aligba awii ni inu sọ
na aghọ lamiri, nu dọ bra nọ ju bọ ima ididuma ma,
imẹ shimi kini nu ko aligba wii ma. 8 Aju imumani
aki bra ju. A shii mi na anyi uvọng ka ẹrẹnọma sọ
mani akyua ukpo mi ya ba. 9 Imẹ dọ taa nu aipang,
nadidu oka mani aki tẹri ila ididuma ka asing, adọ ka
taa ima ni ayiri li ju, nọ mani aka shuni ni nga." 10
IYahuda Iskariyoti, agha aye kidẹ aghọ ushọ na pai la,
akyaa kukushi ifirist ighighẹ inga dọ gbala iYesu ku
shi bọ. 11 Aya kọng nidọ ni ada kọ ọdọdọma, ada ta
nga anyu si abọ dọ ma nga ufẹ. Inga la kọ wang utra
ubgala bọ nga. 12 Awii iyeng agya ubulu mani ishi yọ
nu uyisti ma, awii mani aka wa itimi inga Agya Ubulu,
atina iYesu ba ghulu nga si, "Abi kọ nọ wang si iya ker
ngọ imila Agya Ubulu kọ?" 13 Ada tuma atina nga
agha pai, ataa bọ, "Inu ghina kidẹ ifọng. Kadu nọ ọki
takwyuẹ na ace aghọ ako iwoo la amusum, nu kiyii
nga. 14 Nadidu ọna mani aghina, nu taa aghọ ọna,
"Aghọmẹẹ ghulu, ki ọbọọ mani imẹ dọ la Agya Ubulu
na atina nga?" 15 Anga ki yeni nu ọbọọ ughọghẹ kọ
ọbọọ ayaya, akọ keli yọ. Kadu wu nu dọ keli ayọ imila
wu." 16 Atina sang dẹ ghina bọ kidẹ ifọng aya peni
kwikẹ kini mani ataa bọ ni, ada kyeli Agya Ubulu. 17
Uka ya ba ughẹ ni, ada ba kina agha ushọ na pai la. 18
Ashi kọ la imila ni, iYesu da taa, Imẹ dọ taa nu aipang,
ayayi kidẹ nu ado gbala mi, aghọmani ayọ do la ni
nga." 19 Ada kọng ikwyi ibibi, ka yayi adọ taa nga, "Ta
imẹẹ?" 20 Ada taa bọ, "Agha aye kidẹ ushọ na pai li,
aghọmani ayọ sọ la kidẹ isọ iye. 21 Anọ Ajiya kpoo
kọnọ umani awọọ kaya nga ni. Ọlọ kukushi aghọmani
adọ gbala Anọ Ajiya! Ada kọ do jee bọ nga ma." 22 Ada
shi kọ la imila, iYesu kpaa ubiredi, di sa Ọnọng izaa,
ada wura wu, di ma bọ ada taa, nu yila, diji ẹrẹnọma
mi wu." 23 Ada kpaa isọ, aya kpee sa Ọnọng izaa ni,
ama bọ. Nadidu bọ da sa kidẹ. 24 Ada taa bọ, "Diji ayi
mi bọ. Angọ dọmọ mani anawu kaya ajiya na pam. 25
Imẹ do taa nu aipang, imẹ ki va sa mi amusumu ikọlọ
na ashi ma, sa awii umani mi ki sa asasa ka ẹrẹgọm
Ọnọng." 26 Aya kpẹ ọta atẹ ni, avasa sang ki kyabọ
ka yọ ugbana ishi uzaitun shi wu. 27 IYesu tẹri bọ si,
"Naidu nu ki ti nọ kọ yami yaa, "Ka woo kidẹ awọọ
ọnọng si, 'Iki pili aghọ cẹẹ kọ, Na atẹm ki furu bu.' 28
Ipeni iya sang ka lor ni, Iki lite nu ki kyami aGalili." 29
IBitrus vasa tẹri nga si, "Ko na ti bọ naidu bọ, imẹ ki
ya ngọ ba." 30 IYesu vasa tẹri nga, "Aipang, imẹ so tẹri
ngọ, kaidi ating ri, akọr ta kọ ta iriywi iri pai ni ngọ,
ki linang uyemi iri tai." 31 Kindọ ni IBitrus vasa lite
nọ vọlọ upii na kyo si, "Ko ni ikpo mi, iki lami inang
uyeng ba." Naidu bu vasa tẹri kindọ. 32 Ada ya fuma
upye uka, ni uca si aGetsemani. IYesu do ta, atina nga
"Nu cica kokẹ ni imẹ ya pii nọ Ọnọng." 33 Ada kpa
iBitrus ni iYakubu, ni iYahaya, akyọ kọng ọlọ kọnọ
bira ikwyi nga wu nagigang. 34 Ada ta bọ si, "Ikwyi mi
dogo ko ọlo nagigang, lẹlẹ mi ukpomi ni. Nu tra ka ji,
nu ka sha ka ji." 35 Aya kya ite naji ni, avasa kpa ki
ẹrẹbọng, ki pii nọ Ọnọng ki tẹri si, in pẹni uyira ushọr
mi ni, kpa mi udi ọlọ wu. 36 "Ate, kọligba ima ki bra
ba, ukọ shi ngọ. Kindọ ni, kpa mi asọng ọlọ ri wu. Ni
ba uyo mi ba sa imumani ingọ wang." 37 Avura dima
pini bu ado moo, ada ta IBitrus, "IBitrus, ngọ dogo
moo? Ngọ do bra ngọ sha elesha ngọ akyua ayayi ma?
38 Inu ci sha elesha nu sa va pii nọ Ọnọng mani nu ma

ghina kidẹ umra ma. Ni aghing wang, ni ẹrẹnọma tọrọ
wu." 39 Ada va vura, di pii nọ Ọnọng, asa va vọlọ upii
aiwu. 40 Ada va vura, dima pini bu adoko moo, ọmọọ
ku fuwa bu ica. Ada yebu ima mani aki ta nga ma. 41
Ava vura ngọ itai, ata bu, unu do shi kọ moo nu wuru?
Ọmaa nedo! akyua ya ba, nu aki ma Anọ Ajiya ka vọ
ma aghọ vulu. 42 Inu sisang na yo ma ke, aghọ gbala
mi we ata ba!" 43 IYesu so ko pii ni, iYahuda, agha
aye ki de aya ọshọ na pai la, kunu. Kini inga ni ikir
ma juwa kọnọ ukuma gbugbang na ashi. Agha afirist
akakọng na aghọmẹẹ iwoo iMusa na aghọ ite bọ tuma
bu. 44 Aghọ gbala nga kọ nyeni amaa si, "Aghọmani
mi ki kẹni nga, adu aghọ nga; nudo kpeni nga nu kya
ne nga na ace aghọ ko nga ni ẹrẹkyuọ." 45 Nu ba anga
iYahuda uko shi iYesu, di ta nga, "Aghọmẹẹ!" ava kẹni
nga. 46 Ada kpeni iYesu, ki wulu ni nga. 47 Ayi kidẹ
aghọmani ating, da woo ikọma igbigbang nga, ada
kpa ayi kidẹ agira ifirist ighighẹ, acuwa nga ọtong.
48 IYesu da wulu bu, "Ukunu nọ ọkọma ọkọkọng na
ashi kunu ma kpeni mi lilai aghọ yi? 49 Kwaligba wii
ni isọ ni nu, isha mẹẹ kidẹ ọna Ọnọng nu, nu da bra
nu kpeni mi ma. Aju diji kọ upii Ọnọng kaya ẹrẹkwẹ
nga hwura. 50 Ni kwinga ya nga ki tii. 51 Ace anọ
anaghẹmẹ, akọ nga ice ma ba si ima fuwa alili, ada
kiyi iYesu. Aju ta aki kpẹnẹ nga, 52 inga da ya bu ima
fuwa, ada tii ba ighima. 53 Ada pka iYesu di kya ni nga
ukushi afirist akakọng, na aghọ ite na aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa a culu ka ukushi nga. 54 IBitrus da ki yii nga ka
tatọọ, ada ya ghila idẹ ọna ifirist ighighẹ la, aya ki ka
na aghọ sha irisha ado kọng ọco ci ugha. 55 Afirist
akakọng na aghọgunu nadidu da wang avulu mani aki
yeni kaya iYesu, mani apeni na pighi nga ada peni bu
ma. 56 Ajiya na pam yeni di ta atẹri kaya nga, ni anyu
bu da ba bọ uka yeng ma. 57 Ace aghọ kutumu da va
sang di ma taa ateri ka ya nga, dita si, 58 Iyi kọng atẹri
si anga ki pulu diji ọna Ọnọng mani ajiya avura na
avo, kidẹ awẹẹ atai mi ki vura uce mani aki vura bu
na avo ma. 59 Nedu nadidu anyu bọ yeni da ba wo ko
yi ma. 60 Kadu kọ ni ifirist ighighẹ da sang di tara ka
buga ting bu di wulu iYesu dita ni, "Ingọ shi ngọ na
ice ma mani Ingọ ki tẹri ma? Uma mani ado ta ka ya
ngọ ni?" 61 Ni iYesu la na kikari a ghari nga ma, ifirist
ighighẹ da va wulu nga, "Ushi wu du Ingọ so iKristi
Anọ Ọnọng aghọ shina anyu adaduma?" 62 IYesu ta,
"Imẹ." Nudo nu Anọ Ajiya cica avo ila aghọmani ace
na ẹrẹkyuọ ado va suu kidẹ ẹlẹmọ ayaya." 63 Ifirist
ighighẹ da giya igbang nga, ata agba upii iyi do va
wang? 64 "Nu kọng ado pii agbagbara mani ata! Inu
nu na nyi?" Nedo bu da wa nga ashuwa mani ama
ukpo. 65 Ace aghọ bu ba tanga akpe, ada yuru nga ica
ya, ada ca nga asa va ta nga si, "Nu tẹri yi imumani
iki ba kite!" Aghọ sha irisha da kpa nga di ca nga. 66
IBitrus shi ka ta ayayẹ ọna ọdona, ace agira ayiri angọ
ifirist ighighẹ ada ba, 67 Aya no iBitrus do whẹẹ ugha,
asa nga ica, dita, "ingọ doshi na aghọ agha aNazaret li
iYesu!" 68 Ava nẹrẹ dita, imẹ da do yemi imumani
ingọ do pii ma, ada kunu ba nga anyu utra, akọr data
ẹrẹwyuẹ. 69 Ana agira ayiri la ya va nu nga ada va ta
aghọmani ating kadu ajiya so ayi kidẹ bu." 70 Ada va
nẹrẹ. Ada tẹri bu ma aghọmani ki ting ni nga data
iBitrus, "Ingọ aipang ingọ so ayayi kidẹ bu ni ingọ so
aghọ aGalili" 71 Ada vasa ma ẹrẹkwẹ nga anyu, na
vasa suu ado ta bu "Imẹ dado yemi ajiya li mani nu pii
ma," 72 Kidẹ anakyua ni akọr da ta ẹrẹwyuẹ ọnga ipai.
IBitrus ya shuni no upii mani IYesu tẹri si, "Anakro da
ko ta ẹrẹkwẹ ọnga ipai ingọ do nere ngọ yimi nga ma
iri tai." Ada kpaa kya nga nu uci.

15 Kini ikwyi kwyetin, afirist akakọng, kina akwite,
kina aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina agha ẹrẹgọm
nadidu ataa anyu si. Alor iYesu, ava kpa nga kiya ma
iBilatus. 2 "Ingọ shi agọm aYahudawa?" iBilatus wulu
nga. "Mani utẹri ni," IYesu yira nga. 3 Afirist akakọng
tẹri nga uma ikir. 4 IBilatus va kimi uwulu nga si,
"Ushi ngọ nu ice iri yara ba? Nu idir nu ma mani ajiya
ri su cira ngọ nu bọ? 5 Ni kọ ta aikyuari ni iYesu ra
tẹri ice ma ba, ni iBilatus va wo ica. 6 Akuari ni aku
gheli nu ka sheri bu agha asara ayeng ka agolu usra
agya aghu mani ajiya wang. 7 Ace ajiya ayuru nga si
iBarabas ashi ka asara, kina ace aghula igigra na pighi
ukyo ka gọlọ igigra bọ. 8 Ikir majiya nga va ba ukushi
iBilatus sa aju bu kini mani akọ gheli ko. 9 Ibilatus
ghulu si, "Uwang si imẹ sheri nu agọm aYahudawa?"
10 A kpẹlẹ si uyo ikwyi kini irisho wu ni agha afirist
akakọng ma nga iYesu. 11 Ni afirist akakọng ava ser
ajiya si iBilatus shẹribọ iBarabas. 12 IBilatus va wulu
bu si, "Ikẹmbọ ni imẹ ki ju, kina aghu mani inu yuru
nga si agọm aYahudawa?" 13 Avasa gyo anyu si "Gra
nga ko ukumu ushi!" 14 IBilatus wulu bu si, "Kikẹ?
Ikẹmbọ na aju?" Ni ava yemi ẹrẹwyuẹ nagigang, "A
gara nga ku ukumu ushi!" 15 Uwang ju imumani ajiya
wang, iBilatus sheri bu iBarabas. Asa na aca iYesu na
awiwuru, ava ma bu na a gara nga. 16 Aghina akpọ
kpaa nga ki kya bọ ọna bọ idẹ ugunu ava yọrọ nadidu

ikir aghina akpọ. 17 Avasa fuga nga nu ugẹẹ ugyauto
ọnga amusum ulilẹrẹ ubula, avasa ju nga ifa ẹrẹkwẹ
inga akara ki sọmọ nga. 18 Avasa tee aghu yuru nga si,
"Pẹmi nga, agọm aYahudawa!" 19 Asa tanga ashi kaya
ẹrẹkwẹ na tanga na akpe. Na ata aghong, ki kpoo sa
asu bili nga ọnga ujeri amiya. 20 Aya kpẹri usra nga
ni, ava wo nga igbang amusum ulilẹrẹ ubula wu, ava
sumu nga unga nga, ava wo nga ki kyabọ asing ko
kaya gara nga kaya ukumu ushi. 21 Ace aghọ wolu
ayuru nga si, iSiman ajiya iSayirin, ate Alekzanda kina
iRufas, asọ ki vuwa ka anifọng. Avasa sa nga na kpa
ukumu ushii. 22 Avasa kya ni iYesu uce uka mani
ayọrọ si aGolgota, (uko shi "uka igbahu ẹrẹkwẹ"). 23
Avasa ma nga amusum ikọlọ ashi mani azọgọ kina
ọkang, ava tọrọ sa. 24 Na vasa gara nga kaya ukumu
ushii. Ava ko ugbang uko nga, ava fẹni itii ka nu ta
ume bu ni ko inga ki peni. 25 Kina agọlọ a larọshọ
anga ikweting nga na a gara nga kaya ukumu ushi. 26
Avasa woo avulu nga si, AGỌM AYAHUDAWA. 27 Avasa
gara nga kina ace agha pai aghu pili ajiya kina inga,
agha ayeng ka vo ila na agha ayeng kavọ ipuruma. 28
Udiwu shi utighi upii mani atẹri si "Apila nga kidẹ
aghila avulu" 29 Aghu sa wolu sha tẹri nga upii bra
ikwyi agbagbara, asa zuru akwyi bu na tẹri si, "Ni!
Ingọ ki pulu ọna Ọnọng ko va vura wu kidẹ awii atai,
30 Shulu kaya ukumu ushi ko ufoo ẹrẹkwẹ ngọ wu!" 31
Kindiwu ni agha afirist akakọng kina aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa a cira nga kidẹ bu. "Afoo ace aghọ bu," Ava tẹri
si, "Ni uwẹ ni ata ki bra nga ufoo ẹrẹkwẹ nga ba! 32
Tara ni aghọfoo, agọm Israila, ashulu kaya ukumu
ushi, kiyi nu ki ma aipang." Aghu mani agira bu kini
inga ni abu ma acira nga. 33 Kina atinọng, iting ba
ki ma fuga ẹrẹbọng ya nadidu ki fuma agọlọ atai
atinọng. 34 Kina agọlọ atai atinọng iYesu va ta a kpaa,
"Eloi, Eloi, lama sabaktana?" Uwu shi si "Ọnọng mi,
Ọnọng mi, ikẹmbọ sa ni ingọ nami wu?". 35 Aghọmani
ating kaya yo nga a kọng ni, ava tẹri si, "Ukọng, asọ
yuru Iliya." 36 Ace aghọ va titi kiya sọ asọsọ kina
amusumu ikọlọ na shi ukpọkpam, ki sumu ka ashi, ki
ma iYesu si asa. "Aikuari ni uya nga kaya yu nga. Ima
nu ta Iliya ki ba ka ma shulu ni nga ni." 37 Kina uci
nagigang, iYesu waga ufeni unga amaa. 38 Ugyauto
anyu bọ ọna Ọnọng va gaa iri ipai ko kpa ka yaya ki
ta ka taa. 39 Aghọ la kpọ mani ating na kyu iYesu
ya nu mani akpoo ni, ava tẹri si, "Aipang na ajiya ri
ni Anọ Ọnọng nga!" 40 Ace ayiri asu kyu ka atatọọ.
Kidẹ bu ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu
ayuru iYakubu aghu utumu kina iYusuf, kina iSalomi,
41 Ka aGalili ayiri ri yii nga na sa ju nga utina. Ayiri
nagigang mani akyeng ni nga ka Urushelima shiya
ko kaa. 42 Awii ucuru akpara (akọ shi, awii lara awii
uhuru aYahudawa). Ughẹ ya kpaa ni, 43 iYusufu agha
Arimatiya, aghu aghaghẹ kidẹ ugunu, aghu mani anga
ma su sha ẹrẹgọm Ọnọng, alor ikwyi nga ki kya ukushi
iBilatus kiya shọr ukọng iYesu. 44 IBilatus wo ica nu
mani a kọng si iYesu ko kpo. Ava yọrọ aghọ la kpọ
ẹrẹkyuọ ta iYesu ko kpo ni. 45 Aya kọng ka anyu aghọ
la kpọ ẹrẹkyuọ si ushiwudu ni, ava ma iYusufu ukọng.
46 IYusufu va ghẹ ugyauto ufufugu, ki shulu nu ukọng,
ki fuga ni ugyauto, ki ta nga kidẹ alọr anga ughẹ
upang. Ava fuga kina ubule ọtighi ka anyu alor. 47
IMaryamu iMagadaliya kina iMaryamu ayuru iYusuf
anu uka mani anaa nga wu.

16 Awii uwuru aYahudawa ya wolu wọ ni, iMaryamu
iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu, kina
iSalomi, aghẹ uma uvọng kaya coo ẹrẹnọma iYesu
wu. 2 Kina iki kywating awii aye kidẹ awii atinsara ni,
ọnọng ta, ava kpẹnẹ utra alọr nga 3 ava wulu ace bọ,
"Inga ki yini utighi wu ka anyu alọr?" 4 Na aba sang
ica ka yaya ni, ava nu ni utii, mani ushi ughọghẹ, akọ
yini bọ. 5 Aya ghila alọr ni, ava nu ace anọ ajiya ago
uma ufufugu acii ka vo ila, ayi vasa kpa bu. 6 "Ayi ma
kpanọ kọ ba," Atẹri bọ. "Inu so wang iYesu anga agha
aNazaret, aghu mani a gra nga kaya ukumu ushọ. Akọ
sisang! Ashi kokẹ ba. Nu ọka mani aya nga wu. 7 Ukya,
uya tẹri atina nga kina iBitrus, Aki shi ki te nu ka kya
aGalili. Uka duwu ni inu ki nu nga kọ, kini mani atẹri
nu." 8 Aipang ni ava kunu kina uti nọ titaa ika, ki ya
alọr iYesu ya. Ara tẹri bọ ace aghọ ighima ba, ka a
kọng ẹrẹbata. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts
do not include Mark 16:9-20.) IYesu ya sisang ko kpo ka awii
ayeng ka awii ating sara ni, ava yeni ẹrẹkwyuẹ nga
ukushi iMaryamu iMagadaliya, aghọmani awo nga
ushẹẹ utinsara wu. 10 Ava kya kiya tẹri aghu mani ashi
ni iYesu na asọ ju ikwyi ibibi na sa ci. 11 Aya kọng si
iYesu sha akyo ayiri si anga nu nga, ara ma bọ aipang
ba. 12 Kusang kindi ni, iYesu vasa yeni ẹrẹkwẹ nga
ukushi atina nga apai na aghing mani ashi ayeng ba
mani a kyeng kidẹ anifọng. 13 Kindọ agha pai Avughu
kiya tẹri ushe; kindọ ni, ara ma bọ aipang ba. 14 Ata
ricuru ni iYesu va yeni ẹrẹkwyuẹ nga ukushi ọshọ na
ayeng mani asọ la imila. Ava gẹr bọ ko taa aipang bọ,
kina mani atọrọ bọ uma aipang na aghọmani anu nga

mani asisang. **15** Ava tẹri bọ, si “Ukya idẹ asing kọ
ya tẹri ila ididuma ko shi ajiya nadidu. **16** Aghọmani
ama aipang, na aju nga iminimini ni, aki peni foo.
Aghọmani ata ma aipang ba ni aki wa nga ashuwa.
17 Aki nu uma uwo ica ukushi aghọ ma aipang, Kidẹ
nu uca mi ni ọki wuli ushẹẹ; aki pii ni irighimi mani
ayẹbuba; **18** aki kpeni iyọọ kina ivọ bọ; insi asa akang
ni, aki jubọ icima ba; aki tila ivọ bọ kaya adumu, na ki
lẹni.” **19** Utumu mani Ate ọna iYesu pii ni bọ ni, ava
kpa nga ki kyabọ ayaya ko, na va cica kavọ ila Ọnọng.
20 Atina nga va kunu kiya tẹri ila ididuma kwabi, Ate
ọna sha shẹ bọ kọ na sha sa imumani atẹri unga uwo
ica nu shi kindọ.

ILuka

1 Kọnọ mani Ajiya nagigang kọ sher si ẹbọ ki wọọ
ila imumani akọ ju kidẹ mayọ ni, 2 awọọ kọnọ
mani aghi ite ma ayọ umumani ibọ nu na aju ungọ
mani ọba. 3 Imẹ nu ni ọsọ duma, ka imẹ kọ kra uma
ri nadidu na sisong kọ kpaa ka kyua na aju bu kọ,
ni imẹ wọọ ngọ agha aghaghẹ iTiyofolos, 4 ka inu
ye imumani amẹẹ nọ na aipang nga. 5 Akyua umani
agọm iHiridus ko aYahudiya ni, ace ifirist shi kọ ayọrọ
nga si uZakariya, asi kidẹ ọna mani aka ma bọ aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng ka ọna Abija; ayọrọ ayiri nga si
Alisabatu kidẹ ute Aruna. 6 Ka pai bọ na kyai na birbọ
kishite Ọnọng, aka ju imumani Ọnọng sa uju. 7 Ashi
bọ na anọ ba ka Alisabatu sa akuu; anyi bọ kọ kyaa
atọọ. 8 Ace awii ni uZakariya sọ ju utina ifirist ka kyua
mani akyo si ajiya nga bọ shina utina kidẹ ọna Ọnọng.
9 Ahwiya nga kọ wuru ituu kọnọ mani aghọ ifirist yira
si ibọ ki ka ju utina ni, anga ki ka ghila idẹ ọna Ate
ayaya, ka ya ta ugha ọvọng, 10 ajiya nadidu sọ upii
nọ Ọnọng kọ seshi ka kyua uta ugha ọvọng nga. 11
Ba irishu, ace atuma Ate ayaya kunu ki ma tara kọ
uhwo ila kọ ọka ni ata ugha kọ. 12 UZakariya ya nu
nga ni, ẹrẹbata kpẹnẹ nga kọ. 13 Atuma Ọnọng ba tẹri
nga si, “Ba kọng ẹrẹbata ba uZakariya, Ọnọng yira
ushọr ngọ, ayiri ngọ Alisabatu ki jee ngọ anọ, ingọ
ki ma nga uca si iYahaya. 14 Ingọ ki kọọ uhwai kini
ikwyifu nagigang, ajiya na pam ki ju ikwyifu nọ ujee
nga, 15 anọ ki tee agha aghaghẹ kukushi Ate Ayaya.
Aki sa nga akuma ko ima usa uvra ba. Aki sa nga na
aghing Ọnọng na aku jee bọ nga ba. 16 Aki vuwa na
agha Israila na pam kukushi Ate Ayaya Ọnọng bọ. 17
Aki lite kidẹ aghing uyeri kini ẹrẹkyuọ nga kini Iliya
ni. Aki ba nọ uci ọkyuọ ka aghọjee kina anọ bọ, ka
ba tee na aghọ na aka hwiri bọ atọng ba ka tee agha
aipang, ka wang Ate ayaya ajiya nga, ka peni bọ na so
ci sha.” 18 UZakariya ba tẹri atuma Ọnọng si, “Imẹ ki
ju nanyi ki mẹ ye kindọ? Imẹ wẹ ni itọ anakpii aghọ
bọ mi kọ la awii apai.” 19 Atuma Ọnọng ba yira nga si,
“Imẹ si iJibrilu na ating ki shite Ọnọng. Atuma mi si
iba tẹri ngọ upii, ki ba tẹri ngọ idi ila ididuma. 20 Ingọ
wẹ ni ingọ ki kọmọ, ingọ ki biya ngọ upii ba, sa awii
mani uma ri ki ba kọ, ka ingọ ta ma ngọ aipang kọ
upii ba, aki ju wu ka akyua nga.” 21 Ajiya sọ sa ukunu
uZakariya, awo ica nọ umani ata kunu nga kaisa kidẹ
ọna Ọnọng ba. 22 Aya kunu ni, ata biya nga upẹni
kini bọ ba. Asa kpẹlẹ si anu amọ aghaghẹ kidẹ ọna
Ọnọng wọ, asa sọ yeni bọ na ivọ ka ata biya nga upii
ba. 23 Akyua uju utina ifirist ya kpẹ wu ni, aba suwa
nga aca. 24 Awii ra ya wor bọ ni, ayiri nga Alisabatu
kpaa afo. Asa shọrọ nga ki la ipiri itọ, asọ tẹri si, 25
“Imumani Aghọ ọna ju mi yidi kidẹ na awii umani a
kra mi na ahwo kọ, awo mi ighong kọ kidẹ bajiya.” 26
Kidẹ upiri itin ni, Ọnọng tuma atuma nga iJibrilu ki
ice ifọng kidẹ ẹrẹbọ aGalili, aka yọrọ si aNazaret, 27
kukushi ace anayiri mani ata ye nga aghẹmẹ ba, na
akọ cira ace ajiya na aka yọrọ nga si uYusufu, kidẹ ute
uDauda, uca anayiri bọ si uMaryamu. 28 Atuma Ọnọng
ba kyaa ukushi nga ki ya ju si “Isu bili ngọ, aghọ na
hwiya, Ọnọng si ki ni ngọ!” 29 Aba duma nagigang nọ
upii, na sa ghulu ikwyi nga si iligba ighọ ubili yidi ni,
30 atuma Ọnọng ba tẹri nga si, “Ba kọng ẹrẹbata ba,
uMaryamu ka Ọnọng hwiya ngọ. 31 Ingọ wẹ ni ngọ ki
kpaa afo, kọ jee anọ anaghẹmẹ, ingọ ki ma nga uca si
iYesu. 32 Aki tee agha ghaghẹ, aki yọrọ nga si Anọ
aghọ cẹẹ nọ ughọghẹ. Ate aYaya Ọnọng ki ma nga
ẹrẹgọm ate nga uDauda. 33 Aki ko ute uYakubu sọ
usang asing. Ẹrẹgọm nga ki shi wu na amara ba.” (aiōn
g165) 34 UMaryamu ba tẹri atuma Ọnọng si, “Na nyi
kọ ni udi ki ba kọ, ni imẹ ta ye mi aghẹmẹ ba?” 35
Atuma Ọnọng yira nga si, “Aghing Ọnọng ki ba ngọ,
ẹrẹkyuọ aghọ cẹẹ nọ ughọghẹ ki yuru ngọ ya. Agha
Uyeri na aki jee ni, aki yọrọ nga si Anọ Ọnọng. 36 Uwẹ
ni, anayuru ngọ Alisabatu, aghọmani asi aki jee nga
ba, ka kyuakyuari ni, ashina afo ipiri itin, kidẹ irihua
nga. 37 Ki ba imumani Ọnọng ta ki bira nga uju ba.”
38 UMaryamu ba ju si, “Imẹ ni agira Ọnọng nga, ta ni
ọbami kọnọ mani ingọ tẹri ni.” Atuma Ọnọng ba sang
nga kukushi nga. 39 Awii ra ni uMaryamu sang kaisa,
ki wor kyaa ice ẹrẹbọ mani ishi na akọ, ka anọ ifọng
ẹrẹbọ aYahudiya. 40 Aghila idẹ ọna uZakariya ki ya
bili Alisabatu. 41 Alisabatu kọng ubili uMaryamu ni,
anọ idẹ afo nga tee. Aba ma Alisabatu nga Aghing
Ọnọng. 42 Aba gyo anyu nagigang, ki tẹri si, “Ingọ shi
na ayi afafu kidẹ ba yiri. Anọ idẹ afo ngọ shi na anyu
adaduma! 43 Na nyi kọ ni udi uyoo ba mi kọ, na ayuru
Ate aYaya mi ki ba ukushi mi? 44 Ka imẹ kọng ẹrẹyuẹ
ubili ni, anọ tee kidẹ afo mi na ikwyifu. 45 Ama anyu
adaduma na aghọmani ama aipang na utuma mani
Ate aYaya ba nga kọ ki hwura.” 46 UMaryamu ba ju si,
“ikwyi mi sọ brẹ Ate aYaya. 47 Aghing mi kọng ikwyifu
na Ọnọng aghọfoo mi, 48 ka sa mi ka ikwyi nga na
imẹ kina umani agira ngọ nga! Kọ kpaa ka kyuari ni
ajiya nadidu ju si imẹ ni ata mi anyu adaduma. 49

Ka aghọ shina akyuọ kọ jumi uma kọkọng. Uca nga
ni aghọ uyer nga! 50 Kọ kpaa ka ace akyua ki ma
ta ace akyua, ahwoo nga si ka aghọmani aka kọng
ẹrẹbata nga, 51 uma ọkọkọng na ju, aghọmani aka
hwiri bọ atọng ba, ibọ kina amara bọ ni, afru bọ kọ. 52
A wuru agọm wu ki ẹrẹgọm bọ, asa zẹẹ aghọmani
aka ra sang bọ akwyi bọ ba, 53 ama aghọ idafo uma
udọdọma, na sa shira aghọnọ upeni na avọ ahwoo. 54
Ashẹ agira nga Israila, ka ashuni na ahwoo nga, 55
kọnọ mani atẹri anarakpii mayọ, kushi Ibrahim kina
ute nga ki ta kọ sang asing." (aiōn g165) 56 UMaryamu
lara nga kina Alisabatu ki la ipiri tai, na sa tọ vuwa
nga aca. 57 Akyua na Alisabatu ki jee wu ya ju ni, ajee
anọ anaghẹmẹ. 58 Agha yayo kina anayuru ya kọng
umani Ọnọng kọng ahwoo nga ni, ashẹ nga nọ kọng
uhwai wu. 59 Awii inanari na asho aghumu na anọ ni,
awang ma nga uca ate nga uZakariya, 60 ayuru ba ju
si, "Kaayi, aki yọrọ nga si iYahaya." 61 Aba tẹri nga si,
ayọ shibọ na ace anayuru umani ashi nọ uca kindọ ba.
62 Asa ghulu ate na avọ, uca na wang sa ama anọ. 63
Aba ju si ama nga ima uwọọ, aba wọọ si, "Uca nga
bọ si iYahaya." Awo ica nadidu bọ. 64 Anyu nga ba
bọ yẹmi na ẹrẹghẹmẹ nga ba sheri, na adẹ kọ pii, na
brẹ Ọnọng. 65 Ẹrẹbata ba kpẹnẹ agha yayo bọ nadidu.
Ajiya dẹ kọ ma ila imumani iba nadidu ẹrẹbọ na isi
na akọ ka aYahudiya. 66 Aghọmani a kọng ni, ako
kidẹ ikwyi bọ, asu tẹri si, "Ikẹmbọ na ananọ ri ke tee
kọ?" Ka avọ Ate aYaya shi kini nga. 67 Aba sa ate nga
uZakariya na Aghing Ọnọng, aba nu amọ aghaghẹ, asi,
68 ubrẹ kukushi Ate aYaya, Ọnọng Israila, ka aba ki ba
foo ajiya nga. 69 Ashang ayọ aghọ ufoo, aghọ ẹrẹkyuọ,
Kidẹ ute agira nga, uDauda. 70 Kọnọ mani atẹri ka
anyu atina nga aghọ upipar aiwuu. (aiōn g165) 71 Afoo
ayọ kidẹ ivọ ayikyo ọkọrọ bayọ, kina aghọmani awang
bọ nu ayọ ba. 72 Kọnọ mani ayeni anarakpii bayọ
ahwoo, ashuni na ọdọmọ upipar na sa ju. 73 Usuu
na ju ate mayọ Ibrahim kọ. 74 Ka kara ayọ kidẹ ivọ
ayikyo ọkọrọ bayọ. Ka ayọ ju nga utina ba ẹrẹbata. 75
Sa yọ shina uyeri ki shite nga, nadidu awii bayọ. 76
Ingọ anọ mi, aki yọrọ ngọ si aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
aghọ ucẹẹ nọ ughọghẹ. Ingọ ki lite Ate na ọyọ ba,
ka ingọ ya ker nga utra, 77 Ki ngọ tẹri ajiya si aghọ
ufoo bọ wẹ kọnọ ucira bọ avulu bọ wọ, 78 ka ahwoo
Ọnọng ba ayọ, ka yaya ni uyeri abidikyua ki kunu yi
wọ, ki ba ka yaya kukushi bayọ, 79 Ka ta aghọ kyeng
kidẹ iting uyeri, kina aghọ kyeng ka iwuliwu ukpo, ka
kyeng kina ayọ kọ utra ikwyifu." 80 Anọ fọnu, ki ba ni
ẹrẹkyuọ kidẹ aghing. Aghila nga idẹ aghumu sa awii
mani ayeni ẹrẹkwẹ nga ki Israila.

2 Awii ra ni iKaisar Agustus sa si agyo anyu, si awọọ
uca aghọmani asi ki ẹrẹbọ nga. 2 Udi wu si upila
ite na aju ka kyua Ukiriniyas, aghọ ko ẹrẹbọ Asuriya,
3 kwinga na akyaa ifọng bọ ka aya wọọ uca nga. 4
IYusufu ma na aya ifọng aNazaret, kidẹ ẹrẹbọ aGalili ki
kyaa aBaitalami kidẹ ẹrẹbọ aYahudiya, uwu shi ifọng
mani ajee agọmo uDauda wọ. IYusufu kyaa ukadu ka
anga ni aghọte uDauda nga. 5 Akyaa kọnọ uMaryamu
anayiri na cira nga ka aya wọọ uca bọ, aghọmani asi
na afo. 6 Ashi ka aBaitalami ni, akyua ujee nga ba ju.
7 Aba jee ẹrizẹri nga, ki yuru nga na ugyauto uwọro,
ayaa nga kidẹ utakpo ka ata peni bọ ubọọ kọka ushulu
akyeng ba. 8 Ki ididu ẹrẹbọ ni, ace aghọcee ka nyẹ
kọ sẹsing, na asọ sha atẹm bọ na atii. 9 Ace atuma
Ọnọng ba irishu va kunu kite bọ, ujọọ Agha aYaya ta
uyeri ki ghẹmẹ bọ, nava kọng ẹrẹbata nagigang, 10
atuma Ọnọng ba tẹri bọ si, "Inu ba kọng ẹrẹbata ba,
uwẹ ni imẹ banọ ni ila ididuma, mani ki sa ikwyifu ka
ajiya nadidu. 11 Aidi ni, ajee nọ aghọfoo kidẹ ifọng
uDauda, aghọmani anga shi uKristi, Ate. 12 Amaa ni
inu ki nu wẹ, inu ki ya nu ẹrẹpalẹ anọ na ayuru na
ugyauto uwọro, na yẹẹ kidẹ utakpo." 13 Ba irishu, na
ikir atuma Ọnọng ba ka ayaya ki ba ta akwyuẹ kina
atuma Ọnọng ra, na brẹ uca Ọnọng, na asu ju si, 14
"Ujọọ kushi Ọnọng ka ayaya! Taani ikwyifu shi kọ ka
asing kina ajiya ni Ọnọng kakọng ọdọdọma bọ!" 15
Atuma Ọnọng ya sang bọ kọ ukushi bọ ni, asa vuwa
bọ ayaya, aghọcee ba tẹri ace bọ si, "Ayọ bakye ka
aBaitalami ka kyuari ka ayọ ya nu ima ra mani iba,
inga ni Ọnọng tẹri yi." 16 Asa wor kaisa, ki ya peni
uMaryamu kina IYusufu, kina ẹrẹpali anọ ni yii kidẹ
utakpo. 17 Aghọcee ya nu nga ni aba tẹri ajiya ila
umani atuma Ọnọng sa tẹri bọ ka ya anọ ri. 18 Nadidu
aghọmani a kọng imumani aghọcee ra sa tẹri bọ, na
asa wo ica. 19 UMaryamu ba ko imumani atẹri nadidu,
nasọsa ghulu ikwyi nga ka aya. 20 Aghọcee vuwa bọ
ọka mani atẹm bọ shiwu, na sọ brẹ na jọọ Ọnọng,
imumani a kọng ki ba nu kọnọ mani atuma Ọnọng
tẹri bọ ni. 21 Awii inanari ya ju, naya sho aghumu
ni nga ni, aba ma nga uca si iYesu, uca mani atuma
Ọnọng ma na kọ kpaa bọ afo nga ba. 22 Akyua ya ju ni
uMaryamu kina uYusufu ki ju imumani umẹẹ iMusa
tẹri saju ka hwuru irighe ni, avasa kpaa iYesu ki kya
bọ Urushelima kaya ma Ọnọng. 23 Kini mani Awọọ

kidẹ umẹẹ Ate aYaya ni, “Ko iligba ẹrizẹri anaghẹmẹ
umani ajee ni, aki hwuru nga irighe wọ.” 24 Ki ba ju wa
ifuu kọnọ mani atẹri kidẹ umẹẹ Ate aYaya si, “Ukhimi
upai, kina atattabara ayọrọ apai na ki wa.” 25 Adakyua
ra ni ace ajiya shiwu kọ Urushelima. Aghọnọ uca si
iSaminu, aghọ ju aipang nga, aghọ ju utina Ọnọng,
asọ sa awii mani aki foo Israila. Aghing Ọnọng shi kini
nga. 26 Aghing Ọnọng kọ yeni nga si, aki kpoo nga ba
sa nu Ate yi uKristi umani Ọnọng tẹri si aki tuma. 27
Aghing ya sẹr nga, na ba ghila idẹ ọna Ọnọng ka kyua
mani aghọjee iYesu ya ba ni nga kidẹ ọna Ọnọng ka ju
kọnọ mani umẹẹ iMusa yeni saju, 28 iSaminu ba yira
anọ ki ko na avọ, ki sa Ọnọng izaa, si, 29 “Ka kyuari,
Ate Yaya, Shira agira ngọ ni ikwyifu, kọnọ mani utẹri,
30 Ki mẹ nu ufoo ngọ. 31 Uwo mani ingọ ju ki shite
ajiya nadidu, 32 Uyeri nọ sọ yeni aghọmani ashi bọ
aYahudawa ba itra ngọ, Kọ ba na ujọọ ka ajiya ngọ
Israila.” 33 Aghọjee iYesu wo ica ni umumani atẹri
kaya ẹrẹkwẹ nga, 34 uSaminu sa bọ anyu adaduma. Ki
tẹri uMaryamu ayuru iYesu si, “Ọnọng hwiya anọ ri
ka asa ace aghọ bọ ukpaa, na ace aghọ bọ nagigang ka
sisang kidẹ Israila. Aki shi amaa ukushi Ọnọng mani
ajiya nagigang ki wang bọ ba. 35 Kindiwu ni imumani
ishi kidẹ ikwyi na pam ki yeni. Ima ri ki ta ngọ ulo
kọnọ atuu ikwyi ngọ ni ikuma ọkọrọ.” 36 Ace anahua
aghọ nu, kidẹ ọna Ọnọng ayọrọ nga si Anatu, anọ
iFanuwel ki ijiya Asher. Aci obuwa anyi atinsara wu,
37 aghẹmẹ nga ya kpo ni, anyi, kina uci nga ba aghẹmẹ
ashi anyi Ishọnanari na nari. Ata ya nga ọna Ọnọng
ba, asọ ju Ọnọng utina atii kina atọnọ, na asọ shọr
Ọnọng kina ukpẹnẹ anyu. 38 Inga va ba Ka kyua ra, ki
sa Ọnọng nga izaa, kiva pii kaya ẹrẹkwẹ anọ kọ shi
aghọmani asọ sha ka ama wo Urushelima. 39 UYusufu
Kọnọ uMaryamu ya kpẹẹ kwikẹ kọnọ mani umẹẹ Ate
aYaya tẹri ni, aba vuwa bọ ẹrẹbọ aGalili ki kyabọ ifọng
bọ aNazaret. 40 Anọ ya fọnu, ki ba ni ẹrẹkyuọ, asi
na uye nagigang. Ọnọng ta nga anyu adaduma. 41
Aghọjee nga ka kyaa Urushelima kọ aligba anyi ka
kyua usra agya ubulu, 42 Aya la anyi ushonapai ni,
aba kyaa usra ipara kini nga kọnọ mani akọ ghẹli wu
ni. 43 Aya kpẹẹ usra ipara ni, asa kpẹnẹ utra uvuwa
bọ, na anọ, iYesu, aba laa nga kọ Urushelima ba si
aghọjee nga ye ba. 44 Ibọ ni, awiya kọ kyeng, akpaa si
ashi ki dẹ bajiya. Asa dẹ kọ uwang nga kidẹ anayuru
kina ayikyo bọ, 45 Aya peni bọ nga ba ni, aba vuwa bọ
Urushelima, kiya wang nga. 46 Awii itai ni aya peni
nga na ci kidẹ ọna Ọnọng kina aghọmẹẹ, na asọ hwiri
bọ, na sa ghulu bọ uma. 47 Nadidu aghọmani a kọng
nga ni, asa wo ica nu ukpẹlẹ nga kọnọ uyira upii nga.
48 Awo ica nu mani anu nga kọ kawẹ, ayuru nga va ju
si, “Anọ mi kọng, ikẹmbọ wu nu ju ayọ kindọ? Imẹ
kina ate ngọ duma nu mani ayọ ta nu ngọ nga ba.”
49 Aba tẹri bọ si, “Ikẹmbọ sa ni inu so wang mi? Inu
ta ye nu si iyiya ni imẹ ki shi kidẹ ọna ate mi ba?”
50 Na ata kpẹlẹ bọ upii na atẹri bọ ba. 51 Aba sisang
ki yii bọ ki vuwa bọ aNazaret, na su kọng ima utẹri
aghọjee nga. Ayuru nga kyo uma kidẹ ikwyi nga. 52
IYesu lite nu ukyimi nu uye, nu fonu, kina uyoo ko
ukushi Ọnọng kina ajiya.

3 Kidẹ anyi uso na itọ na ẹrẹgọm ighighẹ iKaisar
iTibariyas ni, iBuntus iBilatus so ko aYahudiya,
iHiridus nga so ko ẹrẹgọm aGalili, anayuru nga iFilibus
nga ko ẹrẹgọm Ituriya kina aTarakunitas, aLisaniya
ko ẹrẹgọm Abiliya, 2 akyua ni Hanana kini iKayafa
sa afirist akakọng, Upii Ọnọng va ba iYahaya anọ
uZakariya kidẹ aghumu. 3 Aba ghẹmẹ nadidu ẹshẹẹ
ẹrẹyẹma Urdun, na sọ tẹri upii Ọnọng si, ajiya lọkpaa
na ju bọ iminimini, ka acira bọ uvulu bọ kọ, 4 kọnọ
mani awọọ kidẹ awọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng, Ishaya si,
“Ẹrẹwyuẹ uyọrọ ka aghumu si, ‘Inu ker Ọnọng utra,
ka inu nawa itra nga. 5 Aki hwura kọlọgba uhuo, aki
yaa kọlọgba utii nọ ugbana ughọghẹ. Aki nawa utra
umani ugomu wu, ka akeri itra ibibi ki ba iduma. 6
Nadidu ajiya ka ya sing ki nu ufoo Ọnọng!’” 7 IYahaya
tẹri ikir bajiya na aba sa aju bu iminimini si, “Inu iyọọ
na kang! Inga waa nọ atọ si inu tẹ anang Ọnọng uki
ba? 8 Inu ju utina mani uki yeni ọlọkpaa nọ, kọnọ
umani ashẹ ka ma ikọlọ ni, inu ba sa ka ikwyi nu si,
‘Ibrahim nga sa ate bayọ ba.’ Imẹ so tẹri nu si Ọnọng
ki bira ukeri Ibrahim anọ ka atii ri. 9 Ka kyuari ni
anyu akperi shẹ ki ẹrẹpiya ọshẹ. Kindu ni nadidu
ushẹ mani uta ma wu ikọlọ ididuma ba ni, aki kpa
wu kọ, ka fẹni kidẹ ugha.” 10 Ajiya ba ghulu nga si,
“Ikẹmbọ na ayọ ki ju? 11 Aba yira bọ si, Aghọmani
ashi ni ugba upai, na kau kina aghọmani ashi nga ni
kọba, aghọ shii ni imila ju kindọ.” 12 Aghọ yira agonu
ba sa aju bu iminimini, “Aghọmẹẹ, ikẹmbọ na yọ ki
ju?” 13 Atẹri bọ si, “Inu ba yira ki nu cẹẹ imumani asa
nu uyira ba.” 14 Ace aghila akpọ ghulu nga si, “Ayọ
ni, ikẹmbọ na ayọ ki ju?” Aba tẹri bọ si, “Inu ba kara
ajiya ẹfẹ basi uyo bọ ba, inu ma ta atẹri kaya akwyi
bọ ka ataa manọ nga ẹfẹ ba. Inu sa izaa ni imumani
aka ja nu.” 15 Umani ajiya so sha aghọ ufo ni, na

didubu kpaa kidẹ ikwyi bọ si iYahaya nga sa aghọfoo
ra. 16 IYahaya ba tẹri bọ na didubu si, “Imẹ ni, ika
ju nu iminimini na amusum, kindọ ni ace aghọ na
acẹẹ mi na ẹrẹgọrọ ki ba, ungani iki biya mi ushii
anii akpọ nga ba. Anga ki ju nu iminimini na Aghing
Ọnọng, kina ugha. 17 Akọ ọfọọ nga kavọ nga, aki pẹr
ẹrẹwọọ ka nau, na sa cur alkama ka sa kidẹ afọ nga.
Na sa foru ẹrẹwọọ na ugha mani uka kpo wu nga
ba” 18 Kinọ uwaa atọng nagigang, iYahaya ma ajiya
ila ididuma. 19 IYahaya gẹr iHiridus na umani avo
iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus, ki ba ju uce nu
uma ububi. 20 IHiridus kimi kaya uma ri, aba sa na
ta iYahaya kidẹ ubọọ itii. 21 Asọ ju ajiya iminimini
nadidu ni, asa kọ ju iYesu. Asọ pii nọ Ọnọng ni, a
yaya ba fẹmẹ, 22 aghing Ọnọng na alilẹ ikhimi ba ka
ayaya ki ba shulu kaya ẹrẹkwẹ nga. Na sa kọọ ice
ẹrẹwyuẹ ka yaya si, “Ingọ sha anọ mi, angọ mani imẹ
yoo. Imẹ ka kọọ uhwai ngọ nagigang.” 23 Akyua ni
iYesu kyọju utina umẹẹ nga ni, ashina anyii ishi tai
wu ka sing ri. Ajiya kpaa si inga ni anọ uYusufu nga,
IYusufu anọ iHeli, 24 IHeli anọ iMattat, iMattat anọ
iLawi, ILawi anọ iMalki, iMalki anọ iYanna, IYanna
anọ uYusufu, 25 uYusufu anọ iMattatiya, IMattatiya
anọ Amos, Amos anọ iNahum, INahum anọ Azaliya,
Azaliya anọ iNajaya, 26 INajaya anọ iMata, iMata
anọ iMattatiya, IMattatiya anọ iShimeya, iShimeya
anọ uYusufu, IYusufu anọ iYahuza, 27 iYahuza anọ
iYowana, IYowana anọ iRefaya, iRefaya anọ iZerubabel,
IZerubabel anọ iSheyaltiyel, iSheyaltiyel anọ iNiri, 28
INiri anọ iMalki, iMalki anọ Addi, Addi anọ iKosama,
iKosama anọ Elmadama, Elmadama anọ Er, 29 Er
anọ iYosi, IYosi anọ Eliyezar, Eliyezar anọ iYorimi,
IYorimi anọ iMattat, IMattat anọ iLawi, 30 iLawi anọ
iSaminu, ISaminu anọ iYahuza, iYahuza anọ uYusufu,
IYusufu anọ iYonana, iYonana Eliyakim, 31 Eliyakim
anọ iMalaya, iMalaya anọ iMainana, IMainana anọ
iMattata, iMattata anọ iNatan, INatan anọ uDauda,
32 uDauda anọ iYesse, IYesse anọ Obida, Obida anọ
iBowaz, IBowaz anọ iSalmọn, iSalmọn anọ iNashon.
33 INashọn anọ Amminadab, Amminadab anọ Aram,
Aram anọ iHesruna, iHesruna anọ iFeresa, IFeresa
anọ iYahuza, 34 iYahuza anọ iYakubu, IYakubu anọ
Ishaku, Ishaku anọ Ibrahim, Ibrahim anọ iTera, iTera
anọ iNahor, 35 INahor anọ iSerug, iSerug anọ iReyu,
IReyu anọ iFeleg, iFeleg anọ Eber, Eber anọ iShela, 36
iShela anọ iKenan, IKenan anọ Arfakshad, Arfakshad
anọ iShem, IShem anọ iNuhu, iNuhu anọ iLamek, 37
ILamek anọ iMetusela, iMetusela anọ Anuhu, Anuhu
anọ iYared, iYared anọ iMahalalel, IMahalalel anọ
iKenan, 38 iKenan anọ Enosh, Enosh anọ iShitu, iShitu
anọ Adamu, Adamu ni anọ Ọnọng.

4 IYesu ya vuwa ki ẹrẹyẹma Urdun kina Aghing
Ọnọng, Aghing ba kyeng ni nga ki kyaa aghumu
kọ, 2 uka umani Ishẹẹ mra nga ki la awii isinar. Awii
ra ni ata la nga ighima ba. Aya kpẹ ni asa kọng idafo.
3 Ishẹẹ ba tẹri nga si, “In kini ingọ ni Anọ Ọnọng
nga ni, sa atii ri ka tee ubiredi.” 4 IYesu ba gẹr nga
si, “Awọọ kidẹ ila Ọnọng si, ‘Ba Imila yọ kiyu yọ na
ajiya ki lang kọ ba.’” 5 Aya sang kọ kadu ni, Ishẹẹ ba
kpaa nga ki kya uce uka ka yaya nagigang, ayeni nga
ẹrẹgọm asing ri nadidu kidẹ anakyua. 6 Ishẹẹ ba tẹri
nga si, “Imẹ ki ma ngọ uma ọdọdọma ri nadidu kinọ
ujọọ bọ, kọ uma ri ni ama mi bọ, ika va ma aghọmani
imẹ yoo. 7 Nadidu uma ri ki tee unga ngọ in kini ingọ
ki jọọ mi ni.” 8 IYesu tẹri nga si, “Awọọ si, ‘Ọnọng
ngọ nga ni ingọ ki jọọ nga kina utina kayu nga.’” 9
Ishẹẹ ba kpaa nga ki kyaa Urushelima, aya kyo nga
ka amaa yaya ọna Ọnọng, atẹri nga si, “In kini ingọ
na anọ Ọnọng nga ni, funu kọ kpaa ki ẹrẹbọ. 10 Ka
awọọ kidẹ ila Ọnọng si, ‘Aki sa atuma Ọnọng ka dara
ngọ ka ẹgẹrẹgọm, 11 aki dara ngọ ni ivọ bọ kọ ba gyo
ifra ngọ kọ utii ba.’” 12 IYesu ba tẹri nga si, “Awọọ si,
‘Ba mra Ọnọng ngọ ba.’” 13 Ishẹẹ ya kpẹẹ kọ iligba
umra nga ni, asa zọnọ ya nga ya unga nagọlọ. 14
IYesu vuwa nga aGalili kidẹ ẹrẹkyuọ Aghing Ọnọng,
ila nga kpaa ko abi ki ẹrẹbọ. 15 Alite nọ umẹẹ kidẹ ọkọ
takwyuẹ aYahudawa, kwinga so brẹ nga. 16 Ukadu
ni iYesu ba aNazaret, ukọ mani afọnọ kọ. Aghila nga
ọkọ takwyuẹ aYahudawa ka Awii uwuru aYahudawa
kọnọ mani aku ghẹli kọ ni. Aba sisang ka pila iwọọ,
17 Aba ma nga awọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Ishaya,
aba fẹmẹ ki peni ukọ mani awọọ si, 18 “Aghing Ate
aYaya shi kini imẹ, ka kyo mi ka imẹ ba aghina amir
ni ila ididuma. Atuma mi si imẹ tẹri nọ si aki shee
aghọmani alor bọ, afoo ki peni ukyoo uka, aghọmani
ademi bọ ki sisang. 19 Iki ba gyo anyu si akyua ya
ju ni Ate aYaya ki foo ajiya nga.” 20 Aya kpẹẹ upila
ni, aba wuru awọ ki ma aghọ ju itina ọkọ takwyuẹ
aYahudawa ya, na sa cica. Nadidu aghọmani ashi kidẹ
ọkọ takwyuẹ aYahudawa sa nga ica. 21 Aba tẹri bọ si,
“Imumani awọọ kidẹ ila Ọnọng hwura ka ayatọ nọ
kaidii.” 22 Nadidu aghọmani ashiya kọ uka ni, a kọng
uhwai na asa wo ica ni ighang upii ididuma ni ikunu

ka anyu nga, asu sa ghulu si, “Ni, ba anọ uYusufu wẹ
ri ba?” 23 IYesu tẹri bọ si, “Imi yeni inu ki bami ni idi
ighang upii, ‘Aghọmẹẹ ikang, ma ẹrẹkwẹ ngọ ọkyuọ.’
Inu ki ba tẹri mi si, ‘Ju uma umani ayọ kọng ni ingọ ju
ka aKafarnahum ki ifọng nu ni.’” 24 Aba tẹri bọ si,
“Aipang ni, imẹ so tẹri nọ si, ba aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
mani aka yira nga ki ifọng nga. 25 Aipang ni imẹ so
tẹri nọ, akyua aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Iliya ni, ace ayiri
shi kọ aghọmani aghẹmẹ bọ kọ kpurubu na pam ki
Israila, akyua mani aviya kpaa wu ba ki la anyi atai ni
ipiri itin, idafo lọ nagigang nadidu ki ẹrẹbọ. 26 Nadidu
kindọ ni ata tuma bọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Iliya nga
kukushi agha yayi kidẹ bọ ba, nava tuma kukushi ace
ayiri kayu nga ka aZarafat ki ẹrẹbọ aSidon aghọmani
aghẹmẹ nga kọ kpoo. 27 Akyua aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
Ilisha ni, ace aghọnọ ubili shi kọ na pam ki Israila, ba
agha yeng mani a hwuru nga ugunu wu ba, iNa’aman
nga kayu nga, agha aSuriya.” 28 Ajiya mani ashi kidẹ
ya kọọ kindọ ni asa kọng anaa wu na didu bu. 29
Asa sang ki woo iYesu ki kyabọ usutumu ifọng kọ,
kiya kyo nga ka ya ugbana mani aviya ifọng bọ kibọ
ya kuma nga ka fẹni ki ẹrẹbọ, 30 Nava ghila nga idẹ
bọ ki sang nga. 31 Asa wor ki kya aKafarnahum, ice
ifọng ki ẹrẹbọ aGalili, na so mẹẹ bọ ka Awii uwuru
aYahudawa. 32 Awo ica ni umẹẹ nga, ka upii shina
ẹrẹkyuọ. 33 Kidẹ ọkọ shọr Ọnọng ni ace ajiya shiya na
ashina ushẹẹ, aghing ababi. Asa sang anyu ni ẹrẹkyuọ
ki ju si’ 34 “Sang ngọ kọkẹẹ! Ikẹmbọ ni ingọ wang
kukushi bayọ, iYesu anga aNazaret? Ingọ wang ba
pii ayọ kọ? Imi ye ti ingọ ni inga ni, ingọ sa agha
uyer Ọnọng ra!” 35 “Kọmọ!” IYesu gawa ni nga. “Kunu
kidẹ ẹrẹnọma nga!” Ushẹẹ nga ba kuma nga ki fẹni
ki ẹrẹbọ na si kunu nga bu sa nga ugunu. 36 Ajiya
nadidu wo ica, nasu tẹri ace bọ si, “Iligba ighọ upii
yidi? Ni ẹrẹkyuọ kini ẹrẹgọrọ ajiya ri sa ushẹẹ ususu
so ukunu bu, usa kunu bọ!” 37 Ila nga kpaa ko abi ki
ẹrẹbọ. 38 IYesu kunu nga kidẹ ọkọ shọr Ọnọng, ki kyaa
ọna iBitrus. Akẹri iBitrus shi akyuọ ba, Ẹrẹnọma nga
furu wu nagigang, aba shọr iYesu sa ama nga ọkyuọ.
39 Aya tara ka yayo icuru nga, asa sa ufuru ẹrẹnọma
si isher nga, aba sisang ki ju bọ utina. 40 Ọnọng ta
ya ghila wu ni, ajiya ba iYesu na aghọmani asini ko
iligba ighọ udumu, atiya bọ avọ ka ya ikwyi, ki ma bọ
ọkyuọ. 41 Ushẹẹ ba kunu kidẹ anọma bajiya na pam,
nasu taa akpa na tẹri si, “Ingọ ni anọ Ọnọng nga!”
Aba gawa kini bọ, akrabọ upii kọ, ka aye si anga sa
aghọfoo. 42 Ikyua ya yẹẹ ni aba kunu nga, ki kyaa uce
uka mani aghọ shi ya ba. Ajiya na pam sọ wang nga,
akyaa ukushi nga. Uwang bọ ni ibọ dara nga, ka aba
sang nga kukushi bọ ba, 43 aba tẹri bọ si, “Iyiya yọ ni
imi ma ufọng ushẹ ila ididuma inga ẹrẹgọm Ọnọng,
ka imumani isa ni atuma mi yidii.” 44 Asa lite nọ utẹri
upii Ọnọng kidẹ ọkọ shọr Ọnọng ẹrẹbọ aYahudiya.

5 Ace awii ni iYesu tẹng ki kyọr ighọng aJanisarat.
Ajiya so yiri kyabọ ayayo nga kibọ kọng ila Ọnọng.
2 Anu agbọlọ apai ka nyu ighọng, aghọ hwiri itagbo
kunu bọ kidẹ, na asọ hwuru isha bọ. 3 Aba ghila
ọgbọlọ uyeng, unga iBitrus, a shọr nga sa ayini ọgbọlọ
ki ẹrẹbọ ka ghila nga idẹ wu. Aba cica kidẹ ọgbọlọ kọ
mẹẹ ajiya mani acur. 4 Aya kpẹẹ upii ni, aba tẹri iBitrus
si, “Khimi uyini ọgbọlọ kọ kya ngọ uka ukyukyu wu,
inu shee isha nu, kunu waa itagbo.” 5 IBitrus yira ki
ju nga si, “Aghọ ọna mi, ayọ kọ ju utina kọ kpaa na
atii, ayọ ta kpẹnẹ yi ighima ba, kọnọ ingọ pẹni ni isu
ba shee isha.” 6 Aya ju kindu ni, asa hwiri itagbo na
pam, ki ta kọmani isha bọ dẹkọ kẹr yọ. 7 Asa yọrọ
ayikyo bọ kọ daa ọgbọlọ ka ba sẹbọ kọ. Aba kọ ba,
ki sa itagbo ka agbọlọ ki tii wu ki wang ghila wu. 8
IBitrus ya nu kindu ni, aba kpaa ki isite iYesu ki ju si.
“Sang ngọ ọkọ shi mi Ate, ki imẹ na aghọ vulu nga.” 9
Ki inga kina aghọmani ashi kini nga nadidu bọ ni,
awo ica ni itagbo na ahwiri, 10 kindọ wu ni iYakubu
kina iYahaya anọ iZabadi, ayikyo utina iBitrus. IYesu
ba tẹri iBitrus si, “Ba kọọ ẹrẹbata ba. Ite ni ajiya bọ ni
ungọ ki hwiri.” 11 Aya yini ọgbọlọ bọ ki fuma uviya ni,
aba sheri kwikẹ ya na si kiyii nga. 12 Ace awii ni iYesu
shi ki ice ifọng, na ba nu ace ajiya mani ubili kọ la
ẹrẹkyuọ nga. Aya nu iYesu ni aba kpaa ki shite nga, ki
shọr nga si, “Ate, inkini ingọ yira ni, ingọ ki bira sa mi
ki ba na pipar.” 13 IYesu ba nawa avọ nga, ki piya nga,
ki ju si, “Imẹ yira, ba na pipar.” Kidẹ akyua ni ubili
shee nga. 14 IYesu ba waa nga atọ si aba tẹri aghọ ba,
asi, “Ọsọ kya ngọ ukushi ifirist kaya nu ngọ, kọ ya ma
ifuu ki ngọ ba na pipar ki ibọ ye, kọnọ umani iMusa
tẹri ni.” 15 Ni kindu ni ila lite nu ghimi na ajiya na
pam dẹ kọ kyeng ukushi nga ki ibọ ya kọọ upii nga,
ace aghọ bọ ni ka lẹni ni idumu ni ọsọ lọ bọ ko. 16 Ni
iYesu ka kyaa ukọ mani aghọ shiya ba, ki ya pii nọ
Ọnọng. 17 Ace awii ni, iYesu so mẹẹ na ace aFarisiyawa
kina aghọmẹẹ umẹẹ iMusa akunu ki kwiligba ifọng ki
ẹrẹbọ aGalili, kini ẹrẹbọ aYahudiya, kọ Urushelima
kuma, na aci ya kọ kaa. Ẹrẹkyuọ Ọnọng ingọ sa ọlẹni
shi ni nga. 18 Ace ajiya ba na ko aghọmani akọ hwiya

nga ka ya ishọr, asu shẹri ni ẹrẹkyuọ na wang ghila
kaya kyo nga ki ishite iYesu. 19 Ara bira bọ ọghila idẹ
ba ka ajiya shiya na pam, aba kiya bọ aya ufiya ubọọ,
kiya yẹmi ufiya wu ki suu ni nga kini ishọr na ayẹẹ
kọ, asa kyo nga ka biyating bajiya ki shite iYesu. 20
IYesu ya nu uma aipang bọ ni aba ju si, "Ayikyo, a
cira uvulu ngọ wọ." 21 Aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa va ghulu ace bọ si, "Inga sọ pii upii Ọnọng
ka agbagbara kindọ ni? Inga ka bira cira uvulu inbasi
Ọnọng kayu nga ba ni?" 22 IYesu ya kpẹlẹ uma ushi
kidẹ ikwyi bọ ni, asa jubọ si, "Ikẹmbọ sa ni inu so
ghulu ikwyi nu ka aya ni nu uma ri? 23 Uligba wọ
cẹẹ nọ yuyo, ataa si, 'A kpaa uvulu ngọ wọ,' Ko na
aju si, 'Sisang, kọ kyeng?' 24 Ka imẹ wang si inu ye si
anọ Ajiya sini ẹrẹkyuọ kpaa uvulu ka asing ri." Ava
tẹri adumu nga si "Imẹ tẹri ngọ si, sisang, kpaa ishọr
ngọ kọ kyang aca." 25 Kidẹ akyua ni asang ka ya ica
kwinga, ki kpaa ishọr na ayii kọ, ki kya aca, na asọ brẹ
Ọnọng. 26 Nadidu bọ kpẹnẹ anyu bọ na sa wo ica! Na
aba kọng ẹrẹbata, na brẹ Ọnọng, na asọ ju si, "Aidi ni
ayu nu ima usa uwo ica!" 27 Aya kpẹẹ ni, iYesu kunu
nga, anu ace aghọ yira agonu aghọnọ uca si, iLawi,
aci ko ọka yira agonu, iYesu ba ju nga si, "Yii mi!" 28
ILawi ba shẹẹ kwikeya, asisang ki yii nga. 29 ILawi ba
yọrọ nga ula imila kọ ọna nga, ace aghọ yira agonu
kina ajiya na acur shiya na pam na so la imila kini bọ.
30 AFarisiyawa kina aghọmẹẹ umẹẹ iMusa dẹẹ kọ tẹri
ipii ni asọ tẹri aghọyii nga si, "Ikẹmbọ sa ni inu sọ la,
ni inu sa kina aghọ yira agonu kina aghọ uvulu?" 31
IYesu yira bọ si, "Aghọ shi akyuọ wang bọ aghọmẹẹ
ikang ba, sa adumu. 32 Imẹ bami kaya aghọ uju na
bibọrọ ba, sa aghọ uvulu, ka a lọkpaa." 33 Aba ju nga
si, "Atina iYahaya aka kpẹnẹ anyu kwaligba kyua, aka
ba pii nọ Ọnọng, kindiwu kina atina aFarisiyawa, uwẹ
ni angọ so la na sa." 34 IYesu ba ju bọ si, "Inu ki bira sa
ayikyo aghẹmẹ asasa ukpẹnẹ anyu, na aghẹmẹ asasa
shi kini bọ?" 35 Akyua ki ba ni aki kpaa aghẹmẹ asasa
kọ na sa shee bọ ya, tọ, akyua ra kọ ni ibọ ki kpẹnẹ
anyu kọ. 36 IYesu ba ma bọ ighang upii, "Ba aghọ na
aki gaa ugii ugyauto ki gbang isisa ka ya ta igbang
ititang kọ ba. In kini aju kindọ ni, aki gaa igbang isisa
wọ, kọ umani, uta taki ju wọ igbang ititang uduma ba.
37 Ba aghọmani aki shii amusumu ikọlọ na shi asasa ki
ubom ututang. In kini aju kindu ni, amusumu ikọlọ na
shi asasa ki shiya ubom nga wu, kina ayọ, ubom nga
kuma ki bira bọ. 38 Amusumu ikọlọ na shi asasa ni,
aki sa bọ kọ ubom ususa. 39 Ba aghọ na aki wang usa
amusumu ikọlọ na shi asasa, in kini asa atatang ni, aki
ju si, 'Atatang cẹẹ nọ ọdọdọma.'

6 Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu kina atina
nga yii bọ isii ija alkama, atina nga ba kpẹnẹ ace
akwyuẹ alkama na asọ wuli na coo na sa la. 2 Ace
aFarisiyawa ba ju si, "Ikẹmbọ sa ni inu su ju imumani
umẹẹ iMusa kila ujuwu ka Awii uwuru aYahudawa
kọ?" 3 IYesu ba yira si, "Inu ta kọ pila nọ imumani
uDauda ju ka kyua umani inga kina ajiya nga kọng
idafo wọ ba? 4 Umani uDauda ghila idẹ ọna Ọnọng,
kiya woo, ubiredi ki la, ki va ma ayikyo ukyeng nga
imumani ace aghọ taki la ba si iFirist kayu nga?" 5
Aba tẹri bọ si, "Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru
aYahudawa." 6 Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu
ghila idẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa na asọ mẹẹ. Ace
ajiya shiya ni avọ ila nga kọ shọmọ wọ. 7 Aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa sa ica, ka anu ta iYesu ki
lẹni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibọ peni
nga na uvulu. 8 Ni iYesu ye imumani ishi ki ikwyi bọ.
Aba tẹri ajiya ra mani avọ nga shọmọ wọ si, "Sisang
kọba titara kọ kawẹ." Ajiya nga ba sisang ki ya titara
kọ kaa. 9 IYesu ba ju bọ si, "Imẹ sọ ghulu nu, ikẹmbọ
shi iduma na ju ka Awii uwuru aYahudawa ni, aju ima
ididuma ta akakiya? Afoo ọkyuọ ta apii wọ ni?" 10 Aba
kyoo bọ nadidu bọ, ki ju si, "Nawa avọng." Asa nawa,
avọ nga ba akyuọ. 11 Aba kọng anang nagigang, aba
lite nọ upii kina ace bọ imumani ibọ ki ju iYesu. 12 Awii
ra ni, iYesu ya kila nga aya ugbana ka ya shọr Ọnọng.
Anyẹ na sọ pii nọ Ọnọng. 13 Ikyua ya yẹr ni, aba yọrọ
aghọyii nga, Ahwiya aghọ ushọ na apai kidẹ bọ, ace
aghọ bọ ni ayọrọ bọ si atina nga. 14 Abọ shi iSiman
aghọmani iYesu yọrọ si, iBitrus, kina anayuru nga
Andrawus, kina iYakubu, kina iYahaya, kina iFilibus,
kina iBartalamawas, 15 kina iMatiyu, kina iToma, kina
iYakubu anọ iHalfa, kina iSaminu, aghọmani aka yọrọ
si iZaloti, 16 kina iYahuza anọ iYakubu, kina iYahuza
Iskariyoti, aghọmana agbara nga. 17 IYesu shulu kina
bọ, ki titara kọ uce uka ayayẹ na tẹs, kina ajiya na
pam aghọmani ashi aghọyii nga. Ukadu wọ ni ajiya na
pam ba ko abi ki ẹrẹbọ aYahudiya, kina Urushelima,
kina ẹrẹbọ aTaya kina aSidon aghọmani ashi ka anyu
ẹrẹyẹma ighighẹ. 18 Aghọmani aba ka ma kọng upii
nga, ka peni ulẹni kọ ki idumu bọ nadidu bọ. Aghọ
shina aghing ishẹẹ a lẹni ni bọ. 19 Kwinga wang piya
nga, kaa ẹrẹkyuọ sọ hwuru kọ ukushi nga, aba lẹni
kini bọ nadidu. 20 IYesu kyoo aghọyii nga ni aba tẹri

bọ si, “Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu aghila amiri,
ẹrẹgọm Ọnọng ni anga nu wọ! 21 Inu ni agha anyu
adaduma bọ, inu agha idafo ka akyua ri, aki manọ
ushuu! Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu aghọ uci ka
akyua ri, inu ki sra! 22 Inu ni agha anyu adaduma bọ
peni ajiya tọrọ nọ ni, ki woo nu kọ, na asọ cira nọ,
si inu ni aghọ akakiya bọ, kaya Anọ Ajiya! 23 Inkini
udibi uma ba ni, inu ju ikwyifu! Inu sọ ya ni ikwyifu,
uka nọ shina pam ka ayaya. Kindu wọ ni anirakpẹẹ
bọ ju aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng wọ.” 24 Ni ọlọ nọ, inu
aghọmani ashi ni upeni ka kyuari, ka inu kọ kọng
ọdọdọma nọ! 25 Ọlọ nọ, inu aghọmani ashi nu ushuu
kakyuari, inu ki kọng idafo! Ọlọ nọ, inu aghọmani asọ
sra kakyuari, inu ki kọng ubira ikwyi, nu sha ci! 26
“Ọlọ nọ, inu aghọmani ajiya nadidu sọ brẹ nọ, kindọ
wọ ni anirakpẹẹ nọ ta aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng atẹri
kọ.” 27 “Isọ tẹri nọ, inu aghọmani inu hwiri mi, inu
yoo asho nu, ka inu ju aghọmani atọrọ nu ọdọdọma.
28 Inu sa aghọmani asọ cira nọ anyu adaduma, nọ shọr
Ọnọng kaya aghọmani asọ deri nu. 29 In kini aghọ
gyo ngọ na avọ kudii utuma ni, tee nga udaa. In kini
aghọ yira ngọ igbang kọ ni, woo inga idẹ kọ ma nga.
30 Nadidu aghọmani ashọr ngọ ice ima ni, ma nga.
Aghọmani ayira ngọ umani, ba wang nga ba. 31 Inu ju
ajiya imumani inu wang sa aju nu. 32 “In peni inu yoo
aghọmani aka yoo nu wu ni, ikẹmbọ ni inu ki peni? Ko
aghila avulu ni ayoo aghọmani ayoo bọ. 33 In peni inu
ju ọdọdọma ka aghọmani aju nu udọdọma ni, ikẹmbọ
ni inu ki peni? Ko aghila avulu ma ka aju kindọ. 34 In
peni aghọmani aki bira biya nọ bọ ni uka ma bọ ita
ni, na ikẹmbọ ni inu ki peni? Ko aghila avulu mani
aka mẹẹ ita ka ace bọ na asa biya na ki kya. 35 Inu
yoo aghọmani atọrọ nọ, ki nu ju bọ ọdọdọma, inu
ma bọ uta basi sa atọ biya nu ba, uju kindiwu inu ki
peni uka nọ nagigang, inu ki tee anọ Ọnọng aghọ
ucẹẹ nọ ughọghẹ. Inga ni aghọ ju uma ọdọdọma nga
ka aghọmani aka sa bọ izaa ba kina agha aikiya. 36
Inu kọng ahwoo, kọnọ umani Ate nu shi aghọ kọng
ahwoo ni. 37 “Inu ma ju ace aghọ ashuwa ba, ki inu
ma ni, aki ju nu ba. Inu ba bra ace aghọ ba, inu ma ni
aki ju nu ba, inu yira ọlọkpaa, ka aki yira ọlọkpaa nu.
38 Inu ma, ki inu mani aki manọ ka tii umumara na
titọ, atighi na zezọgọ kọ ninira wu, ka sira nọ kidẹ avọ
igbang. Kọnọ mani imumani inu ka mara Ajiya kọ ni,
iyọọ na ki mara nu wọ.” 39 IYesu ba ma bọ ice ighang
upii si, “Afoo ki biya ugo afoo kashi lee? In kini aju
kindu ni, nadidu bọ ki kpaa bọ kidẹ uhwo ba? 40 Ba
anọmẹẹ mani a gina aghọmẹẹ nga ba. Anọmẹẹ mani
akpẹẹ upila iwọọ nga ni, aki ba kini aghọmẹẹ nga ni.
41 “Ikẹmbọ sa ni ingọ sọ kra ani anọ ibọng mani ashi
kidẹ ica anayuru ngọ, ingọ ta ma ngọ ni ukumu ọshẹ
nọ ushi kidẹ ica ngọ ba? 42 Na nyi wu ni ingọ ki bira
utẹri anayuru ngọ si, ‘Anayuru, ta ni imẹ woo ngọ
anọ ibọng mani ashi kidẹ ica ngọ,’ Ni ingọ ta nu ngọ
ukumu ọshẹ nu shi kidẹ ica ngọ ba? Ingọ ishọọ ajiya!
Kyọ uwoo ukumu ọshẹ nu shi kidẹ ica ngọ, nọ ta bra
unu naiburu mani uki tọ woo anayuru ngọ anibọng
mani ashi kidẹ ica nga. 43 “Ọshẹ ọdọdọma ka ma wọ
ikọlọ ibibi ba, kindi wọ ni ọshẹ ubibi ka ma wọ ikọlọ
ididuma ba. 44 Aka ye kọligba ọshẹ ki Ighọ ikọlọ nga.
Aki kara bọ uweng ki ẹrẹnọma ukara ba, ko inabi kọ
ọshẹ ukara ba. 45 Ajiya ukikilẹ ka woo uma ọdọdọma
kidẹ uma ọdọdọma mani akyo kidẹ ikwyi nga. Ni agha
aikiya ka woo uma ububi kidẹ ikwyi nga. Imumani isi
kidẹ ikwyi ni, iyu ka kunu ka nyu nga.” 46 “Ikẹmbọ
sa ni inu sọ yọrọ mi si ‘Ate, Ate,’ ni nu tọrọ nu ju
imumani imẹ sa saju? 47 Ka aghọmani aka ba ukushi
mi, ki ba kọng mi ni, ki ba ju imumani imẹ tẹri sa
ju ni, imẹ ki yeni nu mani ajiya nga shi. 48 Inga shi
kini ajiya nga ni, aya sang uvra ọna nga ni, asa tumu
ẹrẹbọ ikikyughu, ki ta ẹrẹkpa uvra nga kaya utii. Ugya
ya ba ni, uta bra bọ ukpaa ọna kọ ba, ka vra uvra nga
na bibọrọ. 49 Insi ni aghọmani a kọng upii mi na ta ju
nga imumani imi tẹri sa aju ba ni, ashi na ki kyaa kina
ajiya mani a vra ọna nga bọ uta ẹrẹkpa na bibọrọ.
Ugya ya ba ni uba pulu ọna wọ. Ukpaa ọna so ububi!”

7 IYesu ya kpẹẹ utẹri upii nga kite bajiya ni asa ghila
nga Akafarnahum. 2 Ni ace agira agha aghaghẹ
aghina akpọ, aghọmani Ate ọna nga ka kọọ ọdọdọma
nga naigang, ashi nga akyuọ ba kina asu kpoo ni. 3
Aghinakpọ ya kọng ila IYesu ni, aba tuma ace agha
akakọng aYahudawa kọ ukushi nga, ka ya shọr nga
sa aba lẹni na agira nga. 4 Aya fuma ukushi IYesu
ni, ava shọr nga nagigang ava tẹri si, ‘Ushi umani
aju nga kindi, 5 ka ayoo Ajiya yi, anga vra ayọ ọkọ
takwyuẹ aYahudawa.” 6 IYesu ba kyaa kini bọ. Aya
kya ayayo kọnọ ọna ni, agha aghaghẹ aghina akpọ
ba tuma aghikyo nga kukushi nga ka ya tẹri nga si,
“Ate ọna, ba ma ẹrẹkwẹ ngọ utina ba. Ita maami ni
ingọ ba ọna mi ba. 7 Uwu sa ni ita nu mi ni ima ni
ba ukushi ngọ ba, tọrọ pẹni ka agira mi ki lẹni. 8 Ki
mẹ mani avọ ace aghọ wọ ni ishi wu, kina aghinakpọ
kidẹ ivọ mi, imẹ wang tẹri adi aghọ si, ‘Kikyang’, Asọ

kyaa, ace aghọni imẹ tẹri nga si, ‘Ba,’ Asu ba, imẹ tẹri
agira mi si, ‘Aju ima,’ Asọ ju.” 9 IYesu ya kọng kindi
ni, aba wo ica ni nga, aba tee ki tẹri Ajiya mani so
yii nga si, “Imẹsọ tẹri nọ si, imẹ sọnọ kọ nu mi uma
aipang na ẹrẹkyuọ kindi ko ki Israila ba.” 10 Ajiya na
atuma bọ ya vuwa bọ aca ni, aya peni ni agira nga tọ
akyuọ. 11 Aya kpẹẹ ni IYesu ba wor ki kyaa ice Ifọng
na aka yọrọ si Anayin, atina nga kina ikir bajiya ba
kyaa kini nga. 12 IYesu ya sang fuma anyu uka ughila
ifọng ni, aba nu ni a kpaa ọkọng ace anaghẹmẹ na
ki kyabọ kọ naa kọ. Anọ ayeng ayiri mani aghẹmẹ
nga kọ kpoo. Ikir bajiya ki ifọng kyeng kina inga. 13
Ate ọna ya nu nga ni, aba kọng ahwoo nga. IYesu tẹri
nga si aba ci ba. 14 Aba kyaa ki ya piya imumani ago
ọkọng kọ. Ajiya na go ọkọng ba titara. IYesu ba ju si,
“Anọ, sisang!” 15 Aghọkpo va sisang ke cica, Ki tee
aghọ upii! IYesu ba kpẹnẹ nga ka avọ ki ma ayuru
nga. 16 Ẹrẹbata kpẹnẹ bọ kọ nadidu bọ, aba jọọ Ọnọng
na tẹri si, “Atina Ọnọng aghaghẹ ba ukushi bayọ.” Aba
ju si “Ọnọng ba ukushi bayọ ka ba she Ajiya nga.”
17 Upii IYesu ghila nadidu aYahudiya kina ufọng shi
ka ayayo bọ. 18 Aghọyii iYahaya ba tẹri nga ọmari
nadidu, na ba woo agha pai kidẹ bọ, 19 ki tuma bọ kọ
kushi Ate ọna ka ya ghulu nga, “Ingọọ shi aghọmani
aki ba, ko ta ayọ sha ace aghọ ni?” 20 Aya fuma ukushi
iYesu ni, aba ju si, iYahaya aghọ uju iminimini tuma
ayọ sa aba ghulu ngọ si, “Ingọọ shi aghọmani aki ba,
ko ta ayọ sha ace aghọ ni?” 21 Ka kyua ra ni, iYesu ma
ajiya ni asa adumu ọkyuọ, ki ba kiya aghọnọ ushẹẹ
uduma ajiya wọ. Ki ba sa afoo na kyoo. 22 Aba yira
aghọmani iYahaya tuma si, “Inu vuwa nọ kọ ya tẹri
iYahaya imumani inu kọng ki ba nu. Afoo so kyoo uka,
agunu sọ kyeng, aghọnọ ubili ba na pipar, agbatọng
hwiri atọng, asang aghọmani a kpuru bọ, asu ma
ila ididuma kukushi aghila amir. 23 Anyu adaduma
kukushi aghọmani ata vulu bọ ni umumani isu ju
ba.” 24 Aghọ tuma iYahaya ya sang bọ ni, IYesu ba
tẹri bọ upii iYahaya, asi, “Ikẹmbọ ni inu kyaa unu ka
ghumu? Inu kyaa ki inu ya nu ọbọng mani uwuu sọ
ca? 25 Iba kindi ba ni, ikẹmbọ ni inu kyaa unu? Ace
aghọmani asọmọ uma ọdọdọma? Kayi, aghọ ọsọmọ
ugbang ọdọdọma ni, aghọ ci kidẹ ugẹẹ agọm bọ. 26
Ni, ikẹmbọ ni inu kyaa ukyoo? Atina Ọnọng? Isọ tẹri
nọ, acẹri aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng nagigang. 27 Anga
shi aghọmani awọ pii kaya ẹrẹkwẹ nga si, ‘Imẹ ki
tuma atuma mi ka ghila ite ni ngọ, Aghọmani aki
kyer utra na sha uba ngọ.’ 28 Isọ tẹri nọ, ba Ajiya
ujee ayiri na aceri IYahaya kini ughọghe. Kindi ni
aghọmani ashi naji kọ ọka ẹrẹgọm Ọnọng aceri nga.”
29 Ajiya nadidu kina aghọ yira agonu ya kọng kindi
ni, aba yira si Ọnọng ni agha aipang nga, IYahaya
ba ju bọ iminimini. 30 Ni AFarisiyawa kina aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa ba tọrọ bọ imumani Ọnọng wang bọ si
aju, ka ata yira bọ ni IYahaya ju bọ iminimini ba. 31
Ikẹmbọ ni ki mara Ajiya akuakuari wọ? Ashi na nyi?
32 Kini anọ bọ ni aci ka anyu ọkọ la izẹ, asu yọrọ ace
bọ, nasu tẹri si, ‘Iyi pẹni igbẹẹ, inu ta ya nọ ba, ayọọ
taa atẹ ukpo, inu ta ci nu ba.’ 33 Uwẹ ni, IYahaya
aghọ uju iminimini ba ni, aka ra la ubiredi ba, akarasa
amusumu ikọlọ na ashẹ ba, ni inu sẹ tẹri si, ‘Ashi kina
ushẹẹ.’ 34 Anọ Ajiya wẹ naya ba, asu la na sa, inu sọ
tẹri si, ‘Aghọ bra ula, aghọ usa ikọlọ na ashi, aghikyo
aghọ yira agonu kina aghọ uvulu’. 35 Kindi ni uye
ukyuu, yeni si utra Ọnọng na Aipang nga kukushi anọ
nga.” 36 Ace aBafarisiye yọrọ nga ula imila. Aba ghila
ọna aBafarisiye, ki ya cica kọka imila. 37 Ace ayiri ki
ifọng, aghila vulu, a kọng ni iYesu so la imila kọ ọna
aBafarisiye ni, ava ba ni ace anibom na anyi uvọng. 38
Aba titara kọ tumu kọ ọka ifra nga, nasu ci. Ayiri nga
ba ghẹli nga ifra kọ. Aba cra nga kọ ni ufilikwẹ nga, ki
kẹni nga, ni asa ba shii anyi uvọng nga ki coo nga ki
ifra. 39 aBafarisiye na ayọrọ ula imila ya nu kindọ ni,
aba kpaa kidẹ ikwyi nga si, Ata wasi Ajiya ri ni aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng nga ni, ata kọ ye aghọmani asu cira
nga, kina ighọ ayiri. Si asa aghila avulu.” 40 IYesu ba
yira si, “ISaminu, iwang yeni ngọ upii.” Aghọmẹẹ,
imẹ so hwiri ngọ.” 41 IYesu ju si, “Ace Ajiya apai na
ayii bọ uta nọ ufẹ. Agha aye ni, ayii nga adinari araji
atọ, ada aghọni ishitọ. 42 Aya bira bọ ọbiya ba ni, aba
shee bọ ya ka apai bọ. Kidẹ bọ ka apai bọ ni, inga ki
cẹẹ nọ uyoo nga?” 43 ISaminu ba yira nga si, “Ku nu
mi ni, aghọmani aya nga ughẹ.” Aba ju si, “Ingọ tẹri
na bibọrọ.” 44 Aya tee kukushi ayiri ni, aba ghulu
iSaminu si, “Unu ayiri ri? Ighila ọna ngọ, ingọ taa ma
mi nga amusumu uhwuru ifra ba, inga shiri mi na
ayiri nga ki ifra ki cira mi na ufilikwẹ nga. 45 Ingọ ta
kẹni mi nga ba, anga ni, kọ ghila mi ni ata ya nga kẹni
mi ifra ba. 46 Ingọ ta coo mi nga anyi ka ẹrẹkwẹ ba,
inga coo mi anyi uvọng ki ifra. 47 Kindi ni, imẹ sọ tẹri
ngọ, avulu nga nagigang ra ni a kpaa nga kọ, ka ayeni
uyoo nagigang. Aghọmani a kpaa nga kọ nazii ni, uyoo
naziwu ni ayeni.” 48 Aba tẹri nga si, “a kpaa ngọ avulu
ngọ wu.” 49 Aghọ la kini nga ba tẹri ace bọ, “Inga

shi nga na asọ kpaa avulu?” 50 IYesu ba tẹri ayiri si,
“Uma aipang ngọ foo ngọ. Kyaikyang ni ikwyifu.”

8 Aya Kpẹẹ ni iYesu va ghila idẹ ufọng kina anọrifọng
nasu tẹri upii ila ididuma ẹrẹgọm Ọnọng. Aghọ
ushọ na apai ni ashi kini nga, 2 ace ayiri mani awuli
bọ ushẹẹ usulusu kina idumu. Kidẹ bọ ni, uMaryamu
(aghọmani ace aghọ bọ yọrọ nga si iMagadaliya),
aghọmani awoo nga ushẹẹ utinsara wọ, 3 IYuwana
ayiri iKuza, aghọtina aghaghẹ ọna iHiridus, kina
iSuzanatu, kina ace aghọ bọ nagigang mani ashẹ bọ
ni ugo uma bọ. 4 Umani ajiya nagigang adugo curu,
aba ka ufọnufọng ukushi IYesu, avasa ma bọ ighang
upii si. 5 “Ace aghọ wuu kya ọka upila ighọ. Ashi kidẹ
uta ni, ice ighọ va kpaa kọ utra, ava tina yọ, anurunu
ayaya va tara yọ kọ’ 6 Ice va kpaa ka atii. Iya ta ikumu
ni iva hwiya yọ, ba ọlọlọr. 7 Ice va kpaa kidẹ akara,
iva mighi kukuyeng, akara va mẹni yọ. 8 Ice va kpaa
ki ẹrẹbọ ididuma, ava fọnọ, ki sa ikir ajilaji.” Aya
tẹri kindi ni, ava sang ẹrẹwyuẹ ki tẹri si, “Aghọmani
ashina atọng kọng ni, a kọng.” 9 Aghọyii nga va ghulu
nga ikẹmbọ ni ighang upii yeni. 10 Ava tẹri si, “Inu ni,
ama nu si inu ye ẹghẹrẹghẹmẹ ọka ẹrẹgọm Ọnọng.
Uwẹ ni aghọshẹ ni sai ni ighang upii, unu ni anu, na
aki kpẹlẹ bọ ba. Ọkọng ni, na ki kọng na ki kpẹlẹ bọ
ba. 11 “Ni, ighang upii yọ shi, ighọ yọ shi upii Ọnọng.
12 Ighọ mani ikpaa kọ utra iyọ shi aghọmani a kọng
upii Ọnọng, ni Ishẹẹ ba ki ma kpaa upii wu ka ikwyi
bọ, ka ba ma aipang na peni ufoo bọ ba. 13 Unga ayọ
utii ni iyọ shi aghọmani atọrọ kọng upii Ọnọng ni, aka
yira ni ikwyifu. Abọ ni, ashi bọ ni akang ba. Aka ma
aipang anirawi naji ni, akyua umra ni, na ka kpaa. 14
Ighọ mani ikpaa ka akara ni iyọ shi aghọmani a kọng
upii, ana gọlọ ni, igẹr asing, kina uyoo ufe, na uyoo
ọkọng ọdọdọma asing la ẹrẹkyuọ bọ uwọ sa ni ara ma
bọ ikọlọ ba. 15 Ighọ mani apila ka ẹrẹbọ ididuma ni
iyọ shi aghọmani a kọng upii, na yira kini ikwyi iye
ididuma, amọr ki ma ikọlọ. 16 “Ba aghọmani aki ta
agbolimọ ka fọgha ya ni ublikyo, kọ na akyo yọ ka
tata icuru. Kayi, sai na tiya kọ ka mani aka tighau, ka
aghọ ghila nu uyeri. 17 Ba imumani afuwa ya mani aki
fọmọ bọ ba. Ba imumani atẹri kidẹ tii mani aki kọng
bọ ba. 18 Kindọ ni inu sa atọng kọ kọng, ka aghọmani
ashi ni yọ na aka va kimi ngau. Aghọmani ashi ni yọ
ba ni, ko ani mara asu sa ikwyi ni yọ ni, aka va yira
wọ.” 19 Ayuru nga kina anayuru nga aba ukushi nga,
na ara bira bọ ufuma ukushi nga ba ka Ajiya fo aghẹ.
20 Ace aghọ va tẹri nga si, “Ayuru ngọ kina anayuru
ngọ ting ka sing, awang nu ngọ.” 21 Na va tẹri bọ si,
“Aghọ kọng upii Ọnọng, kiva ju, na abọ shi ayuru mi,
kina anayuru mi.” 22 Ace awii ni aghila idẹ ọgbọlọ
kina atina nga. Ava tẹri bọ si, “Ima bulu Uda ugẹẹ
ighọng.” Ava sisang ki wọlu. 23 Ashi kidẹ ukyeng ni
ọmọọ va kpaa iYesu wọ. Ba irishu ni uwuru va sang ka
ighọng, ọgbọlọ va dẹri kọghilawu idẹ na amusum,
aghila bọ ubura ikwyi. 24 Avasa ya shang nga, ki tẹri
nga si, “Aghọ ọna, Aghọ ọna, ayọ ki kpuru yi.” Ashira,
ki gẹr uwuru kina iyagha amusum. Ava nyenyeri, uka
va kọmọ na kikir. 25 Ava tẹri bọ si, “Kyu uma aipang
nu wu?” A kọng ẹrẹbata ava woo ica, asu tẹri ace bọ,
“I nga shi kọ kawẹ ni, uwuru na amusum na so ma
bọ upii, nasu yii ima tẹri nga?” 26 Aya fuma ẹrẹbọ
Agarasinawa ingọ mani ishi na avọ igbang kina ifọng
aGalili. 27 Nọ ufuma iYesu ni, ace aghọmani ashi ni
ushẹẹ kunu kidẹ ifọng ki sa nga ashọ. Aka sọmọ uma
ba, ashi nu ọna ba, aci kidẹ na alọr. 28 Aya nu iYesu
ni ava gyo a kpa, ava kpaa kite nga ki sang ẹrẹwyuẹ
ki tẹri si, “Ikẹmbọ lọ ngọ kini imẹ, iYesu Anọ Ọnọng
aghọ cẹẹ nọ ughọghẹ? Imẹ sọ shọr ngọ, ba ju mi ubibi
ba.” 29 Atẹri kindi ki iYesu kọ tẹri ushẹẹ usulusu sa
aya ajiya nga yaa. Agọlọ nagigang ushẹẹ nga ka gyo
nga, na aka dara nga, Alor nga na asara nu uca, na aka
kara uloru wọ, ushẹẹ nga ka kela nga na kyaa aghumu.
30 Ni iYesu va ghulu nga, “Ikẹmbọ shi uca ngọ?” Ava
tẹri si, “Na pam,” kọ ushẹẹ kọ ghila nga na pam idẹ
ẹrẹnọma nga. 31 Avasa shọr nga ka ma sa bọ ka kpaa
kidẹ uhwo ọkọng ọlọ ba. (Abyssos g12) 32 Ni ọka ni ace
idir alade asọ cee ka ta nooọ upang, avasa shọr nga si
aya bọ ka ghila idẹ bọ. Avasa ya bọ ya. 33 Ni ushẹẹ nga
va sher Ajiya nga, ki ghila bọ idẹ alade. Idir vasa vula
kaya ugbana ki kpaa kidẹ ughọng, ava kpurubu kidẹ
na amusum. 34 Aghọcee alade nga nu ima ri ẹba ni,
ava ti bọ, ava ya tẹri ima ri ẹbani ki idẹ ifọng kina
anọrọfọng. 35 Ajiya vasa kunu, ki ma nu ima ri ba. Ava
ba ọkọ shi iYesu, avasa nu aghọmani ushẹẹ nga ya
nga, aci kite iYesu, kina uma ugo, ashi ni ijiya nga.
Avasa kọng ẹrẹbata. 36 Aghọmani aju ima kaya ica bọ
ni, ava tẹri bọ mani asa ni aghọ shi nọ ushẹẹ nga peni
ọkyuọ. 37 Ajiya nadidu ki ẹrẹbọ aGarasinawa vasa
shọr iYesu na sheri bọ ya, ki ẹrẹbata nagigang kpẹnẹ
bọ wu. Avasa ghila ọgbọlọ ki vuwa nga. 38 Aghọmani
ushẹẹ nga ya nga ni, ava shọr nga ka kyeng ni nga.
Ava shira nga si, 39 “Vuwa ngọ aca, ya tẹri ighọ uma
ọkọkọng mani Ọnọng ju ngọ.” Ava ghimi ifọng nadidu

kiya tẹri uma ọkọkọng mani iYesu ju nga. 40 Ni, iYesu
ya vuwa ni, aghọ bọ ma sa nga ashọ nadidu bọ na sọ
sha nga. 41 Na ace Ajiya wẹ na yọrọ nga si iYayirus,
ace aghọtina aghaghẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa, aba
ki ma kpaa kite IYesu, ki shọr nga ka kyaa ọna nga.
42 Ashi na anọ anayiri ayeng, ashi kina anyi ọshọ na
pai, ashi ka anyu ukpo. Akyeng ni, Ajiya nagigang sha
dara nga, 43 Na ace ayiri mani akọ la anyi ọshọ na pai
na asọ nira ayi, akọ pii imumani ashi ni yọ ko kang,
ba aghọmani abra ma nga ọkyuọ ba. 44 Aba utumu
nga, ki piya ifila igbang nga. Kọ kadu unira ayi nga va
tara wọ. 45 Ni iYesu va ghulu si, “inga piya mi?” Ni
kwinga ya la inang wọ ni, iBitrus va tẹri si, “Aghọ ọna,
Ajiya bọ nagigang yii ngọ, asọ mẹni ngọ.” 46 Ni iYesu
va tẹri si, “Ace aghọ piya mi, ki imẹ kọng ni ẹrẹkyuọ
kunu kidẹ ẹrẹnọma mi.” 47 Ayiri nu ni ba ọkọ shọr ba
ni, avasa yini ki ba kina utagha ẹka, ava kpaa kite nga,
ki yeni kite majiya ima usa mani anga piya nga, ni
ma anga lẹni ki iripẹ. 48 Avasa tẹri nga si, “Anọ mi,
uma aipang ngọ wu ulẹni ni ngọ. Kyeng ni ikwyifu.”
49 Ashi kidẹ upii ni, ace aghọ vasa ba kọ ọna iJarus
aghọ atina aghaghẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa, ki tẹri
si, “Anọng kọ kpoo. Ma sọ ma aghọmẹẹ utina ọba ọna
ngọ ba.” 50 Ni iYesu ya kọng kindi ni, avasa yira ki tẹri
si aghọ utina aghaghẹ ọka ta akwyi aYahudawa, “Uma
kọng ẹrẹbata ba. Kpaa ki ikwyi, aki ba akyuọ.” 51 Aya
fuma idẹ ọna ni ara ya nga na ace aghọ ghila ni nga
ba, sai IBitrus, kina iYahaya, kina iYakubu, kina ate
anọ na a yuru, 52 Ajiya nadidu so ci kọnọ ukpo anọ. Ni
iYesu va tẹri si, “Inu ma ciba. Ara kpo ba, asọ mọru
wu.” 53 Avasa sra nga ungọ jer amra, ka abọ ye sa
akọkpo. 54 Ava kpẹnẹ avọ nga, ki yọrọ nga si, “Anayiri,
sisang.” 55 Aghing nga va vuwa, ki iripẹ ukadu ni ava
sisang. Ava tẹri si ama nga imila. 56 Aghọjee nga va
woo ica. Ava tẹri bọ si ama tẹri ace aghọ ima ri iba ba.

9 Avasa curu ọshọ na pai ra ki ma bọ ẹrẹkyuọ kina
uloru abugu kaya ushẹẹ, asọ va wuli idumu, 2 Ava
tuma bọ si aya tẹri upii ẹrẹgọm Ọnọng, asọ sa aghọ
shi bọ akyuọ ba ka lẹni. 3 Avasa tẹri bọ si, “Ama kpaa
icima ka go kọ kyeng bọ ba, ko ashi, ko ipa, ko imila,
ko ufe. Ama kpaa uma ugo pai ba. 4 Nadidu ọna mani
uya shulu wọ ni, uci kukadu sa agọlọ usang nọ ya ju. 5
Nadidu aghọmani ara yira nọ ba ni, insi ọki ya ọna ni,
ọsi zuru acọ ifra nọ kọ yeni amaa uwo ivọ nọ ka ya
akwyi bọ,” 6 Ava sisang ki ghila anọrọfọng asọ tẹri
ila ididuma, na sa lẹni na dumu kwabi. 7 Ni, agọm
iHiridus aghọ go ọgyẹ ẹrẹgọm a kọng imumani asọ ju
nadidu, ava bra ikwyi nga nagigang, ka ace aghọ sọ
tẹri si iYahaya aghọ uju iminimini nga na ashang kọ
ukpo. 8 Ace aghọ bọ ni ava tẹri si iLiya nga kunu. Ace
aghọ bọ ni ava tẹri si ayayeng kidẹ Atina Ọnọng adaa
akyua nga sisang. 9 Ni iHiridus va tẹri si, “IYahaya ni
Imẹ kyua nga ẹrẹkwẹ wọ. Inga shi kọ kaa ni ihwiri
uma kaya ẹrẹkwẹ nga?” Ava wang unu nga. 10 Atina
iYesu ya vuwa ni, ava tẹri iYesu ima ra abọ ju. Ava
kpaa bọ ka yayu bọ ki kyabọ ice ifọng si aBetsaida.
11 Ni, aya nu kindi ni ikir bajiya nga va yii nga. Ava
sa bọ ashọ nọ uba, ki tẹri bọ upii ẹrẹgọm Ọnọng, ki
wuli idumu aghọmani ashi bọ akyuọ ba. 12 Ọnọng
uta ya kpa wọ ni, ọshọ na pai va ba ayayo, ki tẹri nga
si, “Shira ajiya, ka aghila idẹ ifọng ayayo, ashulu ka
wang ọka nyẹ kina imila, ka ọka mani iyi shiwu ni
ọshiwu ayayo na ca ba.” 13 Ni ava tẹri bọ si, “Inu ma
bọ imila.” Ava tẹri nga si, “Ima ra iyi shi kini yọ ni ira
wolu yọ ubiredi ọtọng kina itagbo ipai ba, si iyi kyaa
ki ya ghẹ ajiya ri imila nadidu bọ.” 14 Aghẹmẹ fọma
aji ushọ atọng. Ava tẹri atuma nga, “Utẹri bọ si acica
kaga gimi kaga gimi, kọgba ugimi aghọ ishitilitong.”
15 Kindi wu na avasa ju, avasa bọ na cica nadidu bọ. 16
Aya kpaa ubiredi ọtọng kina itagbo ipai, ava sang ica
ka yaya, ki sa Ọnọng izaa, ava wraa, ki meri atuma
nga, na sha meri ajiya. 17 Nadidu bọ la ki shuu, na sa
yeri akumu umani ashẹ wu ọkọrọ ọshọ nọ pai. 18 Ace
awii na asọ shọr Ọnọng kaya yu nga, atina nga va ba
ọkọ shi nga. Ava ghulu bọ, si, “Inga na ajiya tẹri si imẹ
shi?” 19 Ava yira si, “IYahaya aghila iminimini, ace
aghọ bọ ni, Iliya, ace aghọ bọ ni, ayayeng kidẹ aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng adaa akyua nga sisang.” 20 Ava tẹri
bọ si, “Ni inu ni, inga ni ọka tẹri si imẹ shi?” Ni iBitrus
va yira si, “IKristi anga Ọnọng.” 21 Ava gẹr bọ sa ama
tẹri ace aghọ upii ba. 22 Atẹri si, “Iyiya yọ Anọ ajiya
kọng ọlo atataki, aghọ go ẹrẹgọm kina agha akakọng
afirist kina aghọmẹẹ umẹẹ iMusa atọrọ bọ nga, ki ta
kọ umani aki pii nga wọ, awii itai na va sisang.” 23 Ava
tẹri bọ nadidu bọ, “Nadidu aghọmani awang yii mi ni,
sa a tọrọ ẹrẹkwẹ nga, na akpaa ukumu ọshẹ kwagba
awii, ka yii mi. 24 Nadidu aghọmani awang ọkyuọ nga
ni, aki taa wọ. Nadidu aghọmani a taa ọkyuọ nga ka
ya ẹrẹkwẹ mi ni, asọ wang wọ ka peni ba maa. 25
Ikẹmbọ shi ọdọdọma ajiya apeni asing na taa ọkyuọ
nga, kọ ka anyu ọkyuọ nga? 26 Nadidu aghọmani a
kọng ighong uyeni mi kina upii mi, Anọ ajiya ma ki
kọng ighong uyeni nga insi aya ba kina ujọọ nga, kina

nga Ate, kina nga aghing uyer atuma nga. 27 Isọ tẹri
nọ aipang, ace aghọ ting kọ ke na ki kpo bọ ba sa anu
ẹrẹgọm Ọnọng." 28 Awii ananari ya wolu bọ ni, iYesu
kpaa iBitrus, kina iYahaya, ni iYakubu, a va kila upang
kaya shọr Ọnọng. 29 Ashi kidẹ upii nọ Ọnọng ni, ibate
nga tee, uma ugo nga va ba ufufugu, nọsọ kpaa ica. 30
Ba irishu na agha pai sọ pii ni nga, iMusa kina Iliya. 31
Ayeni ujọọ nga, na sọ tẹri uki hwura ukyaa ayaya nga,
mani aki kpoo ka Urushelima kọnọ umani Ọnọng kyo
ni. 32 Ni iBitrus kina aghọmani ashi kini nga, ọmọọ tii
ki dẹ ica bọ, na aya sisang ni ava nu ujọọ nga, kina
agha pai na ting ni nga. 33 Ajiya ya sang bọ ni, iBitrus
va tẹri iYesu, "Aghọ ọna, ukpaa nọ umani iyi shi kọ
kẹẹ. Ima ta asọọ atai, iye inga ngọ, iye inga iMusa,
iye ni inga iLiya." Ara tọ ye ima ra asọ tẹri ba. 34 Asọ
tẹri kindi ni amọ va ba ki ma fuga bọ ya. Na ava kọng
ẹrẹbata. 35 Ava kọng ice ẹrẹwyuẹ kidẹ amọ, ni tẹri
si, "Adawọ nga shi Anọ mi anga uhwu hwiya, ọkọng
nga." 36 Ẹrẹwyuẹ ya kpẹẹ upii ni, ava nu iYesu ka
yayu nga. Ava kọmọ. A wi ra ni ara tẹri bọ ace aghọ
ima ri anu ba. 37 Ikyua ya yẹri ni ava shulu ka aya
upang, ikir majiya va ma takwyuẹ ni nga. 38 Na ace
aghọ kidẹ ajiya nga va yọrọ, ki tẹri si, "Aghọmẹẹ, isọ
shọr ngọ nu anọ mi kina ica ahwoo, ka anga ka yayu
nga. 39 Awẹ ni, ushẹẹ ka kila nga, aka waa akpa ba
uye ba. Ushẹẹ nga ka gyo nga, ẹrẹnọma nga ka tagha,
anyu nga ka hwuru ọfọ. Akara shẹri bọ nga ba sa a
fila. 40 Imẹ shọr atina ngọ ka awoo nga wọ, na ara bra
bọ ba." 41 Ni iYesu va yira nga si, "Inu ọfọnọ akyua
ri ọngọ ta uma aipang, aghọ torọ bọ ọkọng, sa agba
awii ni iki ci ni nu, ni ẹkọng ni nu? Ba na anọ ngọ kọ
kẹẹ." 42 Asọ ba ni, ushẹẹ nga vasa sang nga ki gyo ki
ẹrẹbọ na lip, ẹrẹnọma nga sọ tagha. Ni IYesu va gẹr
ushẹẹ usulusu, ki lẹni na anọ, ava ma ate anọ nga. 43
Nadidu na va wọ ica ni ẹrẹkyuọ Ọnọng. 44 Tara ni upii
ri ghila idẹ atọng nu. Aki ma Anọ Ajiya ka ajiya." 45
Ni ara kpẹlẹ bọ upii ri ba, ashọ wọ ka ma nu ba. Abọ
ni ahwiri ẹrẹbata ughulu nga upii. 46 Inang va sang
ki ẹdẹbọ kaya inga shi aghaghẹ kidẹ bọ. 47 Ni iYesu
ya kpẹlẹ ima shi ki idẹ ikwyi bọ ni, ava kpẹnẹ avọ
ace anọ ji ki waga nga ayayo ni nga. 48 Ava tẹri bọ si,
"Nadidu aghọmani ayira ananọ ri ko ọcami ni, imẹ na
yira. Aghọmani ayira mi ni, ayira aghọmani atuma mi
wodu. Aghọmani ashi na ji kidẹ nu anga shi aghaghẹ."
49 IYahaya va yira nga si, "Aghọ ọna, inu ace aghọ na
awili ushẹẹ nọ uca ngọ, iyi vasa kla nga, ka ashi ni
iyi ba." 50 Ni iYesu va tẹri bọ si, "Uma kla nga ba.
Nadidu aghọmani ara torọ nu ba ni, anga nu nga." 51
Agọlọ ọyira nga ka yaya aya ba ayayo ni, avasa ikwyi
nagigang nọ ukyaa Urushelima. 52 Ava tuma aghọtina
nga na asọ kyeng kite nga, avasa wolu ki ghila ace
aghọ aSamariya kaya keri nga ya. 53 Na ASamariyawa
va tọrọ bọ uyira nga, ka ọsa ikwyi nga ni nadidu kaya
Urushelima wọ nọ shi wọ. 54 Ni atina nga iYakubu
kina iYahaya aya nu kindi ni ava tẹri si, "Aghọ ọna,
uwang si iyi tẹri ugha kọ ushulu ka ayaya kọ ma ghẹli
bọ kọ? 55 Nava tee, ki wang bọ ọrang. 56 Ava wolọ, ki
kyabọ ace anifọng. 57 Asọ kyeng kọ utra ni, ace aghọ
va tẹri nga si, "Iki yii ngọ nadidu ọka mani ọkikya."
58 IYesu va tẹri nga si, "Ava aghumu kina afọng bọ,
unung kina ẹrisọgọ bọ, uwẹ ni Anọ Ajiya ashi nga
kina ọkọ sọmọ ẹrẹkwẹ ba." 59 Avasa tẹri ace aghọ
si, "yii mi." Ava tẹri si, "Aghọ ọna, yami kiya naa ate
mi." 60 Ni IYesu va tẹri nga si, "Ya aghọkpuru ka nira
anayuru bọ aghọkpuru. Ka ingọ ni, kya kọ ya tẹri
ẹrẹgọm Ọnọng." 61 Ace aghọ va tẹri si, "Aghọ ọna, iki
yii ngọ, zọnọ yami kiya shira ajiya mi." 62 IYesu va tẹri
nga si "Aghọmani asọ wuu kina ihwari uwuu ni, na
asọ kyoo utumu ni, ara kpaa kina ẹrẹgọm Ọnọng ba."

10 Aya kpẹ kindi ni Ọnọng va hwiya ace aghọ bọ
agha ishi itinsara na apai, ki tuma bọ aya pilapai,
ka lite ukyaa ọfọnọfọng kini ika mani anga ma ki
kyaa. 2 Ava tẹri bọ si, "Ucuru ija shi nagigang, na
aghọ ju utina shina ji. Kindi ni ushọr Ọnọng ucuru ija
ka tuma aghọtina kidẹ ija, ka ma ju nga ucuru ija. 3
Ni, ọsi wolu! Uwe ni imẹ tuma nu kini anọ atẹm ka
biyating ava aghumu. 4 Uma kpaa ipa nọ ufe ba, kọ
ipa, kọ akpọ. Uma bili kọtọtang na ace aghọ kọ utra
ba. 5 Nadidu ọna mani ọghila ni, ọsọ tẹri si, 'Ikwyifu
ka ajiya ọna ri.' 6 Insi aghọ shi ni ikwyifu shi kidẹ ọna
ri ni, ikwyifu ki peni nga. Insi ba aghọ ba ni, ọki vuwa
ukushi nu. 7 Inu cica kọ ọna, nọ la nọ sa nadidu ighọ
ima ra ama nọ, ka aghọtina kpaa kina ọka nga. Uma
ka tili ika ushulu ba. 8 Nadidu ifọng mani ọghilani,
insi ayira nọ ni, ọla nadidu ighọ ima ra abanọ. 9 Inu
lẹni na adumu ushi kidẹ ifọng, inu sa va tẹri bọ si,
'Ẹrẹgọm Ọnọng ya ba ayayo nu.' 10 Nadidu ifọng mani
inu ghila ni ara yira nọ ba ni, inu sọ ghila itra bọ nọ
tẹri si, 11 'Acọ ifọng nọ umani ashi ki ifra yini, izara
nọ ya. Nadidu kindi ni uye si ẹrẹgọm Ọnọng ya sọ
ba.' 12 Isọ tẹri nọ, awii ra ni, aki cẹẹ nọ ọkọng ahwoo
aSodom kini ididu ifọng." 13 "Ọlọ ngọ, aKorasinu! Ọlọ
ngọ aBetsaida. Kina uma usa uwo ica mani aju kidẹ

nọ, ọbọ ni aju ka aTaya kina aSidon, ada kọ la ukpaa
aiwu, acii kina uma ikwyi ibibi kina ọtọng. 14 Na awii
ashuwa ni, aki cẹri nọ kọng ahwoo aTaya kina aSidon
ki cẹẹ nọ. 15 Ingọ aKafarnahum, ujọọ ngọ ni aki ju
kaya ẹrẹmọọ? Kai, ingọ na ki fẹni ngọ kidẹ ugha. (Hadēs
g86) 16 "Nadidu aghọmani ahwiri nọ ni, imẹ na ahwiri.
Aghọ tọrọ nọ ni, imẹ na tọrọ. Nadidu aghọmani a
tọrọ mi ni, aghọmani atuma mi nga na tọrọ." 17 Ishi
itinsara na apai vuwa ni ikwyifu, na asọ tẹri si, "Aghọ
Ọna, ushẹẹ ma sọ kọng yi kaya nọ uca ngọ." 18 Ava
tẹri bọ si, "Imẹ nu Ishẹẹ na akpaa kọ ba ka yaya kini
ọsuma ugha ni. 19 Uwe ni, ima nọ ẹrẹkyuọ tina iyọọ
kina inang, nọ va shi ni ẹrẹkyuọ ka ẹrẹkwẹ aghọ tọrọ
nọ, ni ba imumani iki peni nọ ba. 20 Nadidu kindi ni,
uma ju ikwyifu si ushẹẹ sọ kọng nu ba, inu ju ikwyifu
si awọọ uca nọ ka ayaya." 21 Agọlọ ra ni ava ju ikwyifu
nagigang kina Aghing Ọnọng, ava tẹri si, "Isa ngọ izaa
Ate, Ate ayaya na ẹrẹbọ, kọ shọ ọmari ukushi aghina
uye kina ọkpeli, ọvasa yeni aghọmani ayebọ ice ima
ba. Imẹ sa ngọ izaa Ate, ka udi wọshi umani ingọ cẹẹ
nọ ọkọng ọdọdọma. 22 Ko iligba ima ni Atemi nga ma
mi. Ba aghọmani aye si inga shi anọ sa Ate, kọ na aye
Ate sa Anọ, kina aghọmani Anọ wang yeni bọ." 23 Ava
tee kukushi atuma nga, ki tẹri bọ kọ yuyi si, "Anyu
adaduma shi ki ica mani inu ima ri inu nu. 24 Isọ
tẹri nu, aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kina agọm nagigang
wang nu ima ra inu nu, na ara nu bọ ba, awang va
kọng imumani inu kọng, na ra kọng bọ ba." 25 Ace wii
ni aghọmẹẹ umẹẹ iMusa va sisang ki titara na asọ
mra nga, ki tẹri si, "Aghọmẹẹ, ikẹmbọ ni ki ju ki peni
ọkyuọ ọnga mani ushi wu na mara ba?" (aiōnios g166) 26
IYesu va tẹri nga si, "Ikẹmbọ shi kidẹ umẹẹ iMusa?
Uka pila na nyi?" 27 Ava yira nga si, "Yoo Ọnọng ngọ
kina ikwyi ngọ nadidu, kina ọkyuọ ngọ, kina ẹrẹkyuọ
ngọ, kina utiling nadidu. Ni va yoo ayikyoo uci ngọ
kini ẹrẹkwẹ ngọ ni." 28 IYesu va tẹri nga si, "Ingọ
yira na bibọrọ. Ka ju kindi, ọki lang." 29 Ajiya nga,
wang hwuru ẹrẹkwẹ nga ni, iva tẹri iYesu si, "Inga
shi ayikyoo uci mi?" 30 Ni IYesu va yira nga si, "Ace
aghọ nga sang ka Urushelima na aki ya Ayeriko Na ayi
vasa dara nga, ki wuru nga uma wọ, ki tara ma nga
uca ububi, ava wolu ki ya nga ọkyuọ ukushi Ọnọng.
31 Ukadu wọ ni ice ifirist va yii utra. Ava nu nga ni
ava yii udaa ẹshẹẹ ki wolu ila nga. 32 Kindi ni ace
aBalawe, ya fọma ọka ki nu nga ni, anga ma va yii
udaa ushẹẹ, ki wolu ila nga. 33 Ata icuru ni utra va
ba na ace aghọ aSamariya kukushi nga. Aya nu nga
ni, ahwoo va kpẹnẹ ngau, 34 ava kya ukushi nga, ava
lolu nga irinyuru, na sha coo nga anyẹ kina amusum
ikọlọ ashi. A va kpaa nga kaya iZaki nga, ki kya ni nga
ọna nga ki ya wang nga ọkyuọ. 35 Ikyua ni ava kpaa
adinari apai ki ma aghọ kang, ki tẹri nga si, 'Awang
nga ọkyuọ wọ, nadidu ima ri upii ni kutumu idi ni,
insi iya vuwa ni isọ ma nga ya.' 36 Ni, kidẹ aya tai ri ni,
inga ni unu ni atee anayuru aghọmani ayi ca?" 37 Ava
tẹri si, "Aghọmani a yeni nga ahwoo." Ni IYesu va tẹri
nga si, "Ingọ ma, kya kọ ka ju kindọ." 38 Asọ kyeng ni,
ava ghila ace anifọng, ace ayiri aghọlọ ca iMarta ava
yira nga ka ọna nga. 39 Ashi kina anayuru aghọlọ ca
si uMaryamu, aghọmani acica ki shite Ate asọ hwiri
upii nga. 40 IMarta ni apii Utina kpaa nga ikwyi wu,
ava kya ọkọ shi nga, ki tẹri nga si, "Ate, ọra nọng ni,
anayuru mi yami ni sọ ju utina ka yayu mi ba? Tẹri
nga si ashẹ mi kọ." 41 Ni Ate va yira nga si, "IMarta,
iMarta. Ikwyi ngọ tẹẹ nọ uma nagigang. 42 Ima iyeng
yu na wang. UMaryamu hwiya ima ididuma, na ki ba
yira bọ yọ kọ ba."

11 Ace awii ni IYesu sọ shọr Ọnọng kọ uce uka. Aya
kpẹ ni, ace aghọ kidẹ aghọyii nga ba tẹri nga si,
"Ate, mẹẹ ayọ upii nọ Ọnọng, kọnọ mani iYahaya mẹẹ
aghọyii nga ni." 2 Aba tẹri bọ si, "Insi inu sọ pii nọ
Ọnọng ni, inu tẹri si, 'Ate yi ka yaya, ta ni ajọọ uca
ngọ, ẹrẹgọm ngọ ba, 3 Ma ayọ imila aidi kina kwagba
awii. 4 Kpaa ayọ uvulu kọ, kọnọ umani ayọ ka kọ shee
aghọmani aju ayọ uvulu. Ba ya ayọ kiyi kpaa kidẹ
umara ba.'" 5 IYesu ba tẹri aghọyii nga si, "Aba ju
si agha aye nu shina aghikyo, ni aba kyaa ọna nga
na abiyatẹ atii kiya ju si, aghikyo, kilikulu ma mi uta
Imila, 6 ka ace aghikyo mi shi ka utra ukeng na aba
na acii kina imẹ, ni imẹ ta shimi na imumani imẹ ki
ma nga ba.' 7 Ni aghọ shi kidẹ ba yara si, 'Ba duma
mi kọ ba. Aku ta anyu ubọọ ya, na anọ mi shiya kini
imẹ ka ya icuru. Imẹ taki brami usang ka imẹ manọ
ice ima ba.' 8 Imẹ so tẹri nu, imẹ ye ni aki bọọ sang
nga ka ma nga imila si asa ayikyo nga ba, aki sang ka
ma ajiya nga ima umani awang ka dọrọ kọ ca anyu
bọọ. 9 Kindii ni, Imẹ so tẹri nu, shọru, aki ma ngọ.
Wang, ingọ ki peni; hwura, aki fumu ngọ anyu ubọọ.
10 Aghọmani ashọr ni aka ma nga; aghọmani awang ni
aka peni; Na aghọmani a hwura ni, aki fumu nga anyu
ubọọ. 11 Agba Ate nga kidẹ nọ, anọ nga ki shọr nga
itagbo na sa ma nga iyọọ? 12 Ta aki shọr nga A kpa,
asu ma nga inang? 13 In kini inu aghọmani inu shi

agha akakiya ye uma anọ nu uma udọdọma, inu ye ni
na nyi wu ni Ate aYaya ki ma wu, aki ma aghọmani
ashọr nga Aghing Ọnọng.” 14 Ace awii ni, IYesu sọ
woo agbatọng nọ ushẹẹ kọ ka ace ajiya ni. Ishẹẹ nga
ya kunu ni, agbatọng va pẹni, ajiya va woo ica. 15 Ace
aghọ bọ ba tẹri si, “Ẹrẹkyuọ uBalzabul agọm nọ ushẹẹ
wọ na asu wuru ushẹẹ wọ.” 16 Ace aghọ bọ ghulu nga
ka amra nga, ava wang mani a yeni bu ace amaa ka
ayaya. 17 Anga ni aye ima ushi kidẹ ikwyi bọ, aba tẹri
bọ si, “Ẹrẹgọm mani ikau ọka upai, ita ki tarau wu
ba. Kindi ni, insi ọna mani ọkau ọka upai, ọki kpaa
wu. 18 Insi ishẹẹ kau ọka upai, na nyi wu ni ẹrẹgọm
nga ki shi na akyuọ kọ? Inu si akyuọ uBalzabul kọ ni
imẹ sọ wuru ushẹẹ kọ. 19 Insi akyuọ uBalzabul wu
ni imẹ so wuru ushẹẹ wu ni, aghọyii ngọ ni? Akyuọ
inga wu ni ibọ so wuru wu? Kindi ni, abọọ ki wa
ashuwa. 20 In kini imẹ woo ushẹẹ ni ẹrẹkyuọ Ọnọng
ni, ẹrẹgọm Ọnọng kọ ba ukushi nu. 21 Insi ajiya umani
ashina ẹrẹkyuọ loru abuu nga nagigang ni, asu sha
ọna nga, uma ọnanga ki ci ila bọ. 22 Insi aghọ cẹri nga
ni ẹrẹkyuọ ọkọrọ ni nga, ki va ca nga ni, ajiya nga sọ
yeri uma ọkọrọ nga mani asa ẹrẹkyuọ ni bọọ, ka va
kau uma na ayẹri, 23 Aghọmani ashi anga mẹ ba ni,
ashi asho mi. Aghọmani aka shemi nga ucuruwu ba
ni, ufuruwu nasu ju.” 24 “In kini ushẹẹ ususu kunuwu
kidẹ ẹrẹnọma ajiya ni, ika kya wu ọka mani amusumu
shibọ ya ba na sọ wang ọka uwuru. In kini a peni nga
ba ni, aki ju si, ‘Imẹ ki vuwa mi ọna ni imẹ kunu wu.’
25 In kini aya ba ni, aki ba peni ọna ni akọ yẹri wu
ki kyeri wu. 26 Aki vuwa nga ka ya yẹr uce ushẹẹ
utinisara unga umani ucẹr nga na akakiya, na aki va
ba ka ba ci kọ ọkaa. Kindọ ni uci nga ki cẹr akyua ni
ububi.” 27 IYesu sọ tẹri uma kindi ni, ace ayiri kidẹ
ikir bajiya ba sang ẹrẹwyẹ ki tẹri nga si, “Ọnọng ta
ayuru mani ajee ngọ ki cee ngọ anyu adaduma.” 28
IYesu ba yara si, “Aghọmani aka kọọ upii Ọnọng ki ba
yii wu acee nu peni anyu adaduma.” 29 Ikir bajiya
ya khẹmẹ ni, iYesu ba ju si, “Akyua akakiya wudi ri.
Awang si ayeni bọ amaa, aba yeni bọ ace amaa ba
bam ni anga iYunusa. 30 Kọnọ mani iYunusa ni amaa
nga ka ajiya aNineba, kindi wu na anọ ajiya ki shiwu
ka akyua ri. 31 Awii ashuwa ni, ayiri agọm iSheba ki
sang kina ajiya akyuakyuari ri ka yeni si ata ju bọ na
bibọrọ ba, ka aba ka uce uka atatọọ na giga ka aba
kọọ umẹẹ uye iSolomon. Ni aghọmani acẹr iSolomon
wẹ kọ ukadii. 32 Awii ashuwa ni, ajiya Anineba aki
sisang kina ajiya akyua ri, ka yeni bọ si ata ju bọ na
birbu ba, ka ibọ sher uvulu ya ni ọdọmọ iYunusa.
Aghọmani acẹr iYunusa wẹ kukadii.” 33 “Ba aghọmani
aki ta ugha ka agbilimọ na shọ wọ ba, ko na fuga kina
ublikyo. Kayi, asọ tiga kaya ima utiga, ka aghọ ghila
nu uyeri. 34 Ica yọ shi agbilimọ ẹrẹnọma. Insi ẹca ngọ
shi ikyuọ ni, nadidu ẹrẹnọma ngọ ki shi na uyeri. Insi
Ica ngọ shi kina udumu ni, ẹrẹnọma ngọ ki shi ni
iting. 35 Kindii ni, ingọ so kra ta uyeri ngọ ni iting yọ
ni. 36 Insi ẹrẹnọma ngọ nadidu shina uyeri ni, uce
uka shiwu na iting ba ni, ọsu ta uyeri nadidu, ọsọ ta
uyeri ki ghimi ngọ kọnọ umani agbilimọ ka ta uyeri
kaya ẹrẹnọma ngọ ni.” 37 IYesu ya kpẹẹ upii ni, ace
aBafarisiye va yọrọ nga ula imila. Aba kya uka ula
imila ki ya cica ka la. 38 Na aBafarisiye ba wo ica nu
mani IYesu kpẹnẹ ula imila ba uhwuru ivọ nga kọnọ
mani abọ ko ghẹli wu ni. 39 Ate ba tẹri nga si, “Inu
aFarisiyawa ni, inu ka hwuru utumu iwoo kina isọ, ni
kidẹ no ni uder ajiya wu kina akakiya. 40 Inu abo!
Inu ye nu si aghọmani aju utumu nga ju idẹ ba? 41
Inu ma aghọmani ashi bọ ni ima ba ima ni ushi kidẹ,
na didu uma ki ba na pipar kukushi nu. 42 “Ọlọ nu,
aFarisiyawa! Uwe ni, uka ma Ọnọng ima iye kidẹ ushọ,
ọkyulọ, aya kina uma ẹrẹ nang. Inu ta dumanọ na
uju aipang kina uyoo Ọnọng ba. Ọmari bọ si umani
inu so ju, basi ashe uce ya ba. 43 Ọlọ nu, aFarisiyawa!
Uwe ni, inu ka yoo na ama nu uka uci ọdọdọma kidẹ
ọkọ takwyuẹ aYahudawa, kina ubili ika izẹ. 44 Ọlọ
nu! Inu shi kini alọr bọ angọ mani ajiya keng ka ya
na ata ye bọ ba.” 45 Agha aye kidẹ aghọmẹẹ umẹẹ
iMusa ba yira nga si, “Aghọmẹẹ, Insi ingọ tẹri kindi
ni, iyi ma ni ingọ cira yi.” 46 Ni iYesu va yira si, “Inu
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa, ọlọ nu! Ka inu kpẹ ajiya akpara
na pam mani aki bira bọ uko ba, inu ta taa nọ bọ avọ
ka inu shẹbọ kọ wọ ba. 47 Ọlọ nu! Ka inu ka vra alọr
anga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng mani anirakpẹẹ nọ pili. 48
Ushi ra ni inu ki ba yira umani anirakpẹẹ nu ju. A
pili aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng, inu sa tumu bọ alọr. 49
Kindii ni, amra Ọnọng si, ‘Iki tuma bọ kina aghọ pii
kọ ọtọ Ọnọng kina aghọtina Anọ Ọnọng, ka pili ace
aghọ bọ, na ma ace aghọ bọ ọlọ.’ 50 Uwu sa ni aki ma
ajiya akyuakyuari ọlọ nọ umani a pili aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng kọ kpaa ka kyua na akeri asing kọ, 51 Kọ kpaa
ka ayi Abila kina anga uzakariya, Aghọmani apii ka
biyatẹ agoo kina uka upipar kidẹ ọna Ọnọng. Isu tẹri
nu, ayii bọ shi kaya akwyi nu. 52 Ọlọ nu, aghọmẹẹ
umẹẹ iMusa! Inu kpaa aca ufumu ọna uye, inu ka
kyakwyi nu ni, inu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu

aghọ wang ughila ka ghila ba.” 53 IYesu ya kunu kọ
kadu ni, aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa ba
dẹẹ kọ mẹni nga nagigang, asọ pura nga ka peni uma
nagigang, 54 asọ sha ka kpẹnẹ nga kidẹ upii nga.

12 Agọlọ ra ni, ikir bajiya nagigang curu na sọ tang
ace bọ, iYesu ba kpẹnẹ upii kina aghọyii nga, asi,
“Inu ju na bribọ kina uyisti aFarisiyawa, aghọ ju unu
ica. 2 Ba imumani afugaya ni iki kunu yọ ba, ko ni
imumani ashọ yọ ni aki ye bọ ba. 3 Imumani inu tẹri
kọ uyuyi ni sa a kọng yọ ka ayayẹ. Imumani inu tẹri
kidẹ idẹ igunu ni, aki gyoo a kpa wu ka yaya ọbọọ
ajiya na pam ki kọọ. 4 “Inu ayikyo mi, imẹ so tẹri
nu, inu ba kọọ ẹrẹbata aghọ pii ẹrẹnọma ba, in kini
akpẹẹ upii ni, ba imumani aki bra uju ba. 5 Imẹ ki
tẹri nu aghọmani inu ki kọọ ẹrẹbata nga. Inu kọọ
ẹrẹbata aghọmani insi apii ni, asi ni akyuọ ufeni kidẹ
ugha. Imẹ so ba tẹri nu, anga si aghọmani inu ki kọọ
ẹrẹbata nga! (Geenna g1067) 6 Ba aka gbara anurudẹri
atọ na anei apai ba? Nadidu kindọ ni, Ọnọng ta yuu
nga agha ayaye kọ ba. 7 Ingọ ni, kina ufilikwẹ ngọ
nadidu ni aku pila bọ. Inu ba kọọ ẹrẹbata ba, ka inu
cẹr Anurudẹri na umani a wang nagigang!” 8 “Imẹ so
tẹri nu, nadidu aghọmani ayeni kite ba ajiya si inga
yira mi ni, Anọ Ajiya ki kọ yeni si inga yira nga kite
atuma Ọnọng. 9 Aghọmani a yeni si inga tọrumi kite
ba ajiya ni, imẹ kiku yeni si itọrọ mi nga kite atuma
Ọnọng. 10 Aghọmani kpaa ẹrẹkwyuẹ nga kini Ọnọng
nga ni kaya Anọ Ajiya ni, aki yira nga uvulu nga wu,
nadidu aghọmani akpaa ẹrẹkwyuẹ nga kini Ọnọng nga
ni ka ya Aghing Ọnọng ni, aki yira bọ ọlọkpaa nga ba.
11 In kini aba ni inu kite uka ta akwyi aYahudawa, ko
ite agha utẹri ashuwa, ko ite agha ite ni, inu ba mẹni
ikwyi nu na imumani inu ki tẹri ba, ka inu woo akwyi
nu kọ ba, 12 ka Aghing Ọnọng ki mẹẹ nu imumani
inu ki tẹri ka agọlọ ra.” 13 Ace aghọ kidẹ ikir ba ajiya
tẹri iYesu si, “Aghọmẹẹ, tẹri anayuru mi si akau uma
ungọmani ate bayọ kpoo ki ya ayọ na ama mi ọka mi.”
14 IYesu ba tẹri nga si, “Ayu! Inga sa mi ni imẹ ba nu
aghọ ashuwa ko ni imẹ kau nu imumani ate nu kpoo
ki ya nu?” 15 Aba tẹri bọ si, “Inu sa kra, inu ju atatọọ
kina kọ iligba ahwula, ka ba upeni uma wọ sa upeni
ọkyuọ ba.” 16 A va ma bọ ila ki tẹri si, “Ija ace aghọnọ
upeni ju imila nagigang. 17 A va tẹri kidẹ ikwyi nga si,
‘Imẹ ki ju na nyi? Ọka mani iki sa uma aghumu mi wọ
ki lara.’ 18 A va tẹri si, ‘Imumani imẹ ki ju yẹ, imẹ ki
pulu afọ mi wọ, ki vra ace akakọng, ki sa uma aghumu
mi kina uma mi kidẹ. 19 Imẹ ki tẹri ẹrẹkwẹ mi si, “Imẹ
shi kina uma na pam mani imẹ ki kọọ ọdọdọma wu
anyi kina anyi. Tara ni iwuru, ni sha la, ni sha sa, ni ju
uvra mi.”’ 20 Ọnọng ba tẹri nga si, ‘Ingọ abo! Atii ri ni
aki yira ọkyuọ ngọ wọ. Uma umani Ingọ curu ẹrẹkwẹ
ngọ ni ọki tee unga inga?’ 21 Umani, aghọ curu upeni
ẹrẹkwẹ nga shi wudu, ashi na upeni kukushi Ọnọng
ba.” 22 IYesu ba tẹri aghọyii nga si, “Uta kindi ni Imẹ
so tẹri nu, Inu ba bra ikwyi nu ni ọkyuọ nu ba, ima ni
inu ki la; ko imumani inu ki sọmọ ki ẹrẹnọma nu. 23
Ka ọkyuọ cẹri imila, ẹrẹnọma ni icẹri umugo. 24 Inu
kra uunu! Aka pila bọ ba na acuru bọ ba, ashi bọ na
afọ ba, kindi ni Ọnọng ka ma bọ imila. Utina nu cẹr
unga uunu nagigang! 25 Inga kidẹ nọ ni ubra ikwyi
nga ki bra ukhimi agọlọ kọ ọkyuọ nga? 26 Insi inu bra
nọ uju ima jii kindọ ba ni, ikẹmbọ sa ni inu sọ bra
ikwyi ka aya uma ọkọkọng ushẹ? 27 Unu kra umani
ufuru ka fọnu, aka ju bọ utina ufufugu ba, ko ọnga
ususugu, kindi ni, imẹ so tẹri nu, ko iSulemanu, kina
ọla irinọfọnọ nga ni, asọnọ kọ sọmọ nga uma umani
ucẹr unga ayayeng bọ ba. 28 In kini Ọnọng ka fiya
ọbọng aghumu kindọ ni, unga umani Ushi wu kaidi
ni, ikyua ni aki sa bọọ kidẹ ugha, inu bọ ni aki tọ
ya nu ya? Inu aghọ ma aipang na jẹẹ! 29 Inu ba bra
ikwyi ni imumani inu ki la ba, kini umumani inu ki sa
ba. 30 Ajiya asing aghọmani ashi bọ aYahudawa ba
so wang ighọ nu uma ri, inu ma ni, Ate nu ye si inu
wang bọ. 31 Inu sa ikwyi nu ka umumani ushi unga
ẹrẹgọm Ọnọng, asọ kimi nu udibi uma wọ. 32 “Inu
ishu ajaji, inu ba kọng ẹrẹbata ba, ka Ate nu hwiri
uwhai uma nọ ọka kidẹ ẹrẹgọm nga. 33 Inu gbura
umumani inu shini bọ, kọ inu ma aghila amir. Inu
wang akwyi nọ ipa nọ ufe umani ika bayọ ititang ba,
upeni mani ọka kpẹri bọ nga ba ka yaya, ọka umani
ba ayi mani aki ba, ba iriyi mani iki bra wọ ba, 34 Uka
umani upeni ngọ shi wu ni, ọka wọ ni ikwyi ngọ shi
wọ.” 35 “Inu lolu abuu nu, agbilimọ nọ sọ la ugha. 36
Inu ba kini aghọ ci sha aghọ ọna bọ ka vuwa ka ọna
agya ubiya wọ ni, in kini a hwura anyu ubọọ ni na asọ
fumu. 37 Ọki shi uduma kukushi agira mani aghọ ọna
bọ kọ vuwa ka ba peni bọ na ci na zizal. Imẹ so tẹri
nu aipang, aki loru abuu nga, ka tẹri bọ si acica ọla
imila, aki sa ka ama kọ aligba agra nga imila. 38 Agra
ra ki shi agha anyu adaduma insi aba kina abiyatẹ
ating, ko kina ikwyating, ka peni bọ na zizal. 39 Inu
ye si, aghọ ọna ta ye akua umani ayi ki ghila idẹ ọna
nga ni, ata ki ya nga ya ka ghila ba. 40 Inu ma so ci

na zizal, ka agọlọ mani inu ta sanu ikwyi wọ ba ni,
Anọ Ajiya ki ba." 41 IBitrus ghulu si, "Ate, idi ighọ
ighang upii ni, ayọ bọ ta nadidu ajiya wọ?" 42 IYesu ba
yira si, "Inga shi agira aipang anga uye ukyuu, mani
aghọ ọna nga ki ma nga uko ọna nga, aka ma agira
ushẹ imila bọ kidẹ agọlọ? 43 Agira anyu adaduma nga
aghọmani aghọ ọna nga ba peni nga ni asu ju utina
nga. 44 I mẹ so tẹri nu aipang, aki sa adidu agira ukra
uma nga nadidu. 45 Insi agira nga va tẹri ikwyi nga si,
'Aghọ ọna mi ki trẹ wọ nọ uba,' na sa dẹẹ kuca agira
ba ghimi kina ayiri, na asa ghila ula kina usa ki vra,
46 Aghọ ọna agira ra ki ba, awii ni ata sa nga ikwyi
wọ ba, ko akyua mani ata ye nga ba. Ki vuwa ka awii
mani ata sa nga ikwyi wu ba, aki ca nga nagigang. Ka
ba sa ulo kina aghọ umani ashi bọ na aipang ba. 47
Agira umani aye imuwang aghọ ọna nga ni ata ju nga
uci na zizal ba na ata ba ju nga ba ni, aki ju nga uca
nagigang. 48 Aghọmani ata ye nga imuwang aghọ ọna
nga ba ni, insi aju imumani ima uca ni, aki ca bọ nga
nagigang ba. Nadidu aghọmani ama nga uma na pam
ni, aki wang uma na pam kukushi nga, Aghọmani
ama uma upam nagigang ni, aki wang uma upam
nagigang kukushi nga. 49 "Ugha wu ni imẹ ba usa ka
sing. Uwang mi ni, ata kọ ta wu! 50 Ka imẹ shi kina
iminimini agna ulọ mani aki ju mi, imẹ kpaa sa aki
ju mi nga! 51 Inu kpaa si imẹ ba na uci ọkyuọ wu ka
sing? Kaa yi! Imẹ so tẹri nu, ukau akwyi bajiya wu ni
imẹ ba wu. 52 Kọ kpaa ka kyuakyuari ni, ọna ugna
agha atọng ki kau uka upai, agha apai ki la inang kina
agha tai, agha tai ki la inang kina agha apai. 53 Ate ki
la inang kina anọ nga, anọ ki la inang kina ate nga.
Ayuru kila inang kina anọ nga, anọ kila inang kina
ayuru nga. Akẹri li la inang kina abiya nga, abiya ki la
inang kina akẹri nga." 54 IYesu ba tẹri ajiya si, "Insi
inu nu uyuu aviya ka iriwura ni, inu ka ju si, aviya ki
kpaa, aki ba kpaa. 55 Insi inu ba nu uyuu ka usẹ ila
nusang ni, inu ka ba ju si, aki ju ọci. Asu ba ju. 56 Aghọ
ju unu ica! Inu bira unu ushii asing, inu ta bira nọ
ukpi amra adi akyua ba kukushi nu ba? 57 Ikẹmbọ sa
ni inu ta ki ju nu imumani isi iduma ba? 58 Insi ayikyo
ọkọrọ ngọ kyaa ashuwa ngọ ni, ju ka inu yira ace kọ
tra, ingọ ba tọọ ngọ ni, aki kyaa ni ngọ ki ite agho
tẹri ashuwa. Aghọ tẹri ashuwa ki kyaa ni ngọ kukushi
agha anirashi. Agha anirashi ki ta ngọ kidẹ ubọ itii. 59
Imẹ so tẹri nu, Ingọ taki kunu ngọ kọ ukadu ba si ingọ
ja imumani asa ngọ, ba imumani iki sẹ."

13 Akyua ra ni aghọmani sọ kọ ọka ma iYesu nga ila
aghọ aGalili mani iBilatus asa si aya pii, ayii ma
zọọ ya na nọ mani awa ifuu wọ. 2 IYesu ba yira bọ dita
bọ inu du kpaa si adi aGaliliyawa cẹẹ ushẹ ma aghọ
aGalili nu uvulu, nọ umani a ko kọng ọlọ? 3 Imẹ do taa
nu, kayi, inkini inu la nọ ukpaa mani nadidu nu nudo
kpuru nu kini ibọ ni. 4 Inu kpaa si usho nunanari lẹ
agho mani ovra kpa ka ya bọ ka uSiluwam, kọ kyo nu
a pyi oshe ma ajiya ngọ Urushelima nu uvulu? Kayi. 5
Imẹ dọ ta nọ ushiwudu ma, inkini inu lanu ukpaa ma
ni, inu dọ kpurunu kini ibọ ni. 6 Ama dọ ma bọ ighang
upii dọ taa bọ ni, ace aghimi sa nọ ọshẹ uweng mani a
pra ka idẹ ọwra nga abọ kala ikọlọ ada peni nga ma. 7
Ada dọ taa aghọ kẹri ija, ngọ nu aidi anyi atai wuji
imẹ dọ kyeng wang ikọlọ ọshẹ mi daa peni mi ma. A
kpa da naa wọ. Ikẹmbọ sa ado dala ọka ki lilo. 8 Ada
yila nga di taa ni atina mi, yawoya mi kyele yo ka anyi
ayi, mi sa culu wu ẹlẹbọ, 9 inkini asa nga ikọlọ ka anyi
ki ba ma ni, adọ kpa kọ. 10 Ace awii ni iYesu sọ mẹẹ
kọ uce ọka ọtakwyi aYahudawa ka Awii uwuru bọ, 11
ace ayiri mani aghing Ishẹẹ sa nga ugunu anyi usho
na ananari, aku gamu nga, aka bra nga tara na kikya
ma. 12 IYesu ya nu nga ni, ava ayọrọ nga di taa nga,
ayiri akau ngọ nu ugunu ngọ. 13 A ciya nga avọ ka
didu akyua asisang ki brẹ Ọnọng. 14 Agha akakọng
ọkọ takwyuẹ aYahudawa kọng anang, mani iYesu ma
ayiri la ọkyuọ ka wii uwuru aYahudawa, ada taa ajiya,
ayọ sọ na awii mani ala atin mani ayọ kyeli utina, inu
ba ka dalawii la nama manọ ọkyuọ, ba awii uwuru li
ma. 15 Ate yila nga di taa, "Aghọ ju unu ica! Kwinga
kidẹ nu aka shii nga inaa nga ko izaki nga ko uka
mani aka lor bọ, na kya niyo naya ma yọ amusum ka
awii uwuru ma? 16 Ushiwo duma ma ayiri li aghọ ute
Ibrahim mani Ishẹẹ lor nga anyi usho na ananari, ushi
wọ umani ashii nga kọ dudii ọlọ ka awii uwuru ma?
17 Aya taa nidọ ni aghọmani atọrọ bọ nga kọng igho,
nadidu ajiya kọng ikwyifu nọ ima ọdọdọma mani adọ
ju. 18 IYesu taa bọ, "Ẹrẹgọm Ọnọng lilẹẹ ike? Ikẹmbọ
adọ malaa kọ? 19 Isọ lilẹẹ ikir Ikpo mani ace aghọ pila
kidẹ uwra nga, a fọnu di cii ọshẹ, anelinu ma taa asọọ
bọ kaya ọshẹ." 20 Ava tẹri bọ si "Ikẹmbọ mi ki malaa
ẹrẹgọm Ọnọng kọ? 21 Isọ lilẹẹ uyisti mani ace ayiri a
kpa dizo ka iribii alkama imu mara itai, sọ peni uyisti
nga nadidu." 22 A kpẹnẹ utra kyaa nga ẹfẹlẹfọng na
anẹlẹfọng, adọ mẹẹ Ajiya, na ta kyaa nga Urushelima.
23 Ace aghọ taa nga ni Ate ma ayọ aghọmani adọ peni
ufoo ni adọ shi bọ aghọọ ma? Ada taa bọ ni. 24 Inu

ma ẹrẹkyuọ kọ ghila anyu mumẹni, imẹ dọ taa nu
ajiya na pam aki wang mani aghina, adọ bra bọ ma. 25
In kini ate ọna ghina di fowa anyu ubọọ, nudo tra
kọ sosing nudo hwura anyu ubọọ ngọ dọ taa ni Ate
ma ayọ, fẹmẹ anyu ubọọ, adọ yila bọ na taa ni, "Imẹ
ye mi ọka mani inu ghala ma. 26 Kadu inu dọ taa ni,
ayọ la di sa ni ngọ, ingọ mẹẹ ki ifọng ma ayọ. 27 Adọ
taa ni, imẹ ye mi ọka mani inu ghala ma. Inu sang
nọ kọ shi mi nadidu nu, inu aghọ ju akakhiya. 28 Inu
dọ ci, nọ ghula ayiri nu, awii umani inu nu iBrahim,
kina iShaku, kina iYakubu, na aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
nadidu ka ẹrẹgọm Ọnọng, inu akwyuẹ nọ ni, adọ kra
nọ. 29 Ajiya dọ ba ka ushii ẹlẹpuwa na ushii awura,
kina ushii dọ juwa, na khikha ula imila ka ẹrẹgọm
Ọnọng. 30 Aghọmani asọ aghọ utumu dọ tee aghọ
ite, aghọ ite dọ tee aghọ utumu. 31 Kidẹ akyua ra ace
aFarisiyawa ba di taa nga ni, "Sisang kajii kọ kyang ice
ifọng, ki iHiridus wang pii ngọ wọ" 32 Atẹri bọ, "Inu
kya ya taa ava ghumu la, ngọ nu midu wulu ushẹẹ
kaidi, adumu peni ọkyuọ, ikyua kindii, awii atai ni
imẹ dọ kpẹ utina mi. 33 Nidọ ni imẹ dọ lite nọ kyeng
mi aji ne ikyua, na adawii, ushi wọ ọdọma mani apii
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kọ uce ọka ma sa Urushelima.
34 O! Urushelima, O! Urushelima, aghọmani apii aghọ
pii kọ ọtọ Ọnọng, afẹẹ aghọmani atuma bọ kọ shi nu,
ẹlemẹ kọ me wang culunu mani ananu ka culu anọ
nga kidẹ ashọọ nga, nu turo nu. 35 Uwuji aya nu ọna
nu kinedo ba aghu ba, imẹ do ta nu, nu ki va numi ma
sai awii mani Inu ma, anyu adaduma kushi awo mani
akin kidẹ ẹcuwa Ate.

14 Ace awii wuru aYahudawa ni, aghila ọna ace
agha aghaghẹ aFarisiyawa ka aya la imila, ajiya
ba sa nga ica. 2 Ace aghọ udumu ufọọ ẹrẹnọma shi
ka ite nga. 3 IYesu ghulu aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina
aFarisiyawa si, "Ọsọ ọdọma ni ama ọkyuọ ka awii
uwuru aYahudawa ta na nyi?" 4 Ava kọmọ, iYesu va
kpẹnẹ nga ki ma nga ọkyuọ, ki shira nga na sang nga.
5 Aba tẹri bọ si, "Inga kidẹ nọ, aghọ shi na anọ ko
izaki ni ikpaa kidẹ uhwo ka awii uwuru aYahudawa,
na aki woo nga ba?" 6 Abra bọ uyira upii ba. 7 IYesu
taa ighang upii aya nu ni aghọmani ayọrọ bọ usra
agya na asọ wang ọkọ cica ọdọdọma agha kakọng,
ada taa bọ si. 8 Inkini ace aghọ yọlọ ngọ ka agya
ubuwa ni, ma khikha kọ ọka ọdọdọma ma, peni aghọ
kọ dọ yọlọ ace aghọmani acẹẹ ngọ nọ ọghughẹ ni,
9 Aghọmani ayọrọ nu ka pai nu amado ba na ta ni,
ngọ ma awawo ọkọ khikha, ọdọdọma ingọ dọ kọng
ighọng, adọ taa ngọ ya khikha kọ ọka mani ufuma wọ
ọwẹ na ọdọdọma ma. 10 Inkini ayọrọ ngọ agya kya ya
khikha kọ ọka mani ushi wọ ọdọdọma ma, kadu wọ ni
inga agho mani ayọrọ nọ agya ba ni, inga dọ taa ngọ
ayikyo, ma khikha kawẹ. Kadu ngọ dọ pini ujọọ ngọ
ka shite aghọ mani ngọ kyeng ni bọ. 11 Aghọmani
ajọọ ẹrẹkwẹ nga ni, aki shuu ni kọ, aghọmani ashuu
ni ẹrẹkwẹ nga ni adọ jọọ nga. 12 Ataa aghọ yọlọ nga
agya, inkini ngọ dọ yọlọ ayọọ ula imila ta agya ni, ma
ka yọlọ ayikyo ngọ ma, ta anayuru ngọ, ta awo ute
ngọ, ta anapai ngọ, ta aghọ shi ni ufe, kpẹẹ ni ibọ ma
dọ yọlọ ngọ, da dọ ju ngọ. 13 Inkini ngọ do yulo agya,
yọlọ agho lamiri, agho kyeng ugunu, aghọ shina ọhua
ẹlinema, kana aghọ shi afoo. 14 Kini dọ wọ Ingọ do
pini anyu adaduma, ka ushii aghọmani ashi bọ na
utra mani adọ ma ngọ kọ ma. Adọ ma ngọ ka awii
mani aghọ kpuru kidẹ Ọnọng dọ sisang. 15 Aya kọng
nidọ ni, ayayi kidẹ akikyo ula nga yila di taa iYesu,
anyu adaduma kukushi aghọmani adọ la imila ni ngọ
kidẹ ẹrẹgọm Ọnọng." 16 Ataa nga, apya ghọ yọlọ agya
aghọghẹ ayọrọ ajiya na pam. 17 Akyua agya ya ba
ni, ada tuma agira nga, ataa aghọmani a yọlọ, ayọ
kpẹẹ keli kwikẹ. 18 Nadidu bọ dẹẹ aghọ wa ifra aghọ
sice tane, "ameghe ebiya me wee ya nu yu. Kilikọlu
ayamiya. 19 Ada ghọ taa si imẹ ghẹ inaa uwuu itọng
imẹ dọ kyaa mi ya mala bọ, mi dọ shọlọ ngọ ya mi ya.
20 Ada ghọ taa si, mi kọ vo ayiri, imẹ dọ bra mi ba
ma. 21 Agira da vra di ma taa Ate ọna nga ila, Ate
ọna nga da kọ anang, ataa agra nga, kunu kishang
ngọ kpẹnẹ itra ifọng kina anila apuwa ngọ ya yọlọ
aghila amir, agunu, afoo na aghọ huwa ẹlẹnọma. 22
Agira da taa, 'Ate ọna, ima umani ngọ taa ni akọ kpẹẹ,
ọka va shẹ wọ.' 23 Ate ọna ta agira nga, akunu na kya
itra ikikọng, kina itra ufọng ọfisi, aculu ajiya na ma
ghina, na tii ọna mi. 24 Imẹ dọ taa nu, ko agha yayi
kidẹ aghọ umani imẹ da yọlọ bọ adọ ko ghẹli agya mi
ma. 25 Ajiya nagigang dọ kiyii nga. Aba tee di taa bọ.
26 "Aghọmani adọ ba ushi me ni, sa ayoo mi di pyẹ
Ate nga, na ayuru nga, na ayiri nga, na anọ nga, na
anayuru nga ayiri na aghẹmẹ, ẹẹ, kina ọkyuọ nga ba
ni, adọ bra nga utee atuma mi ma. 27 Aghọmani A
kpa nga ukumu ọshẹ nga di kiyii mi ma ni, adọ bra
nga utee atuma mi ma. 28 Inkini ace aghọ nu awii
vra ọna ayaya ni, ba adọ khikha da kala ta asọ na ufẹ
umani ọdọ ma nga na kpẹẹ utina ma? 29 Insi ama kọ
ta ẹlẹkpa uvra, inkini ama dọ kpẹẹ nga ma, ajiya dọ

sala nga. 30 Ni adọ taa si cẹr! Awẹ sang uvra ama dọ
kpẹẹ nga ma. 31 “Agba agọm nga wang kyaa ọkọrọ
kina ace agọm, adọ zọnọ khikha na kala ta inga agha
ajiya aji ushọ dọ bra ọkọrọ na agha ajiya aji ishọ ipai
ma? 32 Inkini adọ bra nga ma ni, adọ tuma kukushi bọ
na ashi atọọ da ama akwyẹ bọ. 33 Ushi wu du nadidu
aghọmani ashẹẹ nga ima mani asọ kini yọ ma, adọ
bra nga utee aghọyii mi ma. 34 Unyọ sọ ọdọma inkini
ọdẹdọgọ wọ kpẹẹ wọ ni, nanyi wọ ni uhwai dọ vuwa
wọ? 35 Unyọ shina fabọ ni ba imumani adọ ju nu bọọ
ma ka ibiya, ta utaki, adọ naa wọ, aghọ umani asọ na
atọng ọkọọ na kọọ.

15 Nadidu aghọ yila agonu na aghọ shi na uvulu a
yiri ba ukushi iYesu ka kọ nga. 2 AFarisiyawa na
aghọmẹẹ umẹẹ iMusa laa kọ yeni ubra ikwyi na asọ
taa, adidi ajiya sọ yila aghọ vulu, adọgọ la imila ni bọ.
3 Ni iYesu ba taa bọ ighang upii, 4 Inkini ace aghọ kidẹ
nọ sọ na analatẹmi aji, ayi vuu nga, adọ ya ishọ lara
ushọ na lara ushọ kọ ọka mani aka lor bọ, nayawang
mani uvuyo, saya peneyo ma? 5 Inkini apeni yọ, ado
kpa ayọ ka ya uvunga, ni ikwyifu. 6 Inkini avuwa ba
do ọna, aki culu ayikyo nga na aghọ cicẹ nga ọkoyeng
natabu, nushimẹ nu ikwyifu, migu pene anatem me
mani uvu yo. 7 Imẹ dugotanu, Ushi wu du, aki peni
ikwyifu ka yaya, kaya aghọ uvulu yayi mani alokpa, kọ
cee aya usho na ulara usho mani ashi yẹr na awang la
ukpaa ma. 8 Ta agba ayiri nga, amashi ne ẹfe azurfa
usho, ama naa uzee, aki tanga ugha ka ọgblimọ nayeli
ọnaa ma, aki ma ikwyi ko wang yo, nama peni yo ma?
9 Inkini ama peni yo, aki culu ayikyo nga na aghọ cicẹ
nga ọkayeng ka do taa bọ si, “nu shemi nu ikwyifu,
ẹfe mani minaa la migu peni yo. 10 “Ushiwudu mido
ta nu, ima ikwyifu kukushi Atuma Ọnọng ka yaya
inkini aghọ uvulu yayi lọkpa.” 11 Amado tabu, apya
aghọmani asọ na anọ analaghẹmẹ apai. 12 Anaji ta
ate bọ, ate mi, ma mi mame ọka mani aka kau inkini
aghọkpo ni, atee da kau bọ imumani asọ neyo. 13
Aya ala nalawe najii anaji da culu ọmanga, A kpẹnẹ
ọtra atakya nga ifọng mani usoto, kadu aya volu ima
nga kashi kuju wuru. 14 Aya kpẹ volu imumani asọ
neyo nedidu ẹdẹfu ma kpaa ka ifọng, amiri da kpẹnẹ
nga. 15 Akya kiya ma ẹrẹkwẹ nga kukushi ace aghọ
ifọng kuju tina, adu aghọ dado ma nga ọcee Alede. 16
Awang mani atii afunga ne imila mani adogu ọcee
alede neyo, apeni bọ aghọ ma nga imila ma. 17 Ijiya
nga ya vuwa adadota, aghami bọ kidẹ agira ate mi
mani asọ nu imila na pam na aka la di nirawọ, imẹ
wẹ ni dafo wang pii mi. 18 Imẹ do sisang, ka imẹ ya
peni ate mi, ki ta nga, ate mi, imẹ vulu kukushi aghọ
ayaya kina ingọ. 19 Imẹ da ma mi mani ayọrọ mi anọ
ngọ ma, kpami lilẹ ace agira ngọ. 20 Asisang, dikyaa
ushi ate nga. Ashi atọọ ni, ate nga nu nga na aba kọng
ahoo nga, ati ki kyaa ukushi anọ, ate nga sang ki ya
kpẹnẹ nga, alakọ kẹni nga. 21 Anọ tanga, ate mi, mivu
aghọ shi ka yaya, imẹ vuu ngọ, imẹ ma mi ayolomi
anọngu ma. 22 Ate nga taa agira nga, ‘Kaisha, ya kpaa
ugba mani ucẹẹ nọ ọdọdọma, nama sọmọ nga, nu
sọmọ nga animaa kina akpọ 23 Aba na ẹna mani acẹẹ
no omala nama wa, nayọla, na ayọ ju ikwyifu. 24 Ka
anọ mi ri ni aku kpo nga awii na ya vuwa, aku vuu
nga diya vra,’ aba ju ikwyifu nagigang. 25 Anọ akọng
nga shi kaya ibiya. Aya ba ayayo nidọna ni, aba kọng
na asu sra agya na aya. 26 Ada yulo ace agira aca,
aghulu nga ikẹmbọ doguba? 27 Ata nga anayuru ngọ
sa, “Ọwọ ni ate ngọ wa ẹna mani acẹẹ nomala mani
atakwyi ni nga na asakyọ. 28 Aghakọ kọng ana, atọrọ
nga ughila, ate nga kunu dila kọ bobale nga. 29 Ayira
ate nga ditani, “Kala, ọghẹ anyẹ mani mi kyili ngọ
otina, mikodu tọrumi ima uta nguma, dunedo, ngọ kọ
maminga annanima ma, miya sra agya na ayikyo mi.
30 Anọngu we ya ba, aghọmani aya la ẹfengu nedu ngọ
mani asọ niyo kaya ayiri ijirija avuwa, ngọ wanga ẹna
mani opyi nomala. 31 Ate nga tanga, anomi kwagbawe
ngọ sọni ni mẹ, nedu ima mani misoneyo ọnga ngọ
wu. 32 “Ọso duma mani ayọ sa agya ni mani ayọ peni
ikwyifu, mani anayu ngọ adakupko, ka kyua ri ni akọ
vuwa, adako vulunga kyuakyuari ni apeni nga.”

16 IYesu vasa tẹri aghọyii nga si, “Akọ ju ace aghọlọ
ufe ngọ mani ama aghọ utina aghaghẹ nga uma
si akyogho nga ya. Kọ utumu na vasa ba nga kini ila
mani aghọ utina aghaghẹ nga sọ furu uma aghọ ọna
kọ. 2 Aghọ ọna vasa yọrọ aghọtina aghaghẹ nga ki
tẹri nga si, ‘Ikẹmbọ ni sọ kọng kindii kaya ẹrẹkwẹ
ngọ? Kọ ngọ kisọ shin aghọtina aghaghẹ mi ba.’ 3
“Aghọtina aghaghẹ vasa tẹri ki ikwyi nga, ‘aghọ ọna
mi ki kla mi kutina, ẹkebọ ni imẹ ki ju? Imẹ wẹ ni
ishimi kina akyọghọ uwuu ba, ni mẹ hwiri ighong
kishọlọ. 4 Yauwa! Imẹ ye imumani imẹ ki ju, peni a
klami kọ otina mi ni, ajiya sọ yira mi ki irina bọ.’ 5
“Avasa yọrọ Ajiya mani ate ọna nga yii bọ ita, ava
ghulu aghi ite si, ‘Imẹ kọ na agho ọna yii ngọ?, 6
Avasa tẹri si, ‘Agarwa na anyẹ aji. Aghọtina aghaghẹ

vasa tẹri si awooke, kai shang igho ishọ itọng.’ 7 Avasa
tẹri acegho, ‘Ngọ ni, Imẹ kọ na yighi ngọ?’ Inga vasa
ter si, ‘A buhu nga alkama aji yọ. Aghọtina aghaghẹ
vasa tẹri si, ‘Yira awo, kọghọ ishọ nanari.’ 8 “Agho
ọna vasa jọọ aghọtina aghaghẹ aghọ taa aipang ka
aju amira. Ka agha asing kọ bra ukeng na ajiya bọ
ka asing ri kina amira ki gina ajiya uyeri kọ.” (aiōn
g165) 9 IYesu vasa lite nọ tẹri si, “Imẹ sọ tẹri nọ, inu ju
utina nu peni nu kọnọ peni akwyinọ aghikyo kọ. Kin
dinipeni upeni kpẹẹ bọ ni, aki yira nọ ki irina ingọ
taa amaa. (aiōnios g166) 10 Agho mani amaa na ama ni
nga (aminci) ki ima shi naji ni, aki bọrọ mani nga ki
ma ighighẹ. Agho taa aipang ba ki ma shi naji, aki
bọrọ shi aghọ ta aipang ki ma ighighẹ. 11 In peni nu
taa aipang kọ upeni asing ri ni, inga ki ma nọ ọkyọu
upeni aipang ni? 12 In peni nu ra ju naipang kina
akpara acegho ba ni, inga ki manọ imumani shi nga
nu ni? 13 Baa agira mani aki bra ju irigira akyote apai,
ko a tọrọ nga ayeng, na ayoo ayeng, ko na ju ayeng
aipang, na tọrọ ayeng. Uki branọ sa ikwyi nu kọ yii
ọnọng nọ sa va sa kọ wang ka kyua ayeng ra ba.” 14
Ushi kindọ aFarisiyawa aghọ uyoo efe bọ ni kọkọng
imumani IYesu tẹri ni, avasa ta ishọmọ. 15 Ama ni
IYesu vasa tẹri bọ si, “Inu bọ shi aghọ ki yeni ki ite
majiya si, inu na aghaipang bọ. Amma ni Ọnọng’ye
ikwyi nọ, ọmamani Ajiya yọọ na ma bọ agirma ni,
ọbọ ni Ọnọng ka wang nu ba. 16 “Umẹẹ iMusa kinọ
unga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kọni ajiya sha yii ki ma ta
kọ nga kyua iYohana aghina Abaptisman. Amma ni
ata kọ mani ateri ila ididuma inga ẹrẹgọm Ọnọng,
kwinga sọsher naigang ka peni ughilau. 17 “Kindọ
ni uki gina nọ yuyo nọ umani ayaya kini ẹrẹbọ pulu
wu, mani atẹri si iwoo iye vulu yọ.” 18 Du Awo mani
ashira ayiri nga kiva avọ ace ni, aju zina awo mani avo
awo mani ashira nga inga mani aju azina. 19 Aju Ace
aghọlọ ufe, aka tsomo ugbang shino ufe, ngọ shina
amusumu aseseng ghẹng, aka la imila diduma kọligba
awii. 20 Ka nyu ọna nga ni ace aghina amir shiwu
na yọrọ nga si Ilazarus, awo mani nididu ẹrẹnọma
nga sonu igunu. Aka ba ni nga kwaligba wẹ ki ma yii
nga. 21 Anga ni aka wang la imila ko na wa si ngọ
mani ekpaakaye tebura yọlọ ufẹ yọ. Anirava ma ka
kyaa kiya ghẹli irinyuru nga. 22 “Ẹshi dọ ci na aghina
Amir ra vasa kpoo nga, atuma Ọnọng vasa kpaa nga
ki kyaa bọ kukushi Ibrahim kọ. Aghọlọ ufe vasa kpo
nga, avasa na nga. 23 Akya ọna ugha adokong ọlo,
avasa shang Ẹrẹkwyuẹ nga ka yaya ki nu Ibrahim
ka too, kina Ilazarus. (Hadēs g86) 24 Avasa yọrọ ki tẹri
si, ‘Ate Ibrahim, ko ohomi, ngọ tọma Ilazarus ka ata
anevo nga kidẹ amusum ka ta mi ka irẹghẹmẹ ki imẹ
kọng ogheng, ki imẹ sọ kọng ẹrẹnọma kidẹ ọghari’.
25 “Ibrahim vasa ter nga si, shuni fa anọ mi, Akyua
mani ngọ shika ayasing ri ni, ọshi kina uma ọdọdọma,
Ilazarus ko ọlo, awuji asọ kọng ododuma, ọngo sọkong
ọlo. 26 Odiduwuma ni, ka biyateng mayo kini inu ni,
uho ọghoghe ọkyọkuyo nagigang, na kyer mani acayọ
ki bira bọ gina ki kyaa ọkọushiyi ba, acawọ kọnọ ma
gina kọta ọkọshiyi ka ba ọkọdu.’ Unu ma nudo buranu
gana diba ushimayoma. 27 “Awo shine efe ba tẹri si,
‘Ngọ ate, imẹ so shọrong, tọma nga ka akya ọna ate
mi. 28 Imẹ so na anayu atọng aniragheme, akya kaya
pighi ni bọ, abu ma kọnọ ma ba ọkọkong ọlo ọgigang
riba. 29 Ibrahim ba tẹri si, Ai na anayur shi kọnọ umẹẹ
iMusa kina awọ anga aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng, akọng
uma umani atẹri bọ.’ 30 “Aghọnọ upeni vasa yira si,
kayi ate Ibrahim, insi ace aghọ sisang ka lọr ki kyaa
ukushi bọ ni, aki lọkpaa.’ 31 “Ibrahim vasa tẹri si,
‘Inkini a kọng bọ umẹẹ iMusa kina nga mani aghọ pii
kọ ọtọ Ọnọng sọ tẹri ba ni, kọ ni awasi ace aghọ sang
kidẹ aghọpko ni, aki kọng bọ nga ba.

17 IYesu tẹri aghọyii nga si, “Ima usa uvulu ni iyi ya
ni iki ba, nedo ni, ọlọ, aghọmani anga sa ukpaa!
2 Numana ace aghọ nu sa ayayi kidẹ abe ananọ uvulu,
ọki pẹẹ nga ni agira nga utii uhwọ wu ko ọmọọ nga,
na fẹni nga ka ẹrẹyẹma ighighẹ. 3 Inu kala ẹrẹkwẹ
nu, inkini anayu vuu ni, yeni nga ubira ikwyi ngọ,
inkini ala ukpaa ni ya nga ya. 4 Inkini avuu iri tinsara
ka awii yayi ni, aba vuwa iri tinsara dimata si, ‘Imẹ
lọkpaa,’ Ọsọ mani ingọ ya nga ya.” 5 Atina iYesu tẹri
Ate si, “Kimi ayọ uma aipang kọ!” 6 Ate ọna yira si,
“Insi inu sina uma aipang na ji kini ikir ikpo ni, inu sọ
tẹri udii ọshẹ, ‘Ya ukadi kọ kya ngọ ẹrẹyẹma ighighẹ,’
Aki ju ima utẹri ngọ. 7 Insi ace aghọ kidẹ nu ni asi na
agira uwuu ko uce atẹm ni, a toro kọ vuwa ka aghumu
ni, aki ju nga si, ba kọ ba cica kọ la imila?’ 8 Aki tẹri
nga si, ker mi imila ọghẹ ka imẹ la mẹ sa, somani ingọ
ya dola ọngango ma?’ 9 Adodu sa agira la izaa nọ
mani aju imumani atẹri nga? 10 Ushi wu du, inkini
inu ju nẹdu imumani atẹri nu, inu ju si, ‘Ayọ ni agira
bọ, ayọ ta mayi ba, ayọ ju imumani ayọ bra uju.’ 11
Ace awii ni iYesu la ite nu ukeng kyaa Urushelima
ni, aba ghila ka amaa aSamariya kina aGalili. 12 Aya
sang ughila ace anifọng ni, aghimi ushọ aghọnọ ubili
vasa ba peni nga, atẹng ka atatọọ. 13 Asa shang iliwyẹ

ki tẹri si, “Ate Ọna iYesu, kọọ aho mayo,” 14 IYesu
ya nu bọ ni, aba tẹri bọ si, “Inu kya ukushi afirist ka
anu nu, adogo keng ada ba na pupar. 15 Ayaye kidẹ
bọ ya nu na apeni ọkyuọ ni, aba vuwa nga na sọ brẹ
Ọnọng na iliwyẹ ighighẹ, 16 Aba kpaa ka afra iYesu,
adogu sa nga ẹlẹnau. Inga ni aghọ aSamariya nga. 17
IYesu yila nga dita, “Ba aghọ usho bọ mi ma bọ ọkyọ
ma? Ki alara usho ushẹ wu? 18 Apeni bọ agho mani
aki vuwa da ama brẹ Ọnọng ma, aghọ biba ri nga ka
ayayu nga? 19 IYesu ta nga, “Sisang ka ingọ ki kyeng
ngọ, uma aipang ngọ ma ngọ ọkyuọ. 20 Ace akyua ni,
aFarisiyawa sa ghulu iYesu nga akyua mani ẹrẹgọm
Ọnọng ki ba wu, ayila bọ si, Ẹrẹgọm Ọnọng ni, aki nu
bọ wu ne ica ma. 21 Aki tẹri nga bọ si, ‘Awuji ma,’ Ta
awudu ma, ẹrẹgọm Ọnọng shi kidẹ nu wu.” 22 Aba
tẹri aghọyii nga si, “Akyua ki ba angọ mani inu du
wang unu awii yayi kidẹ awii Anọ Ajiya, inu du nunu
ma. 23 Aki tẹri nu si, ‘awuji,’ ko ni, ‘awudu!’ Inu ma
kyaa ma, inu ma kiyi bọ ma. 24 Kọnọ umani inyigha
ka tsuma ki ma uyeri, kusang ka udi uka ki kya wu
uda uka, umani uki shi wudu awii mani Anọ Ajiya ki
ba wu. 25 Uma ri ta kọ ba ni, sa azọnọ mọr awiya, ka
ajiya akyua ri ba tọọ bọ nga. 26 Kọnọ umani uba ka
akyua iNuhu ni, umani udoshi wudu ka kyua uba Anọ
Ajiya. 27 Ajiya so la, na sa, na ju ọbuwa, aki ma ọbuwa,
ka ama fuma awii umani iNuhu ghila nga ọgbọlọ wu,
anitsum nọ ugya sa ba ki ma pili bọ nadidu bọ. 28
Umani aju wudu ka akyua iLutu, ajiya ki shi kọ la, na
sa, ghẹli, na gbara, na pila, na ọvura. 29 Awii mani
iLutu kunu nga ka aSodom ni, ada shi ugha na ọteghẹ
ugha ka yaya, uma pili bọ nadidu bọ. 30 Umani uki shi
wudu ka awii uba Anọ Ajiya. 31 Awii ra ni aghọmani
asọ ka ya ubọ na, uma nga sọ kidẹ ubọ ni, ama shulu
ka aya kpaa mọ ma. Kindọ na aghọmani ashi ka aya
ibiya, ama vra ma. 32 Inu Shuni na Ayiri iLutu. 33
Nadidu aghọmani awang kyo ọkyuọ nga ni, aki peni
bọ wu ma. Aghọmani ama ọkyuọ nga ni, aki kyo wu
ya. 34 Imẹ so tẹri nu, aya pai do shi kaya iculo iyi, aki
kpaa agha yayi naya agha yayi ya. 35 Ayiri apai ki shi
ko uhọ kọ ukuyi, aki kpaa ayi naya ayi ya. 36 Aki nu
ajiya apai kaya ibiya, aki kpaa ayayi na ya ayayi ya. 37
Aghulu nga si, “Kabi wu, Ate?” Ayira bọ si, “Uka mani
ọkọng sọ ni, ukadu wu ni ẹghavu ka culu wu.”

18 IYesu ma bọ ice ighang upii di ta si, usọ udu
mani aka pii nọ Ọnọng, ama kla ma. 2 Asi, “Ace
aghọ tẹri ashuwa sọ aghọmani aye nga Ọnọng ma ka
ice ifọng, aka duma nga na ajiya ma. 3 Ka ifọng ni, ace
ayiri aghọ ukpo la ko keng ushi nga, na shọrọ nga si,
‘Ghila abiyating mayọ kina ashomi.’ 4 Azọnọ tọrọ nga,
amada vra di ta ka ikwyi nga si, ‘Kọnọ umani imẹ ka
tẹ mi ẹrẹbata Ọnọng ma, imi ka ba damami na ajiya
ma, 5 Umani ayiri ri kọ dama mi wu ni, imẹ do ghila
abiyatng bọ, ama la ko damami ma nula kukeng ma.’”
6 Ate ba tẹri si, “Inu kọ ima umani aghọ utẹri ashuwa
atẹr ri tẹri! 7 Ọnọng du ma nga ajiya nga mani anga
huwa na aka ci atii kina atọnọ imumani awẹẹ ma? Ado
va ki laa nga kọ shẹbọ kọ? 8 Imẹ do ta nu, aki wọmọ
ughila abiyating bọ. Ni, Anọ Ajiya yọ ba ni, aki ma
peni uma aipang ka sing ri?” 9 IYesu va ma idi ighang
upii ka aghọmani A kpa akwyi bọ si ibọ ni aghọ ju
aipang bọ, na aka jer ajiya ushẹ, asi, 10 “Ace ajiya apai
ghila ọna Ọnọng ka aya pii nọ Ọnọng aghaye kidẹ bọ
ni ubafarisiye bọ, ada aghaye ni aghọ yira agonu nga.
11 Ubafarisiye ba sisang ki pii nọ Ọnọng ka ẹrẹkwẹ
nga na asu ju si, ‘Ọnọng, imẹ sa ngọ ẹlẹnau, nọ mani
imẹ shimi lilẹẹ oshẹ ma ajiya ma, aghọ dara itra, aghọ
ju uma ububi, aghọ wang ayiri, mi shimi lilẹẹ aghọ
yira agonu ri ma. 12 Imẹ ka kpẹnẹ anyu mi ẹlẹpai kidẹ
awii atinsara, imi ka ma ima iye kidẹ ushọ nadidu
imumani imẹ peni.’ 13 Ni, aghọ yira agonu ra tara ka
atatọọ, ashang nga ẹbice nga ka ayaya ma, ashi kọ kha
ẹkọ nga, ado ta si, ‘Ọnọng, ko ohomi, ka imẹ ni aghọ
uvulu nga!’ 14 Imẹ do ta nu, ajiya ri avuwa nga aca nọ
utọmu ikwyi ka ibate Ọnọng. ka nadidu aghọmani
ashang lekwyi nga ni, aki shulu ni nga, aghọmani aka
shulu ni lekwyi nga ni, aki shang nga.” 15 Ace aghọ bọ
ba nga na anọ ajaji bọ ka ama piya bọ, aya nu nedi
ni aghọyii nga yeni bọ ọbira ikwyi. 16 IYesu ba yọlọ
anọ ajaji kushi nga, ki ju si, “Inu ya anọ ajaji ka ba
ushimi, inu ma kara bọ ma, ẹrẹgọm Ọnọng ni Inga
ighọ bọ kọ. 17 Apapang ni imẹ do ta nu, aghọmani
ayila nga ẹrẹgọm Ọnọng lilẹẹ mani anọ ajaji ka aju
ma ni, aki ghila nga ẹrẹgọm ma.” 18 Ace aghọ ite ma
ajiya ghulu nga si, “Aghọmẹẹ adaduma, ikẹmbọ ni
imẹ duju ki imẹ ki imẹ peni ọkyọ ni Ushi wu na amara
ba?” (aiōnios g166) 19 “IYesu ba ta nga si, ikẹmbọ sa ni
ingọ du yolomi agha adaduma? Ba ace agha adaduma,
Ọnọng nga ka yayu nga. 20 Ingọ ye imumani Ọnọng
ta, ma wang ayiri aghọ ma. Ma pii aghọ ma. Mayi ma.
Ma ta atẹr kaya aghọ ma. Ma ate ngọ kina ayuru ngọ
ẹlẹhuakọ bọ.’” 21 Ada tasi, “Imẹ kuju umali ni imẹ
doshi ananọ.” 22 IYesu ya ko nedi ni, ata nga si, “Ima
iyiye shẹ ngọ, gbala imumani ngọ sọ neyọ nadidu, ka

ingọ kau aghọ shi namiri, ingọ du peni upeni ka yaya.
Ingọ dado ba ngọ ma kiyi mi.” 23 Aya kọọ nedi ni,
ikwyi nga bira yọ, ashi aghọnọ upeni nagigang. 24
IYesu ya nu nedu ni, ata si, “Uki shi nu ulo mani aghọ
upeni ghina ẹrẹgọm Ọnọng! 25 Uki piyẹ ni uyuyo
mani urakumi ghina ọfọng alura, mani aghọnọ upeni
ghina ẹrẹgọm Ọnọng.” 26 Ajiya ya kọọ nedi ni ada ta
si, “Inkini ushiwudu ni, inga ki peni ulẹ wudu? 27
IYesu yira bọ dita si, “Uma umani ula lekyọ ajiya ni,
ula bọ ẹlẹkyọọ Ọnọng ma.” 28 IBitrus ta si, “Ayọ kọ ya
uma umani ayọ shini bọ ya, ayọ ki yii ngọ.” 29 IYesu
ta bọ, “Aipang, mi do ta nu, aki peni bọ aghọmani
ado ya ọna, ta ayiri nga, ta anayuru nga, ta aghọ biye
nga, ta anọ nga, kaya ẹrẹgọm Ọnọng, 30 Na alar upeni
imumani ipiyẹ ididu ka kyuali, ka yaya aki peni ọkyuọ
nọ shiwu na amara ma.” (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Ada
kpaa ushọ na apai li ki kya uhwou, dita bọ si, “Uwuji,
ayọ ki kya bọ Urushelima, nadidu uma umani awọọ
kaya Anọ Ajiya, ka avọ ma aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ni
iki hura. 32 Aki gbala nga kukushi aghọmani ashi bọ
aYahudawa ba, na sila nga, aki ju nga ububi, aki taa
nga akpe. Aki kẹr nga na aiwili, ka apii nga wu. 33
Awii itai ni, aki sang.” 34 Aghọyii nga ta kpẹlẹ bọ ima
iyiye kidẹ nọ uma ri ma. Ashọ wu nọ ima, ni ata kpẹlẹ
bọ imumani asọ taa ma. 35 Aya ba ayayo na aYeriko
ni, ace afo ci ka uhwo utra adọ shọr. 36 Aya kọọ na
ajiya na pam so wolu ni, ada ghulu si ikẹmbọ ki ba.
37 Ataa nga si iYesu anga aNazaret nga sọ wolu.” 38
Ada shang ẹlẹwyi di taa si, “IYesu Anọ uDauda, kọọ
ahomi!” 39 Aghọmani ashi kite nga yeni ọbira ikwyi,
ni aba ta A kpa ki kimi wu, “Anọ uDauda, kọọ ahomi!”
40 IYesu da tara di taa si “Aba ni nga kushi nga, aya
ba ayayo ni, aghulu nga si, 41 “Ikẹmbọ ni ingọ wang
si imẹ ju ngọ? Afoo da yira nga di taa si, “Ate, imẹ
wang mani mi peni ukyoo uka.” 42 IYesu taa nga,
“Yila ukyoo uka! Uma aipang ngọ ma ngọ ọkyuọ.” 43
Ka akyua ra ni, apeni ukyoo uka, akiyii iYesu, adogo
brẹ Ọnọng. Ajiya nadidu ya nu nidọ ni, a brẹ Ọnọng!”

19 IYesu ghila idẹ ifọng Ajeriko na asọ woru ya.
2 Ace ajiya shiya aghọnọ uca si iZakka agha
aghaghẹ uyira agonu, ashina upeni. 3 A wang mani
inga ta nu iYesu, ni ata bra nga ba ka agna ni ashi
agbabgbulu, ka ajiya shiya na pam. 4 Aba lite ki ya
kiya nga aya ọshẹ uwe ka anu nga ka udu utra kọ
ni iYesu ki ba wu. 5 IYesu ya fuma uka ni, aba sang
ẹrẹkwẹ ka yaya ki tẹri si, “IZakka, shulu kaishang ka
iyiya ni ọnang kọ niki shulu wọ kaidi.” 6 IZakka ba
shulu kaishang ki yira nga ni ikwyifu. 7 Ajiya nadidu
ya nu kindi ni, aba dẹr kọ tẹri uma, aba tẹri si ọna
aghina avulu kọ ni ashulu kọ. 8 IZakka sisang ki titara,
ki tẹri Ate si, “Nu, Ate! Ukadii ka kyuari, iki kau upeni
mi ka biyating ki ma aghina amir, aghọmani ikula
akpara nga ni, iki biya nga sọri nari ka ya imumani
isala.” 9 IYesu ba tẹri nga si, “Aidi ni, ufoo ba ọna ri,
ka anga ni anọ Ibrahim nga. 10 Ka Anọ Ajiya ba ka aba
wang imumani ivulu yọ, ka afoo yọ.” 11 Asi kidẹ uhuri
uma ri ni, iYesu ba lite nọtẹri bọ ice ighang upii, ka
aya sang ufuma Urushelima, Ajiya huri kini ẹrẹgọm
Ọnọng ya sọ ba yayọ ni. 12 Avasa tẹri bọ si, “Akuju ace
Ajiya na ajee nga ka ọna ẹrẹgọm na ki kyaa ice ifọng
ititọghọ kaya ma nga ẹrẹgọm, na avuwa. 13 Aba yọrọ
aghọ ushọ kidẹ agira nga, ki ma bọ apam ushọ, aba
tẹri bọ si, ‘Inu tiliwu sa imẹ ya vuwa.’ 14 Ni Ajiya ifọng
wang bọ nga ba, na aba tuma atina kọ utumu nga si,
‘Ayọ ta wang yi si ama ajiya ri ẹrẹgọm bayọ ba.’ 15
“Aya lo nga ẹrẹgọm ni, aba vuwa nga aca. Asa tuma
na agira na ama bọ ufẹ ra, ka nu ta atiliwu ki peni ima
kaya. 16 Aghi ite ba ki ba ju si, ‘Ate, upam uye ngọ ma
apam ushọ.’ 17 Aba ju si, ‘Agira adaduma! Insi ingọ ju
aipang kaya ima uji ni, imẹ sọ ma ngọ ẹrẹgọrọ ufọng
ushọ.’ 18 Agha ipai ya ba ni, aba ju si, ‘Ate, upam uye
ngọ ma apam atọng.’ 19 Ate ọna ba yira si, ‘Ingọ mani,
iki ma ngọ ufọng utọng.’ 20 “Ace agira va ba ki ba tẹri
si, ‘Ate, upam ngọ we! Imẹ kyo wu kidẹ ugẹẹ ugyauto
ki shọ. 21 Ki huri ẹrẹbata, ka ingọ ni ice ighọ ajiya yọ,
utili ni ngọ lọ. I ngọ ka ba wang uma ijirija, ingọ ka
curu ọka umani ura pila ngọ ba.’ 22 Avasa tẹri nga
si, ‘Ingọ ni agira ababi ngaa! Imẹ ki ju ngọ ashuwa
ka ya imumani ingọ tẹri kina anyu ngọ. Ingọ ye si
imẹ ni ajiya nga nu utili kini imẹ lọ, aghọ wang uma
ijirija, imẹ ka va curu ku uka umani ira pila mi kọ ba?
23 Insi ingọ ye kindi ni, ikẹmbọ wu sa ni ura sa mi
nga ufe kọ uka ukyuru ufẹ wu ba, insi imẹ vuwa ni
imẹ peni ice ima ka ya nu ufe ba?’ 24 Avasa tẹri ajiya
mani ating kọka si, ‘Uyira aghọ upam uyeng ka ama
aghọ apam ushọ ra.’ 25 Avasa yira ki tẹri nga si, Ate,
ashina apam ushọ!’ 26 Aba yira si, ‘Imẹ sọ tẹri nu,
nadidu ajiya mani ashi kini ima ni, aki kyimi nga wu.
Aghọmani ashi ni ice ima ba ni, animu mani ashi ni
yọ ni, aki yira kọ kuku shinga. 27 Aghọmani atọrọ mi
kina agho mani awang bọ si iju ẹrẹgọm ka ayakwyi bọ
ba ni, inu ba ni bọ kọkẹẹ ka pili bọ kọ ki temi.’” 28
IYesu ya tẹri kindi ni, avasa lite ki kyaa Urushelima.

29 Asọ fuma aBetafaji kini aBetani ka ikyọr ugbana
Uzaitun ni, avasa tuma atina nga agha apai, 30 Atẹri
bọ si, “Uya ghila efọng ite nu ra, insi inu fuma ni,
inu ki ya nu ace anọ izaki ni aghọ kọ kila nga ba na
alor. Ni usa shii kọ bau kọkẹẹ. 31 Insi ace aghọ ju si,
‘Ikẹmbọ sa nusọ shii anọ izaki ni, tẹri nga si Ate nga
wang.’” 32 Aghọmani atuma ba woru kiya nu kọnọ
mani iYesu ateri bọ ni. 33 Asọ shii izaki ni aghọ anọ
izaki ba ghulu bọ si “Ikẹmbọ sa na asọ shii izaki?” 34
Aba tẹri si, “Ate wang kọ.” 35 Aba kyaa ni nga kukushi
iYesu, a fẹni ugbang bọ kaya anọ izaki ki tiya iYesu ya.
36 Asọ kyeng ni, ajiya ba ta ugbang bọ kọ utira. 37 Aya
sang fuma Urushelima ni, ukọ mani utira shishiri uka
ugbana Uzaitun, ni ikir aghọyii ba ni ikwyifu na sọ
brẹ Ọnọng ni ẹrẹwyuẹ ighighẹ ni uma usa uwo ica na
anu, 38 “Anyu adaduma ka agọm na aki ba kidẹ nọ uca
Ate! Ikwyifu shi ka yaya, ujọọ kukushi Ọnọng!” 39 Na
ace afarisiyawa ashi kidẹ ikir bajiya vasa tẹri nga si,
“Aghọmẹẹ, gẹr aghọyii ngọ!” 40 Ava yira si, “Imẹ sọ
tẹri nu, insi ajiya mi kọmọ na kikiri ni, atighi ki ca
kpaa.” 41 Aya fuma ayayo ki nu ifọng Urushilima ni,
aba ci ni ifọng. 42 Imẹ kọ tẹri si, “Insi inu ye imumani
iwang sa nu peni utọmu ikwyi, ni ashọ wọ ki ica nọ.
43 Akyua ki ba nọ mani asho nu vra irivii ka ghiminọ,
ka adara nu kọ iligba ikyọr. 44 Aki ta nọ ki ẹrẹbọ, inu
kina anọ nu nadidu, aki ya bọ uce utighi kaya uce ba,
ka inu ta yira nu si Ọnọng ki ba ọka ushi nọ ba.” 45
IYesu vasa ghila ọna Ọnọng na asọ kla aghọ gbra uma.
46 “Akọ woo,” atẹri bọ si, “‘Ọna mi ki shi ọna upii nọ
Ọnọng, ni inu kọ sawọ nọ tee ọka aghọ dara itra.’”
47 Ko agbawii aka mẹẹ bọ kidẹ ọna Ọnọng. Ni Afirist
akakọng kina aghọmẹẹ iMusa, kina aghite ma Ajiya
awang utira mani apii ngau. 48 Ni ara peni bọ ba, kọ
upii ghila ikwyi akwinga mani shi kọ kadu.

20 Ace awii ni asọ mẹẹ ajiya kọ ọna Ọnọng na tẹri
bọ ila ididuma, afirist akakọng kina aghọmẹẹ
iMusa, kina, agho akakọng ọna Ọnọng, ba ukushi nga.
2 Atẹri nga si, “Ter ayọ ebga ẹrẹkyuọ ngọ du ju diji
ima go,” inga ma ngọ diji ẹrẹkyuọ?” 3 IYesu yira bọ si,
“Inga ma wang ghulu bọ upii. Nutami, 4 Ubaftisma
mani iYahaya ju ngọ ayaya go, ta ngọ ajiya ko?” 5 Asa
pughe na ace bọ, ki tersi, “Inkini ayọ tersi, ‘Oghala ka
yaya’, aki tersi, ‘Ikẹmbọ sa nu manọ aipang nenga
ma?’ 6 Inkini ayọ tersi, ‘Ọkoshi Ajiya,’ “Nedu Ajiya ki
tayo kina ọtighi, ka Ajiya yira si iYahaya so aghọ pii
kọ ọtọ Ọnọng.” 7 Kin nu a tersi, “Abọ yebu ọka mani
akunuu ma.” 8 IYesu tersi, “Ngama ki terbọ ma ta
egba ẹrẹkyuọ nga sọ ju uma ri ma.” 9 Asa ter Ajiya
diji ighang upii, Ajiya pra ebiya ada ma a piya awo
wu uta yo asa kunu uking diya tere naghe gang. 10
Ọghe curu imila ya ba ni, ada tuma agira nga kushe
awo mani ado kyeli abiya, mani ni ama nga anele
ekolo ngọ ebiya. Awo keli ebiya da kaa nga di kara
nga avura a vura avo ijirija. 11 Asa tuma ace agira,
amma ni aya va kpeni nga di kaa nga, ki ju nga ububi
avura avo kijirija. 12 Asa va tuma ngọ atai, asa sa nga
ugunu ada fẹni nga nau. 13 Agha ija ba tẹri si, ikẹmbọ
ni imẹ su ju? Imẹ ki tuma na anọ mi, aghọmani mi
yoo ta aki nu ọkpọtọrọ nga ni. 14 Aghọ yira uta ija ya
nu nga ni, avasa tẹri ace bọ si, “Aghọmani aki lara
ni ija we, tara ni pii ngau, ka ija tee aghamayo!’ 15
Avasa fẹni nga kọ tumu ija, ki pii ngau. “Ikẹmbọ ni
aghọ ija ki ju bọ? 16 Aki ma pughe awo keli abiya na
ma ace aghọ bọ abiya.” Ajiya ya kọng kin dini avasa
tersi, “Ọnọng maya ama lele kindi ba ma!” 17 Amma
ni iYesu sa bu ekah di wulu bu, ekyamu na tẹri ki
mamana awo la, “Ọteghe mani awo vra tọọ bọ owo
cẹẹ nọ ọdọdọma?” 18 “Nadidu aghọmani A kpa kaya
utii la aki wula nga awawu, awo mani ni ọtee la kpaa
ka ya nga aki họnga.” 19 Aghọmẹẹ upii iMusa kini
ifirist adogo wang utra A kpẹnẹ nga, aye ataa diji
ighang upii kaya bọ wọ amma ni akung ẹrẹbata Ajiya.
20 Ala ko kyu nga, ada tuma awo sa eca ada ju lalei
agho apapang. Asa ikwyi mani a pkani iYesu kaya
peye mani ataa mani a ta nga kayelivo agho ite. 21
Agho mani atuma aghulu nga, “Aghọmẹẹ, ayọ yisi
ngọ do pughi kini ọmer imumani sọ aipang ngọ shi
ngọ no wang elekyee ma ngọ do mẹẹ ọtra Ọnọng na
aipang. 22 Ọsọ duma ayọ ma ukaisar efee ẹrẹbọ ta ayọ
ma ma ba?” 23 Amma ni aya pkre amarabu asa terbu,
24 “Yeni mi udinari. Ibice inga wo so ka ya? Atẹri si
ukaisar. 25 Ada terbu si nu ma ukaisar ima ni so ngọ
ukaisar nudi ma Ọnọng ima ni ọso ngọ Onong.” 26
Abra bu pkane nga nu uvu kaya ọpughi nga ma kidẹ
ma Ajiya. Ada vasa ko wica ọgere ọpughe nga, asa
bọrọ kọmọ. 27 Ace aSadukiyawa, awo mani ateri ba
usang ka olọr ba, asa ba kukushi iYesu nu uwulu. 28
“Aghọmẹẹ,” iMusa wọsi, insi ajiya kpo kiya ayiri nga
na ashi nga kina anọ ma, anayuru nga sọ vọ nga ka
apeni anọ.’ 29 Na, akọ ju aca Ajiya atinsara. Ẹrẹkwyuẹ
kọng kọvo ayiri amma na akọkpo, a jer anọ ba. 30
Agha ipai vasa vo ayiri kuma, avasa kpọ ba anọ ba. 31
Agha itai ma kindi. Ava ju si nai dubọ ka ti ni sara

avoo ayiri ra, ava kpurubu ba anọ ba. 32 Aya kpẹẹ ni,
na ayiri vasa kpọ. 33 Ka kyuari ni, kọ sang alọr, ayiri ki
shi ngọ nga? Ka akọ vọru nga ka tinsara bọ." 34 IYesu
vasa teribu si, "Ajiya asing reni ka voru ayiri, aka va
ma ayiri ubọwa. (aiōn g165) 35 Amma ni aca aghọ bọ aki
wang usang alọr, ka va ci sang alọr uki ba aki voru bọ
ayiri ba, aki va ma bọ ubọwa ni bọ ba. (aiōn g165) 36 Aki
va kpuru bọ ba; asọ kina atuma Ọnọng bọ ni. Asọ Anọ
Ọnọng, donma asọ anọ sisang ka alọr. 37 Ki, iMusa nye
ni ka yaye si, agho mani akpobu na ki sisang. Ila ushi
uzuzi mani ula ogha, apii ka yirkwi Ate si, 'Anga shi
Ọnọng Ibrahim, Ọnọng Ishaku, kini Ọnọng iYakubu.'
38 Inga shi nga Ọnọng agho kpuru wu ba, Amma ni
Ọnọng agha kyo, kọ shi nga kwinga sa awo kyo." 39
Ace aghọmẹẹ iMusa ava peni ki tẹri si, aghọmẹẹ uter
na ki kya!" 40 Kin dini apeni bu awo wulu uce upii ba.
41 IYesu terbu, "Ikẹmbọ sa ni aki tẹri si ukristi anọ
udauda nga? 42 Udauda ki kirẹkwyuẹ nga ter ka awọ
uZabura si, "Ate ayaya tẹri Ate ọna mi si, "Cica ka avọ
lami, 43 Si imẹ sa agho tọrọ ngọ ka ata efrang." 44
"Udauda vasa yulo nga 'Ọnọng.' Aki ju na nyi ka yurọ
nga si anọ udauda?" 45 IYesu tẹri aghọyii nga ki tema
Ajiya si, 46 Uju na brẹbọ kina aghọmẹẹ iMusa, agho
wang sọru ugbang kọkọng na ki goru, awang si abili
bọ ka ika ula izẹ, awang si ama bọ ikọci ẹdiduma ki
ka takwyuẹ aYahudawa, kini ekọci ẹdiduma ka ọka
agya. 47 Abọ shi agho la akpara ayiri mani aghimibọ
kọ kpurubu, naka pii nọ Ọnọng ki gbigbang ka nu bu.
Aki ju bọ aleshuwa ababi."

21 IYesu sang rikwyẹ ki nu ace aghọnọ upeni na
sọ ma uma kidẹ upeni bọ kọka ukyuru uma ọna
Ọnọng. 2 Avasa nu ace ayiri mani ashina amiri na
aghimi nga kọ kpoo aba ọsa anini apai na ra fuma
ọkobo ba. 3 IYesu vasa tẹri si, "Imẹ sọ tẹri nu aipang
si, imumani aghilamiri aghọmani aghimi nga kọ kpoo
ra asa ni, ucẹr unga aghọshẹ na didu. 4 Ka inu ma
naidu nu kidẹ nọ upeni bọ kọ, ni anga kidẹ namir nga
ni ama imumani ashi ni yọ ya nadidu kọ uci nga." 5
Ace aghọyii iYesu vasa tee aghọ upii kaya ọna Ọnọng,
nọ ukyer mani aju na atii adaduma, kina ighọnọ uma
mani ama. IYesu vasa tẹri si, 6 "Kọnọ mani inu sọ
kyoo kakyakyua ri ni, akyua ki ba nọ mani ba uce atii
mani aki ya ka ya uce ba, kọgba ni aki yiniwu kaya
uce." 7 Avasa ghulu nga si, "Aghọmẹẹ agba awii ko
nudi ki ba wu? Agba amaa nga niki nu ka kyua mani
udibi uma sọbawu?" 8 Avasa tẹri bọ si, "Inu ju naibọr,
ace aghọ ba ghimi nu ba. Ka Ajiya nagigang ki ba
ki dinọ uca mi, aki tẹri si, 'Imẹ shi inga!' Akyua ya
sang uju. Inu ba yii bọ ba. 9 Inu ba kọng ẹrẹbata ba
ipeni inu kọng ila ọkọrọ kini ọbira ikwyi ni. Iyi ya ni
ummari ki kyọ uba, ni amara sọnọ kọ sa nga uba ba."
10 Avasa lite nu tẹri si, "Ẹrẹbọng ki kọrọ kini ẹrẹbọng,
ẹrẹgọm kini ice. 11 Aki ju zur ẹrẹbọ ububi, kini idafo
kina idumu ibibi. Aki nu uma lo ẹrẹbata kina uma sira
uwo ica ni ọsọ ba ka yaya. 12 Uma ri tawu ba ni, aki
kpẹnẹ nu, kaya lolu ka aju nu ububi. Aki kyaa ni inu
kite ukọ shọr Ọnọng ka asa nu kọ bọọ itii. Aki kyaa
ni inu kukushi agọm kina aghọ ite kidẹ nọ uca mi.
13 Udiwu ki manọ agọlọ utẹri ice ima ka ya ẹrẹkwẹ
mi. 14 Kin dini, ucinuye ki ikwyi nu nakwya sọshiwu
si aki peni nu ubira ikwyi kọ mani usọ darakwyinu
ba. 15 Iki manọ ighang kini uye ukyuu mani ba ajiya
ayeng kidẹ aghọ shi kọ ju irisho kini nu ba, aki bira
bọ tẹẹ upii ko na linang kini ima utẹri nọ ba. 16 Ate
nu, kina anọ nu, kina ute nu, kina ayikyo nu aki ta
nu tumu, ka vasa ka pili ace aghọ nu. 17 Kwinga ki
tọrọ nu ko uca mi. 18 Kindu ni ba ajiya ayeng kidẹ nu
mani ufilikwyi nga ki vulu ba. 19 Peni ubira umọr ni,
uki lang. 20 Du akyua mani inu nu aghọmani akpọ na
ghimi Urushelima ni, uki kpẹlẹ si akyua sọba mani aki
puluwu. 21 Kin dini aghọmani ashi kidẹ aYahudiya
ni, ati bọ ka kyabọ ayanọkọng kọng. Aghọmani ashi
kidẹ ẹfung na kunubọ, aghọmani ashi ka ufung fisi
ni aba aghila idẹfọng ba. 22 Ka akyua anang Ọnọng
ya ju ka ahura imumani akọ woo. 23 Ima ẹrẹbata yọ
na ayiri shina afo kina ayiri go anọ kaidu akyua ra!
Ka ọlọ ububi ki ghila ẹrẹbọng, anang Ọnọng ki shulu
kaya akwyi bajiya. 24 Aki pili ace aghọ bọ na anyu
ikuma, ka va kpẹnẹ ace aghọ bọ, ka kyabọ iri gira
kucenu ufọng. Aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ni aki
ju Ajiya Urushelima aikiya, sa akyua ya fuma. 25 "Aki
nu umumani umẹẹ ẹrẹbata kaya ẹrẹmọọ, kini upẹrẹ
kini ẹyẹrẹ. Ajiya aya sing ki ba zọọ bọ ni ẹrẹbata kọnọ
uvila ọgya kidẹ avọng ni. 26 Ajiya ki peni ayi ukpaa ni
ẹrẹbata, aki kọng ẹrẹbata kọnọ kyoo umumani ọsọ ba
kini yi ka sing ri. Ka aki zuru aya ẹrẹmọọ. 27 Akyua ra
wu ni aki nu Anọ Ajiya na sọ ba kidẹ amọ kini ẹrẹkyuọ
nọ ujọọ ughọghẹ. 28 Insi uma ri dẹkọ ba ni, titara kọ
shang akwyẹ nu, ka ufo nu ya ba ayayo." 29 IYesu
vasa ma bọ ice ighang upii si, "Inu kra ushi uwẹng
kina ashi nadidu. 30 Insi aya sọ ju afa asasa ni, inu
ka kyakwyinọ ka kpẹlẹ si ẹrẹkpẹrẹ yasọ ba. 31 Kin
diwuni, insi inu nu ighọ nu uma ri nọ ọsọ ba ni, inu

ye si ẹrẹgọm Ọnọng yasọ ba. 32 “Aipang ni sọ tẹri nu
Ajiya aikuari ni, aki kpuru bu ba sa uma ri naidu ba
kaya ica bọ 33 Ayẹrimọọ kina asing aki puluwu, ni
upii mi ki puluwu ba. 34 “Uci nu ye, Inu ba ya ula kina
vura kuma, kina ubira ikwyi asing ukpaa nu ikwyi kọ
ba, Kọ umani awii ra ki ba ba uye ka ma kpaa nọ kini
ayi nga ni. 35 Ka ki ba kaya ẹrẹkwẹ kwinga mani aci
ka sing ri naidu. 36 Ci nu ye, nu sa pii nọ Ọnọng ko
gbakyua kọ peni akyuọ langkọ kọ umumani ukibani,
kọva tetara kite Anọ Ajiya.” 37 ko gbawii ni, iYesu
ka mẹẹ kidẹ ọna Ọnọng, ni ipeni uka ba ugheni, aka
kunu ki kyaa ayi tili na uzaitun kiya nyeri kukọdu. 38
Na ajiya nadidu ba kataating ka ba kọng nga kidẹ ọna
Ọnọng.

22 Akyua usra agya ubiredi umani uka sang wu
ba na aka yọrọ si agya ubulu ya sọ ba, 2 afirist
akakọng kina aghọmẹẹ iMusa sọ wang umani asọ pii
iYesu wu, na huri ẹrẹbata bajiya. 3 Ishẹẹ vasa ghila
idẹ ikwyi iYahuda aghọmani ayọrọ nga si Iskariyoti,
agha yeng kidẹ atina ushọnapai ra. 4 Avasa kyaa kiya
pẹni kina agha kakọng afirist bọ kina agha kakọng
usha ọna Ọnọng bọ umani aki ma iYesu kukushi bọ.
5 Avasa kọọ ikwyifu nagigang, avasa yira si aki ma
nga ufe. 6 IYahuda vasa yira imumani atẹri, avasa
lite kọnọ wang utira mani aki ma iYesu na aghọ ba
shiya ba. 7 Awii usra agya ubiredi ni uka sang wu ba
ya ju ni, aki wa itimi agna usra agya ubulu, 8 iYesu
vasa tuma iBitrus kini iYohana ki tẹri bọ si, “Ukya kọ
ya kyer imila agya ubulu ki ma la.” 9 Avasa ghulu si,
“Kabi wu nuwang siya kyer imila wu?” 10 Avasa tẹri
bọ si “Insi ingọ ghila idẹfọng ni, uki nu ace ajiya na go
iwoo na musumu. Inu sa yii nga kọ kyaa ọna mani aki
ghila. 11 Utẹri aghọ shinọ ọna si, aghọmẹẹ nga tuma
nu si ayọ ba ghulu ngọ si, “Ki ubọọ mani imẹ kina
atina mi kila imila agya ubulu wu?” 12 Aki yeni nu
uce ubọọ ayaya naku ker. Ukọdu ni aki ju akywikeu.”
13 Avasa kya kiyanu akywike kọnọ mani iYesu tẹri bọ
ni, avasa ker imila agya ubulu. 14 Akyua ya ju ni, iYesu
vasa cica kina aghọ utina nga ka la imila. 15 IYesu
vasa tẹri bọ si, “Imẹ kọ sa ikwyi nọ ukila adi agya
ubulu kini nu ni sa ukọng ọlọ! 16 Imẹ sọ tẹri nu, imẹ
ta ki sọ lami ice imila ba sa ahwura wọ ka ẹrẹgọm
Ọnọng.” 17 Avasa kpaa igbohu ki sa Ọnọng izaa, ki
tẹri si, “Inu yira, kọ kau kidẹ nu. 18 Imẹ sọ tẹri nọ
si, ku kpaa kakyaukyau ri ni ikisọ sa mi adibi akuma
ikọlọ na ashẹ ba sa ẹrẹgọm Ọnọng ya ba.” 19 Ava kpaa
ubiredi ki sa Ọnọng izaa, ki wirau, ki ma bọ, ki tẹri
bọ si, “Udikọ shi ẹrẹnọma mi mani aki ma kaya nu.
Uka ju kindi kọ ushuni kini mẹ.” 20 Kindi wu ni aya
kpẹr ujibi ni ava kpaa igbahu, ki tẹri si, “Idi igbahu ni
utaa anyu ọsọsau kini ayi mi na nau kaya nu. 21 Ni
aghọmani aki gbara mi wu sọ la kini imẹ! 22 Anọ Ajiya
ki kpoo kọnọ umani akyoni, ni ọlọ aghọmani agbara
nga wu!” 23 Atina nga vasa ghulu ace bọ ta inga kidẹ
bọ ki ju kindi ni. 24 Inang vasa ghila idẹ bọ kọmani
inga ki cẹr ni ughọghẹ. 25 IYesu tẹri bọ si, “Agọm Ajiya
mani aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ni, aka yeni
Ajiya bọ ẹrẹgọrọ, kumani akyote bọ ka yọrọ akwyi bọ
si aghọ fo ajiya.’ 26 Ni inu shinu kindọ ba. Si ni, tara
na aghakọng kidẹ nu tẹẹ ananọ, akyote ni, atee agira.
27 Inga cer kini ẹrẹgọrọ kidẹ nu, aghọmani acica na
asọ la, ta aghọmani aka ya ma bọ imila? Ba aghọmani
acicaa na asọ la nga ba? Ni imẹ wẹ kini aghọ kau imila
nga ni. 28 “Inu bọ tara kini imẹ ka kyua na asọ mara
mi kọ. 29 Kọnọ mani Ate mi ma mi akyuọ uju ẹrẹgọm
ni, kindiwu ni imẹ sọ kọ ma nu, 30 kọ inu la nọ sa
kini imẹ, kuka ẹrẹgọm mi, ka inu ju ashuwa kaya ite
ushọni ipai Israila. 31 “IBitrus, iBitrus! Kọng mi! Ishẹẹ
wang si aya nga ka apẹr ngọ kini alkama ni. 32 Ni
isọ ushọr Ọnọng iBitrus, ka umaipang ukushi Ọnọng
kọnọ ma laraba. Ipeni ba vuwa ni, nọ kpẹnẹ Anayuru
ngọ ikwyi.” 33 IBitrus vasa tẹri si, “Ate yi naidu, iki
yighing kọni ubọọ iting kọ nikikya ni ngọ. ipeni ukpo
wu ni, iki kpo mi ni ngọ 34 IYesu vasa tẹri iBitrus si,
Isọ tẹri ngọ, iBitrus, akọr ta kọ tari wyi kina ating
aidi ni, ukite si uyemi nga ba sọ iri tai!” 35 IYesu vasa
ghulu atina nga si, “Akyua mani ituma nu ba ufeni,
ba imila, ba akpọ, inu wang ice ima ni inu peni nu
ba?” Avasa yira si, “Kaayi!” 36 Avasa tẹri bọ si, “Ni
naikyuari ni, nadidu aghọmani ashi ni ufe, ko imila ni,
asọ kpaa ka ago, kini aghọmani ashi ni ikuma ọkọrọ
ba ni, agbira igbang nga ka aghẹ. 37 Imẹ sọ tẹri nu
si, upii Ọnọng mani akọ woo tẹri si, ‘Azọọ nga kidẹ
aghina avulu, iyi ya yọ ni ahura kaya ẹrẹkwẹ mi.” 38
Atina vasa tẹri nga si, “Ate, ukuma ọkọrọ upai mi bẹ
kọkẹẹ.” IYesu vasa tẹri si, “Uma ya.” 39 IYesu ya ifọng
ighighẹ, ki kila ẹkung na shi zaitun kọnọ mani akọ
ghẹli wu ni. Atina nga vasa yighi nga. 40 Afuma ọkani,
avasa tẹri bọ si, “Unu shọr Ọnọng, ukọnọ ma kpa kidẹ
ọghẹmi Ishẹẹ ba” 41 Avasa lite ki ju atọọ kini bọ, kini
ikang ufeni ọtighi, avasa kpikpo ki shọr Ọnọng. 42
Avasa tẹri si Ate, peni ọyira shọr mi ni ukpami asong
riwu. Amma ni ba uwang miwuba, si unga ngọ niki
yighi.” 43 Kindi ni avasa nu atuma Ọnọng avasa kunu

ka yayankikpini nga ikwyi. 44 Ashi kidẹ kọng ubini
nagigang ni, avasa lite kọnọ shọr Ọnọng, ki ta kumani
udung sọ shulu nga kini ayii bọ ni. 45 IYesu ya sang
kuka shọr Ọnọng ni, avasa vugu kumani atina shiwu,
aya penibọ na asọ mọr ni ikwyi ibibi. 46 Avasa tẹri bọ
si, "Ikẹmbọ ba na asọ moo? Inu sisang, kọ inu pii nọ
Ọnọng ka inu ma kpaa kọnọ ghimi ishẹẹ ba." 47 Ara tọ
yuru anyu ba ni, ikir ma ajiya ye avasa ba. IYahuda,
agheyeng kidẹ ugho shona apai, nga ba ni bọ. Avasa
yini ayayo kini iYesu ki kẹni nga. 48 Ni iYesu vasa tẹri
si, "IYahuda, ughoni ukeni kọ nu ki ma anọ ajiya kọ
lẹ?" 49 Atina mani ashi ni nga ya nu kindi ni avasa
ghulu iYesu si, akyote iju kini umọ kọrọ?" 50 Aghaye
bọ ba wa agira ifirist ighighẹ ki kpaa nga ọtọng ila wu.
51 Amma ni iYesu vasa tẹri bọ si, "Ayaya." Avasa piya
utung ajiya mani A kpa, ki dẹriya. 52 IYesu vasa tẹri
afirist akakọng kina ajiya shii ọna Ọnọng, aba ka ma
kpẹnẹ nga, "Unu kunu umakor, kina ashi kina agho
pili ajiya nga ni? 53 Kwagbakyua nishi kini nu kidẹ
ọna Ọnọng, ura kpẹnẹ mi ba. Amma ni adikyua shi
nga nu, ẹrẹkyuọ iting." 54 Avasa kpẹnẹ IYesu ki wolu
kini nga, ki kyaa ni nga ọna ifirist ighighẹ. IBitrus sha
yighibọ ka tatugho. 55 Ayakọ ta ugha ka aican ọna, ki
cicani, iBitrus vasa cica kidẹ bọ. 56 agha yeng kidẹ
anirayiri dunaa mani ju utinaya ni anu nga na cicaa
ka ayayo ugha ni, asa nga ica ava tẹri nga si, "Ai, Ajiya
ri ni, ashi kini iYesu!" 57 Amma ni iBitrus linang ki
tẹri si, "Ayiri! Imẹ yemi nga ba!" 58 Anakyua najini,
ace ajiya kpẹlẹ iBitrus, ava tẹri si awẹ mani agheyeng
nga kidẹ ajiya ri!" Amma ni iBitrus adọr nu tẹri si,
ita yemi nga ba. 59 Aju awa ayeng ni ace ajiya vasa
tẹri si, "Aipang na ajiya ri ashi kini nga, ka shi aghọ
aGalili nga." 60 Amma ni iBitrus vasa tẹri si, "Ajiya!
Ita yemi imumani sọ tẹri ba!" Asọnọtọ yuru anyu
nga ba ni Akọr vasa tariwyi. 61 Aghọ ọna vasa teghi
ki nu iBitrus. Akyuarawu ava shuni imumani akyote
tẹri nga ni, "Na tọ mani akọr tariwyi kina ating aidi,
ukitẹri si uyemi ba sari tei." 62 Avasa kunu asing, kiya
ci nagigang. 63 Ajiya mani asọ sha iYesu vasa kali nga
kiva ca nga. 64 Avasa lor nga ica ya na asọ wulu nga si,
"Ju amọ aghaghẹ, inga cang ni!" 65 Avasa lite kọnọ
kpaa ẹrẹkwyuẹ nga kini Ọnọng nga ni. 66 Ikyua yayer
ni, akyote ajiya kina aghakakọng afirist kina aghọmẹẹ
iMusa acur, na ava kyaa ni iYesu kukushi bọ. 67 Ava
tẹri si, "Tẹri yi insi ingọ shi uKristi" avasa terbọ si
"Insi tẹri ni, inu taki yira nọ imumani atẹri mi ba,
68 Ipeni ighulu nu ni ukigerimi ba. 69 Amma ni kọ
sang kakyuari ni, Anọ ajiya ki cica kavọ ila Ọnọng
aghushina ẹrẹkyuọ." 70 Naidubu vasa tẹri si, "Ashe
ko ingọ na Anọ Ọnọng nga?" Ava yira si, kọnọ mani
utẹrini "Utẹri si imẹẹ." 71 Avasa tẹri si, "Ikẹmbọ ni inu
wang si akọng? Ai, iyi kakwyakwyi yi kọng imumani a
tẹri kina anyu nga!"

23 Ikir ajiya vasa sisang ki kyaa ni iYesu kite iBilatus.
2 Avasa teghi aghọ jugna asili ki tẹri nga si,
"Ipeni nga na asọ zogho ajiya yi kọ, asọ tẹri bọ si
ama biya Ikaisar agonu ba. Avasa terbọ si anga shi
Ukristi, Agọm." 3 IBilatus vasa ghulu si, "Ungo shi
Agọm Ayahudawa?" IYesu vasa tẹri nga si, "Utẹri ngọ
wudu." 4 IBilatus vasa tẹri afirist akakọng kina ajiya
si, "Imẹ ni ira penimi ajiya ri kina avulu ba." 5 Avasa
tẹghi aghọ meni nga si, "Umẹẹ nga wu ni asọ shang
ikwyi majiya wu ki ifọng Ayahudiya. A kpaa ka ẹrẹbọ
aGalili, ki ma ta kọkẹẹ." 6 IBilatus ya kọng kindi ni
avasa ghulu nga si, "Anga ni aghọ aGalili nga lẹ?" 7
Aya kọng si iYesu kunu ki isii mani iHiridus shi ni
ẹrẹgọrọ kọ ni, avasa tuma ni iYesu kukushi iHiridus,
ka akyua ni iHiridus shi uko Urushelima. 8 IHiridus ju
ikwyifu nọ unu iYesu, ka aiwuu ni akọ sa ikwyi unu
nga, kaa kọng ila iYesu kumani awang nu uma uwo
ica mani iYesu ki ju. 9 IHiridus vasa ghulu nga ipii nai
gang, ni iYesu raa tẹri icima ba. 10 Afirist akakọng
kina Aghọmẹẹ iMusa vasa bitẹ ki ma tẹri asili kaya
ẹrẹkwẹ iYesu. 11 IHiridus kina aghina akpọ nga awang
jer nga amira, ki sila nga, ki kla nga, ki vasa sọmọ nga
igbang, ki vu ni nga ukushi IBilatus. 12 Awii rau ni
iHiridus kini iBilatus teghi Aghikyo ace kọ, akyua ni
ashi asho. 13 IBilatus curu aghakakọng afirist, kina
agọm ajiya kina ajiya naidu, 14 ki ter bọ si, "Inu bami
na ajiya ra si asọ zogho ajiya wu. Aikyuari ni, imẹ
ghulu nga kite nu, ira peni mi nga kina avulu ice ima
ba. 15 IHiridus kindọ. Uwọ sa ni aba ni nga kukushi
yi. Bi mumani ajiya ri ju, ni ifuma mani apii nga wu
ba. 16 kin dini imẹ ki ju nga aiwọrọ na asọ shernga."
17 Kọgba agya bulu ni iBilatus akasheri ajiya ayeng
kọ bọọ iting, agho mani ajiya ka shorni. 18 Ni avasa
shang ẹrẹwyuẹ nadidu bọ ki tẹri si, "Alite ni nga, na
asọ sher Ibarabas!" 19 (Ka akyua ni asa sọmọ iBarabas
kọ ubọọ iting ka avulu nọ umani ashang ajiya ikwyi,
mani ba Ighọ ki ifọng ba, ki ta kọ mani apii ajiya.) 20
IBilatus vasa kimi upẹni kini bọ, ka nga awang sheri
iYesu. 21 Amma ni alite nọ shang awyuẹ bọ na sọju,
na tẹri si, "Agara nga Kaya ukumu ushi! Agra nga

kaya ukumu ọshẹ!” 22 IBilatus vasa vọlọ utẹri bọ unga
itai, “Ikẹmbọ ba ni aligba avulu nga ajiya ri ju? Imẹ ni
ira peni mi nga kina avulu mani, amọ mani apii nga
kọ ba. Ikisa ka aju nga aiwọrọ, na asọ sheri nga.” 23
Amma ni avasa titara naigbong, na asọ meni nga si, sa
agra nga kọ ukumu ọshẹ. Aya taka kọ tutumu ni avasa
bra nga. 24 IBilatus vasa wa ashuwa mani ibọ wang. 25
Asher ajiya mani awang si asher, aghọmani afeni kidi
ubọọ iting kaya avulu mani ashang ikwyi kọnọ upii
ajiya. Amma ni IBilatus ma iYesu kukushi bọ ka aju
nga imumani awang. 26 Ayila akpọ sọkeng ni iYesu,
avasa takwyuẹ naca agho mani a yur si iSiman, ajiya
aSayirin, asọ ki ba ka anifọng. Avasa kpininga, ki sa
nga ukpa ukumushi ka yighi iYesu kọ tumu. 27 Ajiya
nagigang asha yighi nga, kidẹ bọ na ayiri shiya na
asọ ci nga wu. 28 Ni iYesu teghi ki tẹri si unu ayiri
Urushelima ma ci ni mẹ ba, uci na akwyi nu, kina
anọnọ. 29 Akyua ki ba mani ajiya ki ter si, ima ikwyifu,
aghumani asọnọ ujee bọ ba, na sọnọ sabu iriyẹrẹ bọ
ba, asọnọ worbu anọ ba.’ 30 Aidu akyau, “Ajiya ki
tersi, atighi “Kpaa kaya akwii yi!’ Aki tersi itili si, yuru
yi yaa.’” 31 “Ipeni asọ ju kini kukushi ushi lalọr ni,
Aki ju na nyi kọ ushi mani ọkọ hugha wu?” 32 Avasa
kya kina ajiya apai mani avulu ni sa ki pighibo kini
iYesu. 33 Aya fuma ọkọ mani ayọrọ “Igbo ẹrẹkwẹ,”
Avasa gra nga kaya ukumushi ku akadu, kina ajiya pai
mani avulu ra, agha yeng ka avọ la nga agha yeng
ka avọ iprọ ma nga. 34 IYesu vasa tersi, “Ate mi, ẹsọ
shọr ngọ kpaa bọ uvulu kọ, ka aye bu imumani asọ ju
ba.” Avasa kọ ace bọ ugbang nga kọ hugha ace bọ. 35
Ajiya vasa titara na asọ kọghọ. Akwyite kuma ni asọ
keli nga, asọ tẹri si, “Afọr ace aghọ, afọr arikwyi ni,
ipeni nga shi Ukristi anga Ọnọng Mani Ahugha!” 36
Kina aghina akpọ ni asọ kali nga, kọnọ ukeng kushi
nga nọ mẹẹ nga amusumu kpikpam anga ikọlọ na
shi inabi. 37 Avasa tẹri nga si, “Ipeni ungọ shi Agọm
Ayahudawa ni, nọsọ fo ẹrẹkwẹ ni!” 38 Ka aya ni nga
ni awọọ ice iwọọ si, ANGA SHI AGỌM AYAHUDAWA.
39 Agha yeng kidẹ aghina vulu mani agra kọ ukumu
shi ni, atẹri nga upighi jer amira, atẹri si “Ungọ shi
aghọfoo ra ba? Nọsọ fo ẹrẹkwẹ kini yini!” 40 Amma ni
agha yeng gẹr adagho ki tẹri si, “Ushin ni ẹrẹbata
Ọnọng ba lẹ? Ungọ mani awang ashuwa iki kya kini
imumani uju ni? 41 Iyi ni, aju yi iki kya kini imumani
iyi ju. Amma ni inga ni avulu ike nga na ju?” 42 Avasa
tẹri si, “Ingọ iYesu, shuni kini imẹ akyua mani ọghila
ẹrẹgọm ngọ wu!” 43 IYesu vasa tẹri si, “Iyiya ni sọ
tẹri ngọ si, aidi ri ni uki cicaa kini imẹ kọ ọka uwuru
ka ayaya. 44 Kina bughating atinọng, iting vasa yuru
ẹrẹbọ ya, ki ta ka akyua itai ngọ ọghẹ. 45 Ọnọng sọ ta
wu ba. Ugyauto mani asunu ka anyu ubọ ọna Ọnọng
barawu ika ipai. 46 IYesu vasa shang ẹrẹwyuẹ kina
akyọghọ ki tersi, “Ate! Idẹ ivọ yọ ni ẹsọ ma aghing mi
kọ.” Atẹri kindi ni avasa wagha ufeni nga unga amaa
na ki kpoo. 47 agha aghaghẹ aghina akpọ Aroma mani
ashi ku akadu anu imumani ebani, avasa jọọ Ọnọng ki
tẹri si, “Iyiya, ajiya ri ashina avulu ba!, 48 Ajiya mani
acurni ka ma kyoo anu imumani ebani, naidubu vasa
vugubọ acani asọ ca ikọ ki ididu bira ikwyi. 49 Nadidu
ajiya mani aye iYesu ni, kina ayiri mani ayighi nga
kọma ka aGalili, Aitara ka tatugho na asọ kyoo. 50 Ace
ajiya shiwu na ayọrọ si iYusufu, anga ni ashi ki ifọng
Arimatiya kisighi aYahuda. Inga ni ajiya adaduma
nga, aka ju aipang. Asọ sha uba ẹrẹgọm Ọnọng. Inga
ni agha yeng nga kidẹ aghakakung Ayahudawa, amma
ni ara kọng ọdọdọma imumani akyosa aki ju kuma
najuba. 52 Avasa kya kushi iBilatus ki ya shọr sa ma
nga ọkọng iYesu. 53 Avasa shulu kọnọ ọkọng, ki lor
ugyauto alilin, ki sumọ ka ace alọr mani atumu ki
irihu utighi, ọkọọ mani asọnọ sa bọ ace aghu ya kidẹ
ba. 54 Awii ra ni angọ ju uma kọ, ka Awii uwuru
aYahudawa ya sọ ba. 55 Ayiri mani akyeng ni nga
kusang ka aGalili awolu kini uyusufu ka aya nu ukọ
mani alọr nga shiwu kọnọ mani asọmọ ọkọng iYesu
kidẹ. 56 Avasa vuu bọ aca, kiya wang ima uvọng kina
anyẹ ucoo, Awii uwuru aYahudawa ya ju ni, avasa
wuru kinọ mani umẹẹ iMusa tẹri bọ ni.

24 Kini ikwyating awii ayeng kidẹ awii atinsara ni,
ayiri kya uka alọr kina uma uvọng mani aba ni
bọ. 2 Aya ba ni aba peni na akọ yini utii wu ka nyu
alọr nga. 3 Avasa ghila idẹ, ni ara nu bu ukọng IYesu
Ate ba. 4 Ashi kidẹ ubira ikwyi bọ kọ ni, avasa nu
ajiya apai na ating ka yayo ni bọ, nọ gbang ufufuu nu
ọsọ ma uyeri kini ọsọma aviya ni. 5 Kidẹ ẹrẹbata ni
ayiri vasa shulu na akwyi bọ ki ẹrẹbọ. Ajiya nga vasa
tẹri bọ si, “Ikẹmbọ sa nusọ wang agha akyuọ kidẹ
aghọkpur? 6 Ashiya kọ ukawẹ ba, akọ sisang. Ushuni
ni imumani atẹri nọ ka kyua mani ashi ka aGalili. 7
Atẹri si, ‘Iyi ya yọ ni ama anọ Ajiya kavọ ajiya aghina
avulu, ka gara nga kaya ukumu ushi, awii itai na aki
sisang.’” 8 Ayiri vasa shuni nọ upii nga. 9 Aya vuu ka
alọr nga ni, Avasa tẹri aghọ shona ayeng kina ushẹ
ajiya nadidu uma ri. 10 Ayiri mani atẹri atina iYesu

uma ri ni, UMaryamu iMagadaliya nga, kina iYowana,
kina umaryamu ayur iYakubu, kina ace ayiri mani
ashi kini bọ. 11 Amma ni atina iYesu kpaa upighi ayiri
ra kini upighi ẹjirjauni, kin dini ara ma bọ kinọ wu ba.
12 Ni iBitrus vasa sisang kaishang Ki kyaa uka alọr
nga nọ uti. Kiya kpikpo, ki tẹni idẹ, ki nu ughauto
alilin na kyo kọ uhọ uyeng. Avasa vuu aca asọ dira
imumani iba. 13 Kaidu awii ni ajiya apai kidẹ aghọyii
iYesu ni asọ kyeng aki kyabọ ace anifọng mani ayọrọ
si Imawus, kuma ni ọtọọ efọng kini Urushelima fuma
ukilomita ushọ na iye. 14 Asọ tẹri ila kina ace bọ nọ
uma umani ọkọ ba. 15 Asọ tẹri ila na asọ pii na ace
bọ ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa yini ayayo kini bọ
na asọ keng ni bọ. 16 Ni avasa yuru bọ ica bọ ya, ba
aghọmani anu nga ba. 17 Avasa tẹri bọ si, "Igba ila
yọ ni inu sọ tẹri kina ace nu?" Avasa titara nai ki,
ki shighi ubẹtẹ bọ wu. 18 Agha yeng kidẹ bọ, ayọrọ
nga si iKiliyobas, avasa yira nga si, "Ashe, kọ ungọ ka
yayung nga shi akyeng kọ Urushelima ni ingọ ta ye
ngọ umumani uba ba ki idẹ na awii ri ba?" 19 Avasa
tẹri bọ si, "Uligba uma?" Avasa tẹri nga si, "Umumani
uba kini IYesu agha aNazaret. Anga ni aghọ pii kọ
ọtọ Ọnọng nga, uma uju nga kọnọ upii nga shina
akyuọ naigang kukushi Ọnọng kina ajiya na didu. 20
Afirist akakọng kina aghọ ite yi gbira nga kọ ki wa nga
ashuwa ukpọ, ki ba gara nga kaya ukumu ushi. 21 Iyi
sa go ikwyi ka kyua si Ọnọng ki fo Israila! Uwẹ ni, aidi
wu shi awii itai nọ mani uma ri ba. 22 Bang kin dini
ace ayiri kidẹ yi ju uma umani usa ẹrẹbata. Ka akyaa
alọr kini kikyuating, 23 na ara nu bu ẹrẹnọma nga ba,
avasa vughu ki ba tẹri yi si aju bu amọ aghaghẹ, abọ
nu atuma Ọnọng mani atẹri bọ si asha akyuọ. 24 Ace
aghọ kidẹ bayọ kyaa alọr nga kiya peni kọnọ mani
ayiri tẹri ni, na anga ni ara nu bu nga ba." 25 IYesu
vasa tẹri bọ si, "Inu abo, ikwyi nọ ka kpẹlẹ yọ upii
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ba kaisa ba! 26 Ba iyi ya yọ ni
anọ ukristi sa awiya uma ri ba, ka va ghila nga ujọọ
nga ba?" 27 Avasa yeni bọ nadidu imumani awọọ upii
Ọnọng ka ya ẹrẹkwẹ nga, kọ sang kọ mẹẹ iMusa ki ma
ta kọshe atina nadidu. 28 Asọ fuma anifọng mani aki
kya bọ wu ni, IYesu vasa ju kina aki walu ni, 29 Na
avasa mẹni nga ki tẹri nga si, "Cica kini yi, ughẹ kọ ju,
ọnọng we nu kọ kpau." Avasa keng ni bọ kiya shulu
kọ ọna bọ. 30 Acica na asọ la imila, avasa kpaa ubiredi
ki sa Ọnọng izaa, ki wurau ki ma bọ. 31 Ka kyua ra ni
ica bọ vasa yemi, avasa kpẹlẹ nga. Na aba ashẹẹ nga.
32 Avasa tẹri ace bọ si, Ikwyi ta fo yu ka kyua mani asọ
pii kini yi kọ utira, asọ yeni yi upii Ọnọng mani awọọ
ba?" 33 Avasa sisang kaishang ki vuu bọ Urushelima.
Kiya peni aghọ usho nayeng na aku curu kọ uka uye
kina ace ajiya, 34 asọ tẹri bọ si, "Kaipang, Ate sisang!
Ayeni ẹrẹkwẹ nga ukushi iBitrus!" 35 Agha pai ba ma
ila imumani iba kọ utira, kọnọ mani akpili nga ka
akyua na asọ wura Ubiredi. 36 Ashi kọ pii kaya uma ri
ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa titara ka bighating bọ, ki
tẹri bọ si, "Utọmọ ikwyi ba kukushi nu!" 37 Ẹrẹbata
ba kpẹnẹ bọ wu ba tee aghọ taa ẹrẹnọma, ahuri kọnọ
ahwo nga ni ibọ kyoo ni. 38 Asa tẹri bọ si, "Ikẹmbọ
sani inu sọ ju ikwyi ibibi kindi, urava manọ aipang
kidẹ ikwyi nu ba? 39 Inu nu ivọ mi kini ifra mi, imẹẹ
ki kirẹkwyuẹ mi. Inu piya mi, ki kọng, ka ahwu shi ni
inọma kọnọ ugboho ba, kọnọ mani inu nu ni imẹ shini
yọ." 40 Aya tẹri kindi ni, avasa yeni bọ ivọ nga kini
ifra nga. 41 Na asọ shi na akọ ma bọ aipang ba kini
ikwyifu kina uwo ica, avasa tẹri bọ si, "Ọshini imila
kọkẹẹ ri" 42 Aba ma nga iciri itagbo ufifor. 43 Ayira ki
la, abọ ni asọ kyoo nga. 44 Aba tẹri bọ si, "Udibi bọ shi
umumani imẹ pii kaya ka kyua umani ishi kini inu, si
iyiya ni ahwura uma umani awọọ kaya ẹrẹkwyuẹ mi
kidẹ umẹẹ iMusa kina awọ aghọ utina Ọnọng kina
Awọ Atẹ." 45 Aba yẹmi ikwyi bọ na ba kpẹlẹ kini upii
Ọnọng mani awọọ, 46 Aba tẹri bọ si, "Kindi wu na woo
si iyi ya yọ ni Ukristi sọ kọng ububi, ka awii itai na
asọ sisang ka alọr. 47 Kindi wu ni aki ma ajiya ayasing
ila Ọnọng ọlọkpaa kina yira ọlọkpaa nọ uma ububi
mani akọ ju wu. Aki kyọ ju kọ Urushelima. 48 Inu bọ
shi aghọ ki tẹri udubi uma. 49 Uwẹ ni, imẹ ki tuma nu
kọnọ imumani Ate mi ta anyu ni. Ni inu zọnọ sha kidẹ
ifọng, sa ama nọ ẹrẹkyuọ uju ka yaya." 50 Aba kunu
kini bọ ki kyaa ayayo na Abetani. Ukọdu ni asa sang
ivọ nga ki ma bọ anyu adaduma. 51 Ashi kidẹ uma
bọ anyu adaduma ni, asa ya bọ, na asa kpaa nga ki
kyabọ ayaya wu. 52 Abọ ni ajọọ nga, na asa vuubọ
Urushelima kini ikwyifu nagigang. 53 Ko agbawii ni,
ashi kidẹ ọna Ọnọng na brẹ Ọnọng.

IYahaya

1 Kọ kpaa ka akyua ni ighang shi kọ, ighang ni ishi
kina Ọnọng, ighang ni, Ọnọng nga. **2** Anga shi kina
Ọnọng kọ kpaa ka akyua. **3** Nadidu uma ba kukushi
nga, ni ba imumani aker nadidu ingọ mani aker bọ yọ
kini nga ba. **4** Ighang yọ shi ẹrẹpiya ọkyuọ, ọkyuọ wọ
shi uyeri ka ajiya nadidu. **5** Uyeri sọ taa kidẹ itii, ni itii
ta bra yọ la akyuọ nga ba. **6** Ace ajiya shi kọ, aghọnọ
uca si iYahaya aghọmani Ọnọng tuma nga. **7** Ka aba
tẹri ajiya aipang kaya uyeri, ka ajiya nadidu ma aipang
ni nga. **8** Anga shi uyeri ba, aba ka aba yeni uyeri. **9**
Uyeri aipang umani uka ma uyeri ka ajiya nadidu ki
ba idẹ ashi ri. **10** Akyua ni, ighang shi kọ ka ashi, kina
umani kini inga wọ ni aker ashi wọ ni, ashi ta ye wọ
ngaa ba. **11** Aba upra umumani ishi inga nga, ni ajiya
nga ta yira bọ nga ba. **12** Nadidu aghọmani ayira nga,
ki ba va ma aipang nọ uca nga ni, ama bọ ẹrẹgọrọ
na atee anọ Ọnọng, **13** aghọmani ajee bọ, basi na ayi
ba, ko uwang ẹrẹnọma ko uwang ajiya, unga Ọnọng
kọ. **14** Ighang ba tee ajiya ki ci kidẹ bayọ. Ayọ nu ujọọ
nga, ujọọ unga Anọ aye anga Ate, ashi ni ikyua kina
aipang. **15** IYahaya tẹri aipang kaya nga, ki ba sang
ẹrẹwyuẹ ki tẹri si, "Adii aghọ ri nga shi aghọmani imẹ
sọ pii kaya nga ka akyua ni imẹ si, 'Aghọmani aki ba
kọ utumu mi cẹẹ mi, ka ashi ite mi.'" **16** Inu ikyua nga
wọ sa ni ama ayọ ọka yi nadidu yi kwaligba akyua. **17**
Ọnọng ma umẹẹ ka avọ iMusa ni asi ma unu ikyua
kina aipang ka avọ iYesu Aghọfoo. **18** Ba ajiya na akọ
nu Ọnọng ba. Anọ aye nga aghọmani Ọnọng ngaa, aba
shi kina Ate ayaya nga yeni ayọ nga ni. **19** Upii aipang
ni iYahaya yeni wẹ ka akyua umani aYahudawa tuma
afirist kina aLawiyawa ka Urushelima ka aya ghulu
nga si, "Ingọ si inga?" **20** IYahaya ta la nga inang kọ
ba, atẹri ka ayayẹ si, "Imẹ shi Aghọfoo ba." **21** Aba
ghulu nga si, "Ingọ shi inga? Ingọ shi Iliya?" Aba yira
bọ si, "Kayi, Imẹẹ ba." Ingọ shi aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
ra?" Aba yira si "Kayi." **22** Aba tẹri nga si, "Ingọ shi
inga? Yira ayọ upii umani ayọ ki ya tẹri aghọmani
atuma ayọ. Ikẹmbọ nọ ingọ sọ tẹri ni ẹrẹkwyuẹ ngọ?"
23 Asi, "Imẹ ni ẹrẹyuẹ yọrọ wọ ka aghumu, 'Inu ker
Ate ayaya nga itra kọnọ umani aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng
Ishaya tẹri ni." **24** Ni ace aFarisiyawa umani atuma **25**
ba ghulu nga si, "Insi ingọ shi Aghọfoo ko Iliya ko
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ra ba ni, ikẹmbọ sa ni ingọ sọ
ju iminimini?" **26** IYahaya ba yira bọ si, "Imẹ ni, ika ju
iminimini na amusum, ace aghọ shi kidẹ nu ni inu ta
ye nu ngaa ba. **27** Anga ki ba kọ utumu mi, aghọmani
ita maa mi ni ishii ani na akpọ nga ba." **28** Nadidu
uma ri ba ka aBetani wọ, ka ubuu ẹrẹyẹma aYodan. **29**
Ikyua ya yẹẹ ni, aba nu na aki ba nga ukushi nga. Aba
ju si, "Itimi Ọnọng wẹ aghọ kpaa uvulu ashi nadidu! **30**
Aghọmani imẹ tẹri si, 'Ace aghọ ki ba kọ utumu mi na
acẹẹ mi, ka ashi kọ na akọ jee mi nga ba.' **31** Akyua ni
imẹ kọ ye mi nga ba, ni imẹ ba ni imẹ sọ ju iminimini
na amusum ka ayeni ngaa ka ajiya Israila." **32** IYahaya
ba yeni nga si, "Imẹ nu Aghing kini ikhimi kọ ni isọ
shulu ka yaya ki ba cica ka aya nga. **33** Akyua ni imẹ
ye mi ngaa ba, Ọnọng na atuma mi uju iminimini na
amusum nga tẹri mi si, 'Aghọmani ingọ nu na Aghing
Ọnọng shulu ki cica ka aya nga ni, anga shi aghọ uju
iminimini na Aghing Ọnọng.' **34** Imẹ ẹrẹkwyuẹ mi nu
kindọ ki ma aipang shi ajiya ri ni Anọ Ọnọng ngaa." **35**
Ikyua ya yẹẹ ni, iYahaya ting kọ kadu kina agha apai
kidẹ aghọyii ngaa. **36** Aba nu iYesu na asọ wor, na aba
ju si, "Nu, itimi Ọnọng wudu!" **37** Aghọyii ngaa agha
apai ra ya kọọ upii nga ni, aba yii iYesu. **38** IYesu ya
tee ki nu na asọ yii ngaa ni, aba ghulu bọ si, "Ikẹmbọ
ni inu sọ wang?" Aba tẹri nga si, "Aghọmẹẹ, abi wọ
ni ingọ ci kọ?" **39** IYesu ba yira bọ si, inu ba ka inu
ba nu." Ava ba ki ba nu uka uci nga, ni ava ci ila bọ
kini inga ka awii ra, aci kọ ukadu kini nga ki wiya
ya. **40** Andrawus, anayuru iSiman iBitrus shi aghaye
kidẹ agha apai na ayii iYesu nọ umani akọọ upii
iYahaya kaya iYesu. **41** Andrawus zọnọ wang anayuru
nga iSiman, asi, "Ayọ kọ peni Aghọfoo, iKristi." **42**
Aba kyaa na iSiman kukushi iYesu. IYesu nu nga na
asi, "Ingọ shi iSiman anọ iYahaya. Aki yọrọ ngọ si
iKefas ko iBitrus, angọ yeni si utii." **43** Ikyua ya yẹẹ
ni iYesu wang kyaa aGalili ni, aba ya peni iFilibus ki
ju nga, "Yii mi." **44** IFilibus ni agha aBetsaida ngaa,
ifọng Andrawus bọ kina iBitrus. **45** IFilibus ya peni
iNataniyel ki tẹri ngaa si, "Ayọ peni ajiya umani awọọ
ila nga kidẹ umẹẹ iMusa, kina ẹrẹwọ aghọ pii kọ
ọtọ Ọnọng, iYesu agha aNazaret, anọ iYusufu." **46**
INataniyel ba ghulu si, "Iligba ima ididuma yọ ki kunu
ka aNazaret?" IFilibus ba ju nga si, "Ba kọ ingọ ba nu."
47 IYesu ya nu iNataniyel na aki ba ukushi nga ni, aba
ju si, "Nu agha Israila aipang, aghọmani ashi na atẹri
kidẹ nga ba." **48** INataniyel ba ghulu iYesu si, "Abi wọ
ni ingọ yemi kọ?" IYesu ba yira nga si, "Imẹ nu ngọ ki
ẹrẹpiya ọshẹ uwe na iFilibus kọ yọrọ ngọ ngaa ba." **49**
INataniyel ba yira iYesu si, "Aghọmẹẹ, ingọ shi Anọ
Ọnọng! Ingọ shi agọm Israila!" **50** IYesu ba yira nga si,

"Ingọ ma aipang kọ nọ umani imẹ tẹri ngọ si, imẹ nu
ngọ ki ẹrẹpiya ọshẹ uwe? Ingọ ki nu uma umani ucẹẹ
kindọ." 51 IYesu va khimi utẹri nga kọ si, "Aipang ni
imẹ sọ tẹri nu, inu ki nu ayaya na ashi ayẹ, atuma
Ọnọng ki shi kọ kila na ashulu kaya Anọ Ajiya."

2 Awii itai ni, asa sra agya ubiya ka aKana anga
aGalili. Ayuru iYesu shiya kọ ukaa. 2 Akọ yọrọ iYesu
kina aghọyii nga agya ubiya. 3 Amusum ikọlọ na ashẹ
ya kpẹẹ bọ ni, ayuru iYesu ba tẹri ngaa si, "Amusum
ikọlọ na ashẹ bọ kpẹẹ bọ." 4 IYesu ba yira ngaa si,
"Ayiri, ikẹmbọ sa ni ingọ ba ukushi mi? Akyua mi
ta kọ ba wọ ba." 5 Ayuru nga ba tẹri agira nga si,
"Inu ju imumani asa nọ uju." 6 Akyua ra ni, ukyo na
amusum utin ugna umani aker na atii ni aYahudawa
ka hwuru irighe wọ shiya kọ ukaa. Kọlọgba ka la ima
umra amusum araji. 7 IYesu ba tẹri bọ si, "Sa amusum
kọ ukyo na lilai. Aba sa ya ki tili wọ na lilai. 8 Aba tẹri
bọ si, "Ka akyakyua ri ni, inu vo ace ka inu ya ma agha
aghaghẹ na agya." Aba vo amusum ki ya ma ngaa.
9 Agha aghaghẹ na agya ya piya amusum ki kọọ ni
akọ tee anga ikọlọ na ashẹ ni ata ye ngaa uka umani
aba ni bọ kọ ba, (agira ye uka umani avo amusum
wọ), agha aghaghẹ agya ba yọrọ aghẹmẹ asasa ki kyaa
ugẹẹ uye kọ, 10 ni asi, "Kwinga ka zọnọ uma amusum
ikọlọ na ashẹ adaduma, na atọ ba na angọ umani ata
fuma bọ adidu ba insi akyeng kọ sa ki shuu ni. Ingọ ni
ingọ sọ amusum ikọlọ na ashẹ adaduma, akyua ri kọ
ni ingọ woo kọ!" 11 Udii wọ shi ima usa uwo ica iye ni
iYesu ju ka aKana anga aGalili, ki yeni ujọọ nga; ni
aghọyii nga ma aipang ni ngaa. 12 Aya kpẹẹ ni, aba
wor kyaa aKafarnahum kina ayuru nga, kina anayuru
nga, kina aghọyii nga; aya ci kọ ukadu ki la anirawii
wọ. 13 Akyua usra agya ubulu aYahudawa ya ba ayayo
ni, iYesu ba kyaa Urushelima. 14 Kidẹ Ọna Ọnọng ni,
aya peni ni ajiya sọ gbara inaa kina atẹm kina ukhimi,
ni aghọ user ufẹ shi ka atebur bọ. 15 IYesu va keri
aiwili na anii, ava kla bọ nadidu bọ kina atẹm kina
inaa kidẹ Ọna Ọnọng. Ava naa ufẹ umani aghọ user sọ
ju ki vila atebur nga kọ. 16 Aba tẹri aghọ gbra ukhimi
si, "Inu kpaa uma nu wọ kọ ukadii! Inu ba tee nọ Ọna
Ate mi uka la izẹ ba!" 17 Aghọyii nga wa shuni sa
awọọ si, "Usa ikwyi uyoo ọna ngọ sọ la kọnọ ugha
wọ ni." 18 AYahudawa va ghulu ngaa si, "Aligba amaa
uwo ica ngaa ni ingọ ki yeni ayọ ungọ umani uyeni
ẹrẹkyuọ ni ingọ ju uma ri kọ?" 19 IYesu ba yira bọ si,
"Inu pulu Ọna Ọnọng ri kọ, imẹ ki shang wọ kidẹ na
awii atai." 20 AYahudawa ba ju si, "Akpaa anyi ishinari
na atin na asọ vra ọna Ọnọng ri! Ingọ si ingọ ki shang
wọ kidẹ na awii atai?" 21 Ni, Ọna Ọnọng umani iYesu
sọ pii kaya wọ shi ẹrẹnọma nga. 22 Kọ utumu umani
asang kọ ukpo ni, aghọyii ngaa shuni si asa tẹri kindii;
ni ava ma aipang nọ upii Ọnọng kina imumani iYesu
sa tẹri. 23 Akyua umani ashi ka Urushelima ka usra
agya ubulu ni, ajiya na pam ma aipang nọ uca nga nọ
umani anu uma usa uwo ica na asọ ju. 24 Ni iYesu ta
yira nga bọ ba ka aye bọ nadidu bọ nagigang. 25 Ata
wang ngaa aghọ umani aki tẹri ngaa ima kaya ajiya ba
ka aye imumani ishi kidẹ ikwyi kwinga.

3 Ace ajiya aghọnọ uca si iNikodimus shi kọ, aghaye
kidẹ aFarisiyawa, agha aghaghẹ aYahudawa. 2 Ajiya
nga ba ukushi iYesu na atii, atẹri nga si, "Aghọmẹẹ,
ayọ ye si ingọ ni aghọmẹẹ umani aba kukushi Ọnọng
ngaa; ki ba aghọmani aki bra uju uma usa uwo ica ri
ba sa aghọmani Ọnọng shi kini ngaa." 3 IYesu ba yira
ki tẹri si, "Aipang, imẹ sọ tẹri ngọ, ba aghọmani aki
bra unu ẹrẹgọm Ọnọng, sa azọnọ khimi ujee ngaa kọ."
4 INikodimus ba yira ngaa si, "Aki jee ajiya nagyi ni
ashi kọ la awii apai? Aki va ghila ngaa idẹ afo ayuru
nga ka aba jee ngaa unga ipai?" 5 IYesu ba yira nga si,
"Aipang, imẹ sọ tẹri ngọ, ba aghọmani aki bra ughila
idẹ ẹrẹgọm Ọnọng ba, sa ajee nga na amusum kina
aghing. 6 Imumani ajiya jee ni, ajiya ngaa, imumani
aghing jee ni, aghing ngaa. 7 Ba woo ica nọ umani
imẹ si, 'Iyiya ni, sa ajee nọ ka ayaya ba.' 8 Uwuru ka te
ki kya wọ ọka nọ uhwiya, ni inu ka kọọ ishimi nga, ni
inu ta ye uka umani ukunu wọ kọnọ ọka ni ọki kya wọ
kọ ba. Kindii wọ ni aghọmani ajee ngaa na aghing
shi kọ." 9 INikodimus ba ghulu iYesu si, "Nagyi wọ
ni udii ki ba kọ?" 10 IYesu ba yira nga si, "Ingọ ni
aghọmẹẹ aghaghẹ nga ki Israila, ni ingọ ta kpẹlẹ ngọ
uma ri ba? 11 Aipang ni imẹ sọ tẹri nọ, ayọ ka pii kaya
imumani ayọ ye wọ, ni ayọ sọ ba yeni nu imumani
ayọ nu, kindọ ni inu tọọ nọ ọkọọ imumani ayọ tẹri
nu. 12 Imẹ tẹri nu kaya uma ashi ri ni inu ta ma nu
aipang kọ ba, nagyi wọ ni inu ki tọ ma aipang kọ nọ
uma ni ushi unga ayaya? 13 Ba aghọ umani akọ kyaa
ayaya ba, Anọ Ajiya kayu nga umani asuu ka ayaya
ngaa kọ akyaa. 14 "Kọnọ umani iMusa zẹẹ iyọọ utii
uyeri ka aghumu ni, kindii wọ ni iyiya na azẹẹ Anọ
Ajiya kọ, 15 ka nadidu aghọmani ama aipang ni ngaa
ni, aki peni ọkyuọ ni ushi wọ na amaa ba. (aiōnios g166)
16 "Ka Ọnọng yoo ashi nagigang ki ma Anọ nga ka

aye, ka aghọmani ama aipang ni ngaa ni, aba kpoo
ba, na asa peni ọkyuọ ni ushi wọ na amaa ba. (aiōnios
g166) 17 Ọnọng ta tuma ngaa na Anọ nga ka aba wa
ashi ashuwa ba, ashi ni, apeni ufoo kukushi nga. 18
Nadidu aghọmani ama aipang na Anọ Ọnọng ni, aki
wa bọ ngaa ashuwa ba. Nadidu aghọmani ata ma bọ
aipang ni ngaa ba ni, akọ wa nga ashuwa wudu ka ata
ma nga aipang nọ uca Anọ aye Ọnọng ba. 19 Umani
ashuwa shi wẹ, uyeri ghila ashi, ni ajiya cẹẹ nọ uyoo
itii kina uyeri, ka uma uju bọ ni unga akakiya bọ. 20 Ka
aghọmani aka ju akakiya ni atọọ ngọ uyeri, aka va ba
nga ọka uyeri ba ka aba nu uma uju nga ba. 21 Aghọ
ju aipang ka ba ọka uyeri, ka anu ka ayayẹ si uma
uju nga ni, Ọnọng ta nga avọ wọ." 22 Aya kpẹẹ kindọ
ni, iYesu kina aghọyii nga ba sang ki kyabọ ishẹẹ
ẹrẹbọ aYahudiya. Akpaa akyua na ci kọ ukadu, na asọ
ju ajiya iminimini. 23 IYahaya sọ kọ ju iminimini ka
Ainon ka ayayo aSalim, ka amusum shi ya na pam
kọ ukadu. Ajiya kyeng na aju bọ iminimini. 24 Aju
umari na akọ ta bọ iYahaya kidẹ ubọọ itii ba. 25 Ni
aghọyii iYahaya tee aghọ la ilang kina ace aBayahude
kaya itali uhwuru ka ahwuru irighe kọnọ umani umẹẹ
iMusa yeni ni. 26 Aghọyii ba kyaa ukushi iYahaya
aghọ uju iminimini kiya tẹri nga si, "Aghọmẹẹ, ajiya
umani inu shi kini ngaa ka udaa ugẹẹ ighọ Urdun,
aghọmani ingọ ki kirẹkwyuẹ ngọ tẹri upii kaya nga ra,
awudu na asọ ju iminimini, ni kwinga sọ kyaa ukushi
nga." 27 IYahaya ba yira nga si, "Ba aghọmani aki bra
uyira ima ba sa ama nga ka ayaya. 28 Inu ka kyakwyuẹ
nu ni inu shiya kọ uka ka asi, 'Imẹ shi aghọfoo ba,
atuma mi ki imẹ la nga ite wo.' 29 Aghọ shi na ayiri
asasa nga shi aghẹmẹ asasa. Ayikyo aghẹmẹ ka tara
ka akọ ẹrẹwyuẹ nga, aka kọọ ikwyifu nagigang nọ
ọkọọ ẹrẹwyuẹ aghẹmẹ. Kindọ wọ ni ikwyifu mi hwura
wọ. 30 Iyiya yọ ni ajiya nga sọ khimi ni imẹ sa vuu
mi utumu. 31 "Aghọmani aba ka ayaya cẹẹ kwinga.
Aghọmani aba ka asing ni, agha asing ngaa, na aka
pii kaya uma asing wọ. Aghọmani aba ka ayaya ni,
acẹẹ kwinga. 32 Aka tẹri imumani anu ki kọọ wọ,
nadidu kindọ ni, ba aghọmani ayira ima utẹri nga. 33
Ni aghọmani ayira uyeni amaa nga ni, a yira wudu si,
iyiya ni Ọnọng na agha aipang nga. 34 Ka aghọmani
Ọnọng tuma ni, upii Ọnọng wọ na asọ tẹri, ka Ọnọng
ma nga aghing nga angọ umani ashi na amaa. 35 Ate
yoo Anọ, ama kwikẹ ki ivọ nga. 36 Nadidu aghọmani
asọ ma aipang ka anọ ni, ashi na ọkyuọ nọ ushi wọ na
amaa ba. Nadidu aghọmani ata yira nga Anọ ba ni, aki
peni nga ọkyuọ nọ ushi wọ na amaa ba, anang Ọnọng
ki shi kaya ẹrẹkwyuẹ nga." (aiōnios g166)

4 AFarisiyawa ya kọng si iYesu sọ pee Aghọyii nga,
na asha ju bọ iminimini ki gina iYahaya kọ. 2 Ni
ba iYesu nga ki ẹkẹrẹkywuẹ nga sọ ju iminimini ba,
aghọyii nga bọ. 3 IYesu ya kọng Ila imumani iba ni,
ava ya aYahudiya ki vuu nga aGalili. 4 Iyiya yọ ni
iYesu kyeng idẹ aSamariya. 5 Ava ba idẹ ice ifọng
ka aSamariya ayọrọ si aSaikar. Ifọng shi ayayo kina
ẹrẹbọ umani iYakubu ma Anọ nga iYusufu ka akyua
ra. 6 Akadu wu ni irijiya iYakubu shi kọ. IYesu ya kiya
nọ kyeng ni, ava cicaa ka anyu irijiya. Udi ba kina
abiyatẹ atinọng kọ. 7 Ace ayiri agha aSamariya va ba
uvo amusumu. IYesu va tẹri nga si, "Ma mi amusumu
ki imẹ sa." 8 Aghọyii nga kọ ghila bọ idẹ ifọng ka ya
ghẹ imila. 9 Ayiri ra agha aSamariya va tẹri iYesu
si, "Nanyi wu ni ungọ ni aBayahude nga ni ingọ ki
shọr mi amusum usa, imẹ aghọmani imẹ shi ayiri
aghọ aSamariya?" Ka aYahudawa ka kyoo bọ aghọ
aSamariya ba. 10 IYesu va yira nga si, "Ingọ ta ye uma
Ọnọng, kina aghọmani atẹri ngọ si, 'Ma mi amusum
usa ni,' ingọ ta kọ shọr nga ni ata kọ ma ngọ amusum
uma ọkyuọ." 11 Ayiri va tẹri IYesu si, "Agha aghaghẹ,
Ingọ shi ngọ ni ima uvo amusumu ba, irijiya shi ikyuu.
Ni abi kọ nọ peni adibi amusumu uma ọkyuọ kọ? 12 Ta
ingọ gina ate yi iYakubu le, aghọmani aya yi irijiya ni,
anga ki kirẹkwyuẹ nga, kina anọ nga, kina ikina nga,
asa amusumu nga le?" 13 IYesu va yira si, "Aghọmani
asa amusumu ri ki va kọng idafo na amusumu. 14 Ki
nadidu aghọmani asa amusumu mani iki ma nga ni,
aki sọ kọng idafo na amusumu ba ka aya ta kọ sang
asing. Amusumu mani iki ma nga ni aki tee nga angọ
uma ọkyuọ umani ushi wọ na amaa ba. (aiōn g165, aiōnios
g166) 15 Ayiri va tẹri nga si, "Aghaghaghẹ, ma mi adidu
amusumu, ki ima sọ kọng idafo na amusumu ba, ki
imẹ ma sọ ba ukadi uvo amusumu ba. 16 IYesu va
tẹri nga si, "Ya yọrọ aghẹmẹ ngọ kọ ba ukẹẹ." 17 Ava
yira ki tẹri si, "Ita shi mi na aghẹmẹ ba." IYesu va
tẹri nga si, "Ingọ tẹri aipang nọ mani ingọ tẹri si ushi
ngọ na aghẹmẹ ba. 18 Ka aipang nga shi si, ingọ kọ
biya aghẹmẹ atọng, aghọmani ingọ shi kini nga ka
aikyua ri ni ba aghẹmẹ ngọ nga ba." 19 Ayiri va tẹri
iYesu si, "Aghaghaghẹ, imẹ kyoo ni ọngọ na aghọ pii
kọ ọtọ Ọnọng nga. 20 Anirakpẹẹ nọ shọr Ọnọng ki itili
ri. Ni inu aYahudawa tẹri si Urushelima bọ kpaa nọ
mani jọọ Ọnọng kọ." 21 IYesu va yira nga si, "Ayiri, ma

aipang ki imumani isọ tẹri, akyua ki ba mani ajiya
ki jọọ bọ Ate ki itili ra ba, ko Urushelima ba. 22 Inu
ajiya aSamariya inu sọ ta agho ki imumani inu ye nu
ba. Ki iyi aYahudawa ye imumani iyi sọ ju, ka ufoo
kunu kidẹ aYahudawa kọ. 23 Ni akyua ki ba, kaa akọ
ba, na aghọ ujọọ aipang aki jọọ Ate kidẹ aghing, kina
aipang, ka Ate wang idi ighọ ajiya ka ajọọ nga. 24
Ọnọng ni aghing ngaa, aghọ ujọọ nga ni, asọ jọọ nga
kidẹ aghing, kini idẹ aipang." 25 Ayiri va tẹri iYesu si,
"Imẹ ye si aghọfoo mani ayọrọ nga si iKristi ki ba.
Insi aba ni aki yeni yi kwikẹ." 26 IYesu tẹri nga si,
"Imẹ aghọ pii ni ngọ, imẹ shi inga." 27 Asọ kpẹẹ upii
wudu ni aghọyii nga va vuu, ava wo ica kọnọ mani
anu ni asọ pii na ayiri. Ni ba aghọmani atẹri nga si,
"Ikẹmbọ nọ wang?" ko na awulu nga si, "Ikẹmbọ sa ni
ọsọ pii ni nga?" 28 Ayiri ra vasa ya ikyo nga ya kọ
ukadu ki kyaa idẹ ifọng ki ya tẹri ajiya, 29 "Inu ba,
ku ma nu ajiya mani atẹri mi kwikẹ mani ikọ ju! Ta
anga shi aghọfoo ra?" 30 Ajiya va hwuu kidẹ ifọng ki
ba ukushi iYesu. 31 Ashi kidẹ udu wudu ni, aghọyii
iYesu va shọr nga ki tẹri si, "Aghọmẹẹ, la imila." 32 Ni
iYesu va tẹri bọ si, "Imẹ shi ni ice imila mani inu ye
nu ice ima kaya ba." 33 Aghọyii nga va wulu ace bọ si,
"Ta ace aghọ ma nga imila le?" 34 IYesu va yira si,
"Imila mi yọ shi mani iju uwang aghọmani atuma mi,
ki imẹ va kpẹẹ utina nga. 35 Ba inu ka tẹri si, 'Ipiri
inari yọ shẹ nọ curu imila ba'? Kindọ ni imẹ sọ tẹri
nu, inu irite na bibọrọ, iyeni si, itọ ucuru. 36 Aghọ
curu imila sọ peni ọka nga, aka va curu ima upeni nga
ki kya ọkyuọ utaa amaa kọ, ka aghọ pila na curu ka ju
ikwyifu. (aiōnios g166) 37 Akyua ra kọ ni, ighang upii ra
ni aipang nga, si, 'Ace aghọ pila, ace ghọ curu imila.'
38 Ituma nọ curu imumani uta kọng nu ọlọ kaya ba.
Ace aghọ bọ kọng ọlọ, inu ni inu la udọng usher bọ."
39 Aghọ aSamariya napam kidẹ ifọng ma aipang ni
iYesu kọ upii ayiri ra mani atẹri si, "Atẹri mi nadidu
uma mani ikọ ju." 40 Aghọ aSamariya ya ba ukushi
iYesu ni, ava shọr nga sa aci kini bọ, ava ci ni bọ awii
apai. 41 Ajiya napam vasa ma aipang ni iYesu kaya
upii nga. 42 Akyua ra kọ ni aghọ aSamariya tẹri ayiri
si, "Aikyua ri ni iyi ma aipang kọ, ba si imumani ọsọ
tẹri yọ ba, kiyi ka kyakwyuẹ yi kọng, kiva ma aipang
si ajiya ri nga shi aghọfoo asing." 43 Aya la awii apai
ni iYesu va sang ki isii aSamariya ki kyaa aGalili. 44 Ki
iYesu ki ẹkẹrẹkywuẹ nga kọ tẹri si, "Atina Ọnọng ka
ata shi nọ ujọọ ki ẹrẹbọng nga ba". 45 Aya fọma aGalili
ni, agha aGalili va yira nga kini ivọ ipai, ki ibọ ma kya
agya ubulu kọ Urushelima, anu imumani iYesu ju. 46
IYesu va vuu nga ifọng aKana ka aGalili, ọka mani atee
amusumu ikọlọ nashi. Ọka ni ace atina utẹri ashuwa
aghọmani anọ nga shi akyuọ ba ka aKafarnahum. 47
Ajiya ra ya kọng si iYesu wẹ na vuu nga aGalili kọ
sang ka aYahudiya ni, ava kyaa ọkọ shi nga kiya shọr
nga kaya lẹni na anọ nga aghọmani ashi ki anyu ukpo.
48 IYesu va tẹri nga si "Insi inu ta nu nọ amaa kini
uma ọsa uwo ica ba ni, inu ki ma nọ aipang ba ko
nazii." 49 Atina ọka utẹri ashuwa va tẹri iYesu si,
"Aghaghaghẹ, ba ki ma kẹẹ ka anọ mi kina ma kpoo
ba." 50 IYesu va tẹri nga si, "Wor ka anọ ngọ ki ba
akyuọ." Ajiya nga ma aipang ki imumani iYesu tẹri
nga, ava walu. 51 Ashi kọ utira ukyaa ọna nga ni, agira
vasa takwyuẹ ni nga ava tẹri nga si, "Anọ ngọ kọ ba
akyuọ." 52 Ava wulu nga agọlọ mani aba akyuọ kọ.
Ava tẹri nga si "Amushẹ ki na awa ayeng anga atinọng
ni ufuru ẹrẹnọma sher nga kọ." 53 Ate Anọ va kpẹlẹ si
akyua umani iYesu tẹri nga si "Wolu, ka anọ ngọ ki
ba akyuọ kọ." Ajiya kina aghọ ọna nga va ma aipang
ni iYesu. 54 Udiwu shi utina uwo ica unga ipai mani
iYesu ju kọ sang nga ka aYahudiya ki kyaa aGalili.

5 Aya kpẹẹ ni, iYesu va wolu ki kyaa Urushelima kọ
uce usra agya aYahudawa. 2 Kọ Urushelima ni ice
ighọ na amusum shiya angọ mani aghimi nọ agẹẹ
ọtọng. Kina ijiya aYahudawa ni ayọrọ si ABetasda.
Udidu ighọ ushi ayayo kina anyu ubọọ na Atẹm. 3
Agẹẹ ra yọ na adumu, kina afoo kina agunu na aghọ
shọmọ ivọ napam kọ ghẹli na molu kọ. 4 Asọ sha ka
zọọ amusumu nga ni. Ki ace agọlọ ni Atina Ọnọng ka
shulu ki zọọ amusumu nga, Avasa lẹni ki ighọ idumu
mani ashi kini yọ. 5 Ukadu ni ace ajiya shiya akọ
la anyi ishitai na ananari kini udumu nga. 6 IYesu
ya nu nga na yẹẹ ni, aye si ajiya nga kọ tiri wọ nọ
udumu nga, iYesu va tẹri ajiya si, "Ingọ wang Lẹni?" 7
Adumu nga va yira nga si, "Aghaghaghẹ, ishimi na
aghọ mani aki shẹ mi kọ ki ghila ighọ ka kyua mani
asọ zọọ amusumu nga kọ ba. Insi imẹ sher si imẹ
sọ ghila ni ace aghọ sa la mi ite kọ." 8 IYesu vasa
tẹri nga si, "Sisang, kọ kpaa ishọr ngọ, kọ kyeng ila
ngọ!" 9 Kaidu agọlọ ni aghọ vasa lẹni, ava kpaa ishọr
nga ki wolu. Idi ima ba ka awii uwuru aYahudawa.
10 Kindọ ni AYahudawa vasa tẹri ajiya mani a lẹni ni
ngaa si, "aidi ni awii wuru kọ, kọnọ umẹẹ IMusa ni
ikikya yọ na akpaa ishọr ba." 11 Ajiya nga vasa yira bọ
si, "Aghọmani a lẹni ni mẹ, a ngaa tẹri si imẹ kpaa

ishọr mi ki wolu.” 12 Avasa ghulu nga si, “Inga shi aidi
ajiya mani atẹri ngọ si kpaa ishọr ngọ ku wolu?” 13
Aghọmani a lẹni ni ngaa ni, ata ye ti inga lẹni ni ngaa
ba, ka ajiya shiya napam kọ ukaa, iYesu vasa wolu
kidẹ majiya. 14 Ana kyua nazii ni, iYesu vasa peni nga
kidẹ Ọna Ọnọng, ki tẹri nga si, “Nu ni, ingọ lẹni! Ni,
ma sọ ju avulu ba, ki imumani icẹẹ idi nọ ububi ma ba
ngọ ba.” 15 Ajiya nga vasa wolu kiya tẹri aghakakọng
aYahudawa si, iYesu nga lẹni ni nga. 16 Kindọ ni avasa
tee aghọ ma iYesu ọlọ, ka asọ ju udibi uma ka awii
uwuru aYahudawa. 17 IYesu vasa tẹri bọ si, “Ate mi sọ
ju utina kọ ta kai kyua ri, imẹ ma ka ju.” 18 Udi upii
sa ni aYahudawa khimi uwang iYesu sa apii nga kọ.
Avasa tẹri si, “Ba si acẹẹ imumani atẹri ka awii uwuru
aYahudawa ba, ka atẹri si ate nga Ọnọng ngaa, ka ama
si anga shi Ọnọng wudu.” 19 IYesu vasa yira bọ si,
“Iyiya, isọ tẹri nu, Anọ ka ata ju ice ima, ka yayu nga
ba, si imumani anu na Ate ka ju. Ki ididu imumani Ate
ka ju, iyọ ni Anọ ka ju. 20 Ka Ate yoo Anọ, aka va yeni
nga uma mani inga ki ẹkẹrẹkywuẹ nga ka ju, aki va
yeni nga itina mani icẹẹ idibi, ka inu wo ica. 21 Kọnọ
umani Ate ka sang aghọ ukpuru ka apeni ikyuọ ni,
kindọ ni Anọ shi na akyuọ ka aghọ umani ayoo. 22 Ate
ra ju ace aghọ ashuwa ba, Na va ma Anọ ẹrẹgọrọ uju
kwinga ashuwa, 23 Ka ajiya naidu jọọ Anọ, kọnọ mani
aka jọọ Ate ni. Naidu aghọmani ata jọọ Anọ ba ni,
aka ta jọọ ate mani atuma nga wudu ba. 24 “Iyiya,
isọ tẹri nọ, Naidu aghọmani aka kọng upii mi, kiva
ma aipang ka aghọmani atuma mi ni, ashi nọ ọkyuọ
utaa amaa. Aki ju nga ashuwa ba, akọ bulu ukpọ ki
peni ọkyuọ. (aiōnios g166) 25 Iyiya ni sọ tẹri nọ, akyua ki
ba, akọ ba ma, na aghọ kpuru bọ ki kọng ẹrẹwyuẹ
Anọ Ọnọng, aghọmani akọng ki lang. 26 Kọnọ mani
Ate ki ẹkẹrẹkywuẹ nga ni ẹrẹpiya ọkyuọ kọ ni, kindọ
ni asa si Anọ nga tee ẹrẹpiya ọkyuọ kọ. 27 Ava ma
nga ẹrẹgọrọ uju ashuwa ki nga ni Anọ ajiya nga. 28
Inu ma woo ica na udi upii ba, ka akyua ki ba mani
aghọmani ashi kidẹ na alọr ki kọng ẹrẹwyuẹ nga, 29
Ka akunu. Aghọmani aju uma ọdọdọma ki sisang,
ka apeni ọkyuọ, ni aghọmani aju utaa aipang ni, aki
sisang ka va ju bọ ashuwa. 30 Imẹ ka bra mi uju ima
ka ayayu mi ba. Imẹ sọ ju ashuwa kọnọ umani Ọnọng
tẹri yi si iyi ju ni. Kindọ ni ashuwa anga aipang kọ,
ki ba ima ushi kidẹ ikwyi mi yọ ni isọ ju ba, ki ima
ukunu kukushi aghọ utuma mi yọ. 31 “Ipeni imẹ tara
ẹrẹkwyuẹ mi ni, ni ima tẹri mi shi yọ aipang ba. 32 Ka
ace ghọ shi wu ni aki tara mi, ni iye si imumani aki
tẹri kaya ẹrẹkwyuẹ mi ni aipang nga. 33 Inu tuma
ajiya kukushi iYahaya, inga vasa tẹri nọ aipang. 34
Kindọ ni ira tọrọ mi na utara ajiya ba. Imẹ tẹri kindọ
ka inu peni ufoo. 35 IYahaya ni ọgbẹlẹmọ ula ugha kọ,
ọngọ uyeri kọ, ọva ma aipang kọ ju ikwyifu naigang
kọnọ uyeri nga ka ana gọlọ nazii. 36 Ni imẹ shi ni anga
mẹ aghọ tara mi angọ mani agina aghọ tara iYahaya
ya kaya ẹrẹkwyuẹ mi. Uma mani isọ ju, ọngọ mani Ate
mi ma mi si ju, ọbọ shi uma umani uyeni amaa, ate mi
ngaa tuma nga. 37 Ate mani anga tuma mi anga ki
ẹkẹrẹkywuẹ nga yeni aghọmani atara mi. Inu sọnọ kọ
kọng nu ẹrẹwyuẹ nga ba, inu sọnọ kọ nu nọ umani
ashi ba. 38 Ighang nga ci yọ ki ikwyi nu ba, ki nu ta
ma nu aipang kukushi aghọmani Ate tuma ba. 39 Inu
sọ shuwa upii Ọnọng, kọ ukyoo nu ki ikwyi ki peni
ọkyuọ utaa amaa kidẹ bọ. Idibi ipii Ọnọng iyọ ki tara
mi. (aiōnios g166) 40 Kindọ ni inu tọrọ nọ ba ọkọ shi mi
kọ peni ọkyuọ. 41 “Imẹ ka ta yira mi ujọọ kukushi
shi bajiya ba” 42 Ki imẹ ye nu, iva sa ye si inu shi nu
nọ uyoo Ọnọng kidẹ ikwyi nu ba. 43 Imẹ ba kidẹ nọ
uca Ate mi, inu ta yira mi ba, ipeni ace aghọ ba kidẹ
nọ uca ẹrẹkwyuẹ nga ni, inu ki yira nga. 44 Nanyi kọ
ni inu ki ma aipang ka akyua umani inu wang peni
ujọọ kushi ace nu, ni inu ta wang nọ peni ujọọ mani
ukunu kukushi Ọnọng umani anga shi ka ayayu nga
ba? 45 Inu ma tẹri si iki kyaa ashuwa nu kukushi Ate
yi ba. Aghọ ki kyaa ashuwa nga shi iMusa, umani inu
sa ikwyi si anga ki foo nu. 46 Tẹri si inu ma aipang ni
iMusa ni, inu ta kọ ma aipang ni imẹ, ki iMusa wọọ
kaya ẹrẹkwyuẹ mi. 47 Ipeni inu ra ma nu aipang kini
imumani awọọ ba ni, nanyi kọ ni inu ki ma aipang
kọ?”

6 Awii ra ya woru bọ ni, iYesu va bulu ki kyaa udaa
ugẹẹ ẹrẹyẹma aGalili, aka ba yọrọ wọ si ẹrẹyẹma
aTibariya. 2 Ikir bajiya lite nọ uyii nga, ka anu amaa
nọ uma umani asọ ju na adumu. 3 IYesu va kila nga
izizẹ ki cica kina atina nga. 4 Ka akyakyua ri ni, agya
ubulu ya sọ ba ayayo. 5 IYesu ya sang ẹrẹkwyuẹ ki nu
ikir bajiya ni, aba tẹri iFilibus si, “Abi wọ ni ayọ ki
ghẹ imila umani iki maa ajiya ri kọ?” 6 IYesu ghulu
iFilibus kindọ ka amara nga wọ ka aye imumani aki ju.
7 IFilibus ba yira nga ki tẹri si, “Ufẹ ipii itin aghọtina
ki maa yọ na aghẹ imila umani kwinga ki peni na zẹẹ
ba.” 8 Aghaye kidẹ atina nga aghọnọ uca si Andrawus,
anayuru iSiman iYahaya va tẹri iYesu si, 9 “Ace ananọ
wẹ na asi ni agbọ ubiredi itọ kina itagbo ipai. Ikẹmbọ

wọ yi idi ima ki ju na ajiya ri kindii?” 10 IYesu ba
tẹri bọ si, “Inu sa ajiya ka acica.” Uka ni ọbọng shiya
nagigang. Aghẹmẹ va cica, afuma agha araji ushọ atọ.
11 IYesu ba kpaa agbọ ubiredi, aya kpẹẹ usa Ọnọng
izaa ni, aba kau aghọmani aci, aba bọ nadidu imumani
iki maa bọ kọ. Kindii wọ na aju ni itagbo. 12 Aya la ki
suu ni, aba tẹri atina nga si, “Inu curu awo na ashẹ ka
aba bra yọ ba.” 13 Atina va curu awo ubiredi ki tii ka
ọkọọ ushọ nọ upai, awo umani ashẹ kidẹ agbọ ubiredi
utọ kọ umani ajiya kpẹẹ ula. 14 Ajiya ya nu amaa imu
wo ica ni iYesu ju ni, aba tẹri si, “Aipang, anga shi
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng umani asi aki ba asing.” 15
IYesu ya kpẹlẹ si, ajiya wang kpaa nga ni ẹrẹkyuọ
ka ama nga ẹrẹgọm ni, aba vuu nga aya izizẹ kayu
nga. 16 Ughẹ ya kpaa ni, atina iYesu ka sang ki kyabọ
ẹrẹyẹma. 17 Akyua ra ni uka ya sang uba ni itii, iYesu
sa kọ sang nga uba ukushi bọ ba. Atina va ghila bọ
idẹ ọgbọlọ ki kpẹnẹ ubulu kyabọ aKafarnahum. 18
Ẹrẹyẹma kpẹnẹ utiyagha ka uce uwuru ẹrẹkyuọ sọ tẹ.
19 Aya tẹ ki fuma amel atai ko anari ni, aba nu iYesu
na akyeng kaya na amusum, asọ ba nga ayayo kina
ọgbọlọ. Atina va kọọ ẹrẹbata. 20 IYesu va tẹri bọ si,
“Imẹẹ, ba kọọ ẹrẹbata ba.” 21 Aba tọ yira nga kidẹ
ọgbọlọ. Kidẹ anakyua ni ọgbọlọ nga fuma uka umani
aki kyabọ kọ. 22 Ikyua ya yẹẹ na ushẹ bajiya na aci
ka uhwo udaa ugẹẹ ẹrẹyẹma ba kpẹlẹ si ọgbọlọ uye
wọ ba ukaa, akpẹlẹ si iYesu ta ghila nga ọgbọlọ kina
atina ba, atina nga bọ kyaa kayu bọ. 23 Ace agbọlọ
umani aba ka aTibariya tara kọ ka ayayo kina uka
umani ajiya la ubiredi wọ kọ utumu umani akpẹẹ usa
Ọnọng izaa. 24 Ajiya ya nu ni iYesu kina atina nga
shi bọ ya kọ ukaa ba ni, aba ghila bọ ọgbọlọ ki kyabọ
aKafarnahum na asọ wang iYesu. 25 Aya nu nga ka
udaa ugẹẹ ẹrẹyẹma ni, aba ghulu nga si, “Aghọmẹẹ,
agba awii wọ ni ingọ ki ba wọ?” 26 IYesu va yira bọ si,
“Aipang, imẹ sọ tẹri nu, inu sọ wang ka inu la ubiredi
ki suu, ba si inu kpẹlẹ si amaa uma usa uwo ica ni imẹ
ju ba. 27 Inu ba duma na uwang imila ni ika bra yọ ba,
inu ju utina kaya imila umani ishi yọ na amara ba
inga uma ọkyuọ utaa amaa. Imila umani Anọ Ajiya ki
ma nu yidii. Ka aya Anọ Ajiya wọ ni Ate Ọnọng kọ
sa amaa uyeni nga uyira nu.” (aiōnios g166) 28 Ajiya ba
ghulu iYesu si, “Ikẹmbọ na ayọ ki ju ka ayọ hwura
uma umani Ọnọng wang?” 29 IYesu ba yira bọ si,
“Imumani Ọnọng wang si inu ju yẹ, inu ma aipang ka
aghọmani atuma.” 30 Ajiya va ghulu iYesu si, “Aligba
amaa uwo ica nga ni inu ki ju ka ayọ nu ni ayọ ma
aipang ni ingọ. Ikẹmbọ ni ingọ ki ju? 31 Ananirakpẹẹ
bayọ la umanna ka aghumu, kọnọ umani awọọ upii
Ọnọng si, “Ama bọ imila ka ayaya ka ala.’” 32 IYesu
ba yira bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, iMusa nga ma
nu imila ra ka ayaya ba, Ate mi nga ka ma nu imila
aipang ka yaya. 33 Imila Ọnọng yọ ka shulu ka ayaya
na asing ọkyuọ.” 34 Aba tẹri nga si, “Aghọ aghaghẹ, ka
ma ayọ ighọ imila ri kwaligba awii!” 35 IYesu yira ki
tẹri bọ si, “Imẹ shi imila uma ọkyuọ, aghọmani aba
ukushi mi ni, aki sọ kọọ nga idafo ba, aghọmani ama
aipang ni imẹ ni, aki sọ kọọ nga idafo na amusum ba.
36 Kọnọ umani imẹ tẹri nu ni, inu nu mi, inu ta ma nu
aipang ba. 37 Nadidu aghọmani Ate ma mi ni, aki ba
ukushi mi, aghọmani aba ukushi mi ni, iki kla mi nga
ba. 38 Ka imẹ shulu mi ka ayaya ki imẹ ba ju uyoo mi
ba, uyoo aghọmani a tuma mi wọ. 39 Uyoo aghọmani
a tuma ni, imẹ ba vulu agha ayaye kọ kidẹ aghọmani
a ma mi ba, imẹ sang bọ ka awii usang asing. 40 Ka
uyoo Ate mi wọ si, nadidu aghọmani asọ kra Anọ ni,
ki va ma aipang ni nga ni, ashi na ọkyuọ utaa amaa,
imẹ ki va sang nga awii usang asing.” (aiōnios g166) 41
AYahudawa va duma kidẹ ikwyi bọ ni iYesu ka atẹri
si, “Imẹ shi imila ni ishulu ka ayaya.” 42 AYahudawa
si, “Ba iYesu wẹ ri ba, anọ iYusufu aghọmani ayọ
ye ate nga kina ayuru nga nadidu ba? Ikẹmbọ sa ka
akyakyua ri na asi, ‘Imẹ shulu ka ayaya’?” 43 IYesu
ba yira bọ si, “Inu shee uduma ki ikwyi nu kina ace
nu. 44 Ba aghọmani aki bra uba ukushi mi, in ba si
Ate umani a tuma mi nga waa nga ba, imẹ ki va sang
adidu ajiya ka awii usang asing. 45 Awọọ kidẹ ẹrẹwọ
aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng si, ‘Nadidu bọ ni Ọnọng nga ki
mẹẹ bọ.’ Nadidu aghọmani akọọ, ki va mẹẹ kukushi
Ate ni, aka ba ukushi mi. 46 Ba aghọmani akọ nu Ate
in ba si aghọmani a kunu kukushi Ọnọng ba, agna kọ
nu Ate. 47 Aipang ni isọ tẹri nu, nadidu aghọmani
ama aipang ni ashi nọ ọkyuọ utaa amaa. (aiōnios g166)
48 Imẹ shi imila uma ọkyuọ. 49 Ananirakpẹẹ nu la
umanna ka aghumu, nadidu kindọ ni akpuru bọ. 50 Ni
imila umani ika shulu ka ayaya ka nadidu aghọmani
ala ni, aki kpoo nga ba. 51 Imẹ shi imila umani ika
shulu ka ayaya. Nadidu aghọmani ala imila ri ni, aki
peni ọkyuọ ki ta kọ sang asing. Imila ri ni inọma
ẹrẹnọma mi yọ, ingọ umani imẹ ki ma ka asing peni
ọkyuọ.” (aiōn g165) 52 AYahudawa ba tee aghọ linang
kina ace bọ, asọ ju si, “Nagyi wọ ni ajiya ri ki ma ayọ
inọma ẹrẹnọma nga ka ayọ la?” 53 IYesu ba tẹri bọ
si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu inkini inu ta la nu inọma

ẹrẹnọma Anọ Ajiya ki sa ayi nga ba ni, inu shi nu nọ
ọkyuọ kidẹ nu ba wudu. 54 Nadidu aghọmani asọ la
inọma ẹrẹnọma mi, na asọ va sa ayi ẹrẹnọma mi ni,
ashi na ọkyuọ utaa amaa, imẹ ki sang nga kọ sang
asing. (aiōnios g166) 55 Ka inọma ẹrẹnọma mi ni, imila
aipang yọ, ayi mi ni, uma usa aipang yọ. 56 Nadidu
aghọmani asọ inọma ẹrẹnọma mi, na asọ va sa ayi mi
ni, ashi kidẹ mi, imẹ kọ shi kidẹ nga. 57 Kọnọ umani
Ate akyuọ tuma mi ni, kaya nga wọ ni imẹ sọ cẹ wọ,
kindii wọ ni aghọmani akpaa mi kina imila nga yọ ni,
aki peni ọkyuọ kaya mi. 58 Imẹ shi imila umani ishulu
ka ayaya. Ananirakpẹẹ nu la umanna, nadidu kindọ ni,
akpuru bọ, nadidu aghọmani ala imila ri ni, aki peni
ọkyuọ ki ta kọ sang asing." (aiōn g165) 59 IYesu tẹri uma
ri nadidu ka akyua umani asọ mẹẹ kidẹ ọkọ takwyuẹ
aYahudawa ka aKafarnahum. 60 Ace aghọ bọ na pam
kidẹ aghọyii nga ya kọọ kindọ ni, aba ju si, "Udii upii
ri ni, ọlọ shiya, inga ki bra uyira wọ?" 61 IYesu ye si
aghọyii nga sọ pii na ace bọ kaya umẹẹ nga ni, aba
tẹri bọ si, "Udii umẹẹ bra nu ikwyi wọ? 62 Nagyi wọ
ni inu kọọ wọ ki ikwyi nu insi inu nu Anọ Ajiya na
asọ kila nga ọka umani aba wọ? 63 Aghing nga ka ma
ọkyuọ. Ẹrẹnọma shi wọ na akyuọ uju ima ba. Upii ni
imẹ tẹri nu ni, aghing nga kina ọkyuọ. 64 Ace aghọ bọ
shi wọ kidẹ nu na ata ma bọ aipang ba." Ko kpaa ka
akyua ni, iYesu ye aghọmani ata ma bọ aipang ba,
kina aghọmani aki gbura na wọ. 65 IYesu ba khimi
utẹri si, "Uwu sa ni imẹ tẹri nu si, 'Ba aghọmani aki
bra uba ukushi mi, sa Ate ma nga akyuọ.'" 66 IYesu ya
kpẹẹ upii nga ni, ajiya na pam kidẹ aghọyii ya nga, asọ
yii bọ nga ba. 67 IYesu ba ghulu ushọ na apai si, "Inu
wang kọ sang nu?" 68 ISiman iBitrus ba yira si, "Ate,
ukushi inga wọ na ayọ ki kyaa? Ingọ shina upii nọ uka
ma ọkyuọ umani ushi wọ na amara ba. (aiōnios g166)
69 Ayọ ma aipang, ayọ va ye si ingọ shi agha upipar
Ọnọng ra." 70 IYesu ba yira bọ si, "Imẹ hwiya aghọ
ushọ na apai, aghaye nu ni ishẹẹ wọ." 71 Asọ yeni si
iYahuda, anọ iSiman Iskariyoti, ka anga ki gbura nga
kọ, ka anga ni aghaye nga kidẹ ushọ na apai.

7 Aya sang ni iYesu ba kigor kidẹ aGalili, ni ata wang
nga ukyeng kidẹ aYahudiya ba, ka aYahudawa na
shiya kọ akadu wang pii nga kọ. 2 Awii usra agya nọ
uzọọ aYahudawa ya sang ju, 3 ni anayuru iYesu ba
tẹri nga si, "Ushi ọdọma ni ingọ vuu kyang aYahudiya
ka aghọyii ngọ ya nu uma uwọ ica nọ ọsọ ju. 4 Nadidu
aghọmani awang na aye nga nagigang ni, aki shọ nga
ni uma na asọ ju ba. Insi ingọ su ju uma ri ni, yeni
ẹrẹkwyuẹ ngọ ka ajiya ye ngọ." 5 Ka ibọ anayuru
iYesu ta ma bọ aipang ni nga ba. 6 Ni iYesu ba tẹri bọ
si, "Akyua mi kọ sang wọ ju ba, ukushi nu ni kwaligba
akyua shi na kikẹ. 7 Inu ni ashi ki bra wọ tọọ nu nga
ba, imẹ ni ashi ta wang mi nga ba ka imẹ ka tẹri utina
akakiya ni aka ju. 8 Inu wor kya nu uka usra agya.
imẹ ta ki kya mi ba, ka akyua mi kọ sang wọ ju ba."
9 IYesu ya kpẹẹ utẹri bọ udibi uma ri ni, ava zọnọ
laa nga ka aGalili. 10 Anayuru nga ya kpẹẹ uworu
kya bọ uka usra agya ni, iYesu va woru kọ uyuyi, ata
woru nga ka ayayẹ ba. 11 AYahudawa su wang nga
kọ ọkọ usra agya, asọ ghulu si, "Abi kọ ni ajiya ri shi
kọ?" 12 Kidẹ ikir bajiya ni ajiya sọ pii na ace bọ kaya
iYesu kọ uyuyi. Ace aghọ bọ sọ tẹri si, "Ajiya adaduma
nga." Ace aghọ bọ si, "Kayi, asọ dor ajiya wọ." 13 Ni
ba aghọmani abra utẹri ila iYesu kidẹ bajiya ba, ka
asọ hwiri ẹrẹbata aYahudawa. 14 Aya fuma abiyatẹ
usra agya ni, iYesu va ghila nga idẹ ọna Ọnọng ki
kpẹnẹ umẹẹ. 15 Agha akakọng aYahudawa va woo ica
ki ghulu si, "Ikẹmbọ sa na ajiya ri ye uma nagigang ba
si akọ kya ọkọ upila iwọọ ba?" 16 IYesu va yira bọ
si, uma umani imẹ sọ mẹẹ ni, unga mẹ bọ ba, unga
aghọmani atuma mi bọọ. 17 Nadidu aghọmani hwiya
uju ima ni Ọnọng wang ni, aki ye si umẹẹ mi ba kọ
ukushi Ọnọng, ba ukushi mi ba. 18 Aghọmani amẹẹ
uma ẹrẹkwyuẹ nga ni, awang jọọ ẹrẹkwyuẹ nga kọ.
Ni aghọmani asọ jọọ aghọmani atuma mi ni, anga
shi agha aipang, ni ashi nga ni utaa aipang ba. 19
iMusa nga mẹẹ nu ba? Ni ba ace aghọmani asọ yii
umẹẹ ba?" 20 ajiya va yira si, "Ingọ shi nọ ushẹẹ kidẹ
ngọ. Inga bu bọ wang pii ngọ kọ?" 21 IYesu va yira bọ
si, "Imẹ ju ima uwoo ica iye, ni inu woo ica nadidu
nu. 22 IMusa ma nu upii si inu sho aghumu, anga kyọ
uju ba, ananirakpẹẹ bọ. Kindọ ni unu ka sho ananọ
aghumu ka awii uwuru aYahudawa. 23 In kini aki bra
usho aghumu na anọ ka awii uwuru aYahudawa ni ka
aju imumani umẹẹ iMusa tẹri ni, ikẹmbọ sa ni inu kọọ
anaa wọ nọ umani imẹ ma ẹrẹnọma ọkyuọ ka awii
uwuru? 24 inu ba tẹri ajiya ashuwa ni ima ni inu nu ni
ica ba, inu tẹri ajiya ashuwa ni ima ushi na birbọ." 25
Na ace ajiya Urushelima tẹri si, "Ajiya ri nga na su
wang na wang pii nga kọ ri ba" 26 Awẹ ni, asọ pii ka
ayaye, ata tẹri bọ nga ice ima ba. Ta agha ite kọ yira si
anga shi aghọfoo ni? 27 Uwẹ ni, ayọ ye uka ni ajiya ri
kunu kọ, akyua ni aghọfoo aipang ki ba kọ ni, ba aghọ
ki ye uka ni a kunu kọ ba." 28 IYesu sọ mẹẹ kidẹ ọna

Ọnọng ni, ava sang ẹrẹyuẹ si, “Inu ye mi, inu va ye
uka ni ikunu kọ. Ita bami ni ẹrẹkyuọ ẹrẹkwyuẹ mi ba.
Aghọ utuma mi ni agha aipang nga, anga ni inu ta
ye nu nga ba. 29 Imẹ ni iye nga, ka ukushi nga kọ ni
imẹ kunu kọ, anga tuma mi.” 30 IYesu ya tẹri udibi
uma ri ni, ajiya nga va wang utra ukpẹnẹ nga. Ni ba
aghọ piya nga ba, ka akyua nga ta kọ ju wọ ba. 31
Kindọ ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu, na asọ
ju si, “Ni, akyua ni aghọfoo ki ba ni, aki ju uma uwo
ica ka acẹẹ uma ni ajiya ri ju ni?” 32 AFarisiyawa kọọ
uma ni ajiya sọ tẹri kaya iYesu, ni afirist akakọng kina
aFirisiyawa va tuma aghọ sha ọna Ọnọng sa ya kpini
nga. 33 IYesu yira bọ si, “Akyua ni iki ci kini nu si na
zẹẹ, akpẹẹ ni iki vuu mi ukushi aghọ utuma mi. 34 Inu
ki wang mi, ni inu ta ki nu mi nga ba. Uka ni shiya ni
uta ki bra nọ uba ba.” 35 AYahudawa va pii na ace bọ
ki ju si, “Abi wọ na ki kyaa kọ na ayu ta ki peni yi
nga ba? Ta aki kyaa ukushi aYahudawa na ku furu bọ
na shi kina aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ni, ka
aya mẹẹ aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ku kadu
ni? 36 Ikẹmbọ na asọ yeni na si, ‘Inu ki wang mi, ni
uta ki peni mi nga ba’? Ikẹmbọ na asọ yeni si “Uka ni
imẹ shiya ni uta ki bra nọ uba ba’?” 37 Awii upra usra
agya, angọ shi awii aghaghẹ usra agya ni, iYesu tara ki
sang ẹrẹyuẹ ki ju si, “Nadidu aghọ kọọ usa amusum
na ba ukushi mi ka aba sa. 38 Nadidu aghọ ma aipang
ni me ni, ‘Avọ mẹẹ amusum umẹẹ ọkyuọ ki kunu kidẹ
ikwyi nga,’ Kọnọ umani upii Ọnọng tẹri ni.” 39 IYesu
sọ pii kaya aghing Ọnọng, anga ni aghọ ma aipang ni
nga ki yira, ka agha akyua ri ni a ta kọ ma bọ aghing
Ọnọng ba, ka ata ku jọọ bọ iYesu ba. 40 Ajiya ya kọọ
udi upii ni iYesu tẹri ni, ava ju si, “Aipang, adi aghọ
ri nga si aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ra.” 41 Ace aghọ bọ
va ju si, “Adi aghọ ri nga si aghọfoo.” Ki ta ka kyua
ri, aghọfoo ri ni aGalili nga na kunu wọ? 42 Ba upii
Ọnọng tẹri si aghọfoo ki kunu kidẹ ute uDauda ba?”
Aki va kunu ka aBaitalami, anifọng umani uDauda
kunu kọ ba?” 43 Anyu bajiya va kau kaya iYesu. 44 Ace
aghọ bọ wang kpẹnẹ nga, ba aghọmani abra piya nga
ba. 45 Aghọ sha ya vuu bọ ni, afirist akakọng kina
aghite aFarisiyawa va ghulu bọ si, “Ikẹmbọ sa ni uta
ba nu ni nga ba?” 46 Aghọ sha nga va yira si, “Ba ajiya
na akọ pii kina ajiya ri ni ba.” 47 AFarisiyawa va tẹri
aghọ sha si, “Inu ni akọ dor nu wudii? 48 Ta ace aghọ
shi wọ kidẹ aghọ ite ko aFarisiyawa ni ama aipang ni
nga? 49 Ni ikir bajiya ri ni ata ye bọ ice ima kọ umẹẹ
iMusa ba, ibọ ni agha anyu ababi bọ.” 50 INikodimus
aghọmani akya ukushi iYesu ka akyua, agha aye kidẹ
bọ, tẹri bọ si, 51 Kọ umẹẹ iMusa ni ayọ taki bra bọ
uwa ajiya ashuwa ba, sa akọọ ka anyu nga, ka ye ima
ni asọ ju.” 52 Ava yira nga si, “Ingọ ni agha aGalili nga
na? Kra idẹ upii Ọnọng kọ nu, ba ace aghọ pii kọ ọtọ
Ọnọng na ki ba ka aGalili ba.” 53 Kwinga va kyaa aca.

8 Ni iYesu va wor kya izizẹ na ashẹ uzaitun. 2 Ni
kikyuating ni iYesu va ghila nga idẹ ọna Ọnọng.
Ajiya nadidu va ba bọ ukushi nga, ava kọ cica na asọ
mẹẹ bọ. 3 Na aghọmẹẹ iMusa kina aFarisiyawa va
ba na yiri na akpẹnẹ nga na anyẹ kina aghẹmẹ. Ava
sa nga na tara ka fatẹ bọ. 4 Na ava ju iYesu nga si,
“Aghọmẹẹ, ayiri ri ni akpẹnẹ nga na nyẹ kina aghẹmẹ.
5 Ni, umẹẹ iMusa tẹri si ataa ighọ ri na atii sa akpuru
bọ. Ni ingọ ni ingọ tẹri si ikẹ?” 6 Aghulu nga kindi ri
ka mra nga, ka peni uvulu na ki kya ni ashuwa nga. Ni
iYesu va kpikpo, ki wọọ iwọọ ki ẹrẹbọ na anivọ nga. 7
Aya dẹẹ kọ ghulu iYesu nga ni, ava sisang ki tara ki ju
bọ si, “Nadidu aghọ na ashi nọ uvulu ba ni akyọ uta
ayiri ri nọ utii.” 8 Ni iYesu va kpikpo ki dẹẹ kọ wọọ
ki ẹrẹbọ. 9 Aya kọọ kindọ ni, ava dẹẹ kọ sang bọ kọ
ukadu ka yila ye, kọ kpaa ka aghọ ite bọ ki ta agha
azazi bọ, ki she iYesu nga ka yu nga, kina ayiri na tai
kite nga. 10 Ni iYesu va sang ki tara, ki ghulu nga si,
“Ayiri, abi na ashi kọ? Ba aghọ na awa ngọ ashuwa ba
ni?” 11 Ava yira si, “Ba aghọ ba.” ni iYesu ju nga si,
imẹ ma ta wa ngọ nga ashuwa ba. wor, ni ba khimi
uvulu kọ ba.” 12 IYesu va khimi upẹni na ajiya si, “Imẹ
shi uyeri ashi. Aghọ yii mi ta ki kyeng nga kidẹ itii ba,
aki peni uyeri ọkyuọ.” 13 Na afarisiyawa va ju iYesu
nga si, “Ingọ sọ yeni ẹrẹkwyuẹ ngọ shi aipang nga ni
ingọ yira kọ ba.” 14 IYesu va yira bọ si, “Ko ni imẹ
yeni ẹrẹkwyuẹ mi ni, uyira mi ni aipang nga, ki imẹ
ye uka ni ukunu kọ, kini uka ni iki kya mi kọ. Inu ta
ye nu uka ni ikunu kọ ba kini uka ni ikya mi kọ ba. 15
Unu ka kyua ashuwa kọ kyoo ajiya. Imẹ ni ika ju mi
ace aghọ ashuwa ba. 16 Ko ni imẹ ki ju ashuwa ni,
ashuwa mi ni aipang nga, ki imẹẹ kayu mi ba, ka Ate
mi na atuma mi shi kini mẹ. 17 Kidẹ umẹẹ nu ni awọọ
si, inkini agha pai tẹri ima iyeng ra ni, iyiya yọ na yira
upii bọ ka aipang nga. 18 Imẹ ni ika yeni ẹrẹkwyuẹ mi,
Ate aghọ tuma mi ni anga shi agha ipai.” 19 Ava ghulu
nga si, “Abi wọ ni Ate ngọ ra shi kọ?” iYesu va yira bọ
si, “Inu ta ye mi nga ba, inu ta va ye nu Ate mi ba. Inu
ta ye mi ni, Inu ta ye Ate mi.” 20 IYesu tẹri upii ri ka
akyua na asọ mẹẹ ka ayayo kọnọ uka ni aka kyo ufẹ na

aka ma kidẹ ọna Ọnọng. Kindọ ni ba aghọ ukpẹnẹ nga
ba, ka akyua nga ta kọ ju wọ ba. 21 Ni iYesu va khimi
utẹri ajiya nga si, “Imẹ ki wor, inu ki wang mi, inu ki
va kpuru nu kidẹ uvulu nu. Uka ni iki kya mi ni, inu
ta ki bra nu kyaa ba.” 22 Udi sa ni agha ite aYahudawa
va ju si, “Ushi ni, Aki pii ẹrẹkwyuẹ nga wọ nu nga ni a
ju si, ‘Uka ni iki kya mi ni, inu taki bra nu kyaa ba’?”
23 Ni iYesu va lite nọ tẹri bọ si, “Inu shi ka ẹrẹbọ, imẹ
ni ikunu ka ayaya kọ. Inu ni anga ashi ri bọ, imẹ ni
anga ashi ri nga ba. 24 Ọwọ sa ni imẹ tẹri nu si inu ki
kpuru nu kidẹ uvulu nu. Ka insi inu ta ma nu aipang
si aghọ ni imẹ tẹri nu si imẹ shi ba ni, inu ki kpuru nu
kidẹ uvulu nu.” 25 Ibọ va ghulu iYesu nga si, “Ingọ ni
inga”? IYesu va yira bọ si, “Imẹ shi aghọ ni imẹ tẹri
nu kọ kpaa ka akyua. 26 Uma shi wo na pam ni imẹ ki
bra utẹri kaya nu, ki imẹ ju nu ashuwa. Ni imẹ su tẹri
ashi uma ni imẹ kọng kukushi aghọ na tuma mi kayu
wọ, na asọ tẹri aipang kọ.” 27 Ajiya nga ta kpẹlẹ bọ si
asu pii ni bọ kaya Ate ba. 28 Ọwọ sa ni iYesu ju bọ si,
“Akyua ni inu ki zẹẹ Anọ Ajiya ni, akyua ra kọ ni inu
ki kpẹlẹ si imẹ shi nga. Inu ki kpẹlẹ si ita shi mi kọ uju
kwikẹ nọ ubra ẹrẹkwyuẹ mi ba, ka imẹ sọ tẹri ima ni
Ate tuma mi kọ. 29 Aghọ tuma mi shi kini imẹ, ata
shee mi nga kayu mi ba, ka imẹ sọ ju imumani awang
kọ agba akyua.” 30 Akyua ni iYesu sọ tẹri udibi uma ri
na ajiya napam va ma aipang ni nga. 31 IYesu va tẹri
aYahudawa na ma aipang ni nga si, “In kini inu ko
umẹẹ mi ni, inu ni aghọyii mi bọ anga aipang. 32 Ni
inu ki ye aipang, aipang ki ma nu ulang.” 33 Ava yira
nga si, “Ayọ ni anọ Ibrahim bọ, ayọ ta kọ shi yi agira
ace aghọ ba. Ni ikẹmbọ sa ni ingọ sa ju si ayọ ki peni
ulang ni?” 34 IYesu va yira bọ si, “Aipang, isọ tẹri nu
si, nadidu aghọ na asọ ju uvulu ni agira uvulu nga. 35
Agira ka ci nga ka aca ki ta kọ sang asing ba, ka anọ ni
anga ọna nga ki ta kọ sang asing. (aiōn g165) 36 Kindii
ni insi anọ ma nu ulang ni, inu ki peni ulang unga
aipang. 37 Imẹ ye ni inu ni anọ Ibrahim bọ, ni inu
wang pii mi kọ, ka inu ta yira nọ umẹẹ mi ba. 38 Imẹ
sọ tẹri nu imumani imẹ nu kukushi Ate mi, ni inu sọ
ju imumani inu kọng kukushi ate nu.” 39 Ava yira
nga si, “Ibrahim nga shi ate ba yọ.” Ni iYesu va yira
bọ si, “Awasi inu na anọ Ibrahim bọ ni, inu ta kọ ju
uma umani Ibrahim ju. 40 Imẹ ni ajiya nga aghọ utẹri
aipang anga ni imẹ kọng kukushi Ọnọng, ni inu wang
pii mi kọ. Ibrahim ta ju idi ima ba. 41 Kindii ni inu sọ
ju imumani ate nu ka ju wọ.” Ni aYahudawa va ju si,
“Ayọ ni anọ useshi bọ ba. Ọnọng nga shi Ate ba yọ,
anga ashi kayu nga Ate na ayọ shi ni nga.” 42 IYesu ju
bọ si, “Ata ju si Ọnọng nga shi Ate nu ni inu ta kọ yoo
mi, ka ukushi Ọnọng kọ ni imẹ kunu kọ, agha akyua ri
ni imẹ wẹ kọ kẹẹ. Ita ba mi nọ ubra ẹrẹkwyuẹ mi ba,
Ọnọng nga tuma mi. 43 Ikẹmbọ sa ni inu ta kpẹlẹ nu
upii mi ba? Ka inu ta bra nu ọkọng umẹẹ mi ba. 44
Inu ni anga ate nu Ishẹẹ bọ, ni inu wang ju imumani
awang. Inga ni aghọ pili nga kọ kpaa ka akyua awang
nga aipang ba, ba aipang kidẹ nga ba. Akyua na asọ
tẹri atẹr ni asọ yeni ighọ nga kọ, ka inga ni agha atẹr
nga, ate atẹr nga. 45 Ni imẹ sọ tẹri aipang, inu ta yira
mi nga ba. 46 Inga kidẹ nu ki bra uyeni uvulu nga? In
kini aipang nga ni imẹ sọ tẹri ni, ikẹmbọ sa ni inu
ta ma nu aipang ni imẹ ba? 47 Aghọ na ashi angọ
Ọnọng ni aka hwiri imumani Ọnọng tẹri. Ni inu ta
hwiri imumani Ọnọng tẹri ba, ka inu ni angọ Ọnọng
bọ ba.” 48 AYahudawa va yira nga ki ju si, “Aipang
nga nọ umani, ayọ tẹri si ingọ ni aghọ aSamariya nga
aghọ shi nu ushẹẹ ba?” 49 IYesu va yira bọ si, “Imẹ ni
aghọ shi nọ ushẹẹ nga ba. Imẹ sọ ma Ate mi ughọghẹ
wọ, ni inu su vuu nọ ughọghẹ mi kọ. 50 Imẹ sọ wang
ujọọ ẹrẹkwyuẹ mi ba. Ace aghọ shi kọ na nga sọ wang
mi wọ, anga shi aghọ tẹri ashuwa. 51 Aipang, imẹ sọ
tẹri nu, aghọ na sọ yii umẹẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.”
(aiōn g165) 52 Na aYahudawa va ju nga si, “Ka akyua ri
ni, ayọ ma aipang si ingọ shi nọ ushẹẹ. Ibrahim kina
Atina Ọnọng kọ kpuru bọ, ni ingọ si, ‘Nadidu aghọ na
asọ yii umẹẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.’ (aiōn g165) 53
Ingọ kpaa kọnọ ucẹẹ ate bayọ Ibrahim ni? Inga ku
kpoo, kindọ wọ ni aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kọ kpuru bọ.
Ingọ kpaa kini ingọ ni ingaa ni?” 54 IYesu yira bọ si,
“Inkini imẹ jọọ ẹrẹkwyuẹ mi ni, udu ujọọ ra ni uma
wọ ice ima ba. Aghọ na asọ jọọ mi ni anga shi Ate mi,
aghọmani inu sọ tẹri si anga shi Ọnọng nu. 55 Inu ta
ye nu nga ba, ni imẹ ye nga. Awasi imẹ tẹri nu si imẹ
ta ye mi nga ba ni, imẹ ta kọ tee agha atẹri kini inu
ni. Ni imẹ ye nga, imẹ ka va ju imumani wang si imẹ
ju. 56 Ate nu Ibrahim wẹ ni akọọ ikwyifu nagigang
ka apeni unu ufọnọ mi, anu wọ, ki kọọ ikwyifu.” 57
AYahudawa va tẹri iYesu si, “Ighọ wẹ ni uta kọ fuma
ngọ anyi ishi itọng ba, nọ sọ ju si ingọ ye Ibrahim.” 58
IYesu tẹri bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, ata kọ jee
Ibrahim nga ni, imẹ shi kọ. 59 IYesu ya tẹri udii upii ri
ni ava kpaa atii na wang taa nga kọ. Ni iYesu va sọ
ẹrẹkwyuẹ nga, ki kunu nga kidẹ ọna Ọnọng.

9 IYesu sọ wor wudu ni, ava nu ace ajiya ni kọ kpaa
kọ ujee nga ni afoo nga. 2 Na aghọyii nga va ghulu
nga si, “Aghọmẹẹ, uvulu inga wọ sa ni ajee ajiya ri na
shi afọọ ri? Uvulu nga kọ, ta uvulu aghọjee nga kọ?” 3
Ni iYesu va yira bọ si, “Basi ajiya ri kọ aghọjee nga
vulu ba, ni ajee nga afoo ka yeni ubra Ọnọng kọ. 4
Iyiya yọ ni ayọ lite nọ uju utina aghọmani atuma mi ni
ọnọng shi kọ. Atii ki ba, ni ba aghọ ki bra uju utina ba.
5 Insi imẹ shi ka ashi ni, imẹ shi uyeri ashi.” 6 Aya tẹri
kindii ni ava ta akpe ki ẹrẹbọng, ki zọọ ni ẹrẹbọng,
nava vo ẹrẹbọng na azọọ ki coo ki ica ajiya nga. 7 Aju
ajiya nga si, “Wor, ya hwuru ica ngọ ka amusum ighọ
aSiluwam.” Idi ighang ri yọ shi “Utuma.” Na ajiya nga
va wor kiya hwuru ica nga, ki vuu ni ica sọ kyoo uka.
8 Agha ayayo nga kina aghọ ka kyoo nga kọ shọr ka
akyua, aju si, “Ba ajiya ri nga ka shọr ra ba?” 9 Ace
aghọ bọ va ju si, “Anga.” Ace aghọ bọ si, “Kayi, alilẹ
ace wọ.” Ni, ajiya nga va yira ki kirẹkwyuẹ nga si,
“Aini, imẹ shi ajiya nga.” 10 Ibọ va ghulu nga si, “Aju
nagyi wọ ni ica ngọ fọmọ?” 11 Ava yira bọ si “Ajiya na
aka yọrọ si iYesu ra nga zọọ ẹrẹbọng ki coo mi ki ica.
Atẹri mi si imẹ ya hwuru ka ighọng aSiluwam. Imẹ
va kyaa ki ya hwuru ni imẹ tee aghọ ukyoo uka.” 12
Ibọ va ghulu nga si, “Abi kọ na ajiya shi kọ?” Ava ju
si, “Ita yemi ba.” 13 Na ajiya nga va kyaa na aghọjee
nga na shi afoo ka kyua ukushi aFarisiyawa. 14 Awii
uwuru aYahudawa kọ ni iYesu zọọ ẹrẹbọng ki fọmọ
ajiya ri ica wọ. 15 Kindọ wọ ni aFarisiyawa va ghulu
nga si, nagyi wọ na apeni ukyoo wọ. Ni ajiya nga va
ju si, “Azọọ ẹrẹbọ ki coo ki ica mi, ni imẹ hwuru, ka
akyakyua ri ni imẹ ka kyoo uka.” 16 Ace aFarisiyawa
va ju si, “Ajiya ri ni ọkọ ushi Ọnọng wọ na akunu wọ
ba, ka aka yii nga ọnọng awii uwuru aYahudawa ba.”
Ni ace aghọ bọ ghulu ki ju si, “Nagyi wọ na ajiya ushi
nọ uvulu ki ju uma uwo ica kindii wọ?” Ni aghọ bọ va
kau. 17 Ni ava khimi ughulu ajiya nga si, “Ikẹmbọ nọ
ingọ ki tẹri kaya ẹrẹkwyuẹ ajiya ri, ka ingọ na afọmọ
ngọ ica?” Ajiya nga va yira bọ si, “Atina Ọnọng nga.”
18 Aghakakọng aYahudawa ni, ata ma bọ aipang si
ajiya ri shi afoo kọ kpaa ka akyua ba, ni akyakyua ri ni
aka kyoo uka ba. Kindọ ni, ava tuma na aghọjee nga.
19 Ava ghulu bọ si, “Adi aghọ ni anọ nọ ngaa? Inu si
ajee nga ni ashi afoo? Ni, aju nanyi na asọ bra ukyoo
kakyakyua ri?” 20 Ni aghọjee nga va yira si, “Ayọ ye si
anọ bayọ wẹ ri, ni ajee nga na ashi afoo. 21 Ayọ ni,
ayọ ta ye yi unga ni aju na asọ kyoo uka kakyakyua ri
ba, ayọ ta ye yi aghọ ni afọmọ nga ica ba. Inu ghulu
nga, ashi nga ananọ ba, aki tẹri na anyu nga.” 22
Aghọjee nga tẹri kindii ka atẹ ẹrẹbata aghakakọng
aYahudawa, ka kọ kpaa ka akyua ni aYahudawa ku
ju si nadidu aghọ ni aju si iYesu nga si aghọfoo ni,
aki kla nu ka ọkọ takwyuẹ aYahudawa. 23 Ọwọ sa ni
aghọjee nga ju si, “Ashi nga ananọ ba, inu ghulu nga.”
24 Ni aFarisiyawa va khimi uyọrọ ajiya ni ajee nga na
ashi afoo kọ kpaa ka akyua, ki ju nga si, “Tẹri aipang
kọ ujọọ Ọnọng. Ka ayọ ni ayọ ye si ajiya ni ama ngọ
ukyoo uka ri ni aghọ uvulu nga.” 25 Ni ava yira ki ju
bọ si, “Ko ni aghọ uvulu nga, ni imẹ ta ye mi ba. Ima
iye yọ ni imẹ ye, akyua nishi afoo, kindi ni imẹ kyoo
uka.” 26 Ava khimi ughulu nga si, “Ikẹmbọ na ju ngọ?
Afọmọ ngọ ica nagyi?” 27 Ava yira bọ si, “Imẹ kọ tẹri
nu, inu ta kọọ nu ba. Ikẹmbọ sa ni inu wang va khimi
ọkọọ kọ? Ta inu wang kọ tee aghọyii nga ni?” 28 Ava
ciya ajiya nga si, “Ingọ tee shi aghọyii nga, ka ayọ
ni, aghọyii iMusa bọ. 29 Ayọ tee ye si Ọnọng pii kini
iMusa, ni, ajiya ri ni ayọ ta ye yi uka ni akunu wọ ba.”
30 Ni, ajiya nga va yira bọ si, “Aidi ni ima uwo ica yẹ!
Inu ta ye nu uka ni akunu wọ ba, awẹ ni afọmọ mi ica!
31 Ayọ ye si Ọnọng ka kọọ nga aghọ uvulu ba, ni aka
kọọ aghọ shọr nga, ki ka va yii upii nga. 32 Kọ ukpaa
ka akyua ni aker ashi ni ata kọ kọọ bọ si ace aghọ
fọmọ ica aghọ ni ajee nga na ashi afoo ba. (aiōn g165) 33
Ajiya ri ni, awasi ukushi Ọnọng wọ ni akunu wọ ba
ni, ata kọ bra nga uju ice ima ba.” 34 Ava yira nga
si, “Ungọ aghọni ajee ngọ kidẹ uvulu, uwang mẹẹ yi
ta?” Ni, ava kla nga. 35 IYesu kọọ ila si akla ajiya nga,
Aya peni nga ni, ava ghulu nga si, “Ingọ ma aipang
na Anọ Ajiya ni?” 36 Ajiya nga va yira si, “Ate, inga
shi aghọ? Tẹri mi ki ma aipang ni nga.” 37 IYesu tẹri
nga si, “Ingọ nu nga, anga shi aghọ upii ni ngọ.” 38
Ni ajiya nga va ju si, “Ate, imẹ ma aipang.” Ava jọọ
nga. 39 IYesu va ju si, Imẹ ghila ashi ri wọ ki imẹ tẹri
ashuwa, ka aghọni aka kyoo bọ ba ni apeni ukyoo,
aghọ ukyoo ni asa tee afoo.” 40 Ni aFarisiyawa ushi kọ
ukadu ya kọọ kindọ ni, ava ju nga si, “Ungọ sọ ju si
ayọ ni afoo bọ wudu?” 41 IYesu va tẹri bọ si, “Awasi
inu ni afoo bọ ni, inu ta shinu na alaki uvulu ba. Ni,
inu si inu kyoo ni, alaki uvulu nu ni ashiya.

10 Aipang nga ni isọ tẹri nu, aghọmani aghila nga
ishu na atẹm ka anyu ghila ba ni, aghila ka ace
anyu ni, anga na ayi ngaa. 2 Aghọmani aghila ka anyu
ni, anga shi aghọ shi na atẹm. 3 Aghọ sha atẹm ka
fọmọ nga ọka, atẹm ka kọng ẹrẹwyuẹ nga, aka yọrọ

bọ nọ uca bọ. 4 In kini awoo bọ ka asing ni, aka woru
kite bọ, atẹm ka yii nga ka aye ẹrẹwyuẹ nga. 5 Aki yii
bọ akyeng ba, aki tẹbọ ka ata ye bọ ẹrẹwyuẹ nga ba. 6
IYesu tẹri bọ idi ighang upii ri, ibọ ni ata kpẹlẹ bọ imu
tẹri nga ba. 7 IYesu va khimi utẹri bọ si, "Aipang nga
ni isọ tẹri nu, imẹ sa anyu ughila atẹm. 8 Aghọmani
aba ku kite mi ni ayi bọ, atẹm ka va kọọ bọ bu ba. 9
Imẹ sa anyu, aghọmani aghila ukushi mi imẹ ki foo
nga, aki ghila ka kunu ngaa, aki peni imu wang nga.
10 Ayi ka ba ki va yi, ki pili, ki bra wo. Imẹ ba ki ẹbọ
pẹni ọkyuọ, ki ẹbọ peni wọ na giga. 11 Imẹ sa aghọcee
adaduma. Aghọcee adaduma ka ma ọkyuọ nadidu ka
atẹm. 12 Aghọ ju utina umani na abiba ni ngaa sa cee
atẹm ne, inga na aghọ cee ngaa ba, atẹm na ngaa ba.
Inkini ava aghumu ba ukushi bọ ne, a ki shiri atẹm ka
te ngaa. Ava aghumu ki kpẹni atẹm ka kiya bọ nadidu.
13 Aghọ utina umani abiba ni ngaa ki te ngaa kọ ufẹ
bọ na aja ngaa, ba ima ni iduma ngaa na atẹm ba. 14
"Imẹ sa aghucee adaduma. Iye amẹẹ atẹm, amẹẹ atẹm
ye mi, 15 Kini umani ni imẹ ye ate mi, ate me ma na
ye mi. Ika ma ọkyuọ mi ka atẹm. 16 Imẹ si na atẹm
nga mani ashi bọ udi ishu ri ba. Imẹ ki vu ne bọ. Ka
aki kọng ẹrẹyuẹ mi, aki ba ishu iyẹ, aghọ cee agha yẹ.
17 Ima ni sa ni ate mi ka Yoo mi idi, ika ma ọkyuọ mi
ki va kpaa wo ko. 18 Ba aghọ mani aki kpaa mi ọkyuọ
wo, imẹ ma wo ki kirikwyi mi, imẹ shina ẹrẹgọrọ ni ki
ma wo ko, imẹ shi ni ẹrẹgọrọ ni ki kpaa wo kọ. Ima
ni ate mi tẹri mi si iju idi." 19 kindu ne aYahudawa
va de ku ola inang kina acee bọ. 20 Na pam ki idẹ bọ
va tẹri si asa ni ushẹẹ aghọ tiyagha ngaa. Ikẹmbọ sa
ni inu so kọng nga? 21 Acee aghọ va tẹri si, "upii ri
ni nga aghọ shi no ushẹẹ wo ba. To ni ushẹẹ ki bara
ufumu ica afoo?" 22 Akyua ya ju nga usra agya uma
ọna Ọnọng ka Urushelima, akyua ra ni iriwe shi wo.
23 IYesu kyeng ke da izọgọ ọna ọnọng na iSulemanu
vra. 24 AYahudawa ba ghẹmẹ nga, ki tẹri nga si "Ayọ
ki sha ki ita ka agbawii nọ ingọ shee yi kọ ughulu
ikwyi yi? Insi ngọ shi iKristi ni, tẹri ayọ ka ayayẹ.". 25
IYesu va yira ki tẹri bọ si "Imẹ kọ tẹri nu, inu taa ma
nu aipang ki yira ba. Utina ni imẹ sọ ju nọ uca Ate
mi ni, inu ki ye ta kọ imẹ ni ingaa. 26 Inu taa ma nu
aipang ba, ki inu shi nọ atẹm mi ba. 27 Atẹm mi ka
kọng ẹrẹwyuẹ mi, imẹ ye bọ, ibọ kọ ye mi. 28 Imẹ ka
ma bọ ọkyuọ umani ushi wo na amaa ba. Aki kpuru
bọ nga ba, ba aghọ umani aki yira bọ kọ ki ivọ mi. (aiōn
g165, aiōnios g166) 29 Ate mi na ama mi atẹm ni, acee
kwinga nọ ughọghẹ. Ba aghọ umani aki yira bọ kọ
ki ivọ Ate mi. 30 Imẹ kina Ate mi shi aghaye ra." 31
AYahudawa va khimi uyẹri atii na wang taa nga kọ. 32
IYesu va yira ki tẹri bọ si "Kidẹ nọ upam ni imẹ ju nu
kukushi Ate, kaya uligba wọ kidẹ ni inu wang taa mi
na atii?" 33 AYahudawa va tẹri nga si "Ba si iyi wang
taa ngọ na atii kidẹ utina ọdọdọma ni ingọ ju wọ ba,
ingọ sọ tẹri upii ububi Ọnọng wọ sa." Ingọ aghọ mani
ingọ sa ajiya ni ingọ wang yeni ẹrẹkwyuẹ ngọ si ingọ
sa aghaye ra kina Ọnọng." 34 IYesu va tẹri bọ si "Awọọ
kidẹ umẹẹ iMusa si, Ọnọng tẹri si, inu ni inọng yọ". 35
Ayu ye si nadidu upii Ọnọng na awọọ ni ushi wọ atẹr
ba. Insi ate tẹri aghọmani asọ hwiri upii nga si 'inọng'
yọ ni, 36 Imẹ, aghọmani ate hwiya ki tuma mi ka ashi
ri ni, inu wang tẹri si utina ujer amara ni isọ ju, nọ
umani imẹ tẹri si, 'Imẹ ni Anọ Ọnọng nga'? 37 Insi
uma umani Ate mi sọ ju bọ ni imẹ sọ ju ba ni, inu ba
ma aipang ni imẹ ba. 38 Insi uma bọ ni imẹ sọ ju ni,
inu ta ma nu aipang ba ni, inu sa ma aipang ni uma
ni inu kyoo ni imẹ sọ ju, Ate shi kidẹ mi, imẹ kọ shi
kidẹ nga.' 39 Ava ma ẹrẹkyuọ na wang kpẹnẹ nga, ava
sang nga kidẹ bọ. 40 IYesu va sang nga ki kyaa anyu
ẹrẹyẹma Urdun uka ni iYahaya ju iminimini kọ ukpaa
ka akyua, ni aci ya kọ ukaa. 41 Ajiya na pam va ba
ukushi nga, ni asọ tẹri nga si "IYahaya ka ju nga uma
uwo ica kindi ba, imumani a tẹri ka ajiya ri ne aipang
nga." 42 Kọ ukadu ra ni ajiya na pam va ma aipang ni
iYesu.

11 Ace Ajiya shi wọ na ayọrọ nga si iLazaru aghọmani
a sa shi akyuọ ba ka aBetani. Ki ifọng iMaryamu
kina anayuru nga iMatta. 2 ILazaru aghọmani ashi
akyuọ ba ni anayuru iMaryamu nga, anga shi aghọmani
asa coo Ate iYesu nga anyẹ uvọng ki ifra na va cira wọ
ni ufarikwyi nga ra. 3 Anayuru va tuma kukushi iYesu,
ki tẹri si "Ate, aghọmani ngọ yoo ra ni, ashi akyuọ
ba". 4 IYesu ya kọng kindọ ni, ava tẹri si "Udumu ri ta
ki sa wọ nga ukpo ba, ọki ba nọ ujọọ kukushi Ọnọng
ka brẹ Anọ nga." 5 IYesu yoo iMatta kina anayuru
nga, kina iLazaru. 6 Kindọ ni aya kọọ si iLazaru shi
akyuọ ba ni, ava khimi awii apai kọ ọka umani ashi
wọ. 7 Aya kpẹẹ ni ava tẹri aghọyii nga si, "Ayọ vuu yi
aYahudiya". 8 Aghọyii nga va tẹri nga si, Aghọmẹẹ,
awii ri ni aYahudawa wang taa ngọ na atii, ni ingọ
wang va kya ngọ ukadu?" 9 IYesu va yira bọ si, "Ba
si awa ushọ na apai yọ shi awii aye ba? aghọmani a
wang kyeng kidẹ uyeri ni aki kpa nga afra nga ba,
ka akyoo uyeri ashi ri. 10 Aghọmani asọ kyeng kidẹ

itii ni, aka kẹr ifra nga ka uyeri shi wu ya ba”. 11
Aya kpẹẹ utẹri bọ udu umara ni, ava khimi utẹri bọ
si “Aghikyo yi iLazaru sọ mor wu, imẹ ki kyami ki
imẹ ya sang ngaa kọ mor”. 12 Kindọ ni aghọyii nga
va tẹri nga si, “Ate, inkini umor wọ ni, aki lẹni”. 13
IYesu yeni si iLazaru ku kpọọ wu, ẹbọ aghọyii nga
kpaa si asọ umọr wulu wu ni. 14 IYesu va tẹri bọ ka
ayaye si, “iLazaru kọ kpoo. 15 Inu bọ sa ni imẹ shi ni
ikwyifu nọ umani imẹ shimi ya kọ ka ba, ki inu ma
aipang. Ayọ ba wolu ka ayọ kya yi ukushi nga”. 16
IToma aghọmani ayọrọ si iDidimọs va tẹri anayuru
nga, aghọyii si, “Iyi ma kọ kẹẹ, ki iyi ya kpuru yi
kina nga”. 17 IYesu ya fọma ukadu ni, ava kọng si,
iLazaru kọ la awii anari kidẹ alọr nọ umani anaa wọ.
18 ABetani shi ka yayo kina Urushelima, ọtọọ bọ cẹẹ
wọ ikang itai ba. 19 AYahudawa na pam sọ ba na abili
iMatta kina iMaryamu nọ kpọọ anayuru bu. 20 Ni
iMarta ya kọng si iYesu wo di ni, ava kunu ki ya sa
ngaa asho nu ba. Ni UMaryamu va ghila ngaa ka aca.
21 Kindu ni iMata ba tẹri iyesu ngaa si, “Ate, da sa aku
shi wo ni anayuru nga ta kọ kpọọ ngaa ba. 22 ko ka
akyuakyuari ni iye ni ọnọng ta ma ngọ imumani ngọ
sọrọ nga”. 23 IYesu va tẹri ngaa si, “Anayuru ngọ ki
sisang”. 24 Ni iMarta va tẹri nga si, “Iye ni aki sisang
ka awii utaa amara”. 25 IYesu va tẹri nga si, “Imẹ sa
aghọmani iki sang aghọ kpuru, aghọmani a ma aipang
ni mẹ ni, kọ na akpọọ ni aki ọkyuọ. 26 Aghọmani a sa
akyuu ni, aka ma aipang ni mẹ ni, aki ci ka fuma sang
asing aki kpọọ ngaa ba. Ngọ ma aipang ni mẹ?” (aiōn
g165) 27 IMata ba tẹri nga si, “ima aipang ate, “Ẹẹ, Ate,
ima aipang ngọ sa aghọfoo ra, anọ Ọnọng aghọmani
aki ba asing ri”. 28 A ya tẹri kindọ ni, a va wor ki ya
yọrọ anayuru nga uMaryamu, ki tẹri si, “aghumẹẹ
a ba, asi ngọ ba.” 29 A kọng kindọ ni, ava ju kaisa
ki sisang ki kyaa ukushi iyesu. 30 IYesu kọ sang nga
ọghila ngaa idi ifọng ba. A shi kọ ka ni iMarta sa ngaa
ashọ ko. 31 Amara ni aYahudawa na si kini imaryamu
na abili ngaa va nu na kunu ngaa asing ni, a va ki yi
ngaa akpaa si aki kyaa ọka alo ngaa ni, ka ya ci kọ
kadu ni. 32 Ni uMaryamu ya fuma ọka ni iYesu shi wọ
ni, anu ngaa ni, a va kpaa ki tẹ nga, ki tẹri si, “Atẹ, da
si ngọ shi wọ ni, anayuru mi ta ku kpọọ ngaa ba.”
33 IYesu ya nu na asu ci ni, aYahudawa na keng kini
ngaa ẹbọ ma na su ci ni, ima va lo ngaa ke ikwyi na
giga. 34 A va tẹri si, “Abi wu inu naa nga ko”? A va
tẹri ngaa si, “Atẹ ba kọ ba nu.” 35 Amaa ra ni iYesu
va ci. 36 Kindu ni aYahudawa va tẹri si, “kara mani
a yoo ngaa!” 37 Acee aghọ bọ ki de bọ va tẹri si, “A
fumu ica afọọ ra ni, ikẹmbọ sa ni ata ju nga umani
ajiya ra ki kpọọ ngaa ba?”. 38 IYesu ghẹmi duma wọ
ki ikwyi nga na giga, a va kyaa ọka alo nga. Alo nga
ni utii ughọghẹ bọ na a dara ayu kọ. 39 IYesu va tẹri
bọ si, “Inu yini utii wọ.” Amaa ra ni iMarta anayuru
aghọmani akpọọ va tẹri iYesu si, “Atẹ, aki shi kọ yuu
kindi, asa awii anari ku mani akpọọ.” 40 IYesu va tẹri
nga si, “Imẹ tẹri ngọ si inkini ngọ ma aipang ni ngọ ki
nu ujọọ Ọnọng ba?” 41 A va yini utii wọ. IYesu va sang
irikwyi nga ka ayaya ki tẹri si, “Atẹ, isa ngọ izaa ni
ngọ kọng mi. 42 Iye si ngọ ka kọng mi kọ agba akyua, i
tẹri kindọ ka ajiya na shi kọ kawẹ ri ni ama aipang si
ngọ tuma mi. 43 A tẹri kindọ ni a va sang ẹrẹyuẹ ka
yaya ki tẹri si, “ILi’azaru kunu!” 44 Aghọmani akpọọ
va kunu, ifra nga kini ifọng nga na loru na agẹẹ nọ
uma ko, ibate nga ni ayuru na uma ni anaa nga kọ.
IYesu va tẹri bọ si, “inu shiri nga, ka wor.” 45 Amara
ni aYahudawa na ba ubili uMaryamu ngaa ba nu ima
ni iYesu ju ni, ava ma aipang kukushi nga. 46 Ace aghọ
bọ va wor ki kyaa bọ kukushi aFarisiyawa, ki ya tẹri
bọ ima ni iYesu ju. 47 Kindọ ni Afirist akakọng kina
aFarisiyawa va curu agha akakọng ọkọ ọka. A va ghulu
bọ si, “Ikẹmbọ nọ inu su ju? Ajiya ri we ni asu ju uma
uwo ica na gigang! 48 insi iyii shẹri nga na aju uma
ri ni, naidu ajiya ki ma aipang ku kushi nga, kindọ
ni aRomawa ki ba ka va kpaa ifọng yi wọ kina Ọna
Ọnọng yii kọ!” 49 Kidẹ bọ ni acee ajiya shi wọ ni ayuru
nga si ikayafa aghumani ashi kidẹ afirist akakọng ka
ayii ra, a va tẹri bọ si, “Inu ta ye nu ice ima ba ko na ji!
50 Inu ta kra nu ba, ushi uduma na ajiya ayeng kpọọ
ka ya ajiya na pam, nọ mani a tẹri si ajiya na didu bọ
na kpuru bọ.” 51 Udii upii ni iKayafa tẹri ni, unga yọọ
irikwyi nga wọ ba, ka nga si aya aghaghẹ nga aFirist
ayii ra, ayeni nga kidẹ aghing si iYesu ki kpọọ ka aya
ajiya na didu. 52 Ba si aYahudawa ka yu ba, ka curu
anọ Ọnọng aghọmani ashi kọ ucẹẹ nọ ka na pam ka
ba ajiya aye ra. 53 Imu kpẹni ka awii ni, aba taa ayuu
aghu mani aki pii iYesu nga wọ. 54 Kindu ni iYesu ta
su keng nga ka ayayẹ kidẹ aYahudawa ba, aba shẹ uka,
ki kyaa ifọng ni sa yayọ kina aghumu, ki ghila ngaa
ifọng na yuru si iFrayim. ọka du wu ni a va cẹ wo kina
aghọyii nga. 55 Awii sra agya ubulu nga aYahudawa ya
sang ba ni, Ajiya na pam va ba ifọng Urushelima ka ba
huru akwyi bọ na ki sa awii usra agya. 56 Adẹ ku wang
iyesu ngaa, ati tara kọ ka ushọr Ọnọng na aghulu acee
bọ, asu tẹri si, “ikẹmbọ ni inu nu? Aki ba usra agha

ri?” 57 Kindọ ni aFirist akakọng kina aFarisiyawa kọ
lor ayuu si, aghọmani ayẹ ọkọ mani iYesu shi wọ ni,
aghọ ba tẹri bọ ki ẹbọ ya kpẹni nga.

12 Usra agya ubulu ya sẹ awii atin ni, iYesu va kyaa
aBetani, ọka ni iLazaru aghọmani iYesu sang
ngaa a shi wọ 2 kọ ka du wu ni a keri nga imila atii kọ,
iMarta ngaa ka wu imila, iLazaru shi agha ayeng ki
dẹ aghumani ni ala imila kini iYesu. 3 uMaryamu va
kpaa ayi uvọng kidẹ abiya ate abọ unardi nga ni a
shini ọfe na giga, ki coo iYesu ngaa ki ifra ki cira wọ
ni fuu irikwyi nga. ọka na didu ọna va ba ni avọng. 4
Amara ni iYahuda Iskariyoti, agha ayeng ki dẹ aghọyii
ngaa, aghọmani aki gbara iYesu nga wọ, va tẹri si, 5
“Ikẹmbọ sa ni ata gbara bọ ayi uvọng ri wọ ka aya
na ọfe aji usho atai ka va ma aghọ shi na amiri ba?”
6 IYahuda tẹri udi upii ba si a duma na aghọ shi na
amiri ba, ki nga ni ayi ngaa. Nga ka kọ ipa nọ ọfe, ki
dẹ wọ ni aka sa yi wo. 7 Iyesu va tẹri nga si, “shẹri nga
ya, ka akyọ ayi ri sa awii ni aki naa mi wọ ngaa tọ wo
bọ. 8 Kọ a gba awii ni aghọ wang ka shi kini inu, inu
ma ni ba kọ agba wii ni inu shi kini imẹ ba. 9 Ikir ma
ajiya aYahudawa ya kọng si iYesu shi kọ ka wẹ ni, a va
ba, ba si iYesu ngaa ni aba ukushi nga ka yu nga ba,
ama ni ibọ nu iLazaru aghọmani asang nga kọ kpọọ.
10 Kindọ ni aya akakọng aFirist a va taa ayuu si asu pii
iLazaru ngaa wọ. 11 Ki iLazaru ngaa sa ni aYahudawa
na pam su sheri aFirist bọ na ma aipang ni iYesu. 12
Ni ikyua ni ikir bajiya na ba usra agya ubulu ni, a va
kọng si iYesu ashii kọ utiya uba Urushelima. 13 A
va yẹri ayaa udabinu ki kunu bọ asing, ki ya sa nga
ashọ, na sang ayuu na tẹri si, “Ujọọ! Ayuu adaduma
ka aghọmani aki ba kọ uca ate! Ayuu adaduma ka
agọm nga Israila!” 14 IYesu pẹni acee anọ Izaki ni a
va kila nga, kini imuma ni awoo si, 15 “Inu ba kọng
ẹrẹbata ba, inu ajiya Urushelima. Agọm nọ udii ka ya
anọ Izaki!” 16 Kọ kpaa ka amara ni aghọyii nga ta kpii
bọ imumani a ju ra ba, a ya kpẹẹ ubrẹ iYesu nga ni,
a va kpii si iwoo na awulu ra ni ka ya irikwyi ngaa
iYesu, umaa keng na brẹbọ kọ nọ ma ni awulu. 17
Aghọmani a shi kini nga ka kyua na yọrọ iLi’azaru
ngaa na kunu ki da alo ni, ki sang ngaa kọ kpọọ, a
dẹ kọ tẹri ajiya imumani iYesu ju. 18 Ajiya na giga
kyaa ki ya sa nga asho, ka kọng ima uwo ica na aju.
19 Amaa ra ni, aFarisiyawa va pii kina anayuru bọ si,
“Inu kra, inu ta biya nu ula ẹrẹkyuọ nga ba, ashi ri na
didu su yii nga!” 20 Kidẹ aghọmani aba shọr ka wii
usra agya ubulu ki ẹbọ ba jọọ ni, Helenawa shiya. 21 A
va ba ukushi IFilibus, agha aBetsaida ka AGalili, ki
tẹri nga si, “Aya aghaghẹ, iyi wang pii kini iYesu.”
22 IFilibus va wor ki ya tẹri Andarawus ngaa, ni ka
pai bọ va kya ki ya tẹri iYesu ngaa. 23 IYesu va yara
bọ si, “Akyua ku ju na brẹ anọ ajiya. 24 Aipang ngaa
ni imẹ sọ tẹri ngọ, in ba si ikir alkama ki ẹrẹbọ ni
kpọọ yu ba ni, iki cẹ ki yu bọ. Inkini i kpọọ yu ni, iki
ma anọ na pam. 25 Naidu aghọmani yoo ọkyuọ nga
aki shiri wo. Aghọmani a toro nga ọkyuọ nga ka ashi
ri ni, asu sheri wo ya ka ki pẹni ọkyuọ ka awii taa
amaa. (aiōnios g166) 26 Aghọmani awang ju mi utina ni,
aki yii mi. ọka ni imẹ shi wo ni aki yii mi ka ju mi
utina. Ate mi ki jọọ aghọmani asu ju utina mi.” 27
“Akyuakyuari ni imẹ huri ikwyi mi ni isọ lo. Ikẹmbọ
ni imẹ su tẹri? ‘Ate, foo mi ka adidi akyua’? Akau, imẹ
ba don adidi ri akyua kọ. 28 Ate, brẹ uca ngọ.” Upii va
kunu ka yaya si, “Ikọ brẹ ngaa, iki va ghẹmi ubrẹ ngaa
kọ.” 29 Ikir bajiya ni shiya, ko pii ni, a va tẹri si, “Aini
iriviya kọ,” Ace ghọ bọ si, “Atuma Ọnọng ngaa pẹni.”
30 IYesu va tẹri bọ si, “Upii ri ba ka ya inu kọ, ba si ka
ya imẹ wọ ba. 31 Akyua ri kọ ni aki tẹri ashi ri ashuwa
kọ, Akyua ri kọ ni aki tumu aghọ ẹrẹgọm ashi kọ. 32
Inkini aya sang mẹ kọ ka ashi ri kọ ni, iki curu ajiya
ka ba ukushi mi.” 33 IYesu tẹri kindọ ki ngaa yeni bọ
ighọ kpọ ni ngaa ki kpọọ 34 Ikir bajiya va tẹri iYesu si,
“Aini, umẹẹ ba yọ tẹri iyii si, aghọfoo ki cẹ kini awii
sang ashi. Iya ya wo ni ngọ su tẹri si aki sang Anọ
Ajiya ka yaya? Ngaa si adidu anọ ajiya?” (aiōn g165) 35
IYesu va tẹri bọ si, “Uyeri shi wo kini inu ka akyua na
a zẹẹ kọ. Inu keng akyua ni uyeri shi ki ni inu, ka itii
ki ba. Aghọ keng ki itii ta ye ngaa uka na ki kyaa kọ
ba. 36 Inu ma aipang ni uyeri, ka akyua ni ushi kini
inu, ki inu tee anọ yeri.” Iyesu ya kpẹẹ tẹri udii upii ri
ni, a va sang ngaa ki ya sho irikwyi nga ki dẹ bọ. 37 Kọ
nu mani iYesu ka ju uma uwo ica ki ite bọ ni, ama ni
ataa ma bọ aipang kọ ukushi nga ba. 38 Udii umari
hwura ka ya imumani atuma Ọnọng Ishaya tẹri si,
“Ate, ingaa ma aipang ni utuma ba yo, Ngaa na ayini
nga ni Imumani avọ Ate ju?” 39 Imumani sa ni ataa
ma bọ aipang ba, kọ nọ mani Ishaya tẹri kọ cee ọka si,
40 “A tee ni bọ afoo, A sa ufoo irikwyi ki ikwyi bọ, Ka
ba bra ukyoo ni ica bọ ba, kọni akpili ki dẹ ikwyi bọ,
Ka vuu ukushi mi, imẹ ki lẹni bọ.” 41 Ishaya ju kindu
ki ngaa nu ujọọ iYesu, ki ngaa ma ni ama ila nga. 42
Kindu ra ni Ajiya na pam ma aipang ni iYesu, kina
acee akwyite bọ ma aipang kọ ukushi nga. Kindu ra ni

ahuri ẹrẹbata na yini ka aFarisiyawa ye, ka wang bọ
ka kla bọ ka ọkọ takwyuẹ aYahudawa ba. 43 Ibọ ka
wang jọọ ka ayuu ba Ajiya ki te na ujọọ mani Ọnọng
ki ju bọ. 44 IYesu sang ẹrẹyuẹ ki tẹri bọ si, "Aghọmani
ama aipang ukushi mẹ ni, ukushi mi kọ yu wu na ma
aipang kọ ba, ama ni ukushi aghọmani a tuma mẹ
wọ. 45 Naidu aghọmani asọ kyoo mi ni, aghọ kyoo
aghọmani a tuma mẹ. 46 Imẹ ba kana anọ uyeri ngaa
ka ashi naidu aghọmani na ma aipang ni mẹ ni aki cẹ
bọ kidẹ itii ba. 47 Naidu aghọmani ahuri umẹẹ mi ni,
ata ma bọ aipang ba ni, imẹ ki ma bu ẹrẹkiya utina bu
ba. Imẹ ta ba mẹ tẹri ashi ashuwa ba, imẹ ba ki mẹ ba
foo ashi kọ. 48 Aghọmani a toro mi ngaa, ata yara nga
upii mi ba, ashi ki na aghọmani aki tara ashuwa, upii
ni mẹ tẹri, uwu ki tẹri nga ashuwa ka awii utaa amaa.
49 Uma ni mẹ su mẹẹ nu ba ukushi mi wo ni ọka ba
wo ba, Ate mi na atuma mi ngaa su tẹri uma ni mẹ su
tẹri nu kọnọ upii ni imẹ ki tẹri. 50 Imẹ ye si ọkyuọ
utaa amara ni aka pẹni wo kọ upii na Ate ma. Kindu
ni naidu ima ni imẹ tẹri ni, imẹ tẹri yo kini imumani
Ate tẹri si imẹ tẹri." (aiōnios g166)

13 Na akyua usra agya ubulu aYahudawa ya sọ ba
ni, iYesu ye si akyua ngaa ba, inga ki sher asing
ka vuu, ọka ushi Ate ayaya. IYesu yoo agha asing
nadidu, ayoo bọ ki ta ka amaa. 2 Akyua mani iYesu
kina aghọyii nga sọ la imila ni, Ishẹẹ va ghila ikwyi
iYahuda Iskariyoti, anọ iSiman, ava gbra iYesu. 3
IYesu ye ni Ate ma kwikẹ ki ivọ nga, ava ye si inga ba
kukushi Ọnọng kọ, ni ukushi Ọnọng kọ ni inga ki vuu
kọ. 4 Akyua mani asọ la imila ni, iYesu va sisang ki
woo igbang nga, inga ayaya, ava loru ugyauto ka buu
nga. 5 Ava sa amusum kidẹ awuu, ki hwuru atina nga
ifra, na sha na bra bọ ifra kina ugyauto mani a loru ka
buu nga. 6 IYesu va ukushi iBitrus. IBitrus va wulu
nga si, "Ate, ingọ ki hwuru mi ifra?" 7 IYesu va tẹri
nga si, "Ingọ ki ye ngọ ima ushi kọ ju mi kakyakyua ri
ba ni, ingọ ki kpẹlẹ kọ tutumu." 8 IBitrus va tẹri nga
si, "Kayi! ingọ ki hwuru mi ifra ba." IYesu va tẹri nga
si, "Insi ita hwuru ngọ nga ifra ba ni, ingọ shi ngọ nọ
ọka kukushi mi ba". (aiōn g165) 9 IBitrus va tẹri nga si,
"Aghọ ọna, basi ifra yọ ni ingọ ki hwuru ba, hwuru
nadidu ivọ mi kina ẹrẹkwyuẹ mi" 10 IYesu va tẹri nga
si, "Aghọmani akọ sọmọ ni, atọ na pipar, ifra nga yọ
wang hwuru, ba ọsọmọ ba ko ma. Inu shi na pipar,
ba nadidu nu wọ ba." 11 Ka iYesu ye aghọ mani aki
gbra nga. Ọwọ sa ni atẹri si, "Ba nadidu nu bọ shi na
pipar ba." 12 Na aya kpẹẹ uhwuru bọ ifra ni, ava sọmọ
igbang nga, na va vuu ọka uci nga, kiya cicaa. Ava
wulu bọ si, "Inu kpẹlẹ imumani imẹ ju nu? 13 Inu yọrọ
mi si Aghọmẹẹ kina Ate, aipang nga, kọ umani ushi
wudu. 14 Insi imẹ Ate nu kina Aghọmẹẹ nu, hwuru
nu ifra ni, iyiya yọ ni inu hwuru ifra ace nu. 15 Imẹ
yeni nu amaa kọ, inu sọ kọ ju kọnọ umani imẹ yeni
nu. 16 Imẹ tẹri nu aipang, agira kara cẹri ate nga ba,
aghọmani atuma kara gina aghọ mani atuma nga ba.
17 Akyakyua ri ni inu kpẹlẹ ọmari ni, Ọnọng ki ma nu
anyu adaduma peni inu ju bọ ni. 18 Ba nadidu nu kọ
ni imẹ sọ pii kọ ba, imẹ ye aghọmani imẹ hwiya. Ka
ahwura uma mani, awọọ kidẹ upii ọnọng, ọngo mani
ingọ tẹri si 'Aghọmani ala imila mi, a ta mi utumu' 19
"Imẹ sọ tẹri ngọ uma ri nọ ọkọ ba bọ ba, peni uya ba
ni ingọ sọ ma aipang si imẹ shi inga. 20 Imẹ sọ tẹri
ngọ aipang, aghọmani ayira, aghọmani imẹ tuma ni,
ayira mi wudu. Aghọmani ayira mi ni ikwyi iye ni,
ayira aghọmani atuma mi wudu." 21 IYesu ya kpẹẹ
utẹri uma ri ni, ikwyi nga va bra yọ nagigang, ava tẹri
si "Aipang nga ni imẹ tẹri nu, agha yeng ki gbra mi
kọ." 22 Ni atina iYesu va tee aghọ ukyoo ace nọ umani
ara ye bọ atina umani asọ tẹri kaya nga ba. 23 Ace
atina iYesu mani ayoo nagigang, cicaa ka ayayo nga.
24 ISiman iBitrus va wulu nga na avọ si awulu iYesu ta
inga na asọ pii kaya nga. 25 Ni atina iYesu va ba ayayo
kini nga, ki wulu nga si, Ate ingaa? 26 IYesu va tẹri si,
"Imẹ ki sọmọ awo ubiredi ri kidẹ isọ. Aghọmani imẹ
ma nga ni, anga." IYesu ya kpaa awo ubiredi ki sọmọ
kidẹ isọ ni, aba ma iYahuda anọ iSiman Iskariyoti. 27
Ni iYahuda ya yira ubiredi nga ni, ishẹẹ va ghila nga.
IYesu va tẹri nga si "Aju ima mani awang ju kaishang."
28 Kọ umani, ba aghọmani akpẹlẹ imumani iYesu sọ
yeni. 29 Ace aghọ bọ kpaa si, iYahuda nga shi aghọ
kyuru ipa nọ ufẹ bọ ni, IYesu sọ tẹri nga si aya ghẹ
ima uwang bọ kọ usra agya wọ, ko na ama aghina
amir ice ima. 30 Ni iYahuda ya kpẹẹ ula ubiredi nga
ni, ava kyaa asing. Akyua ni, ating kọ ju. 31 IYahuda
ya kunu kidẹ ubọọ ni, iYesu va tẹri si "Akyakyua ri kọ
ni ajọọ Anọ Ajiya kọ, ava jọọ Ọnọng ni nga. 32 Insi
Ọnọng yira ujọọ ni nga ni, Ọnọng ki ma Anọ ujọọ ni
ẹrẹkwyuẹ nga, ka akyua ra ni aki peni ujọọ. 33 Inu
anọ mi ọfisi, imẹ shi kini inu, ka anakyua nazii. Kọnọ
umani imẹ tẹri aYahudawa si, Inu ki wang mi, ni inu
ki bra nu ba ọkọ shi mi ba. 34 Imẹ ma nu imumani
Ọnọng sa uju ọsọsa, inu yoo ace nu. Inu yoo ace nu
kọnọ umani imẹ yoo nu ni. 35 Kindi wọ ni kwinga ki

ye si inu ni aghọyii mi bọ, insi inu yoo ace nu.” 36
ISiman iBitrus va wulu si “Ate, abi wu ni ingọ ki kyang
kọ?” IYesu va tẹri nga si, “Ingọ ki bra ngọ ukyaa kini
imẹ ka akyakyua ri ba, ingọ ki ba kọ tutumu. 37 IBitrus
va wulu nga si “Ate, ikẹmbọ sa ni imẹ ki bra mi uyii
ngọ ka akyakyua ri ba? Imẹ ki ma ọkyuọ mi kaya ngọ”
38 IYesu va tẹri nga si, “Ingọ ki ma ọkyuọ ngọ kaya
mi? Imẹ sọ tẹri ngọ aipang, akọr ta kọ ta ẹrẹwyuẹ ni,
ingọ ki tẹri si ingọ ta ye mi ba iritai.”

14 “Inu ma dama ikwyi nu ba. Inu ma aipang kọ
Ọnọng kina ka inu va ma aipang ki imẹ. 2 Ọna
ate mi ni, abọọ shiya napam. Ba kindọ ba ni ita kọ tẹri
nu si imẹ ki kya mi ki imẹ ya ker nu ọkaa? 3 Peni iya
kpẹẹ uker nu ọka ni, iki ba ki ma kpaa nu, ka inu ma
peni mi. 4 Ọka umani imẹ ki kya mi ni, inu ye utra.” 5
Ni iToma va tẹri iYesu si, “Ate, iyi ye yi ọka mani ọki
kyang ba, nanyi wọ ni iyi ki kpẹlẹ utra kọ?” 6 IYesu va
tẹri nga si, “Imẹ shi utra, imẹ shi aipang, imẹ va shi
ọkyuọ. Ba aghọ mani aki kyaa ukushi ate ayaya, na
ata yii nga ukushi mi ba. 7 Awasi inu ye mi ni, inu ta
kọ ye ate mi. Ni kọ kpaa akyua ri ni inu ye nga, kiva
nu nga!” 8 IFilibus va tẹri nga si, “Ate, yeni yi Ate
ayaya, kọ uwang yi wudu.” 9 IYesu va tẹri nga si “Imẹ
kọ kpaa akyua ni nu kindi nagigang, ni ki ta ka akyua
ri ni, inu ta ye mi nga ba iFilibus? Aghọmani anu mi
ni, anu Ate ayaya! Ikẹmbọ sa ni ingọ tẹri si, ‘Imẹ yeni
nu Ate? 10 Ingọ ta ma ngọ aipang si, imẹ shi kidẹ Ate,
ni Ate kọ shi kidẹ mi ba? Upii umani imẹ so tẹri nu ni,
ọnga mẹ bọ ba, ọnga Ate umani ashi kidẹ mi, anga sọ
ju utina nga. 11 Inu ma aipang si imẹ shi kidẹ Ate, Ate
kọ shi kidẹ mi, ko ni inu ma aipang kina utina mani
imẹ ju. 12 Aipang nga ni isọ tẹri nu, aghọmani ama
aipang kini imẹ ni, aki ju itina mani imẹ ju. Aghọ ki ju
itina mani igina inga mẹ, ka imẹ ki vuu mi ukushi
Ate. 13 Inu shọr kwikẹ kidẹ nọ uca mi, imẹ ki ju, ka
Anọ ma Ate ujọọ. 14 Nadidu imumani inu shọr kidẹ
nọ uca mi ni, imẹ ki ju. 15 “Peni inu yoo mi ni, inu ki
ju imumani imẹ sa uju. 16 Imẹ ki shọr Ate, ka ama
nu ace aghọ ki shẹ nu kọ, aghọmani aki ci kini nu ka
aya ta kọ sang asing. (aiōn g165) 17 Aghọ nga shi aghing
aipang, agha ayasing ta yira bọ nga ba, ka ata nu bọ
nga ba, ko ni ata ye bọ nga ba. Ni inu ye nga, ashi
kini inu, aki va shi kidẹ nu. 18 Imẹ ki sher nga ya kina
akyọr ni ba, imẹ ki vuu mi ukushi nu. 19 Akyua shi
najii, agha aya asing ki sọ nu mi ba, ni inu ki nu mi,
ka imẹ shi akyuọ, inu ki kọ shi akyuọ. 20 Awii ra ni
inu ki kpẹlẹ si, imẹ shi kidẹ Ate mi, inu kidẹ mi, imẹ
kidẹ nu. 21 Aghọmani ayira imumani imẹ sa uju ki
ju ni, abọ shi aghọ uyoo mi. Aghọmani ayoo mi ni,
Ate mi ki yoo bọ. Imẹ ki kọ yoo bọ, ki imẹ va yeni
bọ ẹrẹkwyuẹ mi. 22 Ni iYahuda, ba Iskariyoti ba, va
tẹri nga si, “Ate, ikẹmbọ sa ni ingọ yeni yi ẹrẹkwyuẹ
ngọ ni ingọ ta yeni ngọ agha aya asing ba?” 23 IYesu
va tẹri nga si “Nadidu aghọmani ayoo mi ni, aki ju
imumani imẹ tẹri bọ ni, Ate mi ki yoo bọ, iyi ki ba
ukushi bọ ki ima ci kini inga. 24 Nadidu aghọmani
ata yoo mi nga ba ni, aki ju uma utẹri mi ba. Nadidu
ighang upii mi ni, ba imẹẹ yọ ba. Nadidu ighang upii
mi ni, inga Ate mi yọ, aghọmani atuma mi. 25 Imẹ sọ
tẹri nu uma ri ka akyua ni imẹ shi kini nu. 26 Aghọ
ki shẹ nu kọ, aghing Ọnọng, aghọmani Ate ayaya ki
tuma kidẹ nọ uca mi, anga ki mẹẹ nu uma nadidu, aki
va shuni nu uma umani imẹ tẹri nu. 27 “Imẹ sher nu
nọ uci ọkyuọ, uci ọkyuọ mi kọ ni imẹ ma nu. Imẹ ta
ma nu nga kina agha aya asing ri ka ma ba. Inu ma
dama ikwyi nu ba, inu ma va kọng ẹrẹbata ba. 28 Inu
kọng ni imẹ tẹri si imẹ ki wor, ni imẹ kiva vuu ukushi
nu. Awasi inu yoo mi ni, inu ta kọ ju ikwyifu ka imẹ ki
kya mi ukushi Ate, ka Ate cẹẹ mi. 29 Imẹ sọ tẹri nu
uma ri ka akyakyua ri, nọ tọ ba. Peni uya ba ni, inu sọ
ma aipang. 30 Imẹ ki sọ kpaa mi akyua kọ pii ni inu
nagigang ba, ka aghọ go ẹrẹgọm asing ri sọ ba. Ashi
na akyuọ kaya ẹrẹkwyuẹ mi ba. 31 Imẹ ju nabibọrọ
imumani Ate sa mi uju, ka agha aya asing ye si imẹ
yoo Ate. Inu sisang ki iyi sher ukẹẹ”

15 “Imẹ shi ọshẹ inabi ọnga aipang, Ate mi nga shi
aghọ uwuu ikọlọ na ashi. 2 Aki kpa kwaligba aga
umani ita ma wọ ikọlọ ba. Aki khimi uker kwaligba
aga umani ama ikọlọ, ka ukhimi ujee wọ. 3 Inu shina
pipar nọ upii mani imẹ tẹri nu. 4 Inu ci kidẹ mi, imẹ
kọ ci kidẹ nu. Kọnọ umani ba aga ọshẹ ikọlọ iki mu
ikọlọ ni ẹrẹkwyuẹ wọ ba, sa ushi kina ọshẹ ikọlọ.
Inu ki kọ bra nu ba, sa inu shi kini imẹ. 5 “Ẹẹ, imẹ
shi ọshẹ ikọlọ, inu ni, aga nga. Aghọmani ashi kidẹ
mi ni, imẹ ki kọ shi kidẹ bọ, aki mu ikọlọ nagigang.
Inbasi kini imẹ ba ni, inu ki bra nu ju ice ima ba. 6
Aghọmani ashi kini imẹ ba ni, ashi kini aga umani
anaa kọ ni iva hwiya wọ. Ighọ aga ra ni aka yẹri bọ
ki sa kidẹ ugha. 7 Peni inu shi kidẹ mi ni, upii mi ki
kọ shi kidẹ nu, nadidu imumani inu shọr ni, aki ma
nu. 8 Peni inu ma ikọlọ nagigang ni, inu ni aghọyii
mi anga aipang bọ. Ọki nyeni ujọọ Ate mi. 9 “Kọnọ
umani Ate yoo nu ni, kindi wọ ni imẹ kọ yoo nu wọ.
Inu ci ya kidẹ uyoo mi. 10 Pẹni inu ju imumani imẹ sa

uju ni, inu ki shi kidẹ uyoo mi, kọnọ umani imẹ ju ima
utẹri Ate mi ki ci kidẹ uyoo nga ni. 11 Imẹ tẹri nu
uma ri, ka inu peni ikwyifu. Ẹẹ, ikwyifu nu tii. 12 Utẹri
mi wọ si, inu yoo ace kọnọ umani imẹ yoo nu ni. 13
Ba uyoo umani ucẹẹ udii, uma ọkyuọ ngọ kaya na
aghikyo ngọ. 14 Inu ni aghikyo mi bọ, peni inu ju ima
utẹri mi ni. 15 Imẹ sọ yọrọ nu si agira ba, ka agira
ye imumani aghọ ọna nga sọ ju ba. Akyua ri, inu ni
aghikyo mi bọ, ka imẹ tẹri nu kwikẹ mani Ate mi tẹri
mi. 16 Ba inu bọ hwiya mi ba, imẹ hwiya nu. Utina nu
wọ shi, inu ya ma ikọlọ ingọ ki ci nagigang, ka Ate ma
nu imumani inu shọr nga kidẹ nọ uca mi. 17 Utẹri
mi wọ nga shi si, inu yoo ace nu. 18 "Insi asing tọrọ
nu ni, inu ye si imẹ ni a tọrọ wọ na atọ tọrọ nu. 19
Asing ki yoo nu, peni inu ni anga nga bọ ni, inu ni ba
anga asing bọ ba. Imẹ hwiya nu kaya asing ri, ọwọ
sani asing tọrọ nu. 20 Inu shuni ni imumani isa tẹri
nu? 'Agira kara gina aghọ ọna nga ba.' Peni asa ju mi
ububi ni, inu mani aki tọ ju nu ububi. Peni ayira umẹẹ
mi ni, aki yira unga nu. 21 Aki ju nu umari nadidu
kaya nọ uca mi, ka aye bọ aghọmani atuma mi ba. 22
Basi umani iba ki ma pii kini bọ ba ni, ada shi bọ kina
ivulu ba, ni ana akyua ri ni ashi bọ na ice ima utẹri
anga ivulu bọ ba. 23 Aghọmani atọrọ mi ni, a tọrọ
Ate mi. 24 Adawasi imẹ da ju mi bọ uma umani ba
aghọmani aki bra uju ba ni, ada shi bọ ni ivulu ba. Ni
anu uma ju mi, nadidu kindii ni atọrọ mi kina ate mi.
25 Uma ri ba ka na ahwura umẹẹ iMusa mani utẹri si,
'A tọrọ mi ba ice ima.' 26 Imẹ ki tuma aghọmani aki
ma shẹ nu kọ, aki ba kukushi Ate mi. Anga shi aghing
aipang, aghọmani akunu kukushi Ate, anga ki tẹri
aipang kaya ẹrẹkwyuẹ mi. 27 Inu ni amaa na ayeni
nga, ka inu shi kini nga kọ kpaa ka akyua.

16 "Imẹ tẹri nu uma ri ka inu ba waa utumu nọ
uma aipang nọ ba. 2 Aki kla nu ka ọkọ takwyuẹ
aYahudawa. Iyiya ni akyua ya sang uba umani nadidu
aghọmani apii nu kọ ni, aki hwiri kini inga sọ ju utina
Ọnọng wọ ni. 3 Asọ ju kindii ka ata kọ sang bọ uye
Ate kina Anọ. 4 Imẹ tẹri nu uma ri ka akyua ni uba kọ
ni, inu shuni si imẹ kọ tẹri nu. "Imẹ ta tẹri nu nga
uma ri kọ kpaa ka akyua ba ka imẹ shi kini inu. 5 Ka
akyakyua ri ni imẹ ki kyami ukushi aghọmani atuma
mi. Nadidu kindọ ni, ba aghọmani aghulu mi si, 'Abi
wọ nọ ingọ ki kya ngọ kọ ba?' 6 Ikwyi nu sọ kọọ ububi
nọ umani imẹ tẹri nu uma ri. 7 Kindii ni, imẹ sọ tẹri
nu aipang, ukyeng mi cẹẹ nọ ọdọdọma kukushi nu, ka
aghọ ushẹ nu kọ ra kọ ba nga ba. Insi imẹ woru ni,
imẹ ki tuma nu ni nga. 8 Akyua umani aghọ shẹ nu ki,
aki yeni asing si iyiya ni ughulu ikwyi bọ shi na kikya
ba kaya uvulu, kina aya uju aipang, kina uwa ashuwa.
9 Ughulu ikwyi bọ kaya uvulu shi wọ na kikya ba ka
atọọ bọ uta ẹrẹpiya uma aipang bọ ba. 10 Ughulu
ikwyi bọ kaya uju aipang shi wọ na kikya ba, ka imẹ
ki kya mi ukushi Ate mi, inu va sọ nu mi nga ba. 11
Ughulu ikwyi bọ kaya uwa ashuwa shi wọ na kikya ba,
ka akọ wa aghọ uko ẹrẹgọm asing ri ashuwa. 12 Imẹ
shẹ nọ uma na pam umani imẹ ki tọ tẹri nu, ni inu ta
ki bra nọ ukpaa bọ kakyakyua ri ba. 13 Insi aghing
aipang ya ba ni, aki kyeng ni nu kidẹ aipang nadidu,
ka ba upii nga wọ na aki tẹri ba, aji tẹri uma umani
aka hwiri wọ, aki ba tẹri nu uma umani ọki ba. 14 Aki
jọọ mi, ka aki kpaa imumani imẹ tẹri wọ ka atẹri nu.
15 Nadidu imumani Ate shi ni yọ ni imẹẹ yọ, imẹẹ ni
inga yọ. Ọwọ sa ni imẹ si Aghing ki kpaa imumani imẹ
tẹri wọ ka atẹri nu." 16 "Kọ utumu anakyua ni, inu ta
ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi."
17 Ace aghọyii nga ba tẹri ace bọ si, "Ikẹmbọ na asọ
yeni nọ umani atẹri yi si, 'Kọ utumu anakyua ni, inu
ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu
mi'? Ikẹmbọ na asọ ba yeni nọ umani asi, 'Imẹ ki kya
mi ukushi Ate'?" 18 Aba lite nọ utẹri si, 'Kọ utumu
anakyua na zẹẹ'? Ayọ ta ye bọ imumani asọ yeni ba."
19 IYesu ye si aghọyii nga wang ghulu nga kaya upii ri,
aba tẹri bọ si, "Inu sọ ghulu ace nu kaya imumani imẹ
sọ yeni nọ umani imẹ si, 'Kọ utumu anakyua ni, inu ta
ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi'?
20 Aipang, imẹ sọ tẹri nu, inu ki ni ikwyi ibibi, asing
ki kọọ ikwyifu. Inu ki kọọ ikwyi ibibi, ni ikwyi ibibi
nu ki tee ikwyifu. 21 Insi ayiri ki jee ni, aka kọọ ọlọ
nagigang, ka akyua ujee nga kọ ju. Insi akpẹẹ ujee anọ
ni, aka yuu ọlọ na asa kọọ wọ ka ashi ni ikwyifu nọ
umani ajee anọ ka asing. 22 Umani ushi wudu kukushi
nu. Inu sọ ju ikwyi ibibi ka akyakyua ri, imẹ ki khimi
unu nu kọ, akyua ra wọ ni inu ki ju ikwyifu wọ, ba
aghọmani aki yira nu ikwyifu kọ ba. 23 Awii ra ni inu
ta ki shọr mi nga ice ima ba. Aipang ni imẹ sọ tẹri nu,
Ate ki ma nu nadidu imumani inu shọr kidẹ nọ uca
mi. 24 Ki ba ta ka akyua ri ni, inu ta kọ shọr nu ima
kidẹ nọ uca mi ba. Inu shọr, inu ki peni, ka ikwyifu nu
hwura." 25 Imẹ ju utina na ighang upii ki yeni nu uma
ri kọ. Akyua ki ba ni iki pii ni inu ka ayayẹ kaya Ate,
iki sọ ju mi utina ni ighang upii ba. 26 Awii ra ni inu
shọr kidẹ nọ uca mi. Inu ki shọr Ate ka akyakwyi nu,

imẹ ki shọr nu ya ba, 27 ka Ate yoo nu ka akyakwyi
nu, ka inu yoo nga, inu ba ma aipang si aba kukushi
Ọnọng wọ. 28 Ukushi Ate wọ ni imẹ ba wọ, imẹ shila
asing, akyakyua ri ni iki ya asing ki vuu mi ukushi
Ate." 29 Aghọyii nga ba yira si, "Ẹẹ!, akyakyua ri wọ
ni ingọ sọ pii wọ ka ayayẹ, ba ni ighang upii ba! 30
Akyakyua ri ni ayọ ye si ingọ ye kwikẹ. Ingọ ka bra
uyira upii na akọ ghulu ngọ nga ba. Udii sa ni ayọ ma
aipang si ingọ ba kukushi Ọnọng kọ." 31 IYesu yira si,
"Inu ma aipang ka akyakyua ri? 32 Akyua ki ba, akọ
ba, agna umani kwinga ki te kyaa aca nga ka inu ya
mi kayu mi. Kindọ ni, imẹ shi kayu mi ba, Ate shi kini
imẹ. 33 "Imẹ tẹri nu umari ka inu peni uci ọkyuọ kidẹ
mi. Kidẹ asing ri ni inu sọ kọọ ọlọ, inu kpẹnẹ ikwyi nu
ka imẹ la ẹrẹkyuọ asing."

17 IYesu ya kpẹẹ utẹri udubi uma ni avasa shang
ẹrẹkwyuẹ nga ka ayaya ki pii nọ Ọnọng si, "Ate
mi, akyua ya ju. Nọ ujọọ Anọ ngọ ka ingaa ni akọ jọọ
ngọ. 2 Kọ uma Anọ ẹrẹgọrọ kaya ajiya, ka ama ọkyuọ
utaa amaa kukushi aghọmani ingọ ma nga. (aiōnios g166)
3 Ọkyuọ utaa amaa shi si, ajiya ye ngọ, ọngọ aghọmani
ọngọ shi Ọnọng kayu ngọ aghọ uma aipang. (aiōnios
g166) 4 Imẹ jọọ ngọ ka asing ri kọ hwura utina mani
ingọ ma mi si imẹ ju. 5 Ka aikyua ri ni, Ate, jọọ mi
kini ujọọ mani imẹ shi ni wọ kite ngọ nọ ta kọ ker
asing ba." 6 "Imẹ kọ yeni umani ushi ka ajiya mani
ingọ ma mi ka asing ri. Kọ kpaa ka akyua ni abọ na
anga ngọ bọ, ni ingọ ma mi bọ, ava yii upii ngọ. 7
Aikyua ri na aye si nadidu imumani ingọ ma mi ni
ukushi ngọ kọ. 8 Ki ighang mani ingọ tẹri mi ni Imẹ
tẹri bọ, avasa yira. Aye si aipang nga ni ukushi ngọ
kọ ni imẹ kunu kọ, ama aipang si ingọ tuma mi. 9
Imẹ sọ shọr kaya akwyuẹ bọ. Ba ajiya asing ri ni sọ
shọr kọ ba, ki kaya ajiya mani ingọ ma mi bọ, abọ ni
imẹ sọ shọr kọ. 10 Nadidu imumani imẹ shi ni yọ ni
inga ngọ yọ, ni imumani ingọ shi ni yọ ni inga mẹ yọ.
Ava yeni ujọọ kukushi bọ. 11 Imẹ kyeng ba ọkọ ushi
ngọ. Imẹ ki sọ cica mi ka asing ri ba, ki ibọ sọ shi kidẹ
asing. Ate aghọ upipar, kyuru bọ kidẹ nọ uca ngọ, uca
umani ingọ ma mi, ka tee agha ayeng, kọnọ umani
imẹ shi kini ingọ ni. 12 Akyua umani imẹ shi kini ibọ
ni, isha bọ kidẹ nọ uca ngọ, uca umani ingọ ma mi,
isha bọ, ba aghọ umani avulu si agha yeng mani ashi
aghọ idẹ ugha, ka ahwura imumani upii Ọnọng tẹri.
13 Akyua ri ni imẹ kyeng ba ọkọ shi ngọ. Ni isọ shọr
udubi uma ni imẹ sọ shi ka aya asing ka aghọyii mi
peni uhwura ikwyifu kidẹ ikwyi bọ. 14 Imẹ tẹri bọ
ighang ngọ. Asing vasa tọrọ bọ, ka abọ ni ba anga
asing ri bọ ba, kọnọ umani imẹ ni ba anga asing ri
nga ba ni. 15 Imẹ shi mi kọ shọr ngọ sọ ukpaa bọ kaya
asing ri ba, Ni isọ shọr ngọ sọ udara bọ ka agha ababi
ri. 16 Abọ ni ba anga asing ri bọ ba, kọnọ mani imẹ
ni ba anga asing ri nga ba. 17 Hwuru bọ aipang, ki
ighang ngọ ni, ọnga aipang kọ. 18 Imẹ tuma bọ kidẹ
asing, kọnọ mani ọngọ tuma mi ni. 19 Ki ibọ bọ ni imẹ
sọ hwuru ẹrẹkwyuẹ mi ki ibọ kọ hwuru akwyi bọ na
aipang." 20 "Ba adi bẹ aghọ kayu bọ ni imẹ shọr ba, ni
imẹ sọ shọr kaya ajiya mani aki ma aipang kọnọ upii
bọ. 21 Ate, imẹ sọ shọr nadidu bọ ka teghi agha yeng
ra. Kọnọ mani ingọ shi kidẹ mi ni, imẹ ni ishi kidẹ
ngọ, isọ shọr ta ni ashi kidẹ yi, ka Ajiya asing ri ma
aipang si ingọ tuma mi. 22 Imẹ ma Ajiya ri ujọọ mani
ingọ ma mi, ka teghi agha yeng kọnọ mani ishi agha
ayeng ni. 23 Imẹ ki cica kidẹ bọ, ingọ kidẹ mi, ka teghi
agha yeng ra, ka Ajiya ye si ingọ tuma mi, ka aye si
uyoo mi. 24 "Ate, imẹ wang si adibi ajiya mani ingọ
ma mi ka aci ni imẹ ọkọ mani imẹ shi wu. Imẹ wang si
anu ujọọ ngọ, ọngọ mani ingọ ma mi nọ uyoo mi na
akọ keri bọ asing ba. 25 Ate, agha aipang, agha asing
yeng ba, imẹ ni imẹ yeng, ajiya ri ni, aye si ọngọ tuma
mi. 26 Imẹ tẹri bọ mani ọngọ ushi, iki lite nọ uyeni bọ,
kọ yoo mani ingọ yoo mi, ni, ulara kidẹ bọ, imẹ ni ishi
kidẹ bọ."

18 IYesu ya kperi upii nọ Ọnọng ni, a va bulu na
atina nga ki kyabọ ọda uhọ avọng aKidron. Kọ
ọda uhọ avọng nga ni ice ija shi ya, ni iYesu kina atina
nga va ghila idẹ. 2 IYahuda, aghọ mani a gbura iYesu
wu, a ye ukadu, ki iYesu kọ gheli nọ kyeng ukadu
na atina nga. 3 Ni iYahuda va kpa aghọla ọkpọ ikir,
kina aghọ sha, aghọ mani agha kakọng afirist kina
aFarisiyawa a tuma. A kya ija nga na kọ agbilimọ
uyer, na ashi ugha, kina uma ọkọrọ. 4 IYesu mani aye
nadidu ima ki ba nga ni, ava kunu, ki wulu bọ si, "Inga
nọ wang?" 5 Ava yira si, "IYesu aBanazaret." IYesu
va yira bọ si, "Imẹ" IYahuda aghọ mani a gbura nga
wu ting kina ibọ 6 IYesu ya yira si, "Imẹ shi nga ni",
ajigha nga vasa waa nọ tumu ki kpaa ki ẹrẹbọng. 7
IYesu vasa kimi uwulu bọ si, "Inga nọ wang?" Ava
yira si, "IYesu aBanazaret." 8 IYesu vasa yira bọ si, "I
mẹ tẹri nọ si, imẹ shi nga, Insi imẹ inu wang ni, na
ajigha ri na akikyabọ." 9 Udi ba ka upii iYesu mani
akọ tẹri hura. Ka akọ tẹri akyua ra si, "Aghọ mani ingọ

mani ko agha ayeng ra vulu ba.” 10 Ni iSiman iBitrus
aghọ mani ashi kina ikuma, ava wo ki kpa agira ifirist
ighighẹ, ni ọtọng avọ ila nga kua wu. uca agira nga bọ
shi iMalkus. 11 Ni iYesu vasa tẹri iBitrus si, “Vuu kina
ikuma ngọ kidẹ ọfọng. Iki sa mi kidẹ asong mani Ate
mẹ ma mi si isa ba?” 12 Na aghọla ọkpọọ kina aghaghẹ
bọ kina aghọ sha ọna Ọnọng ba ki ma kpẹni nga, ki
va loru nga 13 ava kyu ba ni nga ukushi iHannana,
inga shi ate ayiri iKayafa. IKayafa ni anga shi ifirist
ighighẹ ka anyi ri. 14 IKayafa nga ma aYahudawa upii
si uceri ni ọduduma agha yeng kpoo kaya agha pai.
15 Ni iSiman iBitrus kina ace atina iYesu yii nga kọ
utumu. Atina iYesu ri ni ifirist ighighẹ nga ye nga,
anga va sa ghila idẹ ọna ifirist ighighẹ nga kini iYesu.
16 Ni iBitrus va sa lara ta ka anyu bọọ ka sing. ada
atina iYesu mani ifirist ighighẹ nga ye nga ni va kunu
ki peni kina anayiri shi kọ sha anyu bọọ, avasa ghila
kina iBitrus. 17 Anayiri mani asha anyu bọọ va tẹri
iBitrus, “Ingọ shi ngọ ka idẹ agha atina ajiya ri ba?”
IBitrus va yira nga si, “Kayi, imẹ shi mi ka idẹ ba.” 18
Asọ ju iriwe, aghọ sha ya kyeri ugha na akyiri, na ati-
ting, na ahuri ucoci ugha. IBitrus ni ati-ting ya kina
bọ na whuru ucoci ugha. 19 Ni ifirist ighighẹ va wulu
iYesu ipii kaya atina nga kina umẹẹ nga. 20 IYesu va
yira nga ki tẹri si, “Ai, imẹ tẹri upii ka ayaye ki ite
akwinga, imẹ va mẹẹ ki ọna Ọnọng kina ika ọta akwyi
aYahudawa na acuru nadidu. Imẹ sono kọ tẹri mi ice
ma kuyuyi ba. 21 Ya ni ingọ sọ wulu mi? Wulu aghọ
mani akọng mi. Ka aye imumani imẹ tẹri.” 22 IYesu
ya tẹri kindọ ni, ace aghọ kidẹ aghọ sha na ting va
hala iYesu na avọ, na va wulu nga si, “Kindọ wu ni
ingọ ki yira ifirist ighighẹ wu?” 23 IYesu va yira si,
“Insi imẹ tẹri uvulu ni,” “Ni asọ nyeni mani ushi. Insi
imẹ tẹri aipang ni, ikẹmbọ sa ni ingọ gyo mi?” 24 Ni
iHannana va sa na kpa iYesu kaya loru, ukushi iKayafa
ifirist ighighẹ. 25 Ni iBitrus shi kọ kọng ọcọci ugha ni,
ace aghọ va wulu nga si, “Ka ingọ shi agha yeng kidẹ
atina iYesu?” Ni iBitrus vasa nẹrẹ, ki tẹri si, “Ba imẹ
ba.” 26 Ace aghọ ka idẹ agira ifirist ighighẹ ashi ya.
Agira nga ni ashi ko ute aghọ mani iBitrus kwya nga
ọtọng ko, ava sa tẹri iBitrus si, “I ta nu ngọ kina inga
ka ija ba?” 27 Ni iBitrus vasa ba nẹrẹ. Ba ọbura akyua
akọr va sa ta iriwi. 28 Ni ikwyating ava kpa iYesu ka
ọna iKayafa ki kya ugunu igwamna aRoma. ni avasa
tọrọ bọ ọghila idẹ ugunu, ka ma kpẹni irighe ki ite
Ọnọng ka va bọra bọ ọla imila ubulu ba. 29 Ukadu wu
ni IBilatus va kunu asing ki ma wulu, “Avulu ikẹ nga ni
upẹni ajiya ri ni nga?” 30 Avasa yira nga si, “Ada wa si
ashi ayi ba ni,” “iyi da kọ ba yi ni inga ukushi ngọ ba.”
31 IBilatus va tẹri bọ si, “Uwulu ni nga ka kyakwyi nu
kọ ya ju nga ashuwa kini mani umẹẹ nu tẹri ni.” Ni
aYahudawa vasa tẹri si, “Ai, ara mayi irigoro ukpa
ọkyọ ajiya ba.” 32 Udi ba ka hura upii mani iYesu tẹri
ighọ ukpọ mani inga ki ju. 33 IBilatus va vuu idẹ ọbọọ
tẹri ashuwa, avasa yuru iYesu ki wulu nga si, “Ingọ
shi agọm aYahudawa?” 34 IYesu va yira si, “Udi upii
ngọ ta ace aghọ tẹri ngọ upii kaya irikwyi mi?” 35
IBilatus va yira nga si, “Ai, ni imẹ shi mi aBayahude,
ajiya ngọ bọ kina agha kakọng afirist abọ ba ni ngọ
ukushi mi. Ikẹmbọ ni uju?” 36 IYesu va tẹri nga si,
“Ẹrẹgọm mi ni ba inga asing ri kọ ba. Ada wa si ikọ ni,
agira mi da kọ kọrọ ki kla mani aYahudawa a kpeni
mi wu.” 37 Ni iBilatus va tẹri si, “Ingọ na agọm nga,
ni!” IYesu va yira nga si, “Ingọ tẹri na kikya ni mani
utẹri si Imẹ ni agọm nga. imumani isa na ajee mi
wudu, imumani isa ni mẹ ba asing ri dọ, ki mẹ tara
ka aipang. Nadidu aghọ mani ashi ka uho aipang na
akọng mi.” 38 IBilatus va wulu nga si, “Ikẹmbọ shi
aipang?” Kini udi ni akunu kikya ukushi aYahudawa
ki tẹri bọ si, “Imẹ ni ita peni nga kina ace avulu ba.
39 Ni uwẹ ni itali nu yu ni isher nu agha yeng kidẹ
aghọ shi kọ bọọ iting ka agya ubulu. Inu wang mi si
‘isher agọm aYahudawa’?” 40 Avasa tẹri bọ ni ẹrẹwyuẹ
ighighẹ, “Kai, ba anga ba! Ma yi iBarabbas!” IBarabbas
ni ace ayi upili ajiya nga.

19 Ukadu ni iBilatus va sa ni ata iYesu aiwirimi. 2
Aghọ ọkpọ nga vasa ju itagya inga akara ki sumu
ki irikwyi iYesu. Ava sumu nga uma vẹng 3 ava kya
ukushi nga ki va kya, na sha ca nga na tẹri si, “Ọkyọ
ngọ tiri wu, agọm aYahudawa!” 4 Ni iBilatus va kimi
ukunu kọ, ki tẹri aYahudawa, “Uwẹ ni ki woo nu iYesu,
ki ira peni mi nga na vulu ba.” 5 Uka udu ni iYesu va
kunu ni itagya ẹrẹgọm inga akara kina igbang vẹng.
Ni iBilatus va tẹri bọ si, “Ajiya nu wẹ.” 6 Agha kakọng
afirist kina aghọ sha ọna Ọnọng, ava ta shang ẹrẹwyuẹ
na tẹri si, “Agara nga! Agara nga!” 7 AYahudawa va
tẹri nga si, “Ai, iyi shi kini umẹẹ, kọnọ mani umẹẹ tẹri
ni ọshi na pii ngọ kọ, ka a tee ni irikwyi Ọnọng.” 8
IBilatus ya kọng udi upii ni ava kimi ọkọng ẹrẹbata
kọ. 9 Ava kimi ghila idẹ ugunu. Ki ya wulu iYesu “Ingọ
kunu ka abi?” Ni iYesu ra yira nga ba. 10 Ọkọ sani
iBilatus va tẹri nga si, “Ingọ tọrọ ngọ upii ni mẹ? Ingọ
ta yẹng si imẹ shi kina akyọ mani ishẹring ngọ ba, kọ
ni igara ngọ ba?” 11 IYesu va yira nga si, “Ingọ ki shi

ngọ ni akyọ kaya mi ba in da si ara ma ngọ ka yaya
ba. Aghọ mani a ma mi kidẹ ivọ ngọ aceri ngọ kina
vulu." 12 Ka aya upii ra ni, iBilatus a wang mani asher
iYesu, ni aYahudawa la ite nọ tẹri si, "Insi ingọ sher
ajiya ri ni, ingọ shi ngọ aghikyọọ iKaisar ba. Nadidu
aghọ mani akpa irikwyi nga sa ashi agọm ni asọ wang
la utumu iKaisar wudu." 13 IBilatus ya kọng mani
atẹri ni, ava wọ iYesu ki cica ki ice igọ ashuwa ọka
mani ayuru si ọdẹmi atighi. kini irighimi Aramaya ni
aka yuru si aGabbata. 14 Awii ucuru akpara usra agya
ubulu kọ ọnga awii atinsara, kina atinọng. "Agọm
nu wẹ," IBilatus va tẹri aYahudawa. 15 AYahudawa
va shang ẹrẹwyuẹ na tẹri si, "A pighi nga! A pighi
nga! Agara nga!" IBilatus va wulu bọ si, "Inu wang
si igara agọm nu?" Ni aghakakọng afirist va tẹri si,
"Iyi shi yi kina ace agọm ba in ba si iKaisar ba." 16
Ọka udu ni iBilatus va kpa iYesu ki ma aYahudawa ka
gara nga. Aghọla ọkpọ va wulu ni iYesu. 17 A go gara
ushi nga, ki kya uce ọka mani ayọrọ si ọka igbahu
irikwyi. Kina irighimi Aramaya ni ayọrọ si aGolgota.
18 Ọka dọ kọ ni agara nga kọ, kina ace agha pai, ace
aghọ ka avọ ila, ace aghọ ka avọ ipuruma iYesu ka
bọgating. 19 IBilatus wọ ice iwọ kiya deri kaya gara. A
wọ si, "IYESU ABANAZARET, AGỌM AYAHUDAWA."
20 AYahudawa nagigang pila iwọ ka ọka mani agara
iYesu kọ ni ushi ayayo ni ifọng, iwọ ni awọ ni irighimi
Aramaya, ni iRomanci, ni iHelenanci. 21 Ni agha
kakọng afirist aYahudawa va tẹri iBilatus, "Ma wọ
si, 'Agọm aYahudawa', ọsọ wọ si, 'Ajiya ri tẹri si anga
shi agọm aYahudawa'." 22 IBilatus va yira bọ si, "Ima
mani imẹ kọ wọ ni, imẹ kọ wọ wudu." 23 Aghọla ọkpọ
nga ya kperi gara nga ni, ava yeri uma ugo nga, ki ko
ika inari, kwagba ọkpọ kpa ọka yeng, ava kpa igbang
igbigbang mani ara huri bọ ba. a huri kọ kpa ka ya ki
ta ka ta. 24 Ava tẹri ace bọ si, "Iyi ma giya kọ ba, iyi
ma wuru itọ kaya ki nu aghọ mani aki la." Udi ba ka
imumani awọ kidẹ upii Ọnọng hura, "Akọ ọgbang mi
kidẹ bọ kiva wuru itọ kaya umami." Imumani aghọla
ọkpọ nga ju wudu. 25 Ni, ucice gara ni ayuru iYesu,
anayuru ayuru nga, iMaryamu ayiri ikilobas, kina
iMaryamu iMagadala. 26 IYesu ya nu ayuru nga kina
atina nga mani ayọ nagigang na ating ka yayọ, ava
tẹri ayuru nga si, "Ayiri, anọ ngọ wẹ," 27 ni atina nga
ni, "Ayuru ngọ wẹ." Kọ kpa ka kua ra ni, atina va
kpa nga kikya ọna nga. 28 IYesu ye si a kpẹri akwikẹ
ni, ka va hura imumani awọ kidẹ awọ Ọnọng na ava
tẹri si, "Imẹ wang sa amusum." 29 Ace abom shi kina
amusum ikọlọ na ashi shi kọ ka dọ. Ava sọ imusumu
kidẹ, ki sọmọ ka ashi ki sang ki ta ka anyu iYesu. 30
IYesu ya yira amusum ikọlọ na ashi ni ava tẹri si,
"Akpẹri!" Ọkadọ ava suu ni irikwyi nga ki shẹri ọkyọ
nga. 31 Awii ucuru akpara, ikua na awii ọkọkọng kọ.
Ka aYahudawa wang bọ mani ọkọng shi kaya gara ka
awii uwuru ba, ava sọrọ iBilatus ka ma bọ anyu wura
ifra bọ ka va shulu ni ikọng. 32 Aghọla akpọ ba ki
wura ifra agha yẹng mani agara ki na iYesu, ava kya
ki ya wura ifra aghing ipai kọ. 33 Ni aya ba aya iYesu
ni, ara wura bọ ifra nga kọ ba, ka akọ kpọ. 34 Ni, agha
yẹng va waa nga ni ikuma kọ uho, ki isha nga, ayii
kina amusum va kunu. 35 Aghọ mani anu nga tẹri, ni
aipang nga na atẹri. Ayẹ si atẹri aipang, ni atẹri ki inu
ma ma aipang. 36 Uma ri ba ka upii Ọnọng hura, "Ba
ọgbahọ yẹng nga mani ọki wura wu ba," 37 ni, uce
upii Ọnọng tẹri si, "A ki wang aghọ mani atulu." 38
Ata iricuru ni, iYusuf ajiya Arimatiya, aghọ mani ashi
atina iYesu kọ uyuyi ka ahuri ẹrẹbata aYahudawa, a
sọrọ ọkọng iYesu ka kpa. IBilatus ma nga, ava ya kpa
ọkọng iYesu. 39 INikodimus aghọ mani asa kya ọkushi
iYesu na ating, akyeng ni iYusuf, akọ uma ọvọng, azọọ
amur kina alos, ọfọma ọmọọ ishi tai. 40 Ajiya nga ka
pai bọ kpa ọkọng ki lọmọ ki na ugyauto ki na uma
ọvọng kini mani aYahudawa ka ju kọ naa ajiya. 41 Ọka
mani agara iYesu ice ija shiya, kidẹ ija nga ni ace alọr
shiya angọ mani asọnọ ta bọ ace aghọ yaba. 42 Ushi si
awii ucuru akpara aYahudawa ni alọr shi ka yayọ, ava
ta iYesu ya kọ ka dọ.

20 Kina ikwyating inga awii ayeng ọsati, nọ ka sọnọ
kọ yẹr wu ba, iMaryamu iMagadaliya, akya ọka
alọr iYesu, anu na kọ yini ọtighi anyu alọr kọ. 2 Ava
tii kiya pẹni iBitrus kina da aghọ yii iYesu mani ayọ
ra. Ava tẹri bọ si "Akọ woo Ate kọ kidẹ alọr, ọwẹ ni ita
yẹ yi ọka mani asọmọ nga kọ ba." 3 IBitrus kina da
aghọ yii iYesu, va wor ki kya bọ ọka alọr. 4 Ibọ ka pai
bọ asọ tii, ni ada ghọ tii ki kyu fuma ọka alọr kiya
iBitrus. 5 Ava ta aghong ki tẹni, ava nu ugyauto mani
afuwa nga kọ yii, ni ada ghila idẹ alọr ba. 6 Ni si go
ọba iBitrus kọ utumu nga, ava ma ghila idẹ alọr, ki nu
ugyauto mani afuwa anga ni ọyii. 7 Ava nu imu ọkọng
mani afuwa anga irikwyi kọ, kọ da uho, ada zọọ bọ ya
kina ọda ugyauto ba. 8 Ni aghọ yii iYesu mani afuma
alọr kishẹri iBitrus, va ghila. Aya nu ni ava ma aipang.
9 Ni ki ta ka aikyuari ni ada kpili bọ ima mani awọọ
kidẹ upii Ọnọng si, iyiya yu ni iYesu ki sisang kọ kpo.

10 Ni aghọ yii nga va vuu bọ aca. 11 IMaryamu ting
ka sing kọka alọr, na sha na ci. Na asọ ci ni, ava ta
aghong ki tẹni idẹ alọr. 12 Na va nu atuma Ọnọng apai
ago uma ufufugu, na acica kọka mani ọkọng iYesu ọsa
shi kọ, agha yẹng cica kọka irikwyi nga, ada ghọ ni ka
ta ifra nga. 13 Ava wulu nga si, “Ayir, ikẹmbọ sani ingọ
sọ ci?” Ava yira bọ si, “Akọ kpaa Ate mi kọ,” Atẹri si,
“Imẹ ta yẹmi ọka mani asọmọ nga kọ ba.” 14 Aya kpẹr
ọtẹri ọmari ni, ava tee ki nu iYesu nating, ni ada kpili
nga ba. 15 IYesu va tẹri nga si, “Ayir, ikẹmbọ ni ingọ
su ci? inga ni ingọ sọ wang?” Imaryamu kpasi aghọ ju
tina kidẹ ija nga, ọkọ sani atẹri nga si “Aghọ ọna, pẹni
ingọ kpaa nga ni, nọ tẹri mi ọka mani ọsọmọ nga kọ,
kiya wo nga.” 16 IYesu va tẹri nga si, “IMaryamu!” Ava
tee kikya ọka shi iYesu, ki tẹri nga kina iYahudanci
si, “Rabboni” ọkọ shi aghọmẹẹ. 17 IYesu va tẹri nga
si, “Ma kpini mi ba, ki sọnọ kyami ọka shi atemi ba.
Ni kya kọ ya tẹri anayurumi si, iki vuu mi ọka shi
ate mi kina ate nu, Ọnọng mi kina Ọnọng nu.” 18 Ni
iMaryamu iMagadala va kya ọka shi aghọ yii iYesu, ki
tẹri bọ si “inga nu iYesu!” ava tẹri bọ uma mani a
tẹri nga. 19 Kina ọghe ọnga awii ayeng atinsara, na
aghọ yii iYesu afuwa akwyi bọ kidẹ ọbọọ, ka ahuri
ẹrẹbata aghakakọng aYahudawa. Ni iYesu va ba, ki
ma titara ga bughating bọ, ki tẹri bọ si, “Inu pẹni
ikwyifu!” 20 A kpẹr tẹri bọ upii ni, ava nyeni bọ ivọ
nga kina ẹsha nga. Na aghọ yii nga va peni ikwyifu
nagigang kini unu iYesu. 21 IYesu va kimi ọtẹri bọ
si “Inu peni ikwyifu! umani Ate mi tọma mi ọkọ ni
imẹ ma tọma nu.” 22 Ava sho bọ fẹni nga, ki tẹri bọ
si, “Inu yira aghing Ọnọng. 23 Insi inu yira ọlọkpaa
ivulu aghọ ni, ayira; insi ọda yira nu ọlọkpaa ivulu
nga ba ni, aki yira bọ ba. 24 Agha yeng kidẹ aghọ yii
iYesu, aghọ mani ayọrọ si iToma (ko iciri), asara shiya
kakua mani iYesu sa ba kọ ba. 25 Ushe aghọ yii iYesu
va tẹri nga si “Ibọ nu Ate!” Ava tẹri bọ si, “Inga ki ma
aipang ba, si inga nu irinyuru ẹka akusa, ki nga va
piya kina ani vọ nga, ki nga ta avọ ka irinyuru ọnga
ẹsha nga.” 26 Utumu awii ananari ni, aghọ yii iYesu
ashi kidẹ ọna, iToma shiya ni bọ. Anyu abọọ shibọ ayẹ
ba, iYesu va ghila ki titara ka bughating bọ, ki tẹri
bọ si, “Inu peni ikwyi ifuu.” 27 Ava tẹri iToma si, “Ta
ani vọng kọ kawẹ, kẹri ivọ mi. Nawa avọng kọ piya
irinyuru ẹsha mi. Sheri uju ọta uma aipang ya nọ tee
aghọ ma aipang.” 28 IToma va tẹri nga si, “Atemi kina
Ọnọng mi!” 29 IYesu va tẹri nga si, “Ingọ ma aipang ki
ingọ nu mi. Agha anyu adaduma bọ aghọ mani ama
aipang ba a numi ba.” 30 IYesu ju uce nọ uma uwo ica
nagigang kọka shi atina nga, ọngọ mani ada wọ bọ
kidẹ awọ riba. 31 Awọ udibi ri ki inu ma aipang si,
iYesu nga shi Ikristi, anọ Ọnọng. Kọ ma aipang ni nga
ni, iki peni ọkyo kidẹ uca nga.

21 Utumu udi ni iYesu kunu ọkushi atina, ka anyu
avọng aTibariya. Mani ọba wẹ, 2 ISiman iBitrus,
kina iToma aghọ mani ayuru nga si uciri, kina
iNataniyel ka aKana anga aGalili, kina anọ iZabadi,
kina ace atina apai ashiya kini bọ. 3 IBitrus va tẹri si,
“Imẹ kikya mi ahuri itagbo.” Aghọ sha va tẹri si, “Iyi
maa kikya ni ngọ.” Ava kọnọ ki ghila ọgbọlọ ki wulu.
Ka ting ni ata kpẹni bọ ice ma ba. 4 Ọka sọ yeri ni,
iYesu ting ki belẹ avọng, ni atina nga ta kpili bọ si
iYesu nga ting ba. 5 IYesu va yuru bọ ki tẹri si, “Aghọ
ikyọ, inu shi ki na itagbo?” Ayira si, “Kai” 6 IYesu va
tẹri bọ si, “Fẹni ima huri itagbo nu ka avọ ila ọgbọlọ
nu ki inu ki peni.” A ya ju kindọ ni avasa kpini itagbo
nagigang na ara bọra bọ ọwaga ka ata kidẹ ọgbọlọ
nga ba. 7 Atina ra mani iYesu yọ ra va tẹri iBitrus si,
“Ate nga!” ISiman iBitrus ya kọng na atẹri si, “Ate
nga,” ava kpa igbang nga ki sọmọ ka ago igbang ba
ava funu ki ghila idẹ amusum. 8 Ushẹ atina ayii kidẹ
ọgbọlọ, awaa imu huri itagbo ki huri itagbo natitọ, ka
atọ bọ atọọ na uho avọng ba, kina ọmara aji kọ ni. 9
Aya shulu ni, ava nu ujakri ugha sọ yara kọ kadu kina
itagbo kaya, kina ubiredi. 10 IYesu tẹri bọ si, “Ba ki
na ice itagbo mani inu kpini ka aikuari.” 11 ISiman
iBitrus ghila ọgbọlọ idẹ na amusum nga ki ya waa imu
huri itagbo ki ba uho avọng. Itagbo tii ni ikikọng, 153,
ki ni ọghẹ ni ima huri itagbo ta gaa yu ba. 12 IYesu va
tẹri bọ si, (Inu ba kọ ma la imila ikwyating.”) Ba aghọ
kidẹ bọ mani abura wulu nga, “ta anga ni inga?” Ka
aye si Ate nga. 13 IYesu ba, ki kpa ubiredi ki ma bọ,
ki va ju kindọ kini itagbo. 14 Ọnga itai mani iYesu
nyeni irikwyi nga ka kushi atina nga utumu mani
ashang nga ka kpo. 15 Aya kpẹri la imila ni, iYesu va
tẹri iSiman iBitrus si, “ISiman anọ iYohanna, ingọ yọ
mi kina aipang ki cee aduba aghọ?” 16 IYesu va kimi
tẹri si, “ISiman anọ iYohanna, ingọ yọ mi ka aipang?”
Ava yira si, “A, Ate, ingọ ye si imẹ yọ ngọ.” IYesu va
tẹri, “Sa ica kina atẹm mi.” 17 Ọnga itai mani awulu
nga, “iSiman anọ iYohanna ingọ yọ mi?” IBitrus kọng
anang ka iYesu wulu nga sọ iritai, “Ingọ yọ mi?” Ava
tẹri si, “Ate, ingọ ye umari nadidu; ingọ ye si imẹ yọ
ngọ.” IYesu va tẹri si, “Ma atẹm mi imila. 18 Imẹ tẹri

nu aipang, ushi ananọ ni usa ka sọmọ uma ka irinuma
nu ka kyakwyi nu nọ kya nọ ọka mani inu wang; insi
inu ya ba anọrapyi ni ọki nawa ivọ nọ, ace aghọ nga ki
sọmọ nọ uma na nyeni nu ọka mani inu wang kya." **19**
IYesu tẹri kindọ ka nyeni ighọ ukpo mani iBitrus ki ju
ka jọọ Ọnọng. Ni ava tẹri nga si, "Yii mi!" **20** IBitrus va
tẹẹ ki nu aghọ yii iYesu mani ayoo sọ yii bọ. Anga shi
aghọ yii iYesu ra mani atọrọ ki ikọ iYesu ka akua la
imila ubulu. Anga wulu iyesu si, "Ate, inga ki gbra ngọ
kọ?" **21** IBitrus ya nu nga ni, ava wulu nga si, "Ate,
ajiya ri ni?" **22** IYesu va yira si, "Insi imẹ wang si aci
akyọ si iya vuu, ikẹmbọ shi ẹmẹnẹ ngọ? Ingọ nọ yii
mi." **23** Kaya udi ni ila nga kpa kwabi ọka shi anayuru
si aghọ yii iYesu ri ki kpo ba. Ni iYesu ra tẹri si aki
kpo nga ba; atẹri si, "Insi imẹ wang si aci akyọ si mẹ
ya vuu ni, ikẹmbọ shi ẹmẹnẹ ngọ?" **24** Anga shi aghọ
yii iYesu ra mani atara kọ tumu uma ri ki va wọ bọ.
Iyi ye si ọtẹri nga ni aipang nga. **25** IYesu va ju uce nọ
uma ikir. Ada wa si aki wọ akwikẹ ni, nadidu asing ki
shi wu na ọbọọ mani aki ta awọ mani awọ kọ ba.

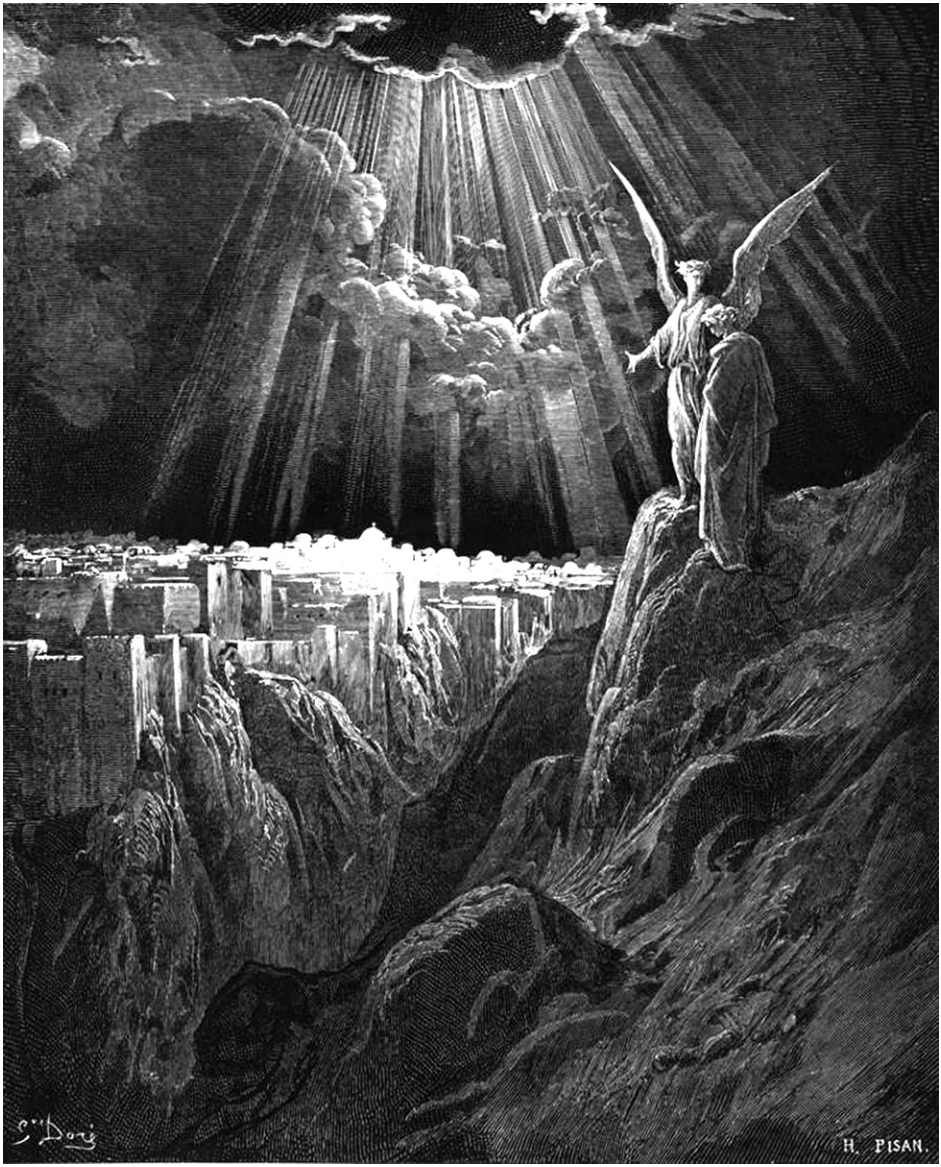

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Ajiya at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Ajiya at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Ajiya---Ajiya-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

ILuka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

IMatta 12:32
IMatta 13:22
IMatta 13:39
IMatta 13:40
IMatta 13:49
IMatta 21:19
IMatta 24:3
IMatta 28:20
IMarkus 3:29
IMarkus 4:19
IMarkus 10:30
IMarkus 11:14
ILuka 1:33
ILuka 1:55
ILuka 1:70
ILuka 16:8
ILuka 18:30
ILuka 20:34
ILuka 20:35
IYahaya 4:14
IYahaya 6:51
IYahaya 6:58
IYahaya 8:35
IYahaya 8:51
IYahaya 8:52
IYahaya 9:32
IYahaya 10:28
IYahaya 11:26
IYahaya 12:34
IYahaya 13:8
IYahaya 14:16
Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23
1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

IMatta 18:8
IMatta 19:16
IMatta 19:29
IMatta 25:41
IMatta 25:46
IMarkus 3:29
IMarkus 10:17
IMarkus 10:30
ILuka 10:25
ILuka 16:9
ILuka 18:18
ILuka 18:30
IYahaya 3:15
IYahaya 3:16
IYahaya 3:36
IYahaya 4:14
IYahaya 4:36
IYahaya 5:24
IYahaya 5:39
IYahaya 6:27
IYahaya 6:40
IYahaya 6:47
IYahaya 6:54
IYahaya 6:68

IYahaya 10:28
IYahaya 12:25
IYahaya 12:50
IYahaya 17:2
IYahaya 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēsē

Romans 11:32

Geenna

IMatta 5:22
IMatta 5:29
IMatta 5:30
IMatta 10:28
IMatta 18:9
IMatta 23:15
IMatta 23:33
IMarkus 9:43
IMarkus 9:45
IMarkus 9:47
ILuka 12:5
James 3:6

Hadēs

IMatta 11:23
IMatta 16:18
ILuka 10:15
ILuka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

None yet noted

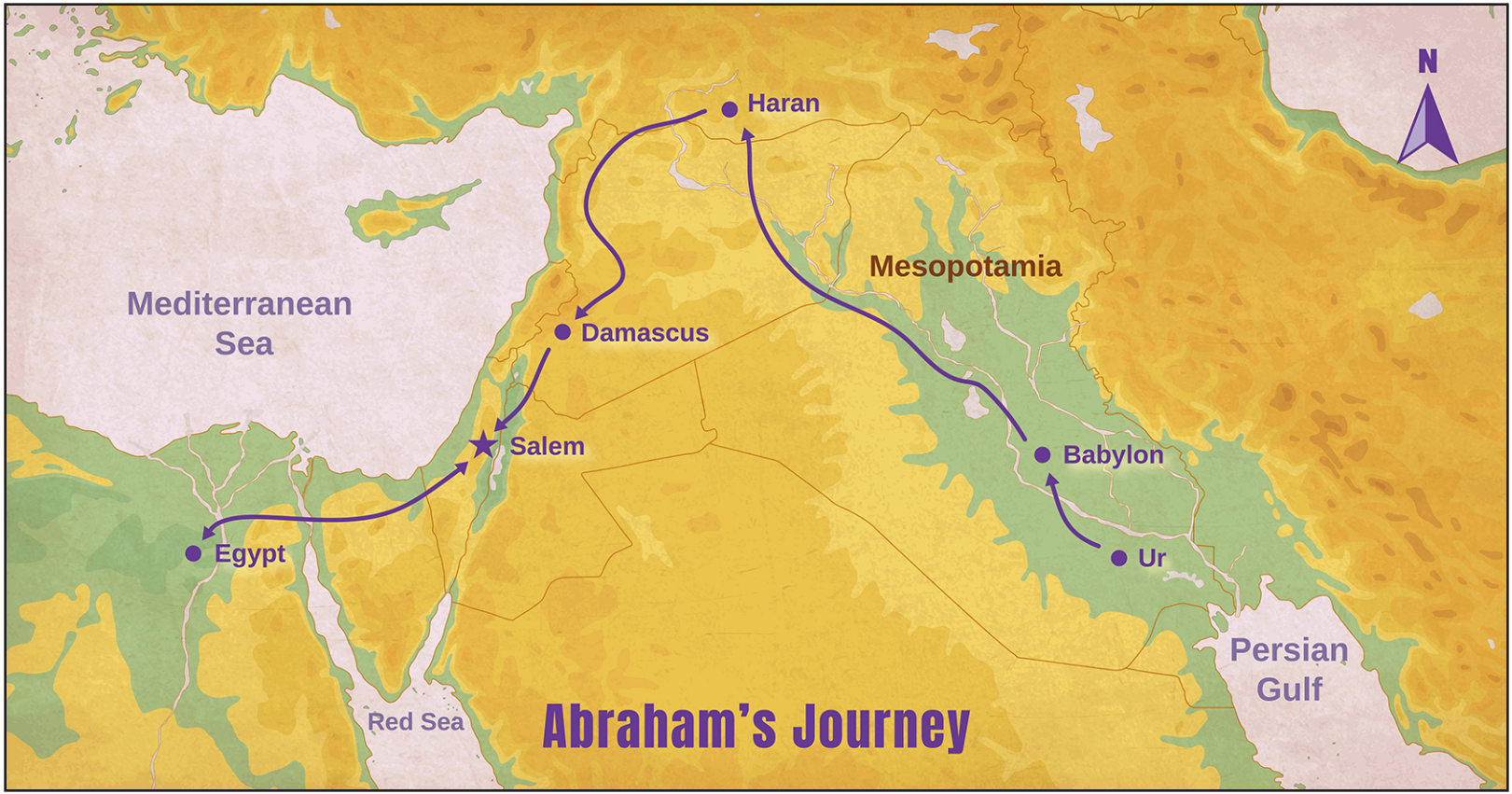

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

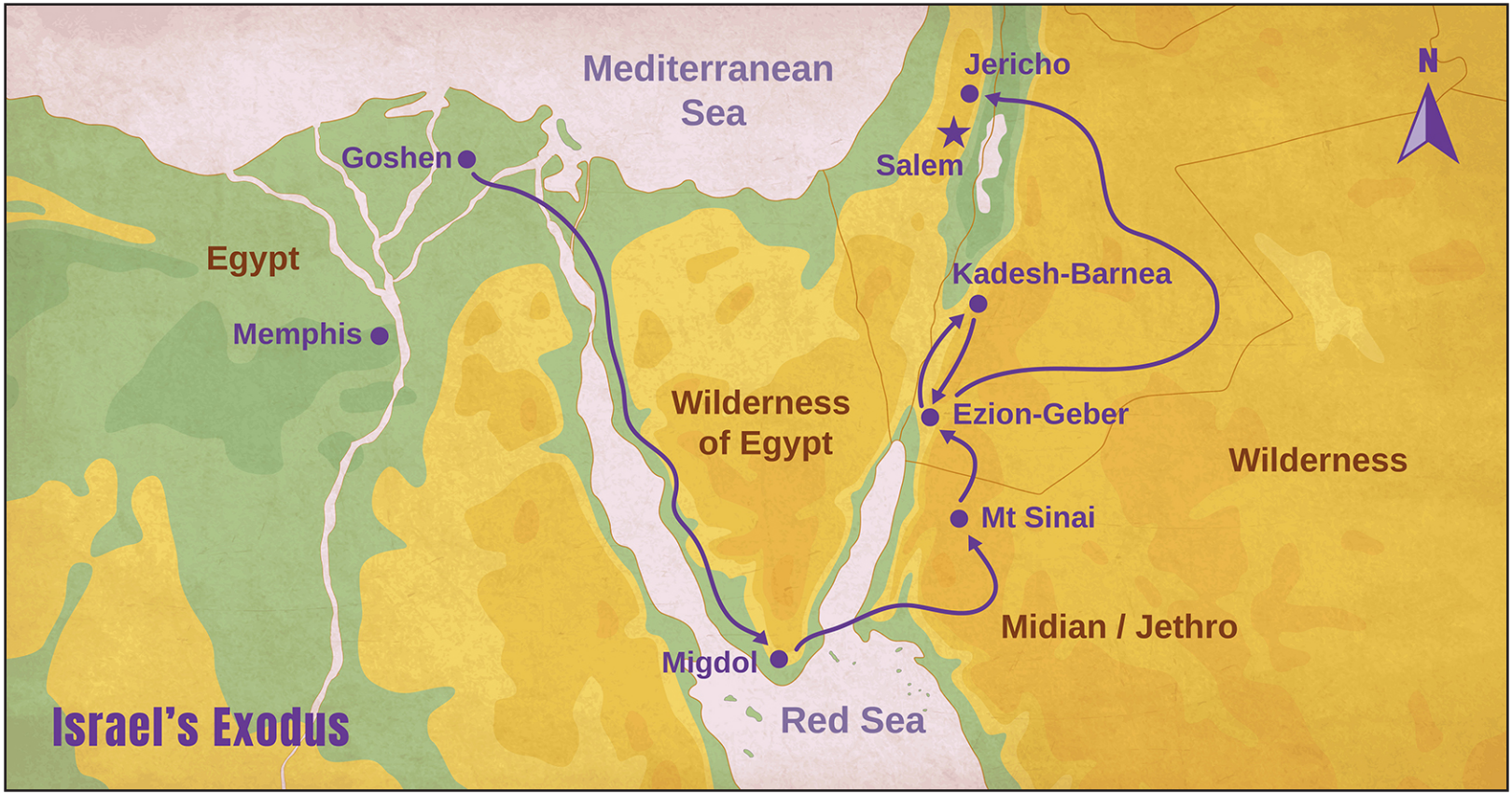

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

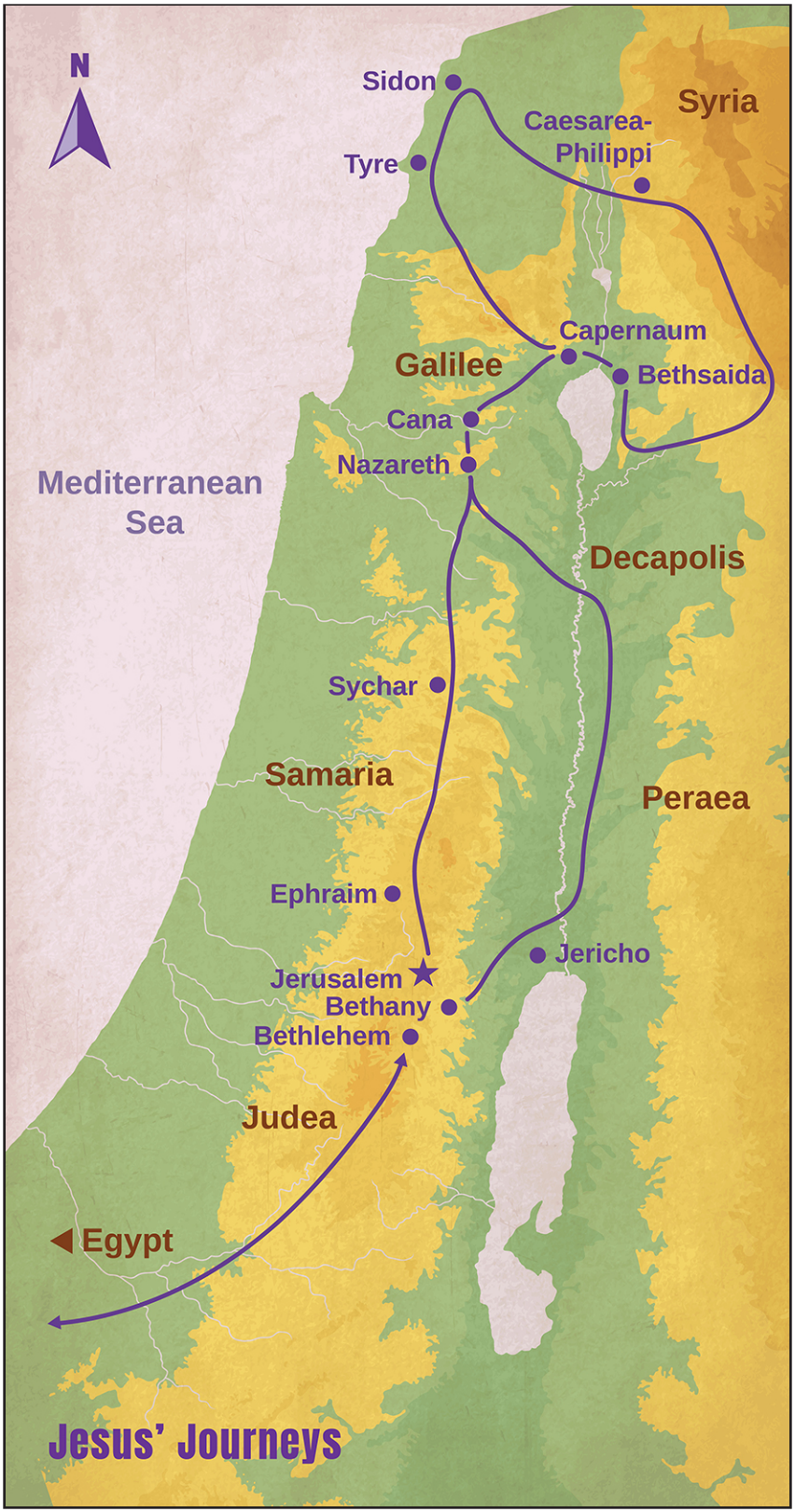

Ka Aṇọ Ajiya ra ba ka ma ju nga irigara ba, si ni ka tee aghọ ju ajiya utina, ka va ma bọ ọkyuọ nga ka fo ajiya wu. - IMarkus 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?	When?								
	Innocence		Fallen					Glory	
	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age		Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?									
God – **Father**	God's Perfect Fellowship John 10:30	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden No Fall No Death Gen 1:31	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City No Hades No Dead Rev 20:3	All Restored Acts 3:21
God – **Son**			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43			
God – **Holy Spirit**			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17				
Mankind – **Living Mankind**	No Creation No people Gen 1:1		Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5						
Mankind – **Deceased Believing Mankind**			Blessed in Paradise, Luke 16:22						
Mankind – **Deceased Unbelieving Mankind**			Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13						
Angels – **Holy Angels**			Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14						
Angels – **Imprisoned Angels**		No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6					Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes? Heb 2:16 No?
Angels – **Fugitive Angels**			Rebelling Against Christ Accusing Mankind 1 Peter 5:8 and Revelation 12:10			Thalaasa, Rev 20:13			
Angels – **First Beast Demon**						Lake of Fire Revelation 19:20			
Angels – **False Prophet Demon**									
Angels – **Satan**						Abyss Revelation 20:2			

Destiny

Ajiya at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

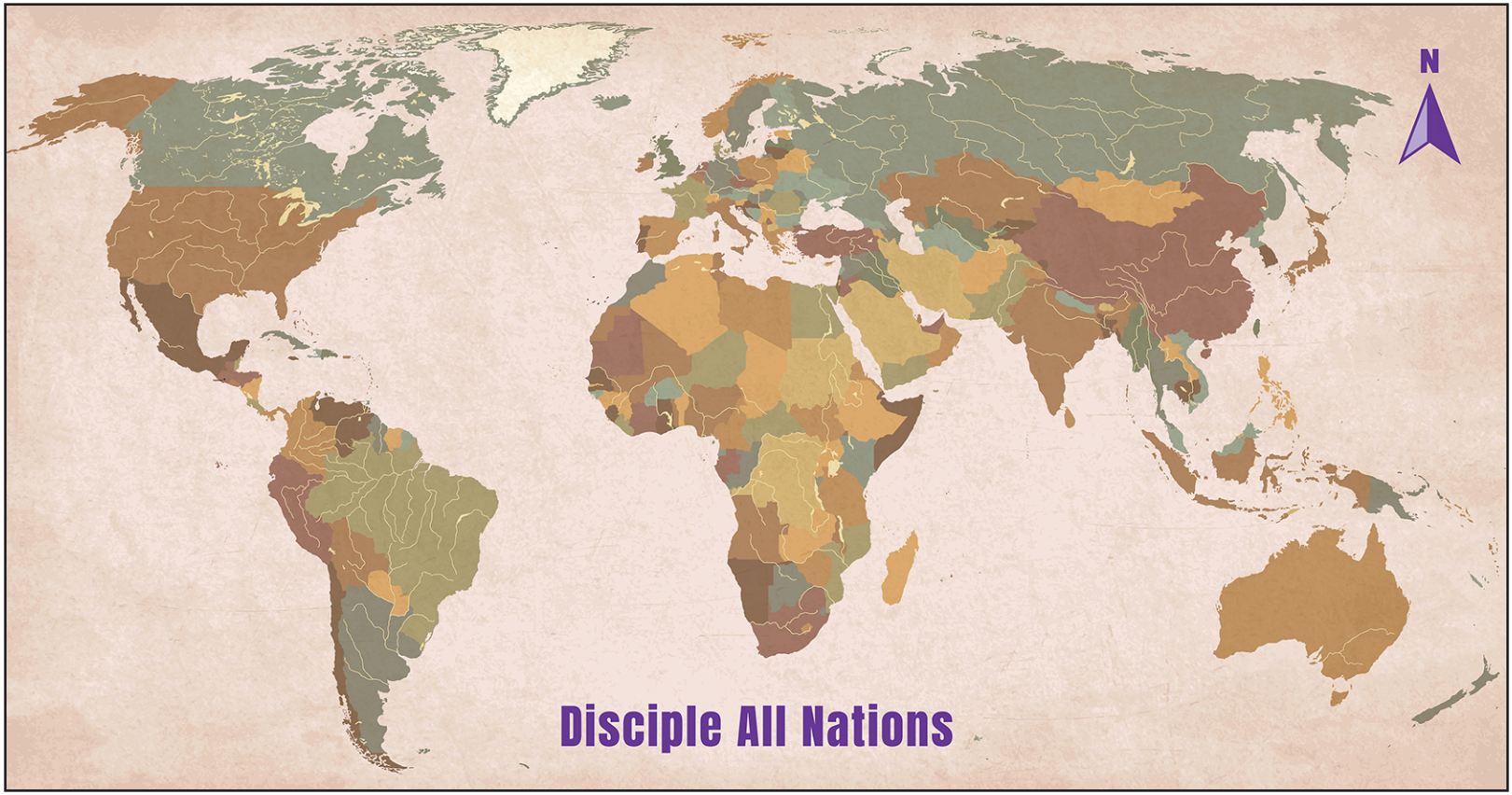

Kindọ ni inu kya kọ uya tẹri ajiya ashi ka ayii mi, usa bọ ka aba aghọyii mi, nu ju bọ iminimini kidẹ nọ uca Ate kini ugna Anọ kini unga Aghing Ọnọng. - IMatta 28:19